

EMAC

КРИМИНАЛЕ

Ане Холт

Група 25

Четвъртият случай на
инспектор СТУБЪО

АНЕ ХОЛТ

ГРУПА 25

Превод: Ева Кънева

chitanka.info

В навечерието на Коледа на улицата е убита обичаната и уважавана Ева Карин Люсгор — епископ на Берген и жена с рядко срещано обаяние. Съпругът и синът ѝ бранят ревностно семейните тайни и полицаите в морския град се намират в задънена улица. Колегите им от Осло възлагат на опитния инспектор Стубьо да се включи в разследването.

Същевременно върху бюро на полицейския инспектор Силе Сьоренсен се натрупват още няколко съмнителни смъртни случая, като общото между тях е половата ориентация на жертвите. От своя страна, полицейският психолог Ингер Юхане подготвя научно изследване на тема престъпления, извършени от омраза, и стига до извода, че ненавистта към хомосексуалистите е способна да обедини дори непримирими врагове, каквито са радикалните християни и мюсюлмани. И екипът стига до мистериозната нумерологична секта „Група 25“, която се стреми към „почистване“ на християнския свят от „разложението“...

Невероятната майсторка на криминалния жанр Ане Холт заплита поредната си интрига, като извън криминалния сюжет хвърля светлина върху методите и престъпленията в сектите, прикрити зад благовидни „християнски цели“.

*На Ан-Марие за петнайсетте чудесни години
приятелство и сътрудничество*

ПЪРВА ЧАСТ
КОЛЕДА, 2008

НЕВИДИМОТО ДЕТЕ

Нощта на двайсети декември

Една от онези съботни вечери, които изглеждат многообещаващи, ала никога не оправдават надеждите ни, неусетно се бе превърнала в последната неделя преди Коледа. Хората още сновяха между ресторанти и барове, докато проклинаха обилния сняг, изсипал се съвсем неочаквано над Осло няколко часа по-рано. Впоследствие температурата се покачи, макар и с мъка, до три градуса над нулата и от коледното настроение остана само сива киша, късове лед и реки от разтопен сняг.

На улицата до Стуртинга стоеше босо дете.

— А когато в мрачните нощи... — пееше плахо то, — ... настане големият студ...

Изпод светложълта нощница с избродирани калинки на гърдите се подаваха тънките ѝ като клечки прасци, а стъпалата ѝ газеха в кишата. Крехкото полуголо дете никак не се вписваше в нощната картина на големия град и минувачите го подминаваха, без да го забележат. Очакваше се сезонът на вълненията около коледните празници да достигне кулминацията си и всички бяха заети с мислите и плановите си. Тананикащото момиченце се губеше в мрачната столична улица, невидимо като екзотичните африкански животни в една от детските ѝ книжки. Вплетени изкусно в кората и короната на норвежки дървета, зебрите и слоновете се губеха, почти незабележими сред необичайната за тях природа.

— ... тогава каза майката на малките мишлета...

Всички бяха излезли, за да се забавляват, но малцина постигаха целта си. До ателието на бижутера Лангор една жена се подпря на армираното стъкло, докато повръщаше. Неусвоен наситеночервен малинов сос се стичаше между остатъци от ребърца, свински кюфтета, киша и пясък. На отсрещната страна на улицата, до Националния театър, компания младежи посрещнаха нещастieto ѝ с подигравателни песни и викове. Влачеха за ръка препил свой другар, без да ги е грижа за изгубената му обувка. Пред всички заведения зъзнеха пушачи. От

фиорда вееше вятър със солен аромат, който се смесваше с дъха на тютюн, алкохол и сладникав парфюм. Така миришеше норвежката столица в навечерието на Коледа.

Никой не забеляза момиченцето, което пееше тихичко на улицата между две сребристи трамвайни линии.

— ... и майката на малките мишлета... и майката на малките мишлета...

Тук се запъна.

— ... и майката на малките мишлета...

На стотина метра от детето трамвай номер 19 се откъсна от спирката до Двореца и постепенно набра скорост, докато се спускаше по лекия наклон към хотел „Континентал“. Приличаше на оловна шейна, пълна с хора, които нямат представа къде отиват. Някои от тях дори не знаеха къде са били. Спяха по седалките. Други, с надебелели от изпития алкохол езици, обсъждаха идеи в кой бар да отидат, за да продължат да пият и да свалят мадами, преди да е станало твърде късно. А имаше и пътници, вторачени вяло в дебелата влажна пелена по прозорците, сива и непрозрачна.

Някакъв мъж, застанал пред входа на кафенето до Театъра, вдигна поглед от скъпите обувки, които бе подбрал за тази вечер с надеждата тази Коледа снегът да се позабави. Краката му бяха вирвода, а ивиците от солта, пръсната по улиците, щяха да му създадат доста главоболия, докато ги измие. Преди това обаче обувките трябваше да изсъхнат.

Той пръв видя детето.

Устата му се отвори в опит да нададе предупредителен вик. Преди обаче да си поеме дъх, някой го блъсна в гръб и той с мъка се задържа на краката си.

— Кристиане! Кристиане!

Жена, облечена в традиционна норвежка носия, тичаше, а широката ѝ пола се усукваше около краката ѝ. Спъна се и инстинктивно се хвана за мъжа с опропастените обувки марка „Енцо Поли“. Той още не бе успял да се окопоти след първата ѝ атака и двамата се свлякоха на земята.

— Кристиане — плачеше жената, докато се мъчеше да се изправи.

Трамвайът започна да дрънчи предупредително с всичка сила.

Ватманът, който тъкмо приключваше изтощителна двойна смяна, най-сетне забеляза момиченцето на релсите. Натисна спирачките и се чу пронизително скърцане, но мотрисата не успя да спре по мокрите заледени релси.

— ... казала майката на малките мишлета — пееше Кристиане.

Трамваят се намираше само на шест метра от нея и продължаваше да се движи. Майката най-сетне се изправи и хукна по улицата с раздрана пола. Стъпи накриво, но се задържа на краката си и пак изкрещя:

— Кристиане!

Мнозина биха съзрели удивителна прилика между появилия се изневиделица мъж и Батман. Вероятно заради широкото наметало. Иначе беше нисък на ръст, пълничък и плешив. Понеже всички бяха приковали поглед в детето и отчаяната майка, никой не видя как мъжът се шмугна удивително пъргаво пред свирещия трамвай. Без да спира, той грабна момиченцето с една ръка. Секунда след като мъжът се отмести от релсите, трамваят се плъзна върху мястото, където допреди малко стоеше детето, и спря. Вятърът развяваше леко парче тъмен плат, закачил се за бронята на мотрисата.

Градът си отдъхна.

Вече не ръмжаха автомобили. Смеховете и виковете замряха. Звънецът на трамвая заглъхна. Минувачите застинаха в мълчание, неспособни да повярват, че всичко приключи благополучно. Ватманът седеше на мястото си като закован, хванал главата си с ръце, с широко отворени очи. Дори майката с опърпаната си дреха замръзна с отпуснати ръце на няколко метра от дъщеря си.

— Ако никой не влезе в капана — продължаваше песента си Кристиане, без да поглежда мъжа, който я носеше на ръце.

Разнесе се плахо ръкопляскане. То подежда заразително на тълпата. Оваците се усилиха и събудиха майката от унеса ѝ.

— Детето ми! — изкрещя тя и се спусна към дъщеря си, дръпна я от ръцете на тайнствения непознат и я притисна към гърдите си. — Никога повече недей да правиш така! Обещай на мама никога, ама никога повече да не правиш така!

Без да мисли, Ингер Юхане Вик вдигна лявата си ръка, докато стискаше детето в дясната. Мъжът не трепна, когато дланта ѝ зашлеви бузата му. Той не посегна да разтърка червените парещи следи от

пръстите ѝ. Само се усмихна накриво, кимна за довиждане някак старомодно, обърна се и си тръгна.

— ... ала те се пазят — пееше детето. — ... скоро всички ще се веселим!

— Какво стана? Всичко наред ли е?

От хотел „Континентал“ наизлязоха още хора. Всички викаха едновременно. Разбраха, че се е случило нещо, но само малцина знаеха подробностите. Заговори се за едва предотвратена злополука и за опит за отвлечение на малката Кристиане — странната племенница на булката.

— Красавицата ми — хлипаше Ингер Юхане. — Не бива да правиш така!

— Жената умря. Студено ми е.

— Никак не се учудвам!

Майката тръгна към хотела със ситни, предпазливи крачки, за да не падне. На вратата се показва булката. Искрящи бели пайети покриваха бюстието на сватбената ѝ рокля без презрамки. Плътната коприна се диплеше красиво над елегантните ѝ бедра и стигаше чак до земята. Под роклята се подаваха чифт украсени с мъниста обувки, все още изрядно бели. Булката в центъра на вниманието тази вечер, изглеждаше прекрасна, както подобава на младоженка: с безупречен грим и съвършена прическа. От вдигнатата ѝ коса не се бе свлякъл дори кичур, макар тържеството да бе започнало още на обяд. Златистият тен на голите ѝ рамене подсказваше ясно, че вече се е насладила на сватбеното си пътешествие. Въпреки ниските температури булката не зъзнеше.

— Как си? — усмихна се тя и погали племенницата си по бузата, когато сестра ѝ мина покрай нея.

— Лельо — усмихна ѝ се на свой ред Кристиане. — Лельо, колко красива булка си!

— Да можех да кажа същото за майка ти — промърмори младоженката.

Само Кристиане я чу. Ингер Юхане дори не удостои сестра си с поглед. Продължи да върви. Искеше възможно най-бързо да влезе на топло в хотелската стая, да се мушне под завивката с дъщеря си или да ѝ приготви топла вана. Детето беше премръзнало и се налагаше да действа бързо. Майката се спъна отново. Трудно си поемаше дъх.

Четиринайсетгодишната Кристиане едва ли тежеше повече от десетгодишно момиченце, но Ингер Юхане имаше чувството, че ще се прекърши под тежестта ѝ. А и на всяка втора крачка се спъваше в народната носия. Косата ѝ, сплетена за празника на плитка и оформена като венец около главата, се разроши. Направи си тази прическа по предложение на Ингвар. Преди сватбата се чувстваше ужасно притеснена и венецът от коса не стана сполучлив. Само минути след началото на празничната церемония се почувства като Брюнхилда в представление от времето между двете световни войни.

От втория етаж по стълбите се спусна едър мъж.

— Какво се е случило? Какво... Тя добре ли е? А ти?

Ингвар Стубьо се опита да спре съпругата си.

— Идиотска идея! — процеди през зъби тя и го отблъсна. — На десет минути с такси сме от вкъщи. На десет минути!

— Кое ти се струва толкова идиотско? Как според теб... Дай аз да я нося, Ингер Юхане. Роклята ти е съсипана и ще бъде...

— Не е рокля, а народна носия! Идеята беше твоя! За тази ужасна прическа и за хотела! Ти настоя да вземем Кристиане! Можеше да умре!

Сълзите я задавиха и тя му позволи да вземе момичето. Ингвар пое внимателно Кристиане в големите си ръце и заедно се заизкачваха по стълбите. Двамата възрастни мълчаха. Кристиане продължаваше да пее с кристалното си тъничко гласче:

— Хоп-ла, таралалала, на Коледа, на Коледа ще станат чудеса!

— Тя заспа, Ингер Юхане. И лекарят ти каза да не се притесняваш. Няма причина да се прибираме. Часът е...

Ингвар погледна телевизора, където още стоеше празничното приветствие на хотела към семейство Стубьо.

— Три и петнайсет.

— Искам да се приберем.

— Но...

— Не биваше да приемаме поканата. Кристиане е още малка.

— След няколко дни ще навърши четиринайсет — възрази Ингвар и разтърка лицето си. — Не виждам какво безотговорно намиращ в решението ни да позволим на четиринайсетгодишно

момиче да присъства на сватбата на леля си. Сестра ти постъпи много щедро, като ни осигури апартамент в хотела и детегледачка.

— Чудесна детегледачка, няма що! — просъска Ингер Юхане, а от устата ѝ се разхвърчаха пръски.

— Албертине е заспала — примирено отвърна Ингвар. — Легнала е на дивана, след като Кристиане най-сетне се е унесла. Какво очакваш да направи? Нали се спряхме на Албертине, защото Кристиане я познава. Тя си свърши добре работата. Поръчахме ѝ да вземе Кристиане след десерта и да я заведе в стаята. Случват се такива злополуки. Било е нещастен случай и нищо повече. Приеми го.

— Нещастен случай? Нещастен случай ли наричаш факта, че дете на възрастта на Кристиане излиза от хотелска стая със заключена врата, без да го забележат? Че детегледачката, която дъщеря ни доста симптоматично продължава да нарича „жената“, е заспала дълбоко и Кристиане я е помислила за мъртва! Че детето обикаля в сграда, пълна с хора? Не какви да е хора, а пияни! А после тръгва по някаква улица посред нощ без дрехи и обувки и без...

Тя закри лицето си и се разрида. Ингвар стана от стола и отпусна тежкото си тяло до нея на леглото.

— Хайде да полегнем. Утре нещата няма да ти изглеждат толкова трагични. Все пак всичко приключи благополучно. Радвай се, че не се случи нищо лошо. Нека да поспим.

Тя мълчеше. Приведеният ѝ гръб се тресеше, когато си поемаше въздух.

— Мамо.

Ингер Юхане веднага избърса сълзите си и се обърна към дъщеря си с широка усмивка.

— Да, миличко?

— Понякога ставам невидима.

От коридора долитаха смехове. Някой вдигна тост, а мъжки глас попита къде се намира машината за лед.

Ингер Юхане легна в леглото. Погали рядката руса косица на Кристиане и долепи устни до ухото ѝ.

— Не и за мен, съкровище. За мен никога няма да си невидима.

— Напротив — засмя се Кристиане. — И за теб ставам невидима. Аз съм невидимото дете.

Преди майка ѝ да успее да ѝ възрази, Кристиане потъна в дълбок сън, а камбаните на Кметството известиха, че е изминал още половин час от двайсети декември.

СТАЯ С ИЗГЛЕД

Часовникът на Кметството удари четири и той реши, че е време да спре.

Застанал до прозореца, гледаше навън.

А там нямаше почти нищо интересно.

Преди десет часа над Осло валеше силен сняг. Градът изглеждаше чист и приветлив. Толкова се съсредоточи над работата си в тихия кабинет, че изобщо не забеляза какъв обрат настъпи. Сега градът под него тъмнееше с размити очертания. Макар че не валеше дъжд, въздухът беше много влажен и по прозореца се стичаше вода. Крепостта „Акершхюс“ едва се мержелееше като неясна сянка от другата страна на пристанището. Само пяната по гребените на ленивите сиви вълни подсказваше, че черната повърхност на пристана пред Кметството всъщност представлява море.

Светлините обаче изглеждаха красиво. През запотения прозорец уличните лампи приличаха на искрящи Звездици.

Всичко беше готово върху бюрото му.

Коледните подаръци.

Круиз из Карибите за брат му, за сестра му и за семействата им. Е, отчасти му излезе по-евтино, защото щяха да пътуват с кораби от неговото дружество, но въпреки това подаръкът беше повече от щедър.

Бижу за майка му, която на Бъдни вечер навършваше шейсет и девет години, но диамантите си оставаха нейна страст.

Хеликоптер с дистанционно управление и нов сноуборд за сина му.

За Ролф — нищо, както се уговаряха всяка година. И винаги съжаляваха.

И 20 000 000 за благотворителни цели.

Това беше всичко.

Личните подаръци му отнеха малко време. Нужен му бе само около половин час при неговия бижутер в Амстердам през ноември, кратка обиколка в бостънски мол през същата седмица плюс двайсет минути пред компютъра тази вечер, за да състави прилично

поздравително писмо за семействата на брат си и сестра си. Началната страница на сайта на корабното дружество предлагаше повече от достатъчно съблазнителни снимки на Мартиника и Аруба. Писмата се получиха много добре и той успя да изманипулира целия род да се повози на борда на „Принцеса Ингри Александра“ и да се порадва на морски бриз.

Повече време му отне да преведе парите за благотворителност.

Маркус Кол-младши влагаше сърце и душа във всяко свое дарение. Неговият коледен подарък му даваше възможността да обсипва околните с щедрите си подаръци. Това го караше да се чувства добре и му напомняше за дядо му. Старецът, единственият човек, доближил го до Господ, веднъж му зададе следния въпрос: един човек помага на десетима изпаднали в беда и гордо се хвали с постъпката си; друг подава ръка на един-единствен човек в беда, но го запазва в тайна и не получава награда за добротата си. Кой от двамата е по-достоеен?

Десетгодишният Маркус отговори: първият. Наложил се да защити мнението си. Маркус отстояваше гледището си: подбудите на дарителя не са от значение; важен е резултатът. Десет е повече от едно. Старецът дълго се мъчи да го убеди в противното. На петнайсет момчето промени мнението си. Дядо му — също. Спорът им продължи, докато Маркус Кол-старши почина на деветдесет и три годишна възраст и остави историята на живота си, старателно подредена в сиво-зелена папка с логото на Норвежките железопътни линии. Според документите през целия си съзнателен живот на работещ гражданин дядото на Маркус бе давал за благотворителни цели двайсет процента от заплатата си. Не десет, както повеляваше традицията на работническото движение, а двайсет. Маркус Кол-старши бе дарявал една пета от доходите си на онези, които живеят по-зле от него.

Още в деня на погребението на дядо си Маркус-младши прелисти документите, удостоверяващи даренията му. Потопи се в своеобразно пътуване през най-трагичните събития на двайсети век. В папката откри разписки от захранване на сметките на бедни вдовици преди войната и на еврейски деца след нея. Дарения за бежанците от Унгария през 1956-та. От 1959-та организацията „Спасете децата“ бе получавала от дядо му скромна сума всеки месец. Маркус-старши бе отделял средства и за подпомагане на спасителните акции при

повечето природни бедствия след 1920-а: корабокрушения между двете световни войни, глада в Биафра, цунамито в Южна Азия. Старецът почина само пет дни след опустошителното наводнение в навечерието на новата 2004-та година, но бе успял с последни сили да се довлече до пощенската станция на квартал Тьойен, за да изпрати пет хиляди крони на „Лекари без граници“.

Едва ли Маркус Кол-старши бе отделял с лекота пари за благотворителност от месечния бюджет на семейството си: баща на пет деца и впоследствие дядо на четиринайсет внучета, той бе работил цял живот като машинист, а съпругата му се грижеше за домакинството. Той обаче никога не се похвали с щедростта си. Парите бе изпращал от различни пощенски клонове, до един достатъчно отдалечени от апартамента му в квартал Волеренга, за да не го познават служителите. Във формулярите бе попълвал фиктивно име, но го издаваше почеркът му.

Без да иска признание, дядо му бе помогнал не на един човек, а на хиляди.

Точно като своя внук.

Скромният принос на Маркус-старши не можеше, разбира се, да се сравнява по мащаб с приноса на Маркус Кол-младши за доброволчески организации и научни изследвания. В това нямаше нищо учудващо. Триседмичните приходи на Маркус-младши надвишаваха парите, които дядо му бе припечелил през целия си близо едновековен живот. Маркус обаче беше убеден, че с дядо му изпитват еднакво удоволствие от възможността да дават и че моралната загадка около щедростта на дядо му всъщност няма отговор. И двамата мъже с името Маркус Кол обичаха да дават не от великодушие, а за да живеят в съзвучие със себе си. И тъй както дядото си бе позволил да погъделичка самолюбието си, като разкри на внука си какво е направил през живота си, след като всичко приключи и продължилият им години наред спор буквално умря, и внукът водеше старателно архив на направените дарения. Осъществяваше ги в пълна дискретност, упълномощавайки други лица да го представляват, та получателят да не успее да идентифицира истинския спонсор. Парите вземаше от личния си бюджет, а не от компаниите си. Средствата бяха осчетоводени и обложени с данъци, преди да ги изпрати по трасето към някоя доброволческа организация. Никой, освен малкия Маркус

Кол, който щеше да навърши осем години след два месеца, нямаше да узнае с какво се е занимавал баща му всяка неделна нощ преди Коледа, откакто навърши трийсет и пет.

Благотворителността му осигуряваше така необходимия му вътрешен покой.

Сърцето му изведнъж заби твърде бързо.

Маркус заснова напред-назад из неголямата стая. По нищо не личеше, че вътре, зад старото дъбово писалище, се произвеждат милиони. Офисът на Маркус Кол се намираше на прословутия пристан Акер — преди две-три финансови кризи районът изглеждаше чудесно, но сега поизгуби от чара си. Това обаче не го притесняваше.

Хвана се за гърдите и се помъчи да диша бавно. Дробовете му обаче действаха, независимо от мисълта, искаха да поемат веднага въздух — бързо и повърхностно. Маркус стоеше като закован за пода. Не можеше да помръдне, защото имаше чувството, че умира. Усети как във върховете на пръстите му се забиват невидими клечици. Устните изтръпнаха, а езикът се удебели и пресъхна. Принуди се да диша през носа, но и през ноздрите му не навлизаше достатъчно въздух: задушаваше се и щеше да умре след броени секунди.

Опита се да се погледне отстрани, както бе чел в книгите и както бе правил неведнъж. Излезе от тялото си и застана малко накриво, та да се види отгоре: четирийсет и четири годишен мъж, набит, дребен, с торбички под очите. Помириса собствения си страх.

Обля го мощна гореща вълна и му позволи да се откъсне от пода. Олюлявайки се, той стигна до писалището и извади хартиен плик от най-горното чекмедже. Стесни отвора с палеца и показалеца на дясната си ръка и долепи плика до устните си. Помъчи се да диша дълбоко и равномерно.

Все още усещаше металния вкус в устата си.

Хвърли плика и опря чело о прозореца.

Не съм болен. Нищо ми няма. Сърцето ми работи нормално, макар че усещам бodeжи под лявата плешка и в лявата ръка. Не. Внушавам си, нищо не ме боли.

Стига си се наблюдавал.

Дишай.

По дланите му сякаш пъплека дребни насекоми, ала той дори не смееше да ги махне. Главата му олекна, все едно не беше негова.

Мислите му кръжаха с такава бързина, че не смогваше да ги разпознае. Откъслечни картини и изречения се завихриха във въртележка и му се зави свят. Мъчеше се да се сети за готварска рецепта за пица с фета и броколи — американска пица, каквато бе приготвял хиляди пъти, а сега не си спомняше нищо за нея.

Не съм болен. Не получавам инсулт. Не ми се гади. Здрав съм.

Сигурно е рак. Нещо го прободете в дясното подреброе. Там се намират черният дроб, панкреасът. Боли ли те отдясно, означава злокачествено заболяване и смърт.

Бавно отвори очи. Частица от мозъка му осъзнаваше, че е здрав. Трябваше да се съсредоточи върху тази мисъл. Да забрави за готварските рецепти и за смъртта. Влажното стъкло охлади челото му и в очите му избиха сълзи.

Вече дишаше по-леко. Ударите на сърцето му, които досега пулсираха до болка в ушите, гърдите, върховете на пръстите и в слабините, се забавиха.

През прозореца се откриваше изглед към Осло, към пристанището, фиорда и островите. Маркус Кол-младши току-що направи щедро дарение за благотворителни цели и му се искаше да усети топлината, която му даваше тази последна неделя преди Коледа; да почувства радостта от празника и подаръците, ентусиазма на сина си заради Коледната ваканция; да се зарадва, че майка му е все още жива, постоянно се кара и се държи неразбираемо, и всичко е наред. Маркус мислеше за живота, който продължава, и се стараеше да диша спокойно.

Овладей се. Успокой се.

Погледът му падна върху нощен скитник, от онези, дето се мотаят по пристана, наглед без цел и посока. Наближаваше пет часа сутринта. Всички заведения бяха затворени. Мъжът на пристана вървеше сам, олюлявайки се. Явно се затрудняваше да се задържи върху хлъзгавата повърхност. Изведнъж сякаш направи няколко стъпки от отчаян танц, посегна към шапката си, все едно тя представляваше здрава опора, и падна във водата.

За миг всичко се промени. Сърцето на Маркус Кол заби в нормалния си ритъм. Бремето, притискащо гърдите му, олекна. Той изправи гръб и се вторачи в далечината. Лигавицата в устата му се изглади, езикът се сви до обичайните си размери, устата му се

навлажни. Най-сетне мислите му се подредиха в логична хронология. Той бързо пресметна колко време ще му бъде нужно да излезе от офиса, да слезе по стълбите и да стигне до пристана. Преди да завърши изчислението, забеляза стеклите се хора. Петима-шестима мъже, сред които и охранител от фирма „Секюритас“, вдигнаха такава глъчка, че Маркус ги чуваше пет етажа над тях, зад тройноизолирано стъкло. Мъжът в униформата вече слизаше по стълбата към водата.

Маркус Кол се извърна и реши да се прибере вкъщи.

Чак сега си даде сметка колко е изморен.

Ако побърза, ще успее да поспи три часа, преди детето да му напомни за бащините му задължения. Все пак приближаваше Коледа. Сигурно по възвишенията около града е останало нещо от вчерашния сняг. Може да се спуснат с шейна или да покарат ски, ако се покатерят по-нависоко.

Преди да си тръгне от офиса, Маркус Кол извади от горното чекмедже шишенце с бели продълговати хапчета и го отвори. Вероятно им бе изтекъл срокът на годност. Измина много време. Той пусна едно от тях в дланта си. Само след миг го върна в шишенцето, завъртя капачето, прибра го и заключи чекмеджето.

Пристъпът приключи. И този път.

Сирените се чуваха все по-близо.

— Идват ли ченгетата? Полицейски ли са тези сирени? Някой повика ли линейка? Мамка му, полицаите са! Веднага се обадете на „Бърза помощ“! Помогни ми!

Охранителят от „Секюритас“ се държеше с една ръка за пристана. Левият му крак се подпираше на хлъзгава напречна гредица на около половин метър над водата. Десният риташе напосоки в отчаян опит да запази равновесие.

— Хвани ме, де! Хвани ме за якето!

Младо момче, легнало по корем в кишата, се протегна и сграбчи ръкава на охранителя с две ръце. Очите му блестяха. Оставаха му два месеца да навърши осемнайсет, но благодарение на тъмната си набола брада го пускаха във всички нощни заведения и не му задаваха никакви въпроси. Понеже нямаше пукната пара, се задоволяваше с недопитите халби по баровете. Изведнъж изтрезня напълно.

— Не, не е същият — изпуфтя той и хвана още по-здраво ръката на охранителя. — Онзи падна по-нататък!

— Какво?

Охранителят се вторачи в тялото, което се мъчеше да изтегли на пристана. Държеше яката на удавника, но безжизненото тяло във водата тежеше като олово. Качулката беше вдигната и стегната с връв.

— Помогнете! — изкрещя някой от тъмната вода. — Помощ! По...

Виковете заглъхнаха.

Младежът с наболата брада пусна охранителя.

— Оправяй се сам! — предупреди го той. — Отивам да извадя другия!

Изправи се, събу си обувките, съблече шушляковото си яке и се хвърли в мрака без никакво колебание. Когато изплува на повърхността, се намираше на мястото, където видя удавника.

— Двама ли са? Двама ли паднаха във водата? Какво видя?

Охранителят продължаваше да се държи с една ръка за пристана и да крещи. С другата си ръка стискаше нещо, което безспорно беше човешко тяло: извърната глава, две ръце и тъмно яке. Тялото тежеше ужасно. Ръцете го заболяха, не си усещаше пръстите.

Но не го изпусна.

Младежът, току-що скочил във водата, едва си поемаше въздух. Първоначалният шок от парализиращия студ премина в режеща болка и дробовите му заплашваха със стачка. Той риташе трескаво с крака и половината от горната част на тялото му се подаваше над водата. Под себе си виждаше само мрачна безцветна бездна.

— Ето там! — насочи го полицаи от ръба на пристана. — Точно зад теб!

Младежът се обърна. Инстинктивно, без да вижда тялото, посегна да го хване. Пръстите му се вкопчиха в нещо и той го задържа. Удавникът разпори повърхността с нечовешки вик, все едно бе започнал да крещи още под водата. Спасителят държеше здраво косата му. Пияният нощен скитник се мъчеше да се отскубне и същевременно успя да се покатери върху младежа. Двамата потънаха. След секунди пак изплуваха, удавникът — по гръб, с разперени ръце и крака над повърхността. Крещеше от болка, а спасителят му го влачеше за

косата. Не само че не я пусна, ами я дръпна още по-силно, докато омотаваше около другата си ръка въже, дошло незнайно откъде.

— Държиш ли го здраво? — извика полицаят.

Младежът се опита да отговори, но устата му се напълни с вода. Все пак даде знак със завързаната си ръка.

— Дърпайте! — простена едва доловимо той и глътна още вода. — Дърпайте...

Никога не си бе представял, че студът е толкова всепоглъщащ. Водата се просмукваше във всяка пора на тялото му. Пробождаха го ледени игли. Слепоочията го боляха, все едно някой се мъчеше да ги натика в мозъка му, а синусите сякаш бяха натъпкани с лед. Вече не чувстваше ръцете си и в миг на паника си помисли, че тестисите му са изчезнали. Усещаше парене в слабините — парадоксална, болезнена топлина, разливаща се чак до бедрата му.

Движенията му се забавиха. Очите му умряха или поне така му се струваше. Все едно някой ги изключи. Всичко потъна в студ и мрак. Откакто се хвърли във водата, не бе изминала и минута, но му хрумна, че преди да издъхне, ще усети как изгубва топките си в дълбините на декемврийското море заради някакъв идиот на пристана Акер.

Издърпаха го от водата.

Той се просна на пристана и го завиха с одеяло, напомнящо алуминиево фолио. Някой се опитваше да съблече дрехите му.

Той не позволи да му свалят панталона.

— Отпусни се — посъветва го полицаят, който му хвърли въжето. — Трябва да махнем мокрите дрехи. След малко ще дойдат лекари да ти помогнат.

— Топките ми — проплака младежът. — Пръстите ми...

Обърна се на другата страна. На няколко метра от него двама полицаи — вече се бяха струпали доста — носеха човешко тяло и се канеха да го положат на земята. От неподвижния им товар течеше вода като из ведро. Едва успяха да го оставят и към тях се втурна шофьорът на пристигналата линейка с носилка на колела. По-възрастният полицай го отпрати с жест.

— Вече е мъртъв, погрижете се за живите.

— Мамка му — простена младежът и се опита да се изправи. — Нима умря? Не прескочи ли трапа?

— Не този човек спаси ти — успокой го полицаят, докато събличаше дрехите му. — За този тук е било твърде късно. Твоят човек стои ей там. Онзи с шапката.

Полцията се усмихна и поклати глава. Действаше сръчно, а младият смелчага най-сетне се убеди, че не си е изгубил половите органи. Без да се съпротивлява, позволи да го съблекат. Трима полицаи отцепиха района с червени и бели ленти, а единият покри тялото върху носилката с брезент.

— Ей т-т-т-т-ти — зъзнейки, се приближи мъжът с шапката. — Д-д-д-да не искаше да ме с-с-скалпираш?

Още не бяха съблекли мокрите му дрехи. Някой бе метнал вълнено одеяло върху раменете му. Не само зъбите му тракаха: цялото му тяло се тресеше и от кичурите, подаващи се изпод подгизналата шапка, хвърчаха пръски.

Младежът не си спомняше да е забелязал шапката във водата.

— О-о-о-отървах и шапката — ухили се удавникът. — С-с-с-стисках я в ръка!

— Я се махай оттук — скастри го полицаят. — Върви нататък!

Посочи към линейката, паркирана накриво на пристана. Обливаше с мигащата си синя светлина гъмжилото от униформени.

— К-к-кой е т-т-т-този? — попита невъзмутимо удавникът и погледна любопитно към безжизненото тяло върху носилката. — Н-н-не го видях във в-в-водата!

— Стига си разпитвал... Арне! Арне, заведи го в линейката. Не знае какво прави.

Без много да се церемони, Арни задърпа премръзналия пияница към лекарския екип.

— Можеше поне да ти благодари — отбеляза полицаят, докато правеше знак на един от парамедиците да се приближи. — Много смело постъпи. Малцина биха се осмелили да се хвърлят така във водата. Ето!

Изправи се и сложи ръка върху рамото на мъж във фосфоресцираща жълта униформа.

— Погрижи се за нашия герой и го стопли — усмихна се полицаят.

— Ще донеса още една носилка. Само две секунди...

Младежът поклати глава и понечи да се изправи. Беше гол под огромното одеяло. Някой бе напъхал краката му в прекалено големи маратонки, без изобщо да забележи. Олюля се, но шофьорът на линейката го хвана под мишница.

— Добре съм — промърмори младежът и се загърна в одеялото.
— Само дето умирам от студ.

— Ще донесем носилка — поколеба се шофьорът. — Само...

— Няма нужда.

Младежът тръгна към линейката. Спря се за миг. Соленият повей на вятъра от фиорда изведнъж му помогна да осъзнае, че се отърва на косъм от смъртта. За малко да заплаче. Смутено закри очи с одеялото. Олюля се встрани, но настъпи края на одеялото и се спъна. За да не падне, посегна да се хване за нещо. Пръстите му докопаха брезента върху трупа на носилката.

Ситуацията съвсем се влоши.

Само допреди пет минути младежът се мъknеше по пристана Акер сам, недоволен и без пари за такси. В продължение за някакви си триста секунди плува в леденостудена вода, озова се на крачка от смъртта, спаси удавник, получи похвала от полицаи и разбра какво е да трепериш неистово от студ. През същото това време на местопроизшествието пристигнаха три полицейски автомобили с общо шестима униформени и две линейки с пълно оборудване. Направо не беше за вярване колко неща се случиха за толкова кратко време. Освен това, веднага щом излезе на сушата, охранителят от „Секюритас“ повика на помощ петима свои колеги от съседните офис сгради и полицията пое отговорността за мъртвеца, когото охранителят извади.

Посред целия хаос от униформени служители на реда и едина-единствена жена сред тях, наоколо се щураха около трийсетина повече или по-малко пияни хора, без да обръщат особено внимание на временните ограничителни знаци. В тази ранна неделна утрин драматичната сцена привличаше като магнит минувачите по пристана Акер. И понеже само допреди пет минути по пристана не се виждаше жива душа, полицаите още не проумяваха каква е връзката между охранителя, младия плувец, пияния удавник и мъртвото тяло, което двама от тях с огромни усилия успяха да измъкнат от водата. Полицаите следваха обичайните си рутинни процедури, разбира се, но все пак беше нощно време, на пристана цареше хаос и най-важната им

задача беше да извадят пияния жив от водата. По тази причина или вероятно защото един от колегите им падна във водата, докато измъкваха трупа, само двама полицаи огледаха отблизо мъртвото тяло. Единият, млад мъж, се отдалечи на десет-петнайсет метра от загражденията и повърна, без да го забележат. Другият, видял трупа, го покри с брезента и тъкмо обясняваше полугласно ситуацията на ръководителя на спасителната акция, когато младежът с наболата брада изгуби равновесие от изтощение и залитна назад. Одеялото се свлече от тялото му. Стори му се по-важно да не лъсне гол и не се сети да се прикрие с ръка. Затова дръпна брезента. Покривалото над мъртвеца бе подпъхнато в горния край на носилката и тя се разклати. За миг като че ли имаше надежда тежестта на трупа да се окаже достатъчна, за да предотврати пълната катастрофа, но младежът продължаваше да дърпа брезента. Той се строполи на земята само по маратонки. Главата му издрънча върху леда и той изкрещя от болка. После изгуби съзнание за две-три секунди. Когато дойде на себе си, го лъхна остра смрад. Върху него лежеше нещо, което не му позволяваше да диша и излъчваше задушлива гнила миризма на разлагаща се плът и клоака. Чу се вик и младежът отвори очи. Върху него лежеше трупът, прилепнал към тялото му в пълна симетрия, сякаш в опит да целуне лицето му с мъртвешките си уста. Младежът се вторачи в отвора на качулката.

Там се виждаше нещо, което по пътя на логиката следваше да е глава.

Какво друго може да има в качулката на шушляково яке?

В полицейския доклад, съставен след няколко часа, бе отбелязано, че по първоначални данни трупът е престоял във водата около месец и само дрехите са причината да не се разпадне. На медицински език охарактеризираха тялото като „силно подутото, частично разложено“. В заключение авторът на доклада подчертаваше невъзможността да се установи със сигурност пола на мъртвеца. Съдейки по дрехите, разследващите все пак приеха, че става въпрос за мъж.

Младежът, който през цялата съботна вечер се шляеше из Осло в търсене на пиене и мадами, който се хвърли във водата посред зима, за да спаси човешки живот, припадна за втори път. Дойде в съзнание след няколко часа. Намираше се в болницата в квартал Юлевол. До него

седеше майка му. Той избухна в сълзи. Разхълца се като дете и се вкопчи в топлата, успокоителна прегръдка на майка си, докато се мъчеше да прогони от съзнанието си последния си спомен, преди благословеният мрак да го спаси от морското чудовище:

От дупка в безформената маса, където вероятно някога се е намирало окото на мъртвия, изневиделица изскочи рибка. Съвсем малка, сребриста рибка с размерите на аншоа, черни очи и потрепващи перки. Младежът и рибката се вторачиха един в друг, после тя излезе от мъртвата глава и падна право в зиналата му от ужас уста.

НА ПЪТ КЪМ ПРИЯТЕЛ

— Отсега нататък предлагам на Бъдни вечер винаги да ядем риба!

Ингвар Стубьо взе с пръсти главата на треската от чинията, изсмука окото ѝ и замислено го сдъвка. Тъща му, седнала точно срещу него на кръглата маса, се нацупи и извърна глава с вдигнати вежди. Тъстът вече бе прекалил с пиенето. Развеселен, той посочи зет си с нож и вилица:

— На това му казвам аз мъж! Семейните мъже не се свенят да изядат рибата до кости!

— Ако говорим откровенно — подхвана съпругата му, — в нашето семейство има задължителна традиция на Бъдни вечер да се ядат ребърца и тя съществува от...

— Съжалявам, майко! — въздъхна Ингер Юхане и остави приборите до чинията си. — Стана грешка, нали ти казах. Глупава и съвсем несъществена грешка. Не можеш ли просто да забравиш за тези прословути ребърца? Близкият изток е пламнал, връхлетя ни финансова криза, а ти не спираш да натякваш, че в магазина „Стрьом-Ларшен“ са забутали някъде поръчката ми. Всички около трапезата обичат треска, мамо. Какво, по дявол...

— Никак не ти отива да ругаеш, миличка. Освен това за толкова години никога не ми се е случвало в „Стрьом-Ларшен“ да забравят нито една моя поръчка. Пазарувам в тази месарница — най-добрата в града — откакто си се родила и...

— Майко! Не може ли просто...

Ингер Юхане млъкна, насили се да се усмихне и погледна помалката си, вече почти петгодишна дъщеря Рагнхил. Момиченцето гледаше любопитно как баща ѝ изяжда и второто рибено око.

— Вкусно ли е, тате?

— Ммм... необичайно, интересно и вкусно.

— На какво прилича на вкус?

— На рибено око — обади се Кристиане, докато обираше остатъците в чинията си с ритмични движения на вилицата. — Ясно

като бял ден. Око на риба, малко като фиба.

— Не прави така, моля те — дружелюбно се обърна към нея баба й. — Бъди доброто внуче на баба и не нареждай подобни рими.

— Според някои хора рибата е вкусна — намеси се Рагнхил. — А според някои риби хората са вкусни. Съвсем справедливо е. Да вземем например акулите. Тате, и акулите ли си хапват малки момиченца, преди да си получат подаръците на Бъдни вечер?

Тя избухна в смях.

— Не само акулите ядат хора — възрази Кристиане: както обикновено, тя не схвана чувството за хумор на малката си сестра.

За всеобщо учудване Кристиане не даваше вид да е пострадала сериозно от инцидента в събота. Отърва се с лека хрема. Трудно обаче можеше да се каже как случката се е отразила върху психиката й. До момента не бе споменала инцидента нито веднъж. Единствената, макар и едва забележима промяна, която Ингер Юхане успя да долови у дъщеря си, беше свързана с характерното за Кристиане рецитиране на заучени текстове: след сватбата на леля си малката започна да изрежда поговорки, приказки и фрази доста по-продължително. Ингвар се опитваше да гледа позитивно на промяната; малката задаваше и повече въпроси. Разсъждаваше. Проявяваше любопитство, а не само желание да повтаря.

— Храната на много видове риби включва разнообразни растения и организми — бавно обясни Кристиане, приковала поглед някъде в далечината. — При възможност с удоволствие похапват прясно човешко месо.

— Хайде да говорим за нещо по-приятно — предложи баба й. — Какво си пожелахте за Коледа?

— Много добре знаеш, бабо. Отдавна сме ти дали списъка с желанията ни. А умрелият мъж, дето го извадиха от морето на пристанището, когато мама ми се ядоса, понеже...

Ингер Юхане хвърли умотелен поглед към Ингвар.

— Баба е права, милинка — побърза да се намеси тя, защото Ингвар не реагира. — Нали е Бъдни вечер, нека да говорим за нещо друго...

— Мъжът престоял във водата дълго — продължи невъзмутимо Кристиане и преглътна хапката си; после набоде нова на вилицата. — Пишеше го във вестника. Когато прекара толкова време във водата,

човек се надува като балон, защото човешкото тяло съдържа сол, а солта засмуква вода от околната среда. Нарича се осмоза. Когато две течности с различна концентрация на водни молекули, тоест водно-солен баланс, се разделят от полупропусклива мембрана, каквато е например клетъчната стена в човешкото тяло, водата преминава през мембраната, за да изравни...

Баба ѝ пребледня видимо. Дядо ѝ зяпна от учудване и затвори шумно челюсти.

— Ех, това момиченце! Няма равна! — засмя се той.

— Кристиане, чухме много впечатляващи факти — спокойно подхвана Ингвар и избърса устата си с плътна бяла платнена салфетка. — Но баба и мама са абсолютно прави. Не е прието да се говори за смъртта на...

— Ингвар — прекъсна го заварената му дъщеря, — това означава ли, че ако престоят в чиста вода, труповете се издуват повече, отколкото в солена?

— Какво е труп, мамо? — полюбопитства по-малката ѝ сестра.

Рагнхил извади оглозганата рибешка глава от чинията на баща си, сложи я пред лицето си и надникна през кухите дупки на очите.

— Буууу — извика тя, като се заливаше от смях. — Какво е труп?

— Трупът е умрял човек — разясни вещо Кристиане. — А когато мъртъвците престоят дълго, дълго в морето, почват да ги ядат раци и риби.

— И акули — допълни Рагнхил. — Най-вече акули.

— Трупът наистина ли е бил нападен от риби? — поинтересува се дядото с неподправен интерес. — Във вестника не пише нищо такова. Да не работиш по случая, Ингвар? Я кажи да чуем! Доколкото разбрах от днешния брой на „Афтенпостен“, още не са успели да установят самоличността на мъртвеца.

— Не, полицията в Осло се занимава със случая. И аз не знам нищо повече от публикуваното в пресата. Все пак работя в КРИПОС — напомни Ингвар на тъста си със суха усмивка. — Обикновено помагаме на колегите от полицията само с експертизи и издирваме изчезнали лица. Когато се налага, търсим съдействие от съответните служби в чужбина. Вече неведнъж съм обяснявал в какво се състои работата ми. А сега предлагам да сменим темата, а?

Ингвар се изправи решително и започна да събира чиниите. Сътрапезниците се умълчаха. Тракането на прибори и съдове, докато ги подреждаха в миялната машина, се смесваше с приглушените гласове на хористите от „Сьолвгютене“, долитащи от телевизора в апартамента на долния етаж. Ингер Юхане потръпна от погнуса, докато чистеше чиниите от рибните остатъци над кофата за боклук.

Както винаги, тя излезе да купи месо в последния момент. Пристигна в месарницата към десет часа. Хората бяха изкупили ребърцата. Персоналът в „Стрьом-Ларшен“, разбира се, не беше и чувал за поръчката, която Ингер Юхане се кълнеше, че е направила преди повече от две седмици. Продавачът изказа искреното си съчувствие към клиентката заради възникналата, меко казано, неприятна за нея ситуация, но нямаше какво да се направи. Собственикът не успя да се въздържи от една, макар и предпазлива, вразумителна забележка: добрата домакиня не оставя покупката на месото за коледната трапеза за последния момент. Ингер Юхане веднага отхвърли възможността да изпече ребърца, купени от „Рема“ или „Макси“, и се спря на идеята да приготви треска.

— Трябваше да купя проклетите ребра от „Рими“ и да излъжа, че съм ги взела от „Стрьом-Ларшен“ — прошепна тя на Ингвар и постави последната чиния в миялната. — Майка ми почти не яде от рибата.

— Тя губи — отвърна Ингвар. — Не се впрягай.

— Може ли да проветрим малко? — попита високо майка й. — Нищо против рибата, много е вкусна и здравословна, но ароматът на току-що изпечени ребърца създава истинско коледно настроение!

— Ей сега ще замирише на кафе — ведро обеща Ингвар. — Ще пийнем по чашка с десерта, нали?

От долния етаж се чуваше как „Сьолвгютене“ изпълняват поредната коледна песен. Рагнхил запя с тях и се втурна да пусне телевизора.

— Рагнхил, тази вечер няма да гледаме телевизия!

Ингер Юхане се помъчи да се усмихне, поглеждайки към дъщеря си от отворената кухня.

— На Бъдни вечер не гледаме телевизия, нали знаеш. Особено пък докато се храним.

— На мен идеята ми се струва чудесна — възрази бабата. — Така или иначе, започнахме много рано с вечерята. Трябваше да послушаме

„Сьолвгютене“ преди това. Имат прекрасни гласове и създават коледен уют. Не съм чувала по-звучни мъжки тенори. Ела, Рагнхил, двете с теб ще намерим по кой канал ги дават.

Строши се чаша за вино.

— Няма нищо, няма нищо! — засмя се Ингвар, за да заглади случилото се.

Ингер Юхане се втурна към тоалетната.

— Душата тежи двайсет и един грама — осведоми ги Кристиане.

— Ами?

Дядо ѝ напълни чашата си с ракия за пети път.

— Да — сериозно кимна Кристиане. — Когато умре, човек олеква с двайсет и един грама. Но тя не се вижда...

— Коя?

— Душата. Не се вижда как си отива.

— Кристиане — обади се от кухненския плот Ингвар, — не се шегувам: настоявам да престанеш. Да не съм чул повече да говориш за смърт и разложение, ясно? А и тези приказки за душата са пълни глупости. Няма такова нещо като душа. Душата е само религиозно понятие. Искаш ли да изпиеш чаша чай с мед към десерта?

— Дам-ди-рум-рам — монотонно зареди Кристиане.

— О, не...

Ингер Юхане се върна от тоалетната. Клекна до дъщеря си.

— Погледни ме, миличка. Погледни ме.

Тя внимателно повдигна брадичката на момиченцето.

— Ингвар те попита дали искаш да пиеш чай с мед. Искаш ли?

— Дам-ди-рум-рам.

— Май не е добра идея да давате на детето чай в това... състояние. Ела при баба да слушаме как пеят тези талантиливи момчета! Ела, момичето ми!

Ингвар, застанал зад гърба на тъща си, размахва ръце към Ингер Юхане и ѝ каза само с устни:

— Не ѝ обръщай внимание. Прави се, че не я чуваш.

— Дам-ди-рум-рам — продължаваше малката.

— За Коледа ще получиш каквото искаше най-много — прошепна ѝ Ингер Юхане. — Най-любимия ти предмет.

Майката осъзнаваше, че усилията ѝ са безсмислени. Кристиане решаваше сама къде да се пренесе. За четиринайсетте години,

прекарани в непрекъснати грижи за дъщеря си, Ингер Юхане я възприемаше като неотделима част от себе си, но не намери отговор на въпроса кое кара детето да преминава от едно състояние в друго. И тя, и Ингвар, и бащата на Кристиане — Исак, се научиха да спазват разни правила, например да избягват определени дейности, обичайни процедури и храни, които обострят пристъпите. Знаеха кои ястия ѝ се отразяват добре. Изпробваха различни лекарства и прецениха единодушно, че ефект от тях няма. Все пак си създадоха режим, за да улеснят ежедневието с Кристиане. През по-голямата част от времето обаче дъщеря им се рееше из свой собствен свят, където се ориентираше по своя карта и действаше по свое усмотрение.

— Мама те обича повече от всичко — прошепна ѝ Ингер Юхане.

Устните ѝ погъделичкаха ухото на малката и тя се усмихна.

— Тате ще дойде.

— Да, след като се навечеря при дядо и баба, тате ще дойде да вземе дъщеричката си.

Погледът на Кристиане беше съвсем безизразен. Очите ѝ сякаш се движеха независимо едно от друго и Ингер Юхане се изплаши. Обикновено дъщеря ѝ просто се взираше в нещо, което вижда само тя.

— Жената беше...

— Името ѝ е Албертине — прекъсна я Ингер Юхане. — Албертине е заспала.

— Беше много студено. Нямахте те, мамо.

— Нали накрая те намерих.

Погълната изцяло от детето, Ингер Юхане не забеляза, че майка ѝ се приближава. Усети присъствието ѝ по уханието на парфюм — подарък от другата ѝ дъщеря. Струваше повече, отколкото Ингер Юхане харчеше за козметика и лична хигиена за цяла година.

Махай се, говореше цялото ѝ същество. Наостри гръб като настръхнала котка и направи малка крачка встрани, все още клекнала.

— Кристиане — подхвана спокойно, но решително бабата. — Ела при мен. Първо ще отворим червения подарък с розовата панделка. За теб е. Вътре има кутия с капак. Когато я отвориш, ще има още един капак, а под него — микроскоп. Каквото си пожела за Коледа. Ето, хвани ме за ръка...

Ингер Юхане не помръдна двете си длани от слабиците крачета на Кристиане.

— Микроскоп — от гръцкото „микрон“ — „малък“ и „скопево“ — „гледам“.

— Точно така — похвали я баба й. — Хайде, ела с мен.

„Сьолвгютене“ спряха да пеят. Рагнхил изключи телевизора. Същото направиха и съседите долу. От кухнята се разнесе аромат на кафе, а навън светът притихна. Такава тишина настъпваше само в този единствен ден през годината, когато църквите опустяваха, камбаните замлъкваха и по улиците не бързаха хора.

Дългата слаба ръка на бабата се мушна в дланта на Кристиане.

— Бабо — усмихна се момиченцето. — Искam си микроскопа.

Но гледаше към Ингер Юхане. Дълго не отмести очи от майка си. Най-сетне послушно последва баба си до дивана, за да отвори подаръка, който вече не представляваше изненада за нея.

Ингер Юхане се изправи. Усещаше тялото си схванато.

Облъхна я неочаквана вълна на щастие и изчезна, преди Ингер Юхане да разбере откъде се взела.

Ева Карин Люсгор бе разбрала какво означава думата „щастие“ за нея.

Щастието се измерваше с вярата в Исус Христос. Откакто на шестнайсет години Го срещна по време на разходка из гората, не минаваше ден, без да изпита блаженството от невидимото присъствие на Спасителя. Тя разговаряше непрекъснато с Него и често получаваше отговори на въпросите си. Дори в мъката — коя шейсет и две годишна жена не е изпитвала мъка през живота си? — Исус я подкрепяше с утеха и с безграничната Си любов.

Наближаваше единайсет часа в навечерието на Неговото рождество.

Ева Карин Люсгор бе сключила договор с Исус. Неразрушим пакт между нея, съпруга й Ерик и Бог. Дори в най-тежките моменти през живота си двамата с Ерик успяваха да намерят изход. Не беше никак лесно и им отне много време. Това трябваше да си остане завинаги между нея, Ерик и Спасителя.

Ето, тръгна.

Вятърът носеше солен дъжд от залива Воген. В повечето прозорци из китния квартал с малки къщички все още блестеше мека

светлина. Хората празнуваха Бъдни вечер. Тя се спъна в едно паве на минаване покрай ъгъла на улица „Форщандерсмауе“, но бързо си възвърна равновесието. Стъклата на очилата ѝ се запотиха и не виждаше ясно къде стъпва. Няма значение. Това беше нейната улица, безброй пъти бе минавала оттук.

Озадачена, Ева Карин Люсгор спря за секунда.

Чу стъпки зад гърба си.

Вървеше от двайсет минути, без да види жива душа, освен котка, изскочила от заден двор, и чайките, които крещяха жаловито над залива Воген.

— Епископ Люсгор?

Тя се обърна назад, откъдето долетя гласът.

— Да? — въпросително се усмихна тя.

В гласа му се долавяше враждебност. Определено звучеше необичайно.

— Кой сте вие? С какво мога да ви помогна?

В мига, когато я прониза с ножа, тя разбра, че е сгрешила. През шестнайсетте секунди, изминали от прозрението, че я очаква сигурна смърт, до настъпването ѝ, тя не оказа никаква съпротива. Мълчаливо се свлече на улицата, а върху нея — непознатият мъж, мъжът с ножа. Беше ѝ напълно безразлично кой е. Така или иначе тя сгреши. През всичките тези години, когато напразно си бе въобразявала, че Исус е на нейна страна, че Той ѝ е простил и е приел разкаянието ѝ, тя бе живяла в лъжа — по-голяма, отколкото човек би могъл да понесе.

И в предсмъртния си час — сетивата ѝ престанаха да работят, а чувството за съществуване изчезна — тя се запита кое е възмутило Дарения с вечен живот: лъжата или грехът.

Нима между тях има разлика, мина ѝ през ума.

После издъхна.

— Не може Младенецът да е на 2008 години — прозина се Рагнхил. — Никой не живее вечно!

— Права си — съгласи се Ингвар. — Той е починал съвсем млад. Празнуваме Коледа, защото тогава е бил роден.

— Значи трябва да украсим навсякъде с балони. Какъв е този рожден ден без балони?

— Сигурно в онези стари времена не е имало балони. Време е да спиш, миличка. Наближава един през нощта! Вече настъпи първият ден от Коледа.

— Личният ми рекорд — зарадва се Рагнхил. — Един часът е по-късно от единайсет, нали?

Ингвар кимна и зави дъщеря си за четвърти път от два часа.

— Хайде, заспивай.

— Защо един часът е по-късно от единайсет, щом единайсет е по-голямо число от едно? Може ли и на Нова година да остана будна до късно?

— Ще видим. Сега заспивай!

Той я целуна по нослето и тръгна да излиза от стаята.

— Ей, тате...

— Заспивай. Тате ще се ядоса, ако продължаваш да будуваш. Ясно?

Той натисна леко ключа за осветлението и стаята се потопи в червеникава светлина от завързани едно за друго малки сърчица, увити около рамката на единия прозорец.

— Тате, чакай да те питам още нещо...

— Какво?

— Защо подарихте на Кристиане микроскоп? Ще го счупи бързо-бързо.

— Възможно е, но тя си пожела това.

— Защо не подарихте микроскопа на мен?

— Рагнхил! Започвам да се ядосвам! Заспивай веднага!

Момиченцето веднага легна и се чу шумоленето на завивката.

— Лека нощ, тате. Обичам те.

Ингвар се усмихна и затвори вратата.

— И аз те обичам. До утре.

Кристиане заспа отдавна, но се будеше и от най-лекия шум. Мина покрай вратата ѝ и притаи дъх. Изведнъж се стресна. Телефонът! В един през нощта на Бъдни вечер?

С два скока се озова до вратата на хола, за да спре звъненето възможно най-бързо. За щастие Ингер Юхане го изпревари. Разговаряше полугласно до коледната елха, която се намираше в окаяно състояние, след като Джак — жълто-кафявото куче на Кристиане — неочаквано се разбесня и преобърна дръвчето, а върху

пода се изсипаха играчки и лампички. В случая виновно беше не кучето, а тъщата на Ингвар, която сложи опакован кокал сред подаръците под елхата.

— Веднага ви го давам — каза Ингер Юхане и му подаде слушалката.

— Стубьо на телефона.

Ингер Юхане сновеше разсеяно из стаята. Вдигна две-три играчки от пода, после една книга, но не ги върна по обичайните им места. Премести една коледна звезда в саксия и изцапа покривката с пръст. После се замъкна в кухнята, но не намери сили да извади измитите съдове от миялната и да сложи следващата купчина мръсни чинии. Чувстваше се капнала от умора и реши да изпие последната глътка, останала на дъното на бутилката с червено вино, подарък от сестра ѝ. Според майка ѝ виното струвало повече от три хиляди крони. Понеже ѝ се струваше, че само ще похаби скъпата напитка, Ингер Юхане предпочете да си налее чаша италианско, съвсем евтино вино.

— Добре — чу гласа на Ингвар. — Ще говорим утре. Вземи ме в шест.

И приключи разговора.

— В шест? — простена Ингер Юхане. — Кога най-после ще се наспим?

Тя отпи голяма глътка от виното и седна на дивана.

— Вечерта мина наистина приятно — Ингвар се отпусна до нея. — Баща ти се държа много очарователно и същевременно ни изнерви. А майка ти... Майка ти...

— ... ме направи на нищо, обърна внимание на Рагнхил, успя да намери общ език с Кристиане и разговаряше снизходително с теб. А когато Исак най-сетне се появи, впрегна целия си чар. Нищо ново. Кой е умрял?

— Какво?

— Работата.

Ингер Юхане кимна към мобилния телефон върху масичката.

— А. Случаят е много деликатен.

— Щом ти звънят на Бъдни вечер, явно е деликатен. За какво става дума?

Ингвар взе чашата ѝ и отпи голяма глътка, а над горната му устна остана червеникава следа. После изведнъж се втурна към кухнята и

изплю виното в мивката.

— Утре може да се наложи да шофирам — обясни той, докато се бършеше с ръкав. — При всички случаи трябва да мисля трезво.

— Ти винаги мислиш трезво.

Той се усмихна и отново седна до нея. Върху масичката все още се търкаляха смачкани топки опаковъчна хартия, чаши за вино и за кафе и празни бутилки от безалкохолно. С неподозирана за ръста и размерите му точност и предпазливост Ингвар намести краката си между съдовете и ги кръстоса.

— Ева Карин Люсгор — отговори той и отпи от бутилка с минерална вода, донесена от кухнята. — Починала е.

— Ева Карин Люсгор? Епископът? Епископ Люсгор?

Той кимна.

— От какво е починала? Питам, защото ти съобщиha по телефона, че си ангажиран по случая. За убийство ли става дума? Как са я убили? И кога?

Ингвар отпи още няколко глътки и разтърка лицето си, сякаш това би го отрезвило.

— Не знам почти нищо. Случило се е само преди... — той хвърли поглед към часовника — малко повече от два часа. Пронизана е с нож. Е, не се знае със сигурност дали е била убита с нож, но засега се предполага, че смъртта е настъпила вследствие от дълбока прободна рана в сърдечната област. Убита е на улицата. До момента нямат друга информация. По принцип полицейският участък в община Хурдалан не би ни помолил за съдействие при разследването на подобен случай или поне не веднага. Но сега ще стане... Двамата със Сигмюн Берли заминаваме утре сутринта.

Ингер Юхане се поизправи на дивана и остави чашата върху масичката, а после я избута още по-навътре.

— Боже мой — успя да промълви само тя.

Помълчаха. Ингер Юхане усети хладен полъх. Настръхна. Ева Карин Люсгор. Високопоставена дама, епископ, но много мила. Убита. На Бъдни вечер. Ингер Юхане се опита да довърши мисълта си, ала мозъкът ѝ работеше на празни обороти.

Последната събота, в деня на проклетата сватба, в приложението „Магасине“ на вестник „Дагблaде“ публикуваха подробен материал за епископ Люсгор на цели четири страници. Тогава Ингер Юхане

нямаше време да преглежда пресата, но заглавната страница я заинтригува и тя си купи вестника, за да прочете статията при възможност. Още не бе намерила време за нея.

Тя посегна към коша с вестници.

— Ето — тя разгърна „Магасине“ върху коленете си. — „Епископ без камшик“.

Ингвар я прегърна и двамата се зачетоха във вестника. От снимката на първа страница ги гледаше портрет в близък план на застаряваща жена с бадемовидни очи, които леко се спускаха надолу в краищата и ѝ придаваха тъжен вид дори когато се усмихваше. Гъсти, тъмни вежди; наситенокафяви ириса, чиито цвят се доближаваше до черно; необичайно дълги мигли въпреки бръчките, обрамчващи очите ѝ.

— Хубава жена — промърмори Ингвар и понечи да прелисти на следващата страница.

— Всъщност не просто хубава, а някак специална, уникална. На снимката изглежда приветлива и мила, каквато е и... на живо.

Ингер Юхане не можеше да откъсне очи от снимката. Ингвар се прозина.

— Извинявай — тръсна глава той. — Обаче трябва да се наспя. Най-добре да разтребим стаята преди лягане, защото в противен случай всичко ще ти се струпа утре сутринта, а това...

— Била е навън — прекъсна го Ингер Юхане. — Нали каза, че е била убита на улицата? На Бъдни вечер?

— Да. Като по чудо я намерили патрулиращи полицаи. Снощи почти нямаше дежурни екипи. Лежала, просната на улицата. Това е голямо предимство за разследващите органи, защото рядко се случва журналистите да не надушат убийството още на втората минута. А и утре няма да излизат вестници.

— Електронните издания също не са стока — промърмори Ингер Юхане, все още приковала поглед в снимката на бергенския епископ. — Дори са още по-голямо зло. Не забравяй и другите медии. При такова убийство всички журналисти ще си прекъснат коледната ваканция. Защо, всъщност, те повикаха? Нима бергенската полиция не е достатъчно компетентна да се справи с подобен случай?

Ингвар се подсмихна.

КРИПОС се промени. От елитна група разследващи, известни сред широката общественост като „Комисията по убийствата“, за петдесет години Криминалната полицейска централа постепенно се преобразува в по-голяма организация, специализирана в тактическото и най-вече в техническото разследване. Организацията започна да получава все по-отговорни задачи и на местно, и на международно равнище. До края на двайсети век обикновените граждани възприемаха КРИПОС като помощен орган, който съдейства на полицията при разследването на по-заплетени случаи, предимно убийства. С течение на времето обаче в правомощията на КРИПОС влезе и организираната престъпност. През 2005-а закриха КРИПОС и я възстановиха под ново име: Национална служба за борба с престъпни организации и активни криминални групи. Получи се абривиатурата НСБПОАКГ. Надигнаха се ожесточени протести срещу новото име и критиците отсякоха, че това съкращение напомня звука при повръщане.

Накрая служителите наложиха исканията си и КРИПОС щеше да посрещне петдесетгодишния си юбилей с благозвучното си старо име.

Заедно с отхвърлянето на името дойде и промяната в задълженията на службата.

Полицейските звена в страната разшириха и подобриха професионалната си компетентност. Големият парадокс на борбата с престъпността се състоеше във факта, че с разрастването и усъвършенстването на престъпните групи се увеличаваше компетентността и контингентът на полицията. Дори полицейските участъци в малките населени места подобриха ефективността си, след като им възложиха разследването на убийства. Справяха се сами, поне що се отнася до оперативно-издирвателната дейност.

— Компетентна е, но нали знаеш колко съм добър — прошепна Ингвар в ухото на Ингер Юхане.

Тя се усмихна неохотно.

— Освен това очаквам да се вдигне голяма шумотевица — додаде Ингвар и се прозина. — Сигурно се притесняват дали ще се справят. Щом имат нужда от мен, ще ме имат.

Той се изправи и огледа недоволно стаята.

— Да приберем поне по-едри неща?

Ингер Юхане поклати отрицателно глава.

— Къде ли е отивала?

— Моля?

— Каква работа е имала навън на Бъдни вечер?

— Нямам представа. Сигурно е отивала при някой приятел.

— Но...

— Ингер Юхане, стана късно. Не знам почти нищо за случая, освен че утре сутринта летя за Берген. Напълно безсмислено е да правим каквито и да било предположения въз основа на оскъдните налични данни. Знаеш го и без да ти го казвам. Хайде да поразтребим или направо да си лягаме.

— Да си лягаме — избра Ингер Юхане и се изправи.

Отправи се към спалнята с бутилка минерална вода от кухнята и „Магасине“, за да го чете в леглото, пък ако ще и да осъмне с вестника в ръка.

— Какво има? — попита Ингвар, защото тя неочаквано спря наред стаята.

— Ами... просто... ми стана много мъчно — погледна го учудена Ингер Юхане.

— Нормално е — успокои я Ингвар и я погали по бузата.

— Не, всъщност не е нормално. По принцип не се натъждавам... по-скоро не позволявам на случаите, по които работиш, да ме натъжават, но тази жена винаги ми е изглеждала изключително... добра.

Ингвар се усмихна и я целуна.

— Ако има нещо, което и двамата сме разбрали от практиката си, то е, че убиват не само лошите, а и добрите хора — той хвана ръката ѝ. — Ела.

Ингер Юхане не мигна цяла нощ. А когато се съмна и денят я призова да се върне към ежедневните си задължения, тя вече знаеше наизуст статията за епископа.

Ала и това не ѝ донесе спокойствие.

ЕДИН МЪЖ

Нищо не му носеше спокойствие.

И занапред го очакваше същото. Предложиха му да постоят при него, разбира се. Сякаш имаше нужда от тяхното присъствие. Сякаш животът му щеше да стане отново поносим, ако непознати хора се настанят в нейния стол: жълт, с износена тапицерия, оставен пред телевизора, а до него — наполовина изплетено ръкоделие в кошница.

Попитаха го има ли близки.

Допреди няколко часа имаше: Ева Карин, неговата спътница. А сега нямаше никого.

Питаме за сина ви, уточниха те. Искате ли да съобщите лично на Лукас, или ние да се погрижим за това? Жената, седнала на стола на Ева Карин, се изрази точно така: да се погрижим за това. Сякаш си струваше изобщо да си правят труда за каквото и да било.

Не изпитваше болка.

Болката причинява страдание. Болката боли. А той усещаше единствено отсъствието ѝ. Усещаше празнина, която го караше да гледа ръцете си, все едно не са негови. Стисна в юмрук дясната си ръка и ноктите му се впиха в дланта. Не съществуваше нито болка, нито живот. Ева Карин остави след себе си само едно огромно безцветно нищо.

И Господ ме изостави, осъзна той.

Времето спря.

Часовникът ѝ явно беше спрял. Тя тръсна ядосано ръка. Сигурно вече закъсняваха. Трябваше да прибере децата и да им облече хубавите дрехи, без да дава възможност на Кристиане да се противи.

Приближи се до прозореца.

На площадката пред къщата, зад оградата към улица „Хауге“, Рагнхил и Кристиане бяха изстъргали достатъчно скреж, за да направят съвсем миниатюрен снежен човек. Ръстът му едва ли надвишаваше десет сантиметра, но дори от втория етаж, където

стоеше, Ингер Юхане видя, че снежният човек има шапка от пожълтяло дъбово листо и уста от низ дребни камъчета.

Майката скръсти ръце и се облегна на прозореца. Както обикновено, Рагнхил бе поела в свои ръце осъществяването на начинанието. Кристиане не помръдваше. Ингер Юхане не чуваше какво говори малката ѝ дъщеря, но забеляза, че Рагнхил бърбри оживено, все едно пред нея стои най-заинтересованият слушател на света.

А вероятно момиченцето имаше право.

Ингер Юхане се усмихна. Рагнхил стана от земята, доволна от произведението си, и запя жизнерадостно. Гласът ѝ се чуваше и в къщата. Над квартала се разнесе изпълнението ѝ на „Да живееш, означава да обичаш“. Кой знае къде бе научила тази песен. Сигурно Кристиане бе предложила да пеят, докато довършват снежния човек.

Някаква фигура привлече вниманието на Ингер Юхане. Приличаше на мъж. Тя дори не разбра откъде се взе. Явно и той се чудеше накъде да поеме. Това я разтревожи. Случваше се често по улицата да скитат деца, но възрастните винаги вървяха с определена цел. Ингер Юхане познаваше повечето живущи в района.

Мъжът крачеше бавно с ръце в джобовете. Ниско нахлупената шапка и старателно усуканият около врата му шал скриваха лицето му. Походката му издаваше, че не е в първа младост.

Ингер Юхане отново тръсна ръка. Часовникът не работеше. Сигурно батерията се бе изтощила. Времето течеше, налагаше се да побърза. Понечи да се отдръпне от прозореца, но мъжът се спря до кофите за смет.

По-точно до кофите на тяхната къща.

Ингер Юхане усети как я облива паническа вълна, както винаги, когато Кристиане се намираше извън нейния контрол. Подвоуми се дали да хукне към децата, или да остане на прозореца. Разкъсвана от колебание, продължи да наблюдава какво се случва.

Мъжът явно извика на момиченцата, защото те го погледнаха. Макар че Рагнхил стоеше с гръб към майка си, движенията на ръцете ѝ издаваха, че говори с непознатия. Той ѝ махна да се приближи, но нито тя, нито Кристиане тръгнаха към него. Рагнхил даже отстъпи крачка назад.

Ингер Юхане се втурна към вратата; през хола, през коридора, през пристройката, където децата обикновено играеха. Спусна се по хлъзгавите стълби и хукна към децата, забравила да си obuе обувки или пантофи.

— Кристиане! — извика тя, като се мъчеше да придаде на гласа си обичайното звучене. — Рагнхил! Там ли сте?

Подмина тъгла на къщата и ги видя.

Рагнхил бе приклепнала пред малкия снежен човек. Кристиане явно бе забелязала птица или самолет в небето, защото се взираше във въздуха. Без да обърне никакво внимание на майка си, тя изплези език и се опита да улови някоя от леките снежинки, които започнаха да падат.

От мъжа нямаше и следа.

— Мамо — строго подхвана Рагнхил, — защо си излязла по чорапи?

Ингер Юхане погледна удивено надолу.

— Вярно — усмихна се тя. — Като малко дете съм, нали?

Рагнхил се разсмя и я посочи в червената си лопатка.

Кристиане продължаваше да гони снежинки.

— Какъв беше онзи мъж? — приветливо попита Ингер Юхане.

— Кой мъж?

Рагнхил облиза сополите, стичащи се от ноздрите ѝ.

— Онзи, с когото си говорихте. Той...

— Не го познаваме. Я виж какъв хубав снежен човек си направихме! И то без сняг!

— Браво на вас. Време е да се прибирате. Ще ходим на гости. Какво ви попита този мъж?

— Дам-ди-рум-рам — нареждаше Кристиане, докато гледаше усмихнато към небето.

— Нищо — отвърна Рагнхил. — Защо ще ходим на гости? Тате ще дойде ли?

— Не, той е в Берген. Но този мъж сигурно ви е казал нещо, а? Видях как...

— Попита ни само дали сме си прекарали добре на празника — обясни Рагнхил. — Мамо, не ти ли е студено на краката?

— Студено ми е. Хайде, да влизаме, деца. По-бързо!

За нейна изненада Кристиане веднага тръгна към къщи. Майката хвана за ръка по-малката си дъщеря.

— И ти какво му отговори? — попита Ингер Юхане.

— Че тази Коледа е била най-готината за всички времена, украсена с много сметана.

— Той искаше ли... Опита ли се да те извика при себе си?

Стигнаха до пътеката и поеха към стълбите. Кристиане си говореше сама, но изглеждаше весела и довольна.

— Даааа — отвърна Рагнхил. — Но нали си ни учила да не ходим при непознати и да не се качваме в чужди коли.

— Точно така, момичето ми.

Ингер Юхане усещаше как пръстите ѝ замръзват. Стъпи върху леденостуденото каменно стълбище и лицето ѝ се сгърчи от болка.

— Попита ме дали съм получила хубави подаръци за Коледа — обади се Кристиане, докато отваряше входната врата, която вятърът бе затръшнал след Ингер Юхане. — Само мен. Рагнхил не я попита.

— Ами? И как разбра, че пита само теб?

— Ами той каза...

И трите спряха. В очите на Кристиане се появи познатия самовглъбен поглед, все едно преравяше архив в мозъка си.

— Какво правите тук, момичета? Добре ли си прекарахте на Коледа? Получи ли хубави подаръци, Кристиане?

Момиченцето издекламира думите на непознатия с равен глас. Настъпи тишина.

— Ясно — Ингер Юхане се усмихна пресилено. — Колко мило от негова страна. Хайде, трябва възможно най-бързо да се приготвим. Кристиане, ще ходим при баба и дядо. Баща ти ще дойде да ни вземе.

— А, не! — Рагнхил седна на стълбите и започна да хленчи: — Защо Кристиане ще бъде с баща си, а аз няма да бъда с моя?

— Татко ти го извикаха на работа, нали ти казах. А и ти винаги се забавляваш при дядото и бабата на Кристиане.

— Не искам да ходя! Не искам!

Малката се отскубна и се плъзна по стълбите с главата напред. Размаха ръце, все едно плува. Ингер Юхане я хвана и я издърпа нагоре малко по-грубо, отколкото възнамеряваше. Рагнхил се разплака.

Единствената надежда на Ингер Юхане беше, че Кристиане не е запомнила думите на непознатия.

— Искам си моя тате! — крещеше Рагнхил, докато се мъчеше да се откопчи от ръката на майка си. — Тате! Моят тате! Не искам да ходя при тъпия баща на Кристиане!

— В нашето семейство не се говори така! — просъска Ингер Юхане, избута Кристиане през вратата и завлече малката. — Ясно ли ти е?

Рагнхил веднага млъкна, изненадана от внезапния гневен изблик на майка си. Момиченцето дори се засмя в опит да я разведри.

В главата на Ингер Юхане обаче съществуваше една-едничка мисъл:

Кристиане винаги запомня безпогрешно онова, което е чула.

— Никой не е безгрешен. Това не е причина да се ядосваш.

Маркус Кол-младши се усмихна на сина си, който ожесточено късаше упътването на парченца.

— Ела, ще го разгадаем заедно.

Момченцето се нацупи, но все пак се приближи и хвърли книжката с указанията върху ниската масичка. Хеликоптерът остана върху голямата маса, монтиран наполовина.

— Ролф обеща да ми помогне — изхленчи малкият с издадена напред устна.

— Нали знаеш какви са клиентите на Ролф.

— Богати, дебели и имат грозни кучета!

Бащата едва прикри усмивката си.

— Реши ли английски булдог да ражда на Коледа, няма как. Грозно или не.

— Ролф каза, че булдозите получават много разкъсвания. Изобщо не могат да раждат.

— Аха.

— Защо тогава им разрешават? Само се мъчат.

— Съгласен съм. Да видим...

Бащата взе упътването и започна да го прелиства, докато вървеше към внушителната маса в трапезарията. Поръча на заклет преводач на техническа литература да преведе книжката на норвежки, за да улесни сина си. Макетът на хеликоптера беше много голям и Маркус Кол почти съжали за покупката си. Макар синът му да проявяваше изключителен усет към техниката, явно го бе надценил. Продавачът в Бостън уточни изрично, че хеликоптерът е предназначен

за момчета над шестнайсет години, защото тежи близо един килограм и има опасност да нарани някого, когато го пуснат да лети във въздуха.

— Хм — промърмори бащата и се почеса по наболата брада. — Не ми стана много ясно.

— Проблемът е в перката. Виж, тате!

Нетърпеливите му пръстчета се мъчеха да сглобят частите, но не се получаваше. Момченцето се отказа и остави перката с отчаяна въздишка. Бащата разроши галъвно косата му.

— Още малко търпение, малки ми Маркус! Търпение! Май трябваше да ти подаря търпение, а не хеликоптер за Коледа.

— Предупредих те да не ме наричаш така. Правя всичко според упътването, явно то е сгрешено.

Маркус Кол издърпа стол, седна и извади очилата от джоба на ризата си. Синът му, изгарящ от любопитство, се настани до него. Русата му къдрава косица погъделичка лицето на баща му, когато малкият се надвеси над книжката. Маркус усети нежен полъх на сапун и меденки. Прииска му се да притисне детето до гърдите си и да усети приятната топлина на сина, с когото се сдоби напук на всички и на всичко.

— Ти си най-голямото ми съкровище — прошепна той.

— Да, да, дрън-дрън. Какво означава това? Пъхнете по-дългата тръбичка в отбелязания на схемата пръстен, който се намира най-долу върху витло номер четири. Ама тука има само една тръбичка! Защо пише „по-дългата“? И къде е проклетият пръстен?

Декемврийското слънце изпълваше стаята с кротката си бяла светлина. Навън времето беше ясно и студено. Дърветата искряха, целите покрити със скреж на кристали, все едно някой ги е напръскал със спрей за Коледа. Между побелелите клони се виждаше фиордът в Осло — сиво-син, притихнал, без признаци на живот. Пращенето от камината се смесваше с хъркането на два английски сетера, които спяха в голяма кошница до вратата. От кухнята се носеше миризма на печена пуйка: Ролф въведе тази традиция, когато преди пет години най-сетне склони да се премести тук.

Животът на Маркус Кол-младши представляваше клише. Той го обожаваше.

Баща му почина преди девет години. Тогава Маркус Кол-младши навърши трийсет и пет. Отказа да приеме наследството. Георг Кол бе

дал на сина си само едно: хубаво име. Името на дядо му. То помогна на Маркус да се преструва, че баща му не съществува, когато като малък не проумяваше как е възможно татко му да не намира време да го види даже през уикендите. Още едва дванайсетгодишен, Маркус разбра, че майка му не получава от баща му полагаемата се по закон издръжка за него и за другите си две деца. На петнайсет реши да престане да търси контакт със създателя си. Баща му бе пропилял всичките си шансове. Същата година на рождения си ден Маркус получи сто крони, мушнати в картичка. По почерка разбра, че не я е надписал баща му. Пъхна парите в плика и го изпрати обратно на подателя. Така се превърна в зрял мъж.

Оказа се изненадващо лесно да прекъсне връзката с баща си. Виждаха се само два-три пъти в годината и срещите им минаваха безболезнено. За Маркус ролята на баща играеше друг: Маркус Кол-старши. Намери сили да осъзнае, че биологичният му баща никога не е искал да става родител и никога няма да се промени. Това прозрение му даде свободата да пожелае по-смислен живот.

Не искаше наследството.

А то не беше никак малко.

Георг Кол натрупа значителен капитал от продажба на недвижими имоти през шейсетте и седемдесетте години. Предвидливо премести авоарите си на други, по-сигурни места, преди да настъпи големият срыв в търговията с жилища по време на сериозната финансова криза на двайсети век. Георг Кол не притежаваше таланта да бъде грижовен баща, но за сметка на това умееше да множи парите си. Докато повечето предприемачи решиха, макар и с риск да изгубят всичко, да се насочат към проекти с бърза печалба, той предпочете да обезпечи капиталовложенията си.

След смъртта си Георг Кол остави средноголямо корабно дружество, шест жилищни сгради в центъра на града, поддържани в добро състояние, и старателно подредено портфолио с акции, които му носеха основната част от внушителните му доходи през последните пет години. Явно смъртта го бе сварила неподготвен; едва петдесет и осем годишен, той имаше елегантна и атлетична фигура. Масивен инфаркт го бе покосил на връщане от офиса в края на август. Понеже не се бе оженил повторно, а и не намериха завещание, по закон

имуществото му се полагаше на Маркус Кол, сестра му Анине и по-малкия му брат Матиас.

Маркус не искаше и крона от парите на баща си.

На петнайсет намери сили да му върне парите, изпратени заради гузна съвест. На двайсет получи отговор. Писмо. До ушите на баща му стигнало, че големият му син е хомосексуалист. Маркус прегледа набързо написаното и веднага разбра какво цели баща му. Младежът вече беше приел явно демонстрирания отказ на баща си да се интересува от живота му; въпреки, тази нагласа не беше никак рядко срещана през 1984-та. Сега обаче чашата преля: баща му, който никога не бе вярвал в Господ, рисуваше пред сина си ужасяваща картина на неговото бъдеще, издържана в духа на най-мрачните описания на Содом и Гомор. Отгоре на всичко му напомняше, че от Америка пристига нова смъртоносна епидемия, която покосява само хомосексуални мъже. Заразените умирали в страшни мъки, с подути лимфни възли и нечовешки болки: досущ като жертвите на черната чума през средновековието. Георг Кол, разбира се, не възприемаше болестта като наказание свихе. Според него самата природа си разчиствала сметките с обратните. Смъртоносната болест се явявала форма на естествен подбор; след няколко поколения такива като синът му щели да изчезнат от лицето на земята. Освен ако Маркус не се вземел сам в ръце. Бащата описваше какъв живот му предстои: без семейство, без сигурност, без обвързване, без задължения, обърнал завинаги гръб на щастието да бъде съвестен гражданин и почтен човек. Докато Маркус не осъзнаеше грешката си и не му докажеше, че е решил да се вразуми, баща му го лишаваше от наследство.

Тъй като запазената по закон част от наследството, която Георг Кол не можеше да отнеме на децата си дори със завещание, възлизаше на съвсем нищожна сума на фона на цялото му състояние, заплахата в писмото му звучеше напълно реално. Маркус обаче изобщо не се впечатли. Изгори писмото и се помъчи да забрави за случилото се. А когато петнайсет години по-късно, през 1999-та, при подялбата на наследството установиха, че баща му, убеден в безсмъртието си, изобщо не е съставил писмено завещание, Маркус остана непоклоним: отказа да получи парите на баща си.

Дядо му, който въпреки избягваше да споменава най-големия си син Георг, се зае да го убеждава, че от тримата наследници единствен

Маркус-младши е способен да стопанисва адекватно семейното имущество. И Маркус се разколеба. Наистина: брат му работеше като учител, сестра му — като консултант в книжарница, докато Маркус завърши икономика и мениджмънт. А когато и брат му, и сестра му настояха тримата да основат нова компания с парите от бащиното си наследство, като всеки от тях има равен дял, а Маркус да оглави управлението на компанията, той най-сетне склони.

— Опитай се да го възприемеш като добре скроена шега — пошегува се Матиас. — Този боклук цял живот не ни е дал и пукната пара, а сега ни се удава възможността да живеем царски с онова, от което се мъчеше да ни лиши.

Каква ирония на съдбата, помисли си Маркус. Великолепна ирония.

— Тате — нетърпеливо го сбута малкият Маркус. — Какво пише в упътването? Какво означава?

Маркус Кол се усмихна разсеяно и откъсна поглед от хребета, фиорда и бялото небе. Огладня.

— Ето така — той закрепил един малък винт. — Перката е готова. А сега ще направим така... Какво ще кажеш?

Момченцето кимна и нагласи металните пластини.

— Успяхме, тате! Може ли да го пуснем да лети още сега?

Малкият Маркус грабна дистанционното в едната, а хеликоптера — в другата си ръка. Държеше играчката много предпазливо, все едно не вярваше, че е здраво сглобена.

— Много е студено — възпротиви се баща му. — Както те предупредих още вчера, не ти обещавам да изнесем хеликоптера веднага. Може да минат две-три седмици, докато улучим подходящо време.

— Ама, тате...

— А ти ми обеща да не мрънкаш. Я се обади на Ролф да провериш дали ще се прибере за обяд!

Момченцето се подвоуми. После обаче остави дистанционното и играчката. На лицето му грейна неочаквана усмивка.

— И ще дойдат баба и всички останали — извика малкият Маркус и се втурна в коридора.

Вратата зад него се затръшна. Кънтенето ѝ отекна в ушите му. Лекото похъркване на невъзмутимите кучета и прашенето на дървата в

камината изпълваха просторната стая. Очите на Маркус се спряха върху огъня, после обходиха помещението.

Наистина живееше в клише.

Къщата в квартал Осен.

Голяма, но дискретно скрита от любопитни погледи. От улицата се виждаше само горният етаж. Още когато купи имота, реши да махне дъските по външните стени, които придаваха на къщата вид на ловна хижа. Така смяташе да постъпи и с тревната покривка на покрива и портала пред гаражите с надпис „Няма по-хубаво място от дома“, гравирани върху необработено дърво, украсено с драконови глави в двата края. Преди да се захване за работа по новата къща, в живота му се появи Ролф. Когато видя дома му за пръв път, Ролф щеше да се задуши от смях. Категорично отказа да се премести при Маркус и сина му, ако не му обещаят да запазят оригиналния битов колорит на имота.

Ние сме стандартно семейство с леко отклонение, шегуваше се Ролф.

Малко по-богати от повечето семейства, мислеше си Маркус, без да го казва на глас.

За Ролф парите бяха от второстепенно значение. Той държеше на семейния живот, на малкия Маркус, обграден от лели, чичовци, братовчеди и братовчедки, баба, приятели, които редовно посещаваха къщата в Осен. Ролф се радваше на кучетата, на ежегодния есенен лов с компания от приятели, стари и нови, включително момчетата, с които Маркус бе израснал и с които продължаваше да поддържа приятелски взаимоотношения. Ролф обичаше да се шегува с щастливия им обикновен спокоен живот.

Ролф винаги беше в добро настроение.

Всичко в живота на Маркус оправда надеждите му. Той успя дори да оползотвори парите на баща си. Георг Кол го осъди на вечно проклятие и го смяташе за изгубен. Ала отписвайки бъдещето на сина си, той му осигури такова. Лудешките години останаха в миналото и Маркус успя да се предпази от коварната болест, която покоси мнозина от познатите му, и те издъхнаха в болка, срам и самота. Маркус изпитваше дълбока благодарност за късмета си и когато изгори писмото от баща си, беше твърдо решен да не позволи бащиното му пророчество да се сбъдне. Георг Кол тънеше в жестока заблуда.

Маркус щеше да се превърне в онова, което баща му така и не успя да постигне: в истински мъж.

— Тате!

Момченцето се втурна в стаята с разперени ръце.

— Идват! Ролф каза, че кучето родило три палета и всичко минало добре. Пътува за вкъщи и очаква с нетърпение...

— Радвам се, радвам се...

Маркус се засмя и последва детето в коридора. На двора се чуваха автомобили, гостите пристигаха.

Застана до вратата на стаята и погледна през рамо.

Най-сетне се освободи от съмненията, глождили го в продължение на седмици. Благодарение на безпогрешната си интуиция успя да спечели цяло състояние. През лятото на 2007-а се бореше със силното си желание да продаде всичките си акции и да се оттегли от пазара. Нощем четеше финансови анализи и доклади, но единственият смущаващ факт, който откри, беше стагнацията на американския имотен пазар. Когато след няколко седмици започна обезценяването на ипотечните облигации, свързано с ипотечните заеми, отпуснати на получатели с лоша кредитна история, Маркус веднага взе решение как да постъпи. За три месеца осребри американски акции на стойност над един милиард и се сдоби с огромна печалба. Тази стъпка му върна спокойния сън. Сумата остана в банка „Де ен Бе НОР“, докато лихвите отбелязаха спад.

Маркус Кол закупи недвижими имоти в момент, когато жилищата поевтиняха.

Ако успее да ги продаде след няколко години, го очакваше значителна печалба.

Той се чувстваше задължен да обезпечи своето бъдеще и бъдещето на семейството си.

Пресягайки се от отвъдното, Георг Кол се бе опитал за пореден път да опропасти живота на сина си, но Маркус бе твърдо решен да не му го позволи.

— Ще позволите ли?

Ингвар Стубьо кимна към жълтото кресло пред телевизора. Ерик Люсгор изобщо не реагира. Седеше в друго кресло, малко по-тъмно на

цвят, и се взираше пред себе си с отпуснати в скута си ръце.

Едва сега Ингвар забеляза плетката и дългите, едва видими сиви косми, полепнали по облегалката. Придърпа един от столовете до масата и се настани на него.

Ингвар се задъхваше. Мъчеше го махмурлук, макар и неособено тежък, и непрекъснато изпитваше жажда. Полетът от „Гардермуен“ до Берген не му понесе. Наистина, пътниците в самолета бяха малко на брой: кой би тръгнал от Осло за Берген в 07:25 на първия ден от Коледа? Имаше обаче силна турбуленция и Ингвар не успя да поспи.

— Не съм дошъл за разпит — уточни той, защото не му хрумна по-подходящо начало на разговора. — Разпитът ще се състои през следващите дни, в полицията, когато се...

Когато се почувствате по-добре, възнамеряваше да каже Ингвар, но се усети навреме.

Намираха се в светла и уютна всекидневна. Мебелите не бяха нито модерни, нито стари. Някои изглеждаха захабени, например двете кресла пред телевизора. Трапезарията също приличаше на наследствено богатство. Гостната пък, която се помещаваше зад ъгъла на всекидневната с форма на Г, беше издържана в кремаво и отрупана с разноцветни декоративни възглавнички. Ингвар бе виждал същия интериор в брошура за обзавеждане, която Кристиане настояваше да й четат, докато заспи. Около прозорците по протежение на по-дългата стена стояха етажерки с книги. Заглавията им подсказваха, че съпрузите Люсгор имат разностранни интереси и владеят доста езици. Върху ниската масичка за кафе между двете кресла лежеше дебел том със заглавие на кирилица. Стените бяха отрупани с картини, окачени толкова нагъсто, щото Ингвар не успя да се съсредоточи върху нито една. Все пак вниманието му привлече олтарното изображение на Хенрик Сьоренсен, наречено „Христос“: светещата фигура на Месията с протегнати ръце. Вероятно не беше репродукция, а оригинал, защото художникът бе правил много скици, преди да изографиса църквата в Лилестрьом.

Най-внушителният предмет в стаята обаче се оказа поставена върху бюфета възстановка на раждането на Младенеца в яслите, широка повече от метър и висока около петдесет сантиметра. Намираше се в кутия със стъклена предна стена. Сред ангелите, миниатюрните пастири, овцете и мъдреците Младенецът лежеше

върху сламата. В дъното на яслите светеше изкусно скрита лампа и образуваше ореол около главата на Исус.

— От Залцбург е — обади се неочаквано Ерик Люсгор.

Ингвар се стресна. После отново настъпи мълчание.

— Не исках да оглеждам жилището ви — извини се с усмивка

Ингвар. — Но тази сцена е направо... изумително красива.

Вдовецът вдигна глава за пръв път от влизането на Ингвар.

— И Ева Карин казва същото. Яслите са изумително красиви, казва тя.

Той изхърка съвсем тихо, сякаш за да спре напиралите в гърлото му ридания. Ингвар придърпа стола си по-близо до него.

— В близките дни ще се появят много хора, които ще ви уверяват, че знаят как се чувствате — подхвана тихо той, като внимателно подбираше думите си. — Не е така. Макар повечето наши връстници... — Ингвар беше по-млад от Ерик Люсгор с десетина години — ... да са преживели загубата на близък, нещата се променят, когато починалият е станал жертва на убийство. След трагичната смърт на съпругата ви остават толкова много въпроси. Престъпление от такъв тип...

Нямам представа какво е това престъпление, мина му през ума, докато говореше. Обективно погледнато, още нищо не беше установено със сигурност.

— ... наранява не само жертвата, а и близките ѝ. Би съкрушило всекиго. Това...

— Извинете.

Синът на Ерик, Лукас Люсгор, си отвори устата за пръв път, откакто посрещна Ингвар и го въведе в стаята. Лукас изглеждаше подпухнал от плач и изтощен, но сравнително овладян. Досега стоеше мълчаливо до прозореца към градината. Изведнъж смръщи вежди и се приближи към двамата мъже.

— При цялото ми уважение ви уверявам, но баща ми няма нужда от утеха. Или поне не от вашите опити да го утешите. С татко предпочитаме да ни оставите сами. Съгласихме се на този разпит... — той побърза да поправи грешката си — ... на този разговор, а не разпит, защото искахме да съдействаме на полицията според силите си и с оглед на обстоятелствата. Готов съм да се явя на разпит в полицията веднага щом ме повикате. Колкото до татко обаче...

Ерик Люсгор се поизправи на стола, премига с усилие и повдигна брадичка.

— Какво ви интересува? — попита той и погледна Ингвар в очите.

Какъв съм идиот, помисли си Ингвар.

— Извинете ме за несъобразителността. Редно беше да ви оставя на спокойствие. Просто... Рядко се случва медиите да не ни дишат във врата, а сега имаме шанса да си осигурим преднина пред онази глутница — и той посочи с палец през рамо, все едно на стълбите пред дома им вече се бяха струпали журналисти. — Сгреших. Нужно ви е спокойствие.

Ингвар се изправи и си взе самото, метнато върху облегалките на друг стол. С полуотворена уста Ерик Люсгор се взираше удивено в него. На челото му, точно над тежките очила в масивна черна рамка, се образува бръчка.

— Нямате ли някакви въпроси? — немощно попита той.

— Имам, и то много. Ще почакат. Може ли да използвам тоалетната ви, преди да си тръгна? — обърна се Ингвар към Лукас.

— В коридора, втората врата вляво — промърмори синът.

Ингвар кимна на Ерик Люсгор. На излизане от стаята се спря. Поколеба се.

— Само един-единствен въпрос — той се почеса по бузата. — Бих искал да разбера защо епископ Люсгор е излязла навън сама в единайсет часа на Бъдни вечер?

Настъпи неловко мълчание.

Синът погледна баща си, но не с очакване. По лицето на Лукас се изписа апатия, все едно вече знаеше отговора или просто не намираше въпроса за интересен. Ерик Люсгор отпусна ръце върху ръкохватките, облегна се и си пое дълбоко въздух, а после отново погледна Ингвар право в очите.

— Това не е ваша работа.

— Моля?

Ингвар се засмя, макар да осъзнаваше колко е неуместно.

— Бихте ли повторили?

— Казах, че това не е ваша работа.

— Налага се да...

Смълчаха се.

— Ще го обсъдим друг ден — заключи най-сетне Ингвар, вдигна ръка за довиждане и излезе от стаята.

Изненадващият и абсурден отговор на Ерик Люсгор го накара да забрави за момент, че му се ходи до тоалетната, но след като затвори вратата на всекидневната, усети, че трябва да побърза.

В коридора, втората врата вдясно, промърмори си той, натисна дръжката и отвори вратата.

Спалня. Неголяма, вероятно около десет квадрата. С правоъгълна форма и прозорец на по-късата стена. Чисто, спретнато единично легло, постлано с чаршафи в нежно лилаво. До възглавницата — сгъната ефирна дреха, навярно нощница. Ингвар вдиша въздуха в стаята.

Категорично отхвърли възможността да е гостна. Сладникавата миризма на сън се смесваше с лек, едва доловим аромат на парфюм.

Вратата се отваряше само донякъде, защото се удряше в гардероба вътре.

Ингвар трябваше да постъпи разумно: да затвори вратата и да намери тоалетната.

В малката стая нямаше писалище, само нощно шкафче с купчина книги и лампа; над нея — етажерка с четири семейни снимки в рамки. Ингвар веднага разпозна Ерик и Лукас. На една от снимките — черно-бяла, явно направена преди много години — двамата родители се возеха на корабче с малкия Лукас.

На стената между гардероба и леглото висеше картина в ярки цветове от червената гама, а на плетения стол пред леглото бяха метнати няколко дрехи. Тежки тъмни завеси скриваха прозореца.

Нищо повече.

— Ей, тоалетната не е там!

Ингвар бързо излезе в коридора. Лукас Люсгор се приближи с бързи крачки и разперени ръце.

— Какво правите? Да не претърсвате дома ни? Кой ви е дал правото да...

— Казахте ми да вляза във втората врата вдясно! Искях само...

— Втората врата вляво! Тук!

Лукас посочи нетърпеливо вратата срещу Ингвар.

— О, извинете ме. Нямах намерение да...

— Моля ви просто да побързате и да ни освободите от присъствието си.

Лукас Люсгор изглеждаше на видима възраст около трийсет и пет години. Мъж с обикновен външен вид и необикновено широки рамене; тъмна коса, дълбоки трапчинки, очите — вероятно сини. Цветът им не можеше да се определи лесно, защото бяха скрити зад очила, а светлината от лампата на тавана се отразяваше в тях.

— От време на време майка ми имаше проблеми със съня — обясни той, след като Ингвар отвори посочената врата. — И обичаше да чете, когато страда от безсъние. И за да не пречи на баща ми...

Той кимна към малката спалня.

— Разбирам — усмихна се Ингвар и влезе в тоалетната.

Не бързаше. Какво ли не би дал да разгледа тази спалня още веднъж! Ядосваше се, задето не прояви повече наблюдателност. Не обърна внимание например какви бяха дрехите, метнати на стола: официални за Бъдни вечер или ежедневни. Не прочете и заглавията на книгите върху нощното шкафче. Засега нямаше причина да подозира, че някой от семейството е замесен в убийството на тяхната — както личеше — обичана съпруга и майка. Ингвар Стубьо обаче знаеше по-добре от всеки друг: често ключът към разплитането на дадено убийство се крие в самата жертва; в нейни занимания, останали тайна за близките ѝ, или пък в някоя на пръв поглед незначителна подробност, която и жертвата, и семейството ѝ са подминали.

Често една такава дреболия се оказваше съществена.

Едно нещо знам със сигурност, разсъждаваше той. Затвори си ципа и пусна водата. Ева Карин Люсгор или е страдала от тежка форма на безсъние, щом толкова често е търсела убежище в малката спалня, или просто съпрузите са спели отделно.

Ингвар си изми ръцете, подсуши ги старателно и излезе в коридора.

Лукас Люсгор го чакаше. Отвори входната врата.

— Значи ще чакаме да се свържете с нас — сухо каза той, но не подаде ръка на Ингвар.

— Да, разбира се.

Ингвар си облече палтото и излезе в антрето. Понечи да пожелае на домакините Весела Коледа, но за щастие се усети навреме.

НЕПОЗНАТИЯТ

— Весела Коледа! Да си прекараш страхотно!

Главен инспектор Силе Сьоренсен подтичваше по стълбите. Махна за довиждане на своя колега, с когото се спряха да побъбрят пред входа на огромната, почти празна сграда на полицейското управление. Днес не приемаха граждани. Дежуреше само един сънлив полицаи. Кимна на Силе Сьоренсен през стъклената преграда, когато тя се втурна през шлюзовидния вход на улица „Грьонланслайре“ 44.

— Децата ме чакат в колата — извика тя на колегата си. — Идвам само да си взема ските, останаха в кабинета, защото...

Той вече не се виждаше. Силе Сьоренсен се качи на етажата си, хукна задъхана към коридора и забави крачка, когато се приближи до вратата на кабинета си. Отне й време да намери нужния ключ. Всички ключове на връзката бяха леденостудени, защото прекараха цяло денонощие в колата. Не беше за подценяване и фактът, че Силе носеше прекалено много ключове, поне половината от които не знаеше за какви врати са. Най-сетне намери ключа за кабинета си и си отключи.

Някога архитектът на сградата, незнайно защо, бе получил награда за проекта си. Влезеше ли през тесния портал, човек се заблуждаваше, че вътре го очаква просторно и светло помещение. Гигантското фойе се извисяваше на височината на няколко етажата, заобиколено от сводести галерии във формата на ръбести подкови. Кабинетите в сградата представляваха малки кубове, свързани с дълги коридори, които сякаш те захлупват. На Силе Сьоренсен полицейското управление винаги й се струваше задушно и тясно, независимо колко често проветряваше.

Отвън човек оставаше с впечатлението, че в резултат от променящите се годишни времена сградата се е килнала на една страна и се е подпряла на възвишението между затвора в Осло и църквата на улица „Грьонлан“. През петнайсетгодишната си кариера в полицията Силе Сьоренсен бе ставала свидетел на нееднократните опити на общината, държавата и разни оптимистично настроени граждани да променят облика на района. За жалост средновековният парк се

намираше твърде далеч, за да огрее с блясъка си износената фасада на полицейското управление. А и операта не променяше гледката: наклонен бял покрив, който едва се виждаше от кабинета на Силе, разположен над мръсни дворове на жилищни кооперации и затиснат под капак от изгорели газове.

Прииска ѝ се да отвори прозореца, но нямаше време да проветрява.

Погледът ѝ се плъзна по писалището. За разлика от навиците в личния си живот, Силе Сьоренсен поддържаше безупречен ред на работното си място. Когато излезе от кабинета си в петък преди Коледа, Силе се почувства гузна, задето оставя поставката за документи върху бюрото си препълнена. Тогава изтръпна при мисълта какъв стрес я очаква през първия работен ден след празниците.

Сега забеляза върху бюрото си непозната папка.

Пресегна се и прочете жълтата бележка, залепена върху корицата ѝ:

Главен инспектор Сьоренсен,

Прилагам няколко документа във връзка с Хавре Гани, вероятно роден на 16.12.1991. Моля ви да се свържете с долуподписания възможно най-скоро.

Старши инспектор Харал Бюл

телефон 937/231

Хлапетата щяха да се вкиснат и да мрънкат, ако Силе се забави в кабинета. От друга страна, тя ги остави на задната седалка, заети да разучават компютърните игри, подарък от вчера. Бе паркирала на непозволено място и не изгаси двигателя. Но понеже момчетата бяха увлечени в заниманието си, Силе реши да рискува и да разгледа папката.

Седна, без да съблича връхната си дреха, и отвори папката.

Най-отгоре — черно-бяла зърнеста снимка с резки преходи. Вероятно представляваше увеличена снимка от документ за самоличност, но едва ли изпълняваше новите изисквания за паспортна снимка. Момчето — защото младежът на снимката не приличаше на мъж — бе притворило очи. Устните му бяха разтворени. Арестантите

често гримасничат, докато ги снимат в затвора, за да не ги разпознават лесно при евентуални следващи провинения. Кой знае защо, Силе Сьоренсен не допусна момчето нарочно да е направило странната физиономия. Стори й се по-скоро, че фотографът е бързал и го е домързяло да направи още една, нормална.

Просто Хавре Гани не е означавал нищо.

Не е бил достатъчно важен.

Снимката я трогна.

Устните на момчето блестяха, все едно ги бе облизал непосредствено преди фотоапаратът да щракне. Сочната му горна устна с ясно вдълбана трапчинка му придаваше детска уязвимост. Кожата около очите му беше гладка, а по бузите му не се забелязваха никакви наченки на брада. Само лекият мъх под носа му — прекалено голям, визуално доминиращ над всичките други части на лицето му — подсказваше, че е навлязъл в пубертета. В лицето му Силе откриваше младежка несъразмерност. Момчето й приличаше на беззащитно пале. Бързо пресметна на ум. Хавре Гани току-що бе навършил седемнайсет.

Когато обаче разлисти на следващата страница, разбра, че не е доживял рождения си ден.

През дългогодишния си стаж в отдела за борба с насилието и сексуалните престъпления Силе Сьоренсен се бе нагледала на ужаси, надхвърлящи многократно представите й от студентските години. И въпреки това снимката в папката я накара да подскочи. Изпод тъмна качулка се подаваше нещо, някога вероятно било лице. Чертите му не личаха, кожата бе силно подута и лилава. Едната очна кухина зееше празна, а другата почти не се виждаше.

Горната устна на трупа се губеше в процеп с назъбени краища, оголващ четири бели зъба и един сребърен. Силе Сьоренсен просто предполагаше, че е сребърен, разбира се: на снимката се виждаше само, че единият зъб е много по-тъмен от останалите, ослепително бели.

Тя побърза да отгърне на следващата страница. Предпоследният лист в тънката папка представляваше доклад, съставен от служител в Агенцията за чужденците. Силе не беше чувала името му. Върху доклада бе отбелязана датата 23 декември 2008.

Тоест, преди два дни.

Вчера, докато бях в сградата на полицейското управление, за да предам на пансиона „Грандюм“ двама задържани чужденци без разрешително за пребиваване в страната, случайно чух как двама колеги разговарят за труп с неустановена самоличност, намерен на пристанището в неделя, 20 декември. Единият полицаи спомена, че в устата на полуразложеното тяло открили сребърен зъб. Веднага направих връзката: от шест седмици се мъча напразно да се свържа с малолетен бежанец от кюрдски произход на име Хавре Гани във връзка с молбата му за разрешително за пребиваване. По време на побой (регистриран в деловодството под номер 98/37/08) между престъпни банди в центъра на Осло през септември Хавре Гани изгуби десния си преден горен зъб. След инцидента беше задържан и го пуснаха да посети зъболекар още същия ден под мой надзор. Гана поиска да му сложат сребърен зъб вместо бяла коронка и доколкото знам, Агенцията за закрила на детето, Агенцията за закрила на бежанците и зъболекарят се споразумяха и удовлетвори молята му.

Тъй като досега в полицията не е постъпил нито един сигнал за изчезнал младеж, чието описание да отговаря на намерения на пристанището труп, ви призовавам най-отговорно да се свържете със стоматолога Даг Бро, за да сравните зъбите на починалия със снимките/картона на Хавре Гани в кабинета му. Практиката му се намира в медицински център „Тосен“, телефон 2229.

Силе Сьоренсен отгърна на последната страница в папката: копие от написан на ръка лист, адресиран до Харал Бюл:

Привет, Харал!

Заради приближаващите празници днес направих доста бърза и лишена от научна обосновка проверка на сигнала от Агенцията за чужденците. Доктор Бро се съгласи да се срещнем в кабинета му преди обяд. Показах

му няколко снимки на зъбите на починалия, които лично бях направил (още в неделя сутринта; незадоволително качество, но си струваше да опитам). Той ги сравни със записките си и с рентгеновите снимки. Към настоящия момент заключи, че починалият най-вероятно действително е въпросният кюрдски бежанец. Изпратих всички документи по случая на Съдебномедицинския институт. Очаквам официално потвърждение или отхвърляне след Нова година, а не е изключено и по-рано, ако имаме късмет. Ще напиша доклад веднага щом се върна на работа. А сега искам да се отдам на ПОЧИВКА!

Весела Коледа!

Бенгт

P.S. Вчера разговарях със Съдебна медицина. По всяка вероятност младежът е бил убит с предмет, приличен на метална примка. Цяло чудо е, че не са му откъснали главата, сподели специалистът. Дали да не прехвърлим случая още сега към Отдел „Убийства“?

ДС.

Силе Сьоренсен се облегна на стола. Обля я пот. Доброто настроение, с което влезе в кабинета, се беше изпарило. Съжали, задето изобщо отвори папката.

Прииска ѝ се още веднъж да разлисти материалите, само за да види лицето на младия кюрд със сребърен зъб и гладки бузи, живял тук без родители, без корени, без дом. Силе се бе сблъсквала неведнъж с трагични съдби на деца като Хавре Гани. Така и не се научи да се дистанцира. Понякога вечер, когато се отбиваше в стаята на двамата си синове, които вече не ѝ позволяваха да ги целува за лека нощ, но не можеха да заспят, ако майка им не ги завие грижливо, Силе изпитваше вина.

А вероятно и срам.

Навън изпищя клаксон. Сърцето ѝ прескочи. Тя отвори прозореца и погледна към колата.

— Мамо! Мамо, идваш лииииииии?

По-малкият ѝ син се подаде от прозореца и изкрещя с всичка сила. Силе се ядоса. Остави папката на Хавре Гани най-отгоре върху купчината, отлепи бележката с номера на Харал Бюл и я мушна в джоба си.

Заклучи кабинета си и се спусна към фоайето с надеждата да стигне до колата, преди синът ѝ да се развика отново. Силе напълно забрави с каква цел дойде на работното си място в първия ден от Коледа, на път към дома на свекъра и свекърва си.

А именно: да си вземе ските.

Те останаха зад вратата на кабинета ѝ. Когато се сети за тях, вече беше твърде късно.

Още не е твърде късно, заключи дежурният редактор. Началната заставка тръгваше само след две минути, но понеже не ставаше дума за водеща новина, едно кратко съобщение, придружено от снимка на епископа, в края на предаването щеше да свърши работа. Дежурният редактор бързо уведоми режисьора от компютъра.

— Веднага сядай да напишеш текст за Кристиан — изкомандва той младата стажантка. — Съвсем кратък. Свери информацията с Норвежката телеграфна агенция. Недостоверни съобщения за починали хора са последното, което ни трябва, пък било то и в скучна новинарска емисия.

— Какво става тук? — поинтересува се Марк Холден, един от доказаните специалисти по вътрешна политика в „Ен Ар Ко“. — Кой е умрял?

Той дръпна листа от ръцете на стажантката, прочете го за секунда и половина и ѝ го върна. Тя дори не разбра, че го е взел.

— Много тъжна вест — отбеляза Марк Холден без грам съчувствие в гласа. — Не беше възрастна. На колко години беше? Шейсет? Шейсет и две? Там някъде. От какво е починала?

— Нищо не се споменава — отвърна разсеяно дежурният редактор. — Не знам да е излизала в болнични. Сега обаче трябва да се съсредоточа върху предаването. Ще те помоля да... — и той отпрати с ръка по-възрастния репортер.

Прикова очи в един от многото монитори в огромното помещение. Заставката тръгна. Всички водещи заглавия се появиха по

реда си. Водещите в студиото носеха по-хубави дрехи от обикновено в чест на празника.

Дежурният редактор се облегна и качи краката си върху масата.

— Ти още ли си тук? — попита той младата жена. — От теб искам начаса да подготвиш съобщението за смъртта на епископа, а не другата седмица!

Чак сега забеляза насълзените ѝ очи. Ръката ѝ трепереше. Тя си пое въздух и се помъчи да се усмихне.

— Да, разбира се — промърмори тя. — Залавям се веднага.

— Да не би да я познаваш?

В гласа му нямаше и следа от съчувствие. Само дълбоко вкоренено любопитство, почти автоматизирана потребност да задава въпроси за всичко и всички.

— Да. С мъжа ѝ са приятели на родителите ми. А освен това тя беше и... — тя се задави.

— ... много популярна личност — довърши дежурният редактор.

Той захпа молива в ръката си и свали краката си от масата.

— Аз ще се заема — той посегна към кратката бележка. — Остави на мен, а ти подготви материала с архивни снимки за емисията в девет. Да се побере в рамките на една минута. Приблизително. Става ли?

Момичето кимна.

— Вчера, на Бъдни вечер, внезапно почина епископът на Бьоргвин Ева Карин Люсгор на шейсет и две годишна възраст.

Дежурният редактор си диктуваше на глас, докато пръстите му летяха по клавиатурата.

— Епископ Люсгор, родом от Берген, започва духовническата си кариера като свещеник на студентите, а после се премества в затвора. Дълго време работи като енорийски свещеник в Шенсволската църковна община в Ставангер. През 2001-ва я назначават за епископ. Ева Карин Люсгор е известна с...

Той се поколеба, премлясна с уста и отново се зае да пише:

— ... дейността си на посредник, особено между враждуващите страни в спора относно допускането на хомосексуалните миряни в Норвежката църква. Епископ Люсгор винаги се е радвала на любовта на хората от родния ѝ град. Нейната популярност пролича особено ясно по време на водената от нея литургия на стадион „Бран“ след

първата титла на отбора в норвежкото футболно първенство. Покойницата оставя опечален съпруг, син и трима внуци.

— Нужно ли е да споменаващ онова за футболния мач? — попита Марк Холден. — Струва ми се малко не на място.

— А, добре си е — усмихна се дежурният редактор и с едно натискане на клавиша изпрати текста на режисьора. — Нищо му няма. Марк, слушай...

Холден бръкна в купата с бонбони.

— Мм.

— От какво умират хората на нейната възраст?

— Е, стига де. От какво ли не. Нямам представа. И все пак е странно, че не са посочили причината. Няма „след продължително боледуване“ или нещо подобно. Сигурно е получила удар или инфаркт. Може да е всичко.

— Била е само на шейсет и две...

— Е, и? Умират и много по-млади от нея. Лично аз благославям всеки ден, в който се събудя! Особено ако хапна и малко шоколад.

Марк Холден не успя да намери каквото търсеше. До купата имаше отделени три лактови бонбона и два шоколадови с кокос.

— Обрал си най-хубавите — промърмори недоволно Марк.

Дежурният редактор не отговори. Засече на едно изречение и не можеше да продължи. Захапа молива толкова ожесточено, че той изпука. Очите му гледаха монитора пред него, но мозъкът сякаш не следеше внимателно какво се случва там.

— Ей, Беате, я ела насам! — извика неочаквано той.

Младата стажантка се изправи от бюрото си и се приближи.

— След като привършиш с краткия материал за емисията в девет — подхвана той, като я посочи със счупения си молив, — ще започнеш да звъниш по телефона и да разпитваш от какво е починала Ева Карин Люсгор. Надушвам... — носът му се сбърчи като на заек — ... сензационна история.

— Да звъня след емисията в девет? Днес е празник.

— Искаш ли да станеш журналистка, или не? — въздъхна демонстративно дежурният редактор. — Хайде, хващай се на работа.

Беате Крун стоеше като вцепенена.

— Нали каза, че родителите ти я познавали — продължи да й натяква той. — Обади им се! Обади се на когото искаш, но разбере от

какво е починала тази жена! Ясно?

— Ясно — промълви младата жена и изтръпна, като си представи какво ѝ предстои.

Ингер Юхане не се боеше от предстоящото, но ѝ беше някак трудно да започне същинската работа. След като защити докторската си степен по криминология на тема „Сексуализация и насилие, сравнително изследване на социалната среда, в която израстват и натрупват началния си жизнен опит сексуални престъпници и изнудвани“ през пролетта на 2000 година, ѝ отпуснаха постдокторантска стипендия, която ѝ позволи да напише подробна студия за случаите на съдебните грешки в норвежката криминална история, водещи до осъждане на смърт. Тъкмо приключи проекта и на бял свят се появи Рагнхил. Двамата с Ингвар решиха единодушно Ингер Юхане да излезе в двугодишен отпуск по майчинство, а преди края на отпуска тя започна работа по втория си проект: изследване на съдбата на малолетни проститутки, социалната им среда, условията на живот и възможностите за възстановяването на нормалния им житейски ритъм.

През лятото получи нова задача от Специализираната дирекция на полицията.

С Ингер Юхане се свърза Ингелин Шиленгрен. Явно шефката на дирекцията бе получила недвусмислено сигнали, за да поиска изследване на причините за престъпленията от омраза.

За беда такива престъпления не съществуваха.

Тоест, съществуваха, разбира се, но не и статистически погледнато. Не и измерени в цифри. Служителите на Дирекцията, съвместно с колегите си от полицейския участък в Осло, вече бяха започнали да разглеждат всички жалби, подадени през 2007-а, където прозират расови, етнически, религиозни или сексуални мотиви за извършеното престъпление. Окончателният доклад се очакваше да излезе всеки момент. Ингер Юхане вече се бе запознала с по-голямата част от събрания материал.

Броят на регистрирани престъпления от такъв характер се оказа съвсем незначителен.

За 2007-а година в Норвегия бяха документирани 399 случая на престъпления от омраза. 35 процента от тях се дължаха на грешки при въвеждането им в системата на полицейския наказателен регистър. С други думи, за престъпления от омраза можеше да се говори в едва 250 от тези случаи.

За цяла година. В страна с близо пет милиона жители.

На фона на общия брой подадени тѣжби тези 250 случая изглеждаха направо смехотворни и не предизвикваха никакъв интерес.

Но играчите на политическата сцена не си и помисляха да пренебрегват тази статистика. Всяко огласено посегателство, извършено по ксенофобски или расистки подбуди, говореше, че реалните мащаби на престъпността от омраза са много по-големи. Тѣй като червено-зелената коалиция искаше преди изборите през есента на 2009-а година да е доказала на малцинствата, които надигаха вой до бога всеки път, когато градските вандали набият някой гей или осквернят еврейската синагога на възвишението Санкт Ханс, че води успешна борба с дискриминацията, възложиха на Ингер Юхане да подготви подробна студия за мащабите на престъпленията, извършени от омраза.

Темата на студията беше формулирана толкова неясно, че ѝ трябваше цяла есен да уточни и дефинира границите на предстоящата си работа. Вече бе започнала да събира данни — сравнително позачерпателни — от други страни. Интересуваше се предимно от случаите в САЩ, но не пренебрегна и европейските държави, които също имаха традиция в систематизирането и изследването на този вид престъпления. Материалите на Ингер Юхане се увеличаваха с всеки изминал ден, без тя да е решила в каква посока ще поеме.

После дойде финансовата криза.

Към някои области от научноизследователската дейност в Норвегия потекоха огромни субсидии. Понеже и полицията се облагодетелства финансово заради множеството предприети мерки, с цел да се предотврати финансов колапс и икономиката да не излезе от релси, бюджетът на Ингер Юхане се увеличи четири пъти и отвори нови възможности. Например да привлече млади специалисти и асистенти в изследванията си. Същевременно финансирането създаде и нови проблеми. Ингер Юхане тѣкмо успя да ограничи рамките на проекта си и промените наложиха да пренареди „пасианса“ си.

Не ѝ беше никак лесно да започне същинската работа.

Но все пак очакваше с трепет и вълнение резултата от новия си проект.

Свечери се. Кристиане се държа удивително кротко в дома на баба си и дядо си, а Рагнхил се развесели, когато им дадоха по един голям плик с коледни вкуснотии. Понеже Кристиане щеше да остане три дни при баща си и родителите му, и Рагнхил изяви желание да им гостува. Както винаги, Исак се усмихна широко и веднага се съгласи да поеме грижите за сестрата на дъщеря си. Вероятно и той като Ингвар и Ингер Юхане бе забелязал, че близо до Рагнхил Кристиане се държи по-спокойно, спи по-добре и е по-весела.

Ингер Юхане остана сама в тихата къща. Съседите от долния етаж сигурно бяха заминали при роднини за празниците: когато се прибра в осем, у тях не светеше. Ингер Юхане запали осветлението във всички стаи и отвори вратите; кучето имаше навика да обикаля от стая в стая, ако не го затворят да спи при Кристиане. Шумът от лапите му и лекото топуркане, докато Джак се наместваше удобно върху пода, смекчаваха усещането ѝ за самота в редките случаи, когато ѝ се удаваше възможността да прекара вечерта без децата и съпруга си. Ингер Юхане взе лаптопа, седна на дивана и го сложи върху коленете си. Отпиваше малки глътки вино, докато сърфираше разсеяно из мрежата. Реши да поиграе онлайн скрабъл, но телефонът я прекъсна.

— Здравсти, аз съм.

Отдавна не бе изпитвала такава силна радост да чуе гласа му.

— Здравей, скъпи. Как си?

Ингвар се позасмя.

— Досега не съм помогнал много на бергенската полиция. Сгафих жестоко, като отидох да посетя вдовеца в дома му само часове, след като бе научил за смъртта на съпругата си; вече успях да се спречкам със сина на жертвата, преядох на вечеря и сега ми е зле.

— Лоша работа — засмя се и тя. — Къде си отседнал?

— В хотел „Радисън“ на крайбрежието. Стаята е чудесна. Когато разбраха откъде идвам, ми дадоха луксозен апартамент. На Коледа тук е пълно мъртвило.

— А знаят ли причината за посещението ти?

— Не, направо не е за вярване. Изминаха точно двайсет и четири час от убийството на епископ Люсгор, а журналистите още не са

надушили нищичко. Сигурно са преяли.

— Или препили. Вероятно просто бергенските полицаи умеят да пазят информацията си в тайна, за разлика от колегите си в Осло. Току-що гледах вечерната емисия новини. Съобщиха за тъжната вест, но само толкова.

В слушалката чу как Ингвар си сваля вратовръзката. Ингер Юхане се разнежи: познаваше го толкова добре, че можеше само по звука от телефона да прецени какво прави.

— Чакай секунда да си събуя обувките и да махна това проклето въже от врата си. Готово. Какво е положението при теб? Сигурно е било ужасно да чистиш, докато децата ти надуват главата, а? Изморена ли си? Съжалявам, задето...

— Не се притеснявай. Нали знаеш, че една безсънна нощ не ми се отразява чак толкова зле. Децата излязоха да поиграят в градината за няколко часа и всичко беше наред, само дето...

В продължение на цял следобед и цяла вечер Ингер Юхане успяваше да прогони мисълта за непознатия. Но сега безпокойството отново стегна сърцето ѝ и тя млъкна.

— Ало? Ингер Юхане?

— Да, да, тук съм.

— Станало ли е нещо, мила?

Ингвар ще подцени случилото се; ще въздъхне с познатата си примиренческа въздишка и ще я посъветва да престане с тревогите си за децата. Ингвар ще прояви минимално разбиране към ужаса на Ингер Юхане заради появата на непознат, който знае името на по-голямата ѝ дъщеря. Ако добави, че този мъж е бил загърнат във връхната си дреха, с нахлупена шапка и грижливо увит в шал, Ингвар ще я убеди, че е бил съседът, а тя не го е познала. Помежду им ще се промъкне гадна студенина, която няма да ѝ позволи да заспи спокойно в тишината на къщата, нарушавана единствено от пъхтенето и непрекъснато пърдене на Джак.

— Нищо — отговори тя и се помъчи да звучи ведро. — Просто ми липсваш. Двамата с Джак сме сами. Рагнхил пожела да остане при родителите на Исак.

— Чудесно. Исак е много широко кроен и винаги...

— Ти полагаш не по-малко грижи за неговата дъщеря! Не го превъзнасяй...

— Успокой се, мила. Не това имах предвид. Радвам се, че празненството се е получило и ще прекараш една вечер без децата. Рядко ти се удава такава възможност.

Тя премести лаптопа върху ниската масичка и се зави грижливо с одеялото.

— Прав си — усмихна се искрено тя. — Всъщност усещането е приятно. Като изключим присъствието на Джак. Какво му даваме да яде, че пърди така ужасно?

Ингвар се разсмя.

— Какво правиш в момента?

— Поработвам, сърфирам, пия вино. Мисля си за теб.

— Звучи ми добре. Само не ми харесва, че работиш. Днес е Коледа! Лично аз реших да си почивам тази вечер. Капнал съм от умора. Утре се надявам да разпитам сина на епископа. Един Господ знае как ще мине. Отсега си спечелих враждебността му.

— Глупости. Теб всички те харесват, Ингвар, и понеже си най-добрият полицаи на света, всичко ще мине като по мед и масло.

В слушалката отново се разнесе смехът на Ингвар.

— Трябва да престанеш да ме хвалиш така пред децата! Точно преди Бъдни вечер, докато чакахме на опашка в супермаркета, Рагнхил се надигна в количката за пазаруване и обяви на всеослушание, че баща ѝ бил най-, най-, най-... — май го повтори десет пъти — добрият полицаи на света! Стана ми ужасно неудобно, а хората на опашката се смяха.

— Рагнхил е права — усмихна се широко Ингер Юхане. — Наистина нямаш равен.

— Глупачето ми. Лека нощ.

— Лека нощ, скъпи.

Гласът на Ингвар се изгуби. Ингер Юхане остана вторачена в телефона, сякаш се надяваше той да не е затворил и да я успокои: не се тревожи, мъжът до оградата не е искал да навреди на децата. Изправи се бавно, остави телефона и се приближи до прозореца. Новата луна се издигаше над съседната къща. Сух студ стегна Осло в мразовитата си прегръдка, а небето си оставаше ясно ден след ден. От цяла седмица жителите на града имаха възможност да се насладят на пленителни залези. Малкото самотни снежинки, които паднаха преди обяд, покриха поляната пред къщата с ефирен слой. Небето отново се

проясни. Навън падна гъст мрак и на Ингер Юхане най-сетне ѝ се приспа.

Тя гледаше през прозореца, без да знае дали някога пак ще ѝ се доспи. Вероятно вече бе заспала, защото всичко ѝ се струваше нереално и чуждо като в сън. Роди се в тази къща, в тази стая. Цял живот живя тук, бе гледала през този прозорец с летви на кръст, които разделят картината на четири части, на четирите части на света, както ѝ разказваше баща ѝ, когато беше малка и вярваше на всяка негова дума. Сега всичко се изкриви и изопачи.

Дъждовните капки по прозореца не ѝ бяха непознати. В Берген валеше често, почти непрекъснато, тя плачеше и всичко се размиваше пред очите ѝ. Животът се разпадаше на парчета. Изгледът от малката къща вече не ѝ принадлежеше.

Прекара в чакане цяло денонощие — безконечна нощ и още безконечен ден — измъчвана от неизвестност, която не можеше да прекрати. Примири се, че целият ѝ живот следва път, начертан от независещи от нея обстоятелства. И сега не ѝ оставаше друго, освен да търпи, докато нескончаемите часове се нижат един след друг. Край на очакването сложи гласът на водещия по телевизията. Съобщиха ѝ онова, което тя инстинктивно знаеше, откакто се събуди във фотьойла преди точно двацет и четири минути и се вторачи в екрана със стегнато от ужасно предчувствие гърло и разтреперани ръце.

И преди бе чакала така.

Цял живот бе чакала и свикна.

Този път обаче всичко беше различно. Споходи я откровение, което не можеше да е истина, но въпреки това ѝ се струваше реално, защото открай време живееше така: съвсем, съвсем сама.

Някой позвъни на вратата. Звукът я стресна, а и вече стана късно. От гърдите ѝ се изтръгна вик на уплаха.

Отвори и веднага го позна. Не се бяха виждали от цяла вечност, но очите му не се бяха променили. И двамата се разплакаха. Той поиска да влезе. Тя не искаше да го пусне в дома си. Нямахше желание да вижда нито него, нито когото и да било.

Все пак се отмести от вратата. Той влезе, тя затвори и отправи към Господ гореща молитва да се събуди от този кошмар.

Боже, смили се над мен. Имай милост, Боже.
Нека това се окаже сън.

— По това време всички спят! — отчая се Беате Крун.

Младата стажантка прикова поглед в дежурния редактор. Наближаваше полунощ. Двамата останаха сами в редакцията, обградени от безмълвни, трепкащи монитори и бръмчащи компютри и вентилатори. Някой бе направил опит да украси стаята за Коледа с малко червени гирлянди и норвежки знаменца. В единия ъгъл се мъдреше опърпана елха, а играчката на върха ѝ се бе килнала застрашително на една страна. От шоколадовите бонбони и сладките, донесени в редакцията, за да утешат работещите на Коледа, нямаше и троха. По пода на купчини стояха хартия и стари вестници.

— А родителите ти? Успя ли да се свържеш с тях?

Дежурният редактор не се предаваше лесно. Запали си цигара. Беате си даде сметка, че неговата дързост — да пуши въпреки категоричната забрана — я впечатли.

— И те спят — отговори тя. — Освен това нямам желание да ги плаша посред нощ. В нашето семейство имаме правила. Не си звъним преди седем и половина сутринта и след десет вечерта. Освен ако някой не е починал.

— Нали някой почина!

— Имах друго предвид...

Той я прекъсна със звучно дръпване от цигарата и нетърпелив жест.

— Сега ще ти покажа как се прави — ухили се той с цигарата между зъбите. — Гледай и се учи.

Извади мобилния си телефон, набра някакъв номер и го долепи до дясното си ухо.

— Ало, Юнас! Обажда се Съолве!

Трисекундно мълчание.

— Съолве Боре, кой друг! От „Ен Ар Ко“! Къде си в момента?

Беате Крун прочете някъде, че най-често използваната реплика при започването на разговор по мобилен телефон била да се осведомиш къде се намира събеседникът ти. Оттогава внимаваше да не го прави.

— Слушай сега, Юнас. Снощи почина епископ Люсгор. Сигурно си разбрал. Та...

Явно Юнас го прекъсна. Дежурният редактор се възползва от възможността, за да си дръпне от цигарата.

— Сигурно, сигурно. Искам само да разбера от какво е починала. Любопитно ми е. Имам някакво предчувствие...

Пауза.

— Не можеш ли да се свържеш с тях? Все някой ти дължи услуга. Ще...

Пак го прекъснаха. Около него се носеше гъст облак дим и Беате Крун се опасяваше, че противопожарната аларма ще се задейства. Отстъпи крачка назад, за да не ѝ се вмиришат дрехите.

— Супер! Супер, Юнас! Обади ми се, като си готов! Няма значение колко е часът!

И затвори.

— Така — той започна да пише по клавиатурата. — Ела да те науча на един трик. Виж това.

Беате се наведе колебливо над рамото му и прочете разпространеното от Норвежката телеграфна агенция съобщение за смъртта на епископ Люсгор. В текста нямаше промяна.

— Има ли нещо необичайно, което да ти прави впечатление? — попита дежурният редактор.

— Не.

Тя се обърна настрани и се изкашля дискретно.

— Нямам представа колко такива съобщения съм прочел през живота си — продължи невъзмутимо той. — Сигурно безброй. Всичките са еднакви: издържани в патетичен стил, без да казват нищо особено. И все пак вътре винаги има нещо, което подсказва как е починал покойникът. „Днес, на еди-коя си дата, неочаквано в дома си издъхна Н.Н.“; „След кратко боледуване почина Х.Х.“, „При пътна злополука в Драмен загина Н.Н.“ Все в този дух.

Докато пръстите му описваха кавички във въздуха след всеки даден пример, клавиатурата се покри със слой от пепел. Клавишите и бездруго бяха изтъркани и буквите не се виждаха.

— А тук — посочи съобщението той — пише само „Вчера на шейсет и две години почина епископ Ева Карин Люсгор...“ и така нататък и така нататък.

— Не е задължително това да означава нещо — натърти стажантката.

— Права си — съгласи се редакторът с широка усмивка. — Вероятно не означава нищо особено, но трябва да се провери. Как според теб станах журналист в „Ен Ар Ко“ без образование, преди да навърша двайсет и две? — Той посочи многозначително към челото си. — Просто имам усет за сензациите, това е.

Телефонът звънна. Беате Крун прикова поглед в него, все едно дежурният редактор го бе накарал да звънне като част от фокус.

— Съолве на телефона — изфъфли той и пусна фасата си в бутилка с минерална вода. — Да, точно така.

Няколко секунди мълча. Глуповатата му самодоволна усмивка изчезна. Присви очи, протегна се да вземе химикалка и написа няколко неразбираеми думи в празното поле на вестника пред себе си.

— Благодаря. Благодаря ти, Юнас. Задължен съм ти.

За миг прикова очи в телефона, после изведнъж вдигна глава. Беше се преобразил.

— Епископ Люсгор е била убита — съобщи той. — Убили са я точно на Бъдни вечер.

— Как... — подхвана Беате Крун, докато се свличаше на стола. — Откъде разбра... С кого говори?

Дежурният редактор се облегна на стола и я погледна право в очите.

— Надявам се тази вечер да съм ти преподал ценен урок — тихо рече той. — Най-важното от всичко е да разбереш, че няма такъв филм като журналист без добри източници. Работи здраво и не пести време, за да си набавиш информатори. Никога не ги пренебрегвай. Никога.

Беате Крун напразно се мъчеше да потисне руменината, обляла лицето ѝ.

— А сега — дежурният редактор се усмихна обезоръжаващо и си запали втора цигара, — сега започваме същинското звънене по хорските къщи. Няма да има прошка, ще ги събудим!

МАЛКИ КЛЮЧОВЕ, ГОЛЕМИ СТАИ

— Извинете — Ингвар Стубьо спря на вратата. — Събудих ли ви?

Лукас Люсгор премига няколко пъти и поклати глава.

— Не, не — промърмори той. — Всъщност нощес не мигнах и сега се унесох...

Вдигна глава и се усмихна вяло. Ингвар едва го позна: прегърбил широките си рамене, с мазна коса, с торбички под очите. В лявото му око се бе спускал кръвоносен съд.

— Разбирам — кимна Ингвар и дръпна един стол, за да седне срещу Лукас.

Люсгор вдигна рамене. Ингвар не разбра значението на този жест: дали Лукас иска да му покаже, че съчувствието не му върши работа, или просто се извинява, задето е задрямал.

— Вълците надушиха следата — съобщи Ингвар. — Въпрос на време беше журналистите да научат.

Събеседникът му кимна.

— Нападнаха ли ви вече? — попита Ингвар и погледна часовника: приближаваше осем и половина.

Люсгор кимна.

— Много съм ви благодарен, че дойдохте — приветливо разтвори длани Ингвар. — Както виждам, с колегата ми сте уредили формалностите. Предложиха ли ви чаша кафе или вода?

— Не, няма нужда. Вие какво правите всъщност тук?

— Аз ли?

— Да.

— В какъв смисъл?

Лукас се наведе напред и подпря лакти върху масата.

— Нали работите в КРИПОС.

— КРИПОС не е това, което беше.

— Аха...

Ингвар недоумяваше с каква цел Люсгор задава тези въпроси.

— Доколкото знам, КРИПОС се занимава предимно с противодействие на организираната престъпност. Да не подозирате мафията в убийството на майка ми?

— Не, не, не!

За миг Ингвар помисли, че събеседникът му говори сериозно. Тъжната, едва доловима усмивка на Люсгор го наведе на други мисли.

— В разследването на този случай са ангажирани най-добрите специалисти от полицията — обясни Ингвар и си наля кафе от термоса. — Явно са сметнали, че и аз съм сред тях. Как се чувства баща ви?

Никакъв отговор.

— За начало искам да ви осведомя за някои неща — подхвана Ингвар и бутна към Люсгор малка папка.

Лукас изобщо не посегна да я вземе.

— Майка ви е починала от прободна рана. Засегнали са сърцето ѝ. Това означава, че е издъхнала почти мигновено.

Ингвар не отлепяше очи от лицето на Лукас в търсене на отговор дали да продължава с мъчителните подробности.

— По тялото ѝ не са открити следи от друго насилие, освен няколко ожулвания, получени вероятно при падането. По всичко личи, че не е оказала никаква съпротива.

— Тя беше...

Лукас се изкашля, закривайки устата си с юмрук.

— ... беше шейсет и две годишна. От жена на нейните години не се очаква да надвие физически убиеца си.

Той пак се изкашля и побърза да добави:

— Или убийцата си. Сигурно има и жени, които убиват.

— Несъмнено.

Ингвар кимна и поглади бузата си, чудейки се дали да не прибере недокоснатата папка. Настъпи продължително, почти неловко мълчание. Ингвар забеляза, че за изминалото денонощие недружелюбното поведение на Лукас не се е променило. Синът на жертвата се взираше в масата, скръстил отбранително ръце.

— Съпругата ми е криминолог — внезапно сподели Ингвар. — Освен това има юридическо образование и е следвала малко психология.

Лукас не се стърпя и вдигна глава. По лицето му се изписа изненада.

— Тя е значително по-млада от мен — добави Ингвар.

Дори най-неотстъпчивите свидетели и най-враждебните арестанти не съумяваха да останат равнодушни, когато Ингвар без всякакво предизвестие започваше да говори за семейството си. Този непрофесионализъм от негова страна събуждаше или раздразнение, или удивление, или любопитство.

— Понякога жена ми казва...

Ингвар вдигна чашата и отпи шумно от кафето, без да бърза.

— ... че предпочитала близките ѝ да умрат след тежко и мъчително боледуване, отколкото да станат жертва на престъпление, макар смъртта във втория случай да настъпва почти веднага.

Докато изричаше тези думи, Ингвар чу как гузната му съвест го укорява, задето приписва на Ингер Юхане виждане, което тя не изповядва. Но угризенията му се стопиха след реакцията на Лукас:

— Какво точно... какво точно има предвид съпругата ви? Струва ми се ужасно да предпочетеш любимите ти хора да изпитват болка...

— Да, нали? Съгласен съм с вас. Според жена ми обаче семействата на жертвите на престъпление задължително стават обект на старателно проучване и преживяват огромно психическо натоварване. А когато човек умре от нелечимо заболяване... — Ингвар разпери ръце — ... всичко приключва дотам. Близките му приемат съболезнования и никой не им задава въпроси. Съпругата ми твърди непоколебимо, че ненасилствената смърт прилича на възсък, който запечатва завинаги семейните тайни, докато насилствената...

Ингвар поклати красноречиво глава и мушна въображаем ключ в невидима ключалка, за да онагледят думите си.

— Тогава всичко излиза наяве. Така смята жена ми. Както споменах, не съм съгласен с нея, но трябва да ѝ се признае, че в известен смисъл е права. Нали?

Лукас го гледаше с присвити очи, без да показва какво мисли по въпроса. Ингвар не сваляше очи от него. Лукас се наведе напред.

— Явно се опитвате да ми намекнете, че в семейството ми има тайни, които биха обяснили защо някой е убил майка ми на улицата! — изкрещя той. — Нима според вас тя е виновна за смъртта си? Майка ми, най-милата, най-грижовната...

Сълзите го задавиха и той избухна в ридания. Ингвар запази спокойствие. С дясната си ръка държеше чашата с кафе, а в лявата, между показалеца и средния пръст, се люлееше химикалка.

— Майка ми не криеше нищо — отчаяно проплака Лукас и избърса очите си. — Не беше такъв човек.

Ингвар продължаваше да мълчи.

— Майка и татко се обичаха много. Е, имаха разногласия като всички съпрузи. Все пак са се оженили на деветнайсет. Това прави... — той изхлипа, докато пресмяташе наум — ... повече от четирийсет години брак! Живели са заедно толкова дълго, а вие ще ми разправяте, че между тях имало тайни! Това е... направо...

Ингвар записа нещо в бележника си, после го бутна по невнимание и той падна на пода. Вдигна го, а написаното остана отдолу.

— Нагло е да набеждавате майка ми в...

— Моля за извинение, ако сте възприели думите като проява на наглост. Нямах такова намерение. И все пак ми се струва интересно, че веднага се сетихте за брака на родителите си, докато аз говоря най-общо за навика на хората да пазят в тайна свои преживявания. Постъпки, пропуски. Грешки, с които са си създали врагове или са навредили на някого. Това изобщо не означава непременно...

Той не довърши изречението с надеждата, като спести думите, засегнали Лукас, да посмекчи гнева му.

— Майка и татко нямат врагове — настоя Люсгор и се помъчи да се овладее. — Тъкмо напротив: смятаха майка ми за умел посредник при спорове, дипломат както в духовното си поприще, така и в личния си живот. Никога не ми е споменавала някой да я е заплашвал.

Преглътна и прокара пръсти през косата си.

— Колкото до татко... — Лукас си пое хрипкаво дъх, — ... винаги е стоял в сянката ѝ.

Издиша бавно и гласът му се промени. Изведнъж стана примирен. Сякаш водеше монолог.

— Съвсем близко до ума е. Майка ми направи кариера, а татко е завършил само бакалавърска степен. Сигурно не е искал... — той спря.

— Как са се запознали? — спокойно попита Ингвар.

— В гимназията. Били са съученици.

— Училищна любов — усмихна се Ингвар.

— Да. Майка ми имала видение на шестнайсет, което завинаги я свързало с Бог. Израснала в обикновено работническо семейство, баща ѝ работел в Бергенската корабостроителница. Членувал в Норвежката комунистическа партия и бил върл атеист. Майка ми първа от целия им род постъпила да учи в гимназия. Дядо ми трудно приел, че дъщеря му ще следва теология, но същевременно се гордеел с нея. За жалост не доживя да я види епископ. Това би... — той вдигна рамене, — татко е израснал в среда, пропита от академизъм. Неговият баща, тоест моят дядо, преподавал история в университета в Осло. Преместили се в Берген, когато татко бил на осем-десет години. Баба ми, неговата майка, била учителка. По онова време рядко се случвало жена да...

Лукас отново не довърши мисълта си.

— Сещате се — додаде само той.

Ингвар не бързаше да се обади.

— Хората често гледат на баща ми като на... как да се изразя... като на неудачник — той отново се задави и сълзите рухнаха по бузите му. — Кое то изобщо не отговаря на истината. Той е прекрасен баща; интелигентен, начетен; грижовен. Просто така и не е успял да... постигне всичко... каквото... Дядо и баба са имали големи очаквания за него. Хранели амбиции за бъдещето му — той изхлипа и прокара ръка над устата си. — Татко разсъждава повече от майка. Неговите възгледи за религията са по-... консервативни, така да ги наречем. Татко е силно повлиян от католицизма. Ако майка ми не беше протестантски епископ, отдавна да е приел католицизма. През есента майка ходи на вселенския събор в Бостън и татко я придружи. Посетил всички католически църкви в града.

Лукас се подвоуми.

— Татко е по-строг към себе си от майка. И досега му тежи, че е разочаровал родителите си. Единствено дете е.

Лукас изрече последното с красноречива физиономия, все едно това обясняваше всичко.

— И вие сте единствено дете — Ингвар отново надникна в книжата, обърна бележника с лицето нагоре и бързо надраска няколко изречения.

— Да.

— И сте на... двацет и девет?

Ингвар остана изумен, когато прочете рождената дата на Лукас Люсгор. Изглеждаше му като мъж в средата на трийсетте.

— Да.

— Тоест родителите ви са били женени в продължение на четиринайсет години, преди да се появите.

— Заети са били с образованието си. Най-вече майка ми.

— Не са ли имали други деца?

— Доколкото знам, не.

В глас му се завърна познатата заядлива бдителност. Ингвар се усмихна обезоръжаващо и попита:

— А на какво се основава мнението ви, че родителите ви се обичат силно?

Лукас се смая от въпроса.

— Какво... какво имате предвид? — Без да дочака отговор, продължи: — Показваха любовта си един към друг стотици пъти на ден! Обичта им се виждаше в начина, по който разговаряха, в общите им преживявания, във всичко... Боже мой, що за въпрос?

Погледът му стана направо страшен: кръвясалото око се отвори широко. Изведнъж Лукас се вцепени и престана да диша.

— Какво ви е? — попита Ингвар след няколко секунди. — Лукас Люсгор! Прилоша ли ви?

Събеседникът му бавно издиша поетия въздух.

— Мигрена — отрони той. — Получих зрителни смущения.

Гласът му звучеше монотонно. Лукас мигаше непрекъснато.

— Виждам светкавици в едната половина от...

Вдигна ръка и я сложи като параван между дясното и лявото си око.

— Това е симптом, че след двајсет и пет минути ще ме стегне ужасно, неопишимо главоболие. Трябва да се прибера вкъщи.

Стана рязко и столът се прекатури. Олюля се и се подпря на стената. Ингвар погледна часовника. Беше отделил целия си ден за този разговор, а от началото му минаха едва двајсетина минути. Ингвар узна доста факти, които му даваха плод за размисъл, но не успя да скрие раздражението си от прекъсването на разпита. Лукас Люсгор изобщо не му обърна внимание. Изглеждаше напълно неадекватен и неспособен на каквото и да било.

— Ще ви закарам. Мога ли да направя нещо друго за вас?

— Не. Само ме закарайте веднага.

Ингвар откачи палтото на Лукас и му го подаде. Той не го облече. Само го взе и се затътри към вратата. Ингвар тръгна пред него.

— Виждам, че не се чувствате добре — той задържа ръката си върху дръжката на вратата. — Затова ще отложим този разпит за подходящ момент. Но за жалост съм принуден да ви задам един въпрос. Впрочем вчера вече го чухте.

Лицето на Лукас остана неподвижно; сякаш изобщо не забелязваше присъствието на Ингвар.

— Къде е отивала майка ви на Бъдни вечер?

Люсгор вдигна глава. Погледна Ингвар в очите, облиза устни и преглътна шумно. Явно полагаше неимоверни усилия да не изгуби присъствие на духа заради мисълта за предстоящата болка.

— Нямам представа — отвърна той. — Не знам защо майка ми е излязла от къщи.

— Имаше ли навика да се разхожда нощем, преди лягане? Често ли...

Лукас все още го гледаше.

— Трябва да се прибера вкъщи — дрезгаво настоя той. — Незабавно. Казах ви, не знам къде е отивала. Моля ви да ме закарате до дома ми.

Лъжеш, помисли си Ингвар. Личи си, че не ми казваш истината.

— Не ви лъжа — увери го Лукас Люсгор, докато залиташе по коридора.

— Не можеш да лъжеш дори да ти плащат за това — засмя се Лине Шутер и качи краката си на дивана.

— Стига де — засегна се Ингер Юхане. — Аз съм спец по лъжите!

— По чуждите — може би да. Но теб не те бива да лъжеш. Ако беше купила ребърцата от „Рими“ и беше казала на майка ти, че си ги взела от „Стрьом-Ларшен“, носът ти щеше да порасне оттук до Берген. За късмет си се спряла на треска.

— Според мама не беше късмет — промърмори Ингер Юхане, преди да отпие от виното си.

— Я не се впрягай — посъветва я Лине. — Майка ти е много мила жена, умее да общува с внучките си и е безкрайно добра. Е, наистина не я бива да контролира емоциите си. Каквото ѝ е в ума, веднага излиза през устата. Забрави за случката. Наздраве!

Ингер Юхане повдигна съвсем леко чашата и вдигна краката си на дивана. Преди час на вратата се появи Лине — нейната най-добра и най-стара приятелка — с две бутилки вино и три дивидита. През първите няколко минути Ингер Юхане изпита известно раздразнение: беше се настроила за спокойна вечер пред компютъра. После обаче двете се разприказваха, седнали в двата края на дивана, и компанията на Лине ѝ поддържа освежително.

— Боже мой, напоследък се преуморявам — тя се усмихна, докато се прозяваше. — Чак когато се отпусна, усещам колко съм била напрегната.

— Само да не заспиш! Първо ще гледаме... — Лине посочи дивидитата върху масичката — „Да си остане във Вегас“ с онзи уникален сладур Аштън Къчър. Не ти разрешавам да критикуваш. Тази вечер ще се забавляваме!

Тя скрита Ингер Юхане, а приятелката ѝ само поклати примирено глава.

— Колко време губиш в гледане на такива филми?

— Стига си се правила на изтънчена. И на теб ще ти хареса!

— Но преди това искам да изгледаме новините, за да не изгубя връзка с реалността, докато се отнасяме в тази боза.

Лине се засмя и вдигна чашата си в знак на съгласие. Ингер Юхане пусна телевизора. Началната заставка тъкмо приключваше. Водещата новина съвсем закономерно беше убийството на Ева Карин Люсгор на улицата. Полицията още не разполагала със следа по случая.

— Какво? — Лине зяпна от учудване и се надигна. — Убили са я? Какво, по дяволите...

Свали краката си на пода, остави чашата на масичката и опря лакти о коленете си.

— Новината излезе в електронните вестници. Съобщиха я и по радиото — Ингер Юхане усили звука. — Къде беше, та не си разбрала?

— На ски — отвърна Лине. — Снощи чух, че е починала, но не казаха... Шшшт!

Кристиан Борк носеше тъмен костюм и излъчваше строгост.

— Днес от полицията потвърдиха, че епископът на Берген Ева Карин Люсгор е била убита вечерта на 24 декември. Тъжната вест ви съобщихме още вчера. Обстоятелствата около смъртта ѝ бяха оповестени едва днес сутринта.

От студиото включиха репортер от дъждовен Берген. Той обобщи известните до момента факти или с други думи изгуби две минути ефирно време за нищо.

— Затова ли Ингвар замина за Берген? — попита Лине.

Ингер Юхане кимна.

— Доколкото успяхме да научим, полицията още не разполага със следи по случая.

— Значи разследващите разполагат с много следи и чакат да видят къде ще ги отведат.

Лине направи знак на Ингер Юхане да мълчи. Двете изгледаха целия материал, който продължи близо дванайсет минути. Необичайно дългият репортаж се дължеше не само на събитийната суша около Коледа. Реакциите на всички интервюирани — полицаи, църковни служители, политици, обикновени минувачи — издаваше тъга, каквато норвежците по принцип избягват да показват публично. Мнозина от хората не успяха да овладеят разтреперания си глас. Някои дори избухнаха в плач пред камерата.

— Същото беше и след смъртта на крал Улав — отбеляза Лине и изключи телевизора.

— Да, но той почина от старост в леглото си.

— И все пак... атмосферата сред хората ми се струва почти същата. Кой би искал да отнеме живота на такава жена? Та тя беше толкова... добра и мила.

Неслучайно и Ингер Юхане реагира като приятелката си, когато научи за кончината на епископа преди два дни. Ева Карин Люсгор правеше впечатление на свестен човек, нещо повече: притежаваше дарбата да посредничи между враждуващи страни. По отношение на теологичните си възгледи се намираше по средата на пъстрата картина, наречена Норвежка църква. Нито при радикалните, нито при консервативните. След дългогодишни ожесточени спорове дали в лоното на Църквата да се приемат хомосексуалисти (този дебат проправи впрочем път на идеята в норвежката конституция да не

фигурира официално вероизповедание) Ева Карин Люсгор изигра ключова роля, като убеди враждуващите страни да се обединят под мотото „има място и за двете гледни точки“. Самата тя на драго сърце би венчала хомосексуална двойка. Същевременно обаче защитаваше правото на свещениците, противници на хомосексуализма, да откажат. Епископ Люсгор си изгради образа на открит и толерантен духовник, типичен представител на привържениците на идеята за великодушна държавна Църква, загрижена за народа. Всъщност обаче Ева Карин Люсгор не одобряваше незадоволителната автономност на Норвежката църква и не пропускаше случай да изложи аргументи в подкрепа на гледището си.

Неизменно приветлива, спокойна, тя се усмихваше загадъчно, което придаваше допълнителна острота на някоя случайно изплъзнала се от устата ѝ язвителна забележка в редките случаи, когато разпалено подкрепяше някаква кауза.

Например беше непреклонна по въпроса за абортите.

Единствено там проявяваше крайност, защото бе върл противник на аборта. Не приемаше никакви извинения по темата. Заклеймяваше хирургичната намеса за отстраняване на създаден живот дори след изнасилване или при опасност за живота на майката. За епископ Люсгор Божието творение бе неприкосновено, Неговите пътища неведоми, а оплодената яйцеклетка имаше право да живее, щом Господ е решил така.

Тези нейни възгледи изненадващо срещнаха хорското уважение в страна, където дебатът дали да се разреши абортът приключи още през 1978-ма. Малцината противници, които поддържаха борбата срещу правото на жените да прекъсват своята бременност, си спечелиха славата на смешно ретроградни и — поне в очите на повечето хора — твърде радикални. Дори активистките в женските дружества обаче омекваха при срещата с Ева Карин Люсгор. Вярна на принципите си, тя се дистанцира категорично от схващането, че правото на аборт е свързано с борбата на жените за равнопоставеност в обществото. Епископът възприемаше аборта като посегателство върху свещеното право на всяко човешко същество да живее. Тук не става дума за пол, смяташе тя.

— Питам се какво ли е видяла в гората — неочаквано промълви Ингер Юхане.

— В гората ли? Нали са я убили на улицата. Каква гора?

— Не говоря за убийството. Чете ли портрета в „Дагблде“?

Лине поклати глава и си наля още вино.

— През почивните дни ходихме на вилата. Карахме ски и изобщо не съм поглеждала пресата.

И да не си на ски, пак не я поглеждаш, помисли си Ингер Юхане и продължи с усмивка:

— В интервюто споделя, че на шестнайсет години Господ ѝ се явил в гората. Преживяването изиграло много важна роля за нея, но отказва да разкрие подробности.

— Не виждат ли по-скоро Исус?

— Какво?

— Мислех, че когато получават видения свише, казват „яви ми се Исус“.

— Господ или Исус, няма никакво значение — промърмори Ингер Юхане.

Изправи се и отиде в спалнята. Върна се с „Магасине“. Намери интервюто с епископа и се настани пак на дивана.

— Ето го — тя си пое дъх. — „Намирах се в затруднено положение. Ние, хората, често страдаме през юношеските си години. Тогава проблемите ни се струват непреодолими. И аз се чувствах така. Тогава ми се яви Исус.“

— Виж ти! — възкликна доволно Лине. — Оказах се права!

— Шшт, слушай по-нататък. Журналистът я пита: „Какво се случи точно?“

Ингер Юхане погледна Лине над ръба на очилата си и продължи да чете:

— „Нека това си остане между мен и Бог“, смее се чаровно епископът, та чак ти се приисква да се сгушиш в трапчинките ѝ. „Всички си имаме своите тайни. Вратите към тях са залостени и така ще бъде завинаги.“

Ингер Юхане бавно сгъна списанието.

— Хайде да гледаме филм — настоя Лине.

— Всички си имаме своите тайни — повтори замислено Ингер Юхане, вторачена в портрета на Ева Карин Люсгор в едър план върху корицата.

— Аз нямам — безгрижно отвърна Лине. — Искаш ли първо да гледаме „Да си остане във Вегас“, а после и „Дяволът носи Прада“? Отдавна му се каня, но все не ми остава време. Мери Стрийп ми е любимка.

— Сигурно и ти си имаш тайни, Лине.

Ингер Юхане си свали очилата и разтърка очи.

— Просто си изгубила ключовете за стаите, където са залостени.

— Възможно е — добродушно се съгласи Лине. — Но нали знаеш какво се казва в една известна поговорка: „Няма как да ти навреди онова, което не знаеш“!

— Грешиш, и то много — Ингер Юхане посочи вяло към „Дяволът носи Прада“. — Болка ни причинява именно неизвестността.

ПАНАИР НА СУЕТАТА

Най-много ме измъчи неизвестността, помисли си Никлас Винтер. Толкова дълго бе живял на ръба на финансов колапс, че новината за отказалия се клиент го накара отново да се пропие. Да не говорим с какво се тъпчеше, за да си успокои нервите. Всъщност отдавна приключи с тези боклуци. Само му притъпяваха сетивата и го правеха ленив. Отпуснат, непродуктивен.

Когато през есента на 2008-а финансовата криза удари повсеместно, Норвегия, за разлика от много други държави остана сравнително незасегната. Въоръжено с ценни книжа на стойност няколко билиона крони и с изобилие от политически инструменти, правителството на червено-зелената коалиция се оказа в състояние да приложи скъпоструващи и солидни контрамерки, каквито допреди няколко месеца биха изглеждали пълна лудост. Норвегия, извличаща милиарди от Северно море, на пръв поглед не се разклати след икономически трясък в САЩ. Имотният пазар, дотогава изключително оживен и със завишен ръст на цените, наистина показва явни признаци на спад през есента. Но вече успя да се посъвземе. При всички случаи проявяваше признаци на живот. През последните месеци зачестиха случаите на фалирали фирми, но според икономистите това донесло здравословно разчистване на умиращи предприятия. Безработицата в строителния бранш се увеличи и се превърна в много обсъждан проблем. Все пак в този икономически сектор използваша предимно чужда работна ръка, а поляците, балтийците и шведите имаха симпатичния навик да си заминават, останат ли без работа, или поне онези от тях, които още не бяха разбрали колко пари отпускат норвежките социални служби. Освен това доста икономисти споделяха виждането (без да му дават гласност, разбира се), че безработица от четири процента ще се отрази благоприятно върху гъвкавостта на работния персонал в отделните предприятия.

В общи линии норвежката икономика напредваше, ако не с предишните темпове, то поне без големи и катастрофални последици за страната. Хората продължаваха да си купуват храна, дрехи за себе

си и за децата; позволяваха си вино през уикендите и ходеха редовно на кино.

Промяна се забелязваше единствено при покупките на луксозни стоки.

По една или друга причина изкуството спадаше към луксозните стоки.

Никлас Винтер скъса фолиото върху капачката на шампанското, купено в деня, когато майка му почина. Замисли се дали някога е отварял такава бутилка. За пръв път ми е, съобрази той, докато се мъчеше да махне металната решетка от капачката. Беше изпил, особено през последните години, стабилно количество френско вино, но винаги за чужда сметка.

Капачката хвъркна и от бутилката изригна вертикална струя. Той се засмя, докато наливаше пенливата съскаща течност в пластмасова чаша, оставена до ръба на претрупания му работен плот. За всеки случай сложи бутилката на пода и поднесе чашата до устните си.

Ателието с площ триста квадрата, първоначално построено за хале, се къпеше в естествена светлина. Всеки непосветен би си помислил, че в просторното помещение с остъклен покрив, лампи и големи сводести прозорци цари отчайващ хаос, но Никлас Винтер държеше всичко под контрол. Част от интериора включваше заваръчен апарат и поялник, няколко компютъра, стари тоалетни, дебели въжета от Северно море и останки от катастрофирал автомобил. Ателието би било райско кътче за всяко любознателно единайсетгодишно хлапе, ала подобни индивиди нямаха шанс да бъдат допуснати вътре. Творецът на инсталационни творби Никлас Винтер страдаше от три фобии: големи птици, дъждовни червеи и деца. Прекара тежко детство и не понасяше да му го припомнят дечурлига, увлечени в смях и игри. За негово голямо съжаление ателието му се намираше само на двеста метра от начално училище. Все пак той свикна, защото помещението имаше безброй предимства, плащаше нисък наем, а и повечето хлапета не смееха да се приближат, след като окачи на вратата табела с надпис „Развързано куче“, придружен със снимка на доберман.

Ателието му имаше четириъгълна форма, шестнайсет на осемнайсет метра. Бъркотията бе концентрирана край стените и представляваше нещо като рамка от потребни и непотребни вещи, обграждаща голямо свободно пространство в средата на помещението.

Там винаги цареше чистота и творецът разполагаше само инсталацията, по която работеше в момента. Долепени до една от покъсите стени, стояха четири инсталации — почти готови, но още непоказвани на никого.

Никлас Винтер отпи за пореден път от шампанското, което му се струваше доста сладникаво и недостатъчно изстудено.

Това беше неговият шедьовър, озаглавен „Мислех си за нещо синьо и, вероятно, сиво, скъпи“. Купи го нефтената компания „Статойл Хидро“.

В средата на произведението се издигаше монолит от пластмасови манекени, вплели тела един в друг като оригинала в парка на Гюстав Вигелан. Тъй като обаче гъвкавостта на манекените се ограничаваше до коленете, лактите, кръста и рамената, шестметровата фигура изглеждаше като осеяна с бодли. В стаята се протягаха безжизнени глави върху почти счупени вратове, вцепенени пръсти и стъпала с лакирани нокти. Блестяща тънка бодлива тел от сребро обвиваше целия монумент. От истинско сребро, разбира се. Само тази бодлива тел му струва цяло състояние. Отблизо се виждаше, че голите манекени носят скъпи часовници на китките си, а повечето — и колиета. Никлас Винтер купи манекените без полови органи. Само широките рамене, липсата на гърди и изпъкналите слабини без очертани контури отличаваха мъжете от жените. Скулпторът им се притече на помощ. Купи от един порносайт голямо количество дилда и дори му направиха отстъпка. После ги монтира върху кастрираните манекени. Информацията в сайта гласеше, че дилдата са с „нормални“ размери — пълни глупости. Бяха огромни. Той ги лакира със спрей във флуоресциращи цветове, за да им придаде още по-фрапантен вид.

— Перфектно — промърмори той и пресуши чашата на един дъх.

Отстъпи крачка назад и огледа произведението си с наклонена глава.

Първата му изложба пожъна небивал успех. Трите му инсталации за открито пространство стояха изложени в продължение на четири седмици на пристана пред Кметството. Хората останаха очаровани. Критиците — също. Продаде всичко. За пръв път в живота си имаше шанса да изплати дълговете си. А най-хубавото беше, че „Статойл Хидро“ не само купи „Венити Феър, реконструкция“, но за

два милиона поръча и „Мислех си...“, която харесаха от скица. Изплатиха му половин милион предварително, но цялата сума плюс още толкова отиде за материали.

Изведнъж проклетниците просто се отметнаха.

Никлас Винтер не разбираше от договори и побеснял, грабна пристигналото през октомври писмо и отиде право при един адвокат. Там осъзна, че е крайно време да се сдобие с агент. „Статойл Хидро“ имаха пълно право да се откажат, защото в договора фигурираше такава клауза. Никлас Винтер само го бе прегледал, преди да подпише, замаян от щастие.

Предвид настоящия неблагоприятен икономически климат, пишеха в писмото те, с подобна скъпа покупка бихме изпратили неуместни послания към служителите и собствениците. В момента е нужна премерена финансова политика и известна въздържаност от излишни разходи.

Дрън-дрън. Проклятие.

Шибаното писмо пристигна четири дни преди смъртта на майка му.

Докато седеше при нея в последните ѝ часове, повече от благоприятие, отколкото от синовни чувства, всичко се преобрази. Никлас Винтер излезе от стаята на мъртвата си майка в „Хоспис Лувисенберг“ с усмивка на уста, окрилен от надежди и решен да разплете загатката.

Успя.

Отне доста време, разбира се; понеже майка му не успя да му обясни ясно, му трябваха няколко седмици да намери правилната кантора. Заради огромния стрес допусна няколко гафа. Сега обаче всичко остана зад гърба му. Срещата бе насрочена за първия работен ден след Нова година, а човекът, с когото щеше да се срещне, щеше да го превърне в богаташ.

Наля си още шампанско. Лекото замайване от алкохола му се отрази добре и той довърши творбата си. Щом „Статойл Хидро“ не се възползваха от златната си възможност да се сдобият с негово произведение, ще се намери друг купувач. С парите, които очакваше да получи, възнамеряваше да приеме поканата за изложба в Ню Йорк през есента и да сложи край на безсмислената допълнителна работа, изсмукваща силите и творческата му енергия. А после ще приключи

веднъж завинаги и с дрогата, и с алкохола. Ще твори непрекъснато, необезпокояван от нищо.

Никлас Винтер се почувства почти щастлив.

Май чу някакъв звук. Едва доловимо щракване.

Обърна се леко настрани. Вратата беше заключена.

Нямаше никого. Отпи от шампанското. Сигурно някоя котка върви по покрива, помисли си той. Погледна нагоре.

Някой го сграбчи изотзад. Преди да се усети, ръцете на нападателя се вкопчиха в лицето му. Никлас Винтер усети с изненада как нахълталият в ателието пъха спринцовка в устата му. Нямаше време дори да се изплаши. Иглата одраска езика му, а болката, която прониза чувствителната лигавица и съдържанието на спринцовката, изпразнило се в нея, го накара да изкрещи. Нападателят държеше ръцете му отзад и не му позволяваше да мръдне. Устата на Никлас пламна веднага. Започна да се задушава. Непознатият го хвана, докато се свличаше на пода. Все още с усмивка на уста, Никлас Винтер премига, за да прогони гъстата мъгла пред очите си. Дробовете му отказаха.

Почти в несвяст, усети как нападателят запретна левия ръкав на пуловера му. Втора спринцовка пробива вената в лакътната му ямка.

На 27 декември, в единайсет и трийсет и три преди обяд, точно преди да направи творческия си дебют на международната сцена, Никлас Винтер издъхна на трийсет и две години, все още с изумена усмивка на уста.

Рагнхил Вик Стубьо се заливаше от смях. Ингер Юхане й се усмихна, събра зарчетата и ги хвърли отново.

— Хич не те бива на зарчета, мамо.

— Нали казват: на когото не му върви в игрите, му върви в любовта. Ще се утешавам с тази мисъл.

Зарчетата се търколиха. Паднаха се две единици, една тройка, една четворка и една петица. Ингер Юхане се подвоуми, остави единиците и хвърли за последен път. Телефонът звънна.

— Недей да хитруваш, докато ме няма — предупреди тя дъщеря си с престорена строгост и стана.

Мобилният ѝ телефон се намираше в кухнята. Ингер Юхане натисна зелената слушалка.

— Да, моля.

— Здравсти, аз съм.

Ингер Юхане изпитваше раздразнение от фамилиарниченето на Исак: никога не се представяше по телефона, все едно от нея се очакваше веднага да разпознае гласа му, което би следвало да е привилегия на Ингвар. Все пак двамата с Исак се разделиха преди повече от десет години. Наистина беше бащата на по-голямата ѝ дъщеря и, слава богу, успяваха да намерят общ език в името на Кристиане. Но Ингер Юхане не го смяташе за член на семейството си, въпреки че Исак се държеше като такъв.

— Здравсти — отговори равнодушно тя. — Благодаря ти, задето вчера доведе Рагнхил вкъщи. Как е Кристиане?

— Точно затова ти се обаждам. Моля те само... Моля те само да не...

Ингер Юхане усети как кожата на гърба ѝ настръхна.

— Какво има? — попита тя, защото Исак явно се колебаеше как да ѝ поднесе новината.

— Ами... такова... Намираме се в търговския център в Сандвика. Искан да сменя няколко подаръка и... Кристиане дойде с мен. Проблемът е... и да се ядосаш, няма да помогне.

Ингер Юхане се помъчи да преглътне.

— Какво е станало с Кристиане? — попита тя, като се стараеше да не повишава тон.

В хола Рагнхил хвърляше зарчетата.

— Изчезна. Е, не е изчезнала, де. Но не мога... да я намеря. Оставих я за секунда, за да...

— Само не ми казвай, че... си изгубил Кристиане! В търговския център в Сандвика?

Пред погледа ѝ на мига изскочи необятната триетажна сграда на търговския център — най-големият на Скандинавския полуостров — със стотиците магазини и безброй изходи. Премаля ѝ. Подпря се на кухненския плот.

— Успокой се, Ингер Юхане. Предупредих охраната и вече я търсят. Нали се досещаш, че на ден в търговския център се губят десетки деца? Кристиане не е първата, нито последната. Сигурно се е

завряла в някой магазин. Обаждам ти се не да те паникьосвам, а да те попитам дали Кристиане има любим магазин в...

— Изгубил си детето ми, дявол да те вземе! — изкрещя Ингер Юхане, без да се съобразява с присъствието на Рагнхил.

Малката ревна и майка ѝ се помъчи да я успокои от разстояние, докато продължаваше да говори по телефона.

— Детето не е само твое, а и мое — възрази Исак. — Освен това не е...

— Рагнхил, нищо страшно не е станало. Мама просто се разтревожи. Почакай секунда, ще дойда при теб.

Момиченцето обаче не можеше да се успокои. Плачеше силно и хвърляше зарчетата на пода.

— Не искам да ме загубиш, мамо!

— Отиди в магазина за плюшени играчки — просъска в слушалката Ингер Юхане. — Там, дето децата си правят мечета сами. Намира се в края на коридора от старата към новата част.

— Мамо! Мамо! Кой ме е загубил?

— Шшшт, тихо, миличко. Мама ще дойде след секунда. Никой не те е загубил, нали ти казах — нежно извика тя, а после изръмжа в слушалката: — Идвам! Да не си посмял да си изключиш телефона. Ще пристигна след двайсет минути. Обади ми се веднага, ако има промяна.

Ингер Юхане прекрати разговора, мушна мобилния си телефон в задния джоб, втурна се в хола, взе дъщеричката си на ръце и се зае да я утешава, докато тичаше към входната врата.

— Няма да се загубиш, миличка. Няма нищо страшно. Нали мама е при теб!

— Тогава защо каза, че някой ме е из-из-изгубил? — хлипаше Рагнхил, която все пак се поуспокои.

— Разбрала си ме погрешно, съкровище. Случва се.

Ингер Юхане забави ход и слезе внимателно по стълбите.

— Сега двете с теб ще се поразходим с колата до търговския център в Сандвика.

— Супер! — въодушеви се Рагнхил и се усмихна през сълзи. — Какво ще ми купиш?

— Нищо няма да купуваме, миличка. Само ще... вземем оттам Кристиане.

— Ама тя нали щеше да се прибере чак утре — запротестира момиченцето. — Тази вечер двете с теб щяхме да гледаме филм и да ядем пуканки на дивана.

— Обуй си ботушите. Побързай, моля те.

Сърцето на Ингер Юхане примираше от безпокойство. Задъхана, тя метна едно яке на раменете си и се насили да се усмихне.

— Ето така, якето ти ще го вземем в колата. Хайде, по-живо.

— Искам да си сложа и шапката! И ръкавиците! Навън е студено, мамо.

— Добре, добре, вземаме ги — Ингер Юхане дръпна каквото намери от закачалката. — Ще си ги сложиш в колата.

Без дори да заключи вратата, майката хвана припряно дъщеря си за ръка и се спусна по стълбите. После хукна по чакълестата пътека към колата, за щастие паркирана пред гаража.

— Боли ме — мрънкаше Рагнхил. — Мамо, не ми стискай така ръката!

Ингер Юхане усети световъртеж. Още когато й дадоха бебето след раждането, тя изпита необясним страх. „Чудесно дете“, похвали го акушерката. „Красиво и здраво“, успокои я и Исак. Но майката знаеше, че грешат. Гледаше новородената си дъщеричка, толкова тиха и беззащитна, и сърцето ѝ се късаше от мъка.

— Скачай в колата — нареди строго тя и отвори задната врата. — Ще ти сложа предпазния колан.

Телефонът звънна пак. Отначало тя не успя да го намери. Забрави къде го е мушнала и започна да потупва джобовите на якето си.

— Звъни от дупето ти — подсети я Рагнхил и влезе в колата.

— Слушам — задъхано се обади Ингер Юхане, след като най-сетне извади телефона от задния си джоб.

— Намерих я — долетя отдалеч гласът на Исак. — Отишла в магазина за плюшени играчки, както ти предположи. Нищо ѝ няма. Някакъв мъж се погрижил да не се паникьосва и ги намерих увлечени в приятелски разговор!

Ингер Юхане се подпря на колата, опитвайки се да диша спокойно. Последните думи на Исак мигом помрачиха първоначалното облекчение от радостната новина.

— Какъв мъж?

— Какъв... Моля? Обаждам ти се да ти съобщя, че Кристиане е жива и здрава, а ти се хващаш за...

— Нали си наясно, че търговските центрове са рай за педофилите?

Думите ѝ се превръщаха в облаци от сива пара в леденостудения въздух.

— Мамо, няма ли да ми закопчееш колана?

— Почакай малко, миличка. Какъв...

— Не, честно, писна ми, Ингер Юхане! Това не мога да го приема.

Исак Ононсен се ядосваше изключително рядко. Даже когато в една късна вечер преди цяла вечност Ингер Юхане стана от дивана и му заяви, че бракът им е неспасяем и е попълнила необходимите формуляри, за да сложат окончателен край, Исак се опита да погледне позитивно на нещата. Поседя сам, докато Ингер Юхане плачеше в леглото в спалнята. След час почука на вратата, осъзнал, че вече не са интимни партньори. „Най-важното е Кристиане да е добре“, каза ѝ той тогава. „Понеже и за двама ни няма нищо по-важно от нея, предлагам, преди да заспим, да се разберем как да организираме ежедневието си, за да не пострада от раздялата ни.“ На разсъмване вече имаха уговорка. Оттогава Исак се придържаше стриктно към нея и Ингер Юхане можеше да преброи на пръстите на едната си ръка малкото случаи, когато бившият ѝ съпруг си бе позволявал да прояви каквото и да било раздразнение.

Сега обаче Исак беше бесен.

— Реагираш като пълна истеричка! Мъжът с Кристиане беше съвсем обикновен човек, явно забелязал какво... какво дете е дъщеря ни. Отнесъл се дружелюбно с нея, а на раздяла Кристиане му се усмихна и му махна. Сега с нея сме заедно и...

Ингер Юхане чуваше обичайното „дам-ди-рум-рам“ зад Исак. Майката се разплака тихо, за да не разтревожи Рагнхил още повече.

— Исак, извинявай — прошепна тя в слушалката. — Извинявай. Осъзнавам грешката си. Просто изпаднах в паника.

— И двамата се изплашихме доста — отвърна той след кратко колебание; гласът му възвърна обичайната си приветливост. — Но всичко приключи благополучно. Май е най-добре да ти я доведе още сега, а?

— Да, ще съм ти много благодарна, Исак. Иска ми се да е при мен.

— Друг път ще се възползвам от правото си да се виждам с нея.

— Може и ти да останеш у нас — изплъзна ѝ се незнайно как.

— У вас? Ама разбира се! Чудесно!

Ингер Юхане си представи как тъмносините му очи се стесняват до две цепки върху брадясалото му лице, докато той се усмихва с кривата си странна усмивка, в която някога тя бе влюбена.

— До половин час ще сме у вас. Така и така сме тук, трябва ли ти нещо от магазина?

— Не, благодаря, само елате.

Приключиха разговора.

Умората натежа в тялото ѝ и тя отпусна ръце върху покрива на автомобила. Кожата ѝ се сгърчи от допира със студения метал. Защо не разкаже на Исак за мъжа в градината? Ако го сподели с него, той ще разбере, че страхът ѝ не е дошъл от въздуха; че за него има основателна причина: непознатият знаеше името на дъщеря ѝ, макар нито Кристиане, нито Рагнхил да му го бяха казвали...

Не, по-добре да му го спести.

Тя се изправи бавно и избърса сълзите си с опакото на дланта.

— Ела — тя се наведе над Рагнхил с усмивка. — Няма да ходим до Сандвика. Исак и Кристиане ще дойдат при нас.

— Ама нали щяхме да гледаме филми и да играем на кино — възрази разпалено Рагнхил. — Само двете с теб!

— Пак ще играем, но ще се включат и другите. Хайде, ще стане страхотна забава!

Малката слезе неохотно от детската си седалка и поеха по чакълестата пътека. Неочаквано Рагнхил се спря и сложи заканително ръце на кръста си.

— Мамо — строго подхвана тя, — първо се скъсахме от бързане, за да стигнем до Сандвика. А сега пак се прибираме вкъщи. Първо ми обеща двете да играем на кино, а сега извика Исак и Кристиане. Ингвар е напълно прав.

— За кое? — усмихна се Ингер Юхане и погали дъщеричката си по косата.

— Че понякога ти е ужасно трудно да вземеш решение. Обаче си най-добрата мама на света. Супермама със сметанов крем.

Главен инспектор Силе Сьоренсен от Отдела за борба с насилието в полицейския участък на Осло изпи две чаши какао със сметана и ѝ прилоша.

Снимките върху бюрото ѝ никак не облекчаваха положението ѝ.

Тази година Бъдни вечер се падна в сряда и облагодетелства онези, които искаха да имат дълга почивка. Повечето служители си взеха отпуск за понеделник — работен ден — и си осигуриха почивка и на двајсет и трети декември. Първите два дни от Коледа бяха официални празници, а третият — събота — се смяташе за работен ден за служителите от сферата на услугите, но на по-небрежните от тях коледните празници през 2008-а предоставиха възможност за двуседмична ваканция без прекъсване, защото не виждаха смисъл да се появяват на работа до края на декември, щом навечерието на Новата година и първият ден от нея се падат в средата на следващата седмица.

Почти цяла Норвегия се радваше на почивка, но не и Силс Сьоренсен.

При вида на огромната купчина книжа в първия ден от Коледа направо ѝ призля и успя лесно да убеди децата и съпруга си, че за всички ще бъде най-добре, ако тя прекара още един ден на работа.

Освен това образът на Хавре Гани непрекъснато се вмъкваше в мислите ѝ, независимо за какво се залавяше.

Бързо прелисти снимките на трупа, извади фотографията на живия Хавре заедно с още един документ и затвори папката.

Още следобед на първия ден от Коледа позвъни на старши инспектор Харал Бюл, както я бе помолил в бележката си. Колегата ѝ обаче нямаше особено желание да обсъжда работни въпроси по празниците. Под „възможно най-скоро“ имал предвид пети януари. Макар че бюджетът на полицията за извънредно работно време отдавна бе надхвърлен, двамата се споразумяха да натоварят полицай Кнют Борк със задачата да провери миналото на кюрдския бежанец. Борк — млад, несемеен и амбициозен служител — впечатли Силе Сьоренсен с доклада, който остави на бюрото ѝ още тази сутрин.

Очите ѝ пробягаха по листа.

Хавре Гани пристига в Норвегия преди година и половина. Тогава вероятно е на петнайсет. Без родители. Не притежава документ

за самоличност и норвежките власти се съмняват дали не крие истинската си възраст. Въпреки неяснотите около рождената му дата го настаняват в приют за бежанци в Рингебю. Там живеят и негови връстници. Бяга на третия ден. После непрекъснато сменя местонахождението си, като се изключат няколко денонощия, прекарани в ареста заради неблагоприятните му прояви.

Преди година се отдава на проституция.

Според разкази на свидетели се продава скъпо, често и без да подбира клиентелата си.

Доказан един случай, при който Хавре Гани е ограбил свой клиент. Кражбата е разкрита случайно. Хавре задига чифт черни маратонки от марков спортен магазин, охранителят го поваля на земята и го задържа до идването на полицията. По време на обиска в ареста откриват у Хавре бежов портфейл „Мон Блан“, кредитна карта, документи и разписки с името на известен спортен журналист. Въпросният журналист отказва да подаде тѣжба срещу извършителя на кражбата, а полицаите, занимаващи се с разследвани за проституция, потвърждават, че както Хавре, така и жертвата му са добре познати в тези среди, сухо отбелязваше полицай Борк в изчерпателния си доклад. Правени са опити да свържат Хавре с кюрд, избягал от Северен Ирак, който притежава само временно разрешително за пребиваване в Норвегия, без право да изтегли семейството си. Въпросният кюрд, живял по милост в страната повече от десет години, говори безупречно норвежки и е постигнал сериозни успехи в проектите си, включващи проблемни деца-бежанци. Хавре обаче внася смут в клуба. След три седмици трѣгва заедно с четирима свои другари на пладнешки рейд из мазетата на жилищни сгради в западните квартали, опитва се да ограби банкомат с щанга, открадва и изпотрошава четиригодишно ауди „ТТ“.

Силе Сьоренсен прикова очи в снимката на незрялото момче с голям нос. Хавре имаше устни като на десетгодишно хлапе и гладка кожа.

Вероятно съм ужасно наивна, помисли си Силе. И тя наистина си остана наивна дори след толкова много години, прекарани в полицията, където успоредно с израстването ѝ в йерархията илюзиите ѝ се пукаха като сапунени мехури.

Това момче не бе видяло нищо от живота. Нямаше как да се определи дали е на петнайсет, или на седемнайсет. Снимката, направена след пристигането му в Норвегия, показваше недвусмислено, че до осемнайсетия му рожден ден остава много време.

Сега това няма никакво значение, съобрази тя.

Остави снимката до ръба на бюрото си и реши да не я отнема, докато не разплете случая. Ако действително Хавре Тани е бил убит, както сочеха събраните досега улики, Силе Сьоренсен щеше да разкрие кой е извършителят.

Никой не се бе погрижил за Хавре Гани, докато е бил жив.

Но сега някой щеше да си направи труда да разследва как е умрял.

— Не си правете труда — махна с ръка Ингвар Стубьо. — От сутринта съм изпил три кафета и още едно само ще ми навреди.

Лукас Люсгор вдигна рамене и се настани в едното кресло. Там обикновено сядаше баща му. Ингвар се въздържа да седне в другото кресло — на Ева Карин Люсгор — и пак издърпа един от столовете до масата.

— Някакъв напредък? — попита Лукас, без в гласа му да се долавя особен интерес.

— Как е главата ви?

Младият мъж отново вдигна рамене, пригладя коса с пръсти и присви очи.

— По-добре. Пристъпите идват и отшумяват.

— Чувал съм, че мигрената е мъчителна.

Часовникът удари два пъти. Ингвар едва се сдържа да не погледне ръчния си часовник: беше сигурен, че е по-късно от два часа. Усети лек полъх по врата си, сигурно от притворен прозорец. В стаята миришеше на бекон и още нещо, но Ингвар не успя да определи на какво.

— Опасявам се, че нямам много новини за вас.

Ингвар се наведе напред и подпря лакти върху коленете си.

— Изпратихме всички следи за лабораторен анализ. По първоначални данни на местопрестъплението са открити биологични

следи. Понеже я е намерил полицаи, и то непосредствено след убийството ѝ, се надяваме, че сме успели да обезопасим доказателствения материал.

— Но не знаете кой го е извършил?

Ингвар едва се сдържа да не повдигне очилата си.

— Не, разбира се. Остава още...

— Вестниците се впуснаха в луди спекулации. Според техни източници полицията била по следите на психопат или една от така наречените „бомби със закъснител“...

Той описа кавички във въздуха.

— ... които психиатрите са пуснали твърде рано от лудницата. Вероятно бежанец, сомалиец, нещо подобно.

— Не изключваме вероятността извършителят да е психически нестабилен. Всичко е възможно, но на този етап от разследването е важно да не се ограничаваме до една-единствена версия.

— Ако наистина онзи патрул е пристигнал на местопрестъплението веднага, логично е предположението убиецът да не е стигнал далеч. Днес прочетох във вестника, че открили трупа на майка ми само десет-петнайсет минути след настъпването на смъртта. Едва ли на Бъдни вечер има много хора, които скитосват по улиците.

Той явно съжали за думите си. Взе чаша с жълтеникава течност от масата. Сигурно портокалов сок, предположи Ингвар.

— Прав сте. Майка ви обаче е била една от малцината, обикалящи тъмните улици.

— Вижте — Лукас пресуши чашата и продължи: — Пределно ясно ми е как стоят нещата. Бих дал всичко, за да разбера какво е правела навън майка ми. Но нямам представа защо е излязла. Нямам ни най-малка представа! Ние... тоест аз, съпругата ми и трите ни деца празнуваме Коледа или при родителите на жена ми, или при моите родители. Тази годна беше ред на тъста и тъщата. Майка и татко останаха сами. Непрекъснато питам баща ми къде е ходила майка, обаче... — лицето му се изкриви в гримаса — ... той отказва да ми отговори.

— Разбирам — дружелюбно кимна Ингвар. — Точно затова бих искал да ви задам няколко въпроса.

— Питайте каквото желаете — разпери отчаяно ръце Лукас.

— Майка ви обичаше ли да се разхожда?

— Моля?

— Обичаше ли да се разхожда?

— Кой не обича да... Да, обичаше.

— Вечерно време? Има хора, които предпочитат да подишат чист въздух преди лягане. Майка ви от тях ли беше?

За пръв път, откакто се запозна с Лукас Люсгор преди три дни, Ингвар забеляза признаци за сериозен размисъл върху зададения въпрос.

— Изнесох се от къщи преди много години — сподели Лукас. — Още съвсем млади със съпругата ми станахме родители. Оженихме се през лятото, когато завършихме гимназия и...

Той млъкна и лека усмивка озари подпухнало му от плач лице.

— Доста сте избързали — отбеляза Ингвар. — Не мислех, че в днешно време има такива хора.

— Майка и татко — и най-вече татко — не одобряваха идеята да живеем под един покрив без брак. А ние с жена ми бяхме убедени в... Извинете, попитахте ме дали майка ми е имала навика да се разхожда вечерно време.

Ингвар кимна и извади бележника от джоба на ризата си възможно най-дискретно.

— Всъщност сте прав. Докато още живеях вкъщи, майка ми работеше като свещеник и често ходеше да посещава миряните след работно време. Майка беше... загрижена за благото на духовните си чада. Случваше се да се прибере чак след като съм заспал. Но не си спомням да е излизала на Бъдни вечер — вдигна рамене той. — Желанието ѝ да посещава вечер онези, които имат нужда от съвета ѝ, ми се струва изключително благородно, още повече че се боеше от тъмното.

— Бояла се е от тъмното — повтори Ингвар. — Но е обичала нощните разходки. Излизаше ли, след като се върнахте в Берген?

— Не... тоест... ръкоположиха я за епископ, когато вече живеях отделно. Изобщо не съм сигурен, че продължава да посещава миряните и досега. В качеството си на епископ, де.

Лукас дишаше с усилие. Отново вдигна чашата, но забеляза, че е празна, и я повъртя в ръка. Лявото му коляно трепереше, сякаш го лазят мравки.

— Като млад не обръщах никакво внимание с какво се занимават родителите ми вечер. По-скоро те следяха какви ги върша — усмихна се той; този път напълно искрено. — И аз като повечето тийнейджъри изпробвах докъде се простират границите ми, имах си и приятелка. Никога не съм се замислял по въпроса, но не изключвам вероятността майка ми редовно да е излизала на разходка преди лягане. Както тук, така и в Ставангер. Когато обаче й гостуваме със семейството ми, тя си стои вкъщи, разбира се.

— Живеете в община Ус, нали?

— Да. Само на половин час пък оттук. Освен ако няма задръстване. Тогава отнема цяла вечност да се доберем до Берген. Често гостуваме на родителите ми. И те идват у нас. Майка ми няма навика да излиза, докато е у нас, нито когато ние сме тук...

— Извинете, ще ви прекъсна. Оставате ли да пренощувате в дома на родителите си, когато им идвате на гости?

— Рядко. Децата често остават, разбира се. Майка и татко умеят да се занимават с тях. На Бъдни вечер и на други празници си тръгваме на сутринта, защото си пийваме.

— Значи родилите ви не са въздържатели?

— Не, в никакъв случай.

— Какво имате предвид?

— Ами как какво? Майка и татко си пийват с удоволствие чаша червено вино заедно с храната. Татко не отказва и уиски. Като повечето хора.

— Случвало ли се е майка ви да консумира алкохол преди вечерната си разходка?

От гърдите на Лукас Люсгор се изтръгна демонстративна въздишка.

— Вижте какво — раздразнено подхвана той, — вече ви казах: самият аз не съм наясно с тези разходки! От една страна, останал съм с впечатлението, че майка ми излиза да се поразтъпче преди лягане. От друга, тя се боеше от тъмнината. Изпитваше почти панически страх. Всички я вземахме на подбив заради тази нейна фобия, защото от епископ се очаква да се чувства в безопасност, закрилян от Бога. Нали уж Той е навсякъде...

Последното изрече с ехидна усмивка, облегна се назад и остави празната чаша.

— Може ли да огледам жилището? — попита Ингвар.

— Ъъ... да. Тоест не... Татко е при семейството ми и ми се струва нередно да ровичките из вещите му без негово позволение.

— Няма да пипам нищо — усмихна се Ингвар и вдигна отбранително длани. — В никакъв случай. Само ще разгледам стаите. Както споменах неведнъж, държа да си създам представа за жертвите на убийствата, които разследвам. Затова съм тук. В Берген, имам предвид. Опитвам се да разбера що за човек е била майка ви. Една обиколка из жилището ѝ би ми помогнала много. Как ви се струва?

Лукас вдигна рамене за пореден път. Ингвар прие жеста като знак на съгласие и се изправи. Прибра бележника в джоба си и помоли Лукас да го разведе из стаите.

— Не ми се ще да се изложа като последния път — усмихна се Ингвар.

Къщата на улица „Нюбебакен“ беше стара, но запазена. Стълбището към втория етаж се оказа изненадващо тясно и твърде пишно в сравнение с останалата част от обзавеждането.

Лукас вървеше отпред. Предупреди Ингвар да внимава да не си удари главата в тавана.

— Това е спалнята им — той открехна вратата и застана с ръка върху дръжката, без да открива цялата вътрешност на стаята.

Ингвар схвана намека и само надникна.

Одеяло, съшито от разноцветни парчета, постлано върху двойното легло, създаваше неповторим уют в иначе празната стая. Върху нощните шкафчета бяха натрупани купчини книги, а на пода до леглото лежеше сгънат вестник. Ежедневник, издаван в Берген, доколкото успя да прецени Ингвар. На стената срещу леглото висеше голяма картина — абстрактни фигури в синьо и лилаво. Зад вратата — Ингвар го видя само в огледалото между прозорците — се намираше висок гардероб.

— Благодаря — кимна той и се отдръпна.

На втория етаж се помещаваха ремонтирана наскоро баня, две спални, едната от които някогашната стая на Лукас, и просторен кабинет с две големи бюра за всеки от съпрузите. Ингвар едва се съдържаше да не огледа документите върху тях, но понеже отзивчивостта на Лукас бе на път да се изчерпи всеки момент, предпочете да кимне към стълбището. Минаха покрай врата с ключ в

ключалката. Сигурно води към таванско помещение, предположи Ингвар.

— Защо живеят тук? — попита Ингвар, докато слизаха.

— Моля?

— Защо не живеят в жилището, отредено за епископа? Доколкото знам, в Берген е проектирана специална къща за епископа и семейството му.

— Баща ми е израснал в този дом. Когато се върнахме в Берген, родителите ми се настаниха тук. А след ръкополагането на майка ми за епископ татко настоя да не местят другаде. Май това беше условието му, за да се съгласи майка да стане епископ.

Намираха се в дългия коридор пред хола.

— Мислех, че тези неща са регламентирани от църковния канон — удиви се Ингвар. — Доколкото съм запознат, епископът е длъжен да...

— Вижте какво — прекъсна го Лукас и притисна с два пръста очите си. — Успяха да си издействат изключение след много разпавии, но нямам представа как. Скапан съм. Моля ви да попитате друг за повече информация по въпроса.

— Добре — побърза да се съгласи Ингвар. — Няма да ви притеснявам. Искам само да надникна в онази стая — той посочи малката спалня, където влезе по погрешка преди няколко дни.

— На ваше разположение е — промърмори Лукас и протегна подканващо ръка към вратата.

Ингвар влезе в стаята. Остана изненадан, че Лукас не се възпротиви. Точно обратното: синът на епископа го остави да огледа спалнята на спокойствие и се върна в хола.

Пердетата бяха разтворени. Вече не се усещаше сладникав мирис на сън. Стаята беше по-хладна от предишния път. Някой бе прибрал дрехите, метнати върху облегалката на стола.

Иначе всичко си беше постарому.

Наведе се, за да прочете заглавията на книгите върху нощното шкафче. Дебела биография за героя от войната Йенс Кристиан Хауге, криминален роман от Юни Линдел и „Благодатта на земята“^[1] в протритата стара кожена подвързия.

Ингвар застина. Сетивата му попиваха всичко. Ева Карин Люсгор бе прекарвала нощите си тук — нямаше съмнение.

Внимателно отвори вратата на гардероба. В едната половина на закачалки висяха поли, рокли, изгладени блузи и ризи, а другата беше разделена на рафтове. За бельо, за чорапи, за панталони, за колани, за официални дамски чанти. А най-долу — рафт за всичко, за което няма отделен рафт.

Никой не държи дрехите си в гостната, помисли си Ингвар и затвори безшумно гардероба.

Почувства се ужасно, както всеки път, когато сърфираше из чужд живот по гребена на някоя трагедия.

— Още много време ли ви трябва? — извика Лукас от хола.

— Не, приключвам всеки момент — увери го Ингвар и обходи с поглед стаята за последен път, преди да излезе в коридора. — Благодаря ви.

На външната врата се обърна и подаде на Лукас ръка за довиждане.

— Питам се кога ли ще отмине тази болка — отрони синът на епископа, без да я поеме.

— Никога — отвърна Ингвар и отпусна десницата си. — Не и завинаги.

Лукас Люсгор изхлипа.

— Изгубих първата си жена и порасналата си дъщеря — сподели Ингвар. — Случи се преди повече от десет години. Нелеп, банален инцидент у дома. Дотогава не бях изпитвал толкова силна болка.

Лицето на Лукас се промени. Неприязненото дистанцирано изражение изчезна. Скръсти ръце на тила си с отчаяна гримаса.

— Извинете ме — прошепна той. — Изгубили сте дете... Съжалявам. А аз тук ви се оплаквам...

— Не се извинявайте. Скръбта не подлежи на сравнение. Изпитвате безгранична печал. След известно време ще се научите да живеете с нея. Има светлина в тунела, Лукас. За щастие животът притежава способността да лекува раните, които ни е нанесъл.

— Почина майка ми, а вие сте изгубили...

— Все още се будя нощем с мисълта, че Елисабет и Трине са живи. После, след две-три секунди, осъзнавам какво се е случило и ме връхлита същата болка, каквато изпитах и в деня на кончината им. Само че трае по-кратко, разбира се. Половин час по-късно заспивам

спокойно и не се будя повече — усмихна се леко той. — Време е да тръгвам.

Навън суровият студ го прониза. Дъждовните капки падаха косо и Ингвар вдигна яката на палтото си, докато вървеше към портата, без да се обръща.

Мислеше единствено за изчезналата снимка от така наречената спалня в дома на епископа. При предишното си посещение забеляза четири фотографии. Сега бяха три. Една на Лукас като дете, в скута на Ерик. Една на семейството в корабче. И една на младия Ерик Люсгор — сериозен, със студентска шапка с пискюл, килната настрани. Ингвар отвори портата. Неприятното скърцане на пантите го подразни и той се намръщи. Питаше се дали не сгреша, като не попита Лукас какво се е случило с четвъртата снимка.

От друга страна обаче, Ингвар нямаше да получи отговор на въпроса си.

Не и искрен.

Как е възможно някой да вярва на подобни истории, недоумяваше Ингер Юхане, докато сърфираше безцелно из мрежата с лаптопа върху коленете си. Влезе на страницата на „Ню Йорк Таймс“ и „Вашингтон Пост“, но не ѝ се удаде да се съсредоточи. Страницата на „Нешънъл Инкуайърър“ поне я позабавлява.

Рагнхил вече спеше непробудно. Исак се канеше да приспи Кристиане. С раздразнение Ингер Юхане установи, че присъствието на бившия ѝ съпруг не ѝ е неприятно. За да се отърси от тази мисъл, си провери пощата. Във входящата ѝ кутия бяха пристигнали три нови съобщения: две досадни рекламни предложения, едното за продукт за отслабване, произведен от екстракт от крил и мечешки нокти, и писмо от Керън Ан Уинслоу. Ингер Юхане разрови паметта си, за да се сети за кого става дума.

Спомни си Керън Уинслоу. Следваха заедно в Бостън преди два брака и цяла вечност. Тогава Ингер Юхане още планираше кариера на психолог и не подозираше изобщо, че само след няколко месеца ще зареже престижното си образование, за да се запише на курс във ФБР, който за малко да ѝ струва живота.

Отвори писмото, изпратено от личен имейл адрес, не от служебен.

Dear Inger! Remember me? Long time no see! We had some great days back at school, and I've been thinking of you now and then. How are you? Married? Kids? Can't wait to hear.

I googled your name, and found this address. Hope it's correct.

I'm going to a wedding in Norway, 10th of January. A dear friend of mine is marrying a Norwegian cardiologist. The wedding is taking place in a small town called Lillesand, not far from Oslo. Are you still living there?^[2]

Ингер Юхане отбеляза наум, че американското оптимистично схващане на Керън за not far ще претърпи сериозен крах по лъкатушешцото, опасно за живота шосе Е-18 към южната част на страната.

I have to go without my husband and three children (two daughters and a son, gorgeous kids!), due to other family activities. I'll arrive in Oslo three days before the wedding, and would be absolutely thrilled to meet you! Is it possible? We have SO much catching up to do. Please let me hear from you as soon as possible. I'll be staying at Grand Hotel, by the way, the in center of Oslo. Lots of love:

Karen^[3]

Керън поне е права за разположението на хотела, помисли си Ингер Юхане, докато въвеждаше името на приятелката си в търсачката.

Двеста и шест резултата.

Очевидно имаше поне две американки с името Керън Уинслоу, защото повечето статии бяха написани за седемдесет и три годишна

детска писателка. Американката се канеше да започне юридическото си образование през есента, когато самата Ингер замина за Куонтико. Не се съмняваше, че Керън е завършила с отлична диплома. В интернет имаше и статии за адвокатка в кантора, намираща се в Алабама, с името „Американски център за закони в полза на бедните“. Ингер Юхане прегледа набързо няколко материала: въпросната адвокатка на име Керън Уинслоу — оказа се нейна връстница — ръководила кампания срещу щата Мисисипи за затваряне на големите затвори за малолетни престъпници заради зачестилите случаи на грубо погазване на елементарните права на децата.

Ингер Юхане влезе на страницата на кантората и се сети, че я е разглеждала и преди. „Американски център за закони в полза на бедните“ беше сред най-изявените противници на престъпления, извършени от омраза. Работещите там оказваха безвъзмездна помощ на пострадали от насилие, предимно афроамериканци, и развиваха мащабна кампания в подкрепа на социално слаби и онеправдани малцинствени групи. Освен това водеха внушително разследване с цел подробно проучване на потенциалните жертви на престъпления от омраза по целия американски континент.

Ингер Юхане разгледа внимателно целия им сайт. Там не откри снимки на служителите в центъра. Вероятно от съображения за сигурност, помисли си тя. След десетминутно четене у нея не остана съмнение, че адвокатката Керън Уинслоу в американския правозащитен център и нейната състудентка са едно и също лице.

— Перфектно — промърмори тя.

— Съгласен съм — Исак се отпусна върху стола срещу нея. — И двете деца заспаха. Ако ми разрешиш, ще погледна какво има в хладилника, за да си сготвим нещо.

Ингер Юхане дори не вдигна очи от компютъра. Отвори програмата „Аутлук“.

— Чувствай се като у дома си — промърмори тя под носа си. — Кренвиршите не ме заситиха особено.

Dear Karen!

Thanks so much for your mail. Of course I want to see you! I live in Oslo, and you are more than welcome to stay

with us for a couple of days. Have to warn you, though, I am blessed with two daughters that are more than a handful.^[4]

Пръстите ѝ тичаха бясно по клавишите. Ингер Юхане не мислеше. Все едно между ръцете ѝ и преживяванията ѝ от последните седемнайсет години течеше директна линия. Нищо не се нуждаеше от допълнителни разсъждения и корекции. Не разсъждаваше, просто разказваше. Пишеше за децата, за Ингвар, за работата си. Керън Уинслоу се намиреше далеч отвъд океана. Старата ѝ приятелка от студентските години не познаваше никого в Норвегия и Ингер Юхане изобщо не внимаваше какво ѝ споделя. Разказваше за живота си като учен, за проектите си, за притесненията, че не е достатъчно добра майка на по-голямата си дъщеря, чиито настроения разбира само тя. Откровено казано, и тя се затруднява. Думите се сипеха изпод пръстите ѝ без никакви прегради. Ингер Юхане пишеше на момиче, с което някога се бе чувствала млада и свободна. Все едно се изповядваше.

— Воала! — Исак ѝ поднесе препълнена чиния. — Спагети карбонара по нетрадиционна рецепта! Понеже в хладилника нямаше бекон, сложих шунка. Нямаше и яйца, затова приготвих соса с парче синьо сирене. Освен това нямаше и спагети, та сварих талиатели. Отгоре добавих безумно количество ситно накълцан, леко запечен чесън. Както виждаш, доста далеч са от класическите спагети карбонара.

Ингер Юхане подуши ястието.

— Ухае превъзходно — отбеляза разсеяно тя. — Ако ти се пие вино, има в ъгловия шкаф. Аз искам минерална вода. Ще ми донесеш ли една бутилка?

Тя се взираше в екрана, дъвчейки долната си устна.

Без да се колебае, маркира целия текст без първите три реда, натисна „изтрий“ и довърши краткото си писмо до Керън:

Let me know the details of your stay as soon as possible.
I'm really looking forward to seeing you, Karen. Really!
All the best:

— На кого пишеш с такова усърдие? — поинтересува се Исак, качи краката си върху масата, сложи чинията на корема си и започна да яде лакомо.

Трапезните му обноси я дразнеха открай време.

Просто защото той нямаше такива.

Исак грабна чашата с вино с цяла шепа и засърба с пълна уста.

— Ядеш като прасе, Исак.

— На кого пишеш?

— На стара приятелка.

Ингер Юхане затвори лаптопа, остави го настрана и се наведе над порцията си. Ястието не само ухаеше добре, а и имаше чудесен вкус. Двамата поседяха така, без да разговарят, докато изпразниха чиниите си.

Чашата беше празна.

Уиски със сода — слабостта на Маркус.

Хората от неговото поколение не пиеха такова питие. Сбърчваха нос с погнуса, когато той смесваше скъпо уиски с най-обикновена сода във високи чаши. Дядото на Маркус имаше традиция да пие такъв коктейл всяка събота в осем след седмичното посещение в банята и измиването на косата. Маркус-младши опита за пръв път уиски със сода след конфирмацията си. Вкусът му се стори остър, но успя да го преглътне. Това е мъжко питие, казваше дядо му и Маркус го превърна в своя запазена марка.

Чудеше се дали да не си направи още една чаша, но се отказа.

Ролф излезе по работа. Дресиран кон получил болки в лявото предно коляно и собственикът, броил половин милион крони за жребца, нямаше никакво намерение да чака ветеринарната клиника да отвори на пети януари. Работното време на Ролф беше ориентировъчно, но понякога ставаше по-скоро заблуждаващо. Поне два пъти седмично го викаха за спешни случаи вечер.

Малкият Маркус спеше.

Кучетата също си бяха легнали по местата и в къщата цареше тишина.

Маркус посегна към дистанционното. Смътна тревога, прокраднала се в душата му, пречеше да реши дали да си легне, или да изгледа някой сериал. „Забравени досиета“? Нещо от този жанр, каквото и да е, само да разсее потискащите го мисли.

Телевизорът не се включи. Маркус удари дистанционното в бедрото си и опита отново. Нищо. Сигурно батериите се бяха изтозили. Прозина се и реши да си легне. Да си провери пощата, да си измие зъбите и да си легне.

Излезе от хола и отиде в кабинета си. Компютърът беше включен. Във входящата си кутия не видя интересни писма. Отвори страницата на вестник „Дагблад“. И там същата скука. Превърта страницата надолу.

Творец с противоречива репутация, намерен мъртъв.

Заглавието се мерна за секунда пред погледа му.

Показалецът върху колелцето на мишката спря. Маркус отново се върна по-нагоре на страницата.

Творец с противоречива репутация, намерен мъртъв.

Сърцето му заблъска лудо. Главата му олекна върху раменете.

О, не, стига вече. Само дано не получава нов пристъп.

Не усети обаче паника.

Чувстваше се силен, с ясно съзнание и започна бавно да чете.

После изключи компютъра. Взе отвертка от чекмеджето на бюрото си. Приклепна на пода, разви четири винта от капака на системното устройство, отвори го и внимателно извади харддиска. После го замени с друг, който се нагоди лесно. Върна капака на мястото му, зави винтовете и прибра отвертката. Накрая избуца процесора под бюрото.

Излезе с извадения харддиск в ръка.

От сънливостта му не остана и помен.

Жената в залата за пристигащи на летище „Гардермуен“ установи с изненада, че от сънливостта ѝ не остана и помен. Шофира дълго, а и няколко нощи не успя да спи спокойно. Последните мили се

боеше да не клюмне върху волана. Сега тревогата, държала я будна толкова дълго, се завърна с пълна сила.

За стотен път погледна часовника.

Според светлинното табло в залата полет SK1442 от Копенхаген трябвало да кацне по разписание в 21:50, но се приземил с четирийсетминутно закъснение. Оттогава обаче бяха изминали четирийсет и пет минути.

Тя сновеше неспокойно пред изхода от митническата проверка. В тази съботна вечер между Коледа и Нова година летището остана почти безлюдно. В малкото кафене, където си купи чаша кафе и парче негодна за ядене изстинала пица, нямаше посетители. Не можеше да си намери място от притеснение.

По принцип обичаше летищата. Когато беше млада и главното норвежко летище се намирало в Дания, а „Фурнебю“ в Берген беше най-голямото в страната, тя ходеше там само за да гледа самолетите, хората, самоуверените пилоти и лъчезарните ослепително красиви стюардеси. Седеше часове наред, отпивайки чай от термос, а въображението ѝ рисуаше сценарии за живота на минаващите покрай нея. Летищата я потапяха в особено настроение, пропито с любопитство, трепетно очакване и носталгия.

Сега обаче тревогата я побъркваше.

Отдавна и последният пътник излезе от митническата проверка.

Обърна се към светлинното табло. След полет SK1442 вече нямаше надпис „Багажът е върху лентата“. Тя знаеше какво означава това, но отказваше да го приеме. Още не.

Мариане щеше да се обади, ако се бе случило нещо непредвидено.

Щеше да изпрати съобщение. Да позвъни по телефона. Не би я оставила в неведение.

Пътуването от Сидни продължава повече от трийсет часа с прекачвания в Токио и Копенхаген. Нормално да се е появил проблем. В Токио или в Сидни. Или пък в Копенхаген.

Но в такъв случай Мариане щеше да ѝ съобщи.

По гърба ѝ полазиха тръпки. Втурна се към коридора, откъдето излизаха пристигащите. Знаеше, че не е никак препоръчително да влиза вътре. След атентатите на единайсети септември мерките за

сигурност бяха затегнати и тя не изключваше вероятността митничарите да са упълномощени да стрелят по нарушителите.

— Ехо — подвижна тя и се показва зад стената. — Има ли някого? Никакъв отговор.

— Ехо — повтори тя, този път по-високо.

Мъж в митническа униформа се появи от отсрещната страна. Намираше се на пет метра от жената.

— Кажете. Преминаването оттук е забранено!

— Знам, знам. Само се питах... Очаквам близък човек с полета от Копенхаген, който се приземи преди час. С полет SK1442. Обаче не дойде. Дали бихте... Ще ми направите голяма услуга, ако проверите има ли още пътници от самолета.

За миг ѝ се стори, че митничарят ще ѝ откаже. Задълженията му не включваха обслужването на клиенти на летището. По една или друга причина обаче той вдигна рамене и се усмихна.

— Май всички пътници излязоха. Почакайте.

И изчезна.

Сигурно мобилният на Мариане е с изтощена батерия.

Ами да, точно това е причината, опита се да се успокои тя и задиша по-леко. А и за никого не е тайна, че в днешно време е трудна работа да намериш уличен телефон с монети. А намериш ли, нямаш монети подръка. Повечето телефони работят и с карти. Мобилният ѝ телефон се е развалил или нещо подобно, повтаряше си наум тя.

— Празно е. Тихо като в гроб — митничарят мушна ръце в джобовете си. — Тази вечер очакваме два-три самолета, но в момента няма никого. И лентата с багажа се опразни.

Той извади ръце от джобовете си и ги разпери в жест на искрено съжаление.

— Благодаря ви — отрони тя. — Много ви благодаря за съдействието.

Отдръпна се и се насочи към ескалатора, който я отведе до залата за отпътуващи. Извади мобилния си телефон. Никакви съобщения. Никакви пропуснати повиквания. Опита се отново да се обади на Мариане, но веднага се включи телефонният секретар. Краката ѝ сякаш сами започнаха да бягат. Ескалаторът се движеше прекалено бавно и тя тичаше по стълбите му. Гореще се спря. Досега не бе виждала залата толкова празна и тиха. Зад четири-пет гишета се мяркаха

отегчени служители на летището. Неколцина четяха вестници. От южната част на помещението се чуваше бученето на машина за почистване, зад която бавно вървеше тъмнокож мъж. Работеше само единият пункт за летищен контрол, но и там не се виждаше никой. Приличаше на апокалиптична сцена от филм. „Гардермуен“ трябваше да кипи от живот, да изглежда неприветливо с напрегнатата си атмосфера, защото вътре гъмжи от изнервени пътници и служители, които вършат възложената им работа, но не помръдват пръста си за повече.

Сърцето ѝ се качи в гърлото. Тръгна решително към гишето на Скандинавските аеролинии в другия край на залата. И там цареше същата пустота. Преглътна няколко пъти и избърса с ръкав избилата по лицето ѝ студена пот.

От стаичката зад гишето излезе възрастна жена.

— С какво мога да ви помогна?

— Тук съм, за да посрещна...

Служителката седна и започна да пише по клавиатурата, без да вдига очи.

— Дойдох да посрещна гаджето ми. Пътува в самолета от Копенхаген.

— И не се ли е появил още?

— Тя. Казва се Мариане Клайве.

Жената зад гишето я погледна объркано, постепенно мускулите на лицето ѝ се отпуснаха и тя отново се съсредоточи върху клавишите.

— Аха — кимна тя. — Разбирам.

— Още я няма. Ходи в Австралия и се е прикачила в Токио и Копенхаген. Питам се дали... бихте ли проверили качила ли се е изобщо на самолета?

— За съжаление не мога да ви дам такава информация.

Сигурно причината се криеше в заплашителната празнота в гигантското помещение. Или в безсънните нощи, или в необяснимото безпокойство, което я мъчи цяла седмица. А вероятно дълбоко в себе си тя знаеше, че има сериозни основания да изгуби надежда. Все едно защо, но жената в червения анорак се разплака пред чужд човек за пръв път в зрелия си живот.

Плачеше беззвучно, а сълзите се стичаха по бузите ѝ, по трапчинките от двете страни на устата ѝ и продължаваха по острата

брадичка. Големите капки бавно падаха върху светлото дървено гише.

— Плачете ли?

Служителката на Скандинавските аеролинии я погледна с искрено съчувствие. Не получи отговор.

— Чуйте ме — служителката понижи глас. — Късно е. Сигурно сте капнали от умора. Тук няма никого и...

Бързо хвърли поглед към вратата на задната стаичка.

— С кой полет е пътувала, казвате?

Жената в анорака остави сгънат лист върху гишето.

— Копие от маршрута — прошепна тя и разтърка лицето си.

Нямаше как да види какво пише върху екрана на компютъра. Затова прикова поглед в очите на възрастната жена. Те сновяха нагоре-надолу, от клавиатурата към екрана и обратно. В челото ѝ се вряза угрижена бръчка.

— Имала е билет — установи накрая тя. — Но не се е качила на самолета.

Клавишите пращяха изпод бързите ѝ пръсти.

— Мариане Клайве е имала билет, но не се е явила на гише „Летищен контрол“.

— В Копенхаген?

— Не, в Сидни.

Направо невероятно. Невъзможно. Мариане никога, при никакви обстоятелства, не би пропуснала да ѝ съобщи, ако нещо непредвидено ѝ попречи да се прибере в Норвегия. Самолетът бе излетял от австралийска земя преди повече от трийсет часа. За толкова време Мариане все щеше да намери телефон, компютър с интернет връзка или друг начин да се обади. Необяснимо.

— Момент — жената зад гишето посегна да огледа още веднъж копието от билета.

Приятелката на Мариане, четирийсет и три годишната Сюньове, оправдаваше напълно значението на името си^[6]: сплетена руса коса, лице без грим, на вид десет години по-млада. Сюньове стигна на сто и четирийсет метра под Еверест и щеше да го изкачи, ако обстоятелствата не я бяха принудили да се върне. Обиколи цялото земно кълбо на кораб. Близко до Канарските острови ѝ се случи да срещне пирати, а по време на инцидент с водолазен екип до остров Стурд се размина на косъм от смъртта. С други думи, Сюньове Хесел

беше здравомислеща изобретателна жена, неведнъж спасявала и своя живот, и живота на хората до себе си благодарение на бързината и съобразителността си.

Сега обаче всичко застина.

— Съжалявам — прошепна жената зад гишето. — Мариане Клайве е имала билет за Сидни миналата неделя. Но тук виждам, че... — погледът ѝ се спря на отчаяната Сюньове и тя изтръпна. — Съжалявам — повтори тя. — Не се е явила на летището. Не е използвала билета си. Или поне не двупосочния си билет за Сидни. Иначе може да е заминала за друго място. С друг билет.

Без да благодари за отзивчивостта и предоставената информация, без да отрони дума, без дори да прибере копието от неизползвания билет, Сюньове Хесел обърна гръб на гишето и хукна през пустата зала. Само дете нямаше представа къде отива.

---

[1] „Благодатта на земята“ — роман от норвежкия писател Кнут Хамсун, за който той е удостоен с Нобелова награда за литература през 1920. — Б.пр. ↑

[2]

Скъпа Ингер! Помниш ли ме? Не сме се виждали толкова отдавна! В университета двете с теб си прекарахме чудесно и от време на време се сещам за теб. Как си? Омъжена? С деца? Нямам търпение да разбера.

Проверих името ти в Гугъл и открих този адрес. Дано да е правилен.

На десети януари ще ходя на сватба в Норвегия. Моя близка приятелка се омъжва за норвежец-кардиолог. Церемонията ще се състои в малко градче на име Лилесан, недалеч от Осло. Ти още ли живееш в столицата?

Б.пр. ↑

[3]

Налага се да пътувам без съпруга ми и трите ни деца (две дъщери и син, невероятни хлапета!), защото те са заети с други семейни дела. Ще пристигна в Осло три дни преди сватбата и ще се радвам, ако успеем да се видим! Дали ще намериш време? Имаме много да наваксваме. Моля те, пиши ми веднага щом прочетеш писмото ми. Ще отседна в Гранд Хотел, в центъра на Осло.

Целувки:

Керън

Б.пр. ↑

[4]

Скъпа Керън, благодаря ти за писмото. Разбира се, че искам да се видим! Живея в Осло и си повече от добре дошла да прекараш няколко дни в дома ми. Трябва обаче да те предупредя, че съм благословена с две дъщери, които ми създават много работа.

Б.пр. ↑

[5]

Пиши ми по-подробно какви ангажименти ще имаш в Осло. Наистина нямам търпение да се видим, Керън. Наистина!

Всички най-хубаво:

Ингер

Б.пр. ↑

[6] Сюньове — слънчев дар. — Б.пр. ↑

СИН НА ЩАСТИЕТО

С ръка върху дръжката на вратата, Трюде Хансен нямаше представа накъде е тръгнала. Олюлявайки се, тя се сети, че количеството, с което се сдоби, ще ѝ стигне до утре. Успокоена, усети как краката ѝ се подкосяват и се подпря на стената. Пусна бравата.

Вътре вонеше ужасно. Налагаше се да предприеме някакви мерки.

Съвсем скоро ще се взема в ръце, помисли си тя, докато се клатушкаше из малката стая. В ниша в стената имаше легло, покрито със спален чувал. В долната му част се червенееше козметична чантичка с картинка „Hello Kitty“. Някой бе решил да „разкраси“ котката с вампирски зъби и пиратска превръзка над едното око. Ръцете не я слушаха и едва успя да отвори ципа на чантата. Всичко си беше на мястото.

Оборудването. Три дози.

Не за първи път обмисли дали да не си бие цялото количество наведнъж. И неизменно изчисляваше апатично, по навик, каква е вероятността всичко да приключи, ако нарочно си бие свръхдоза. Да, разполагаше ли с достатъчно хероин, обмисляше дали да не се самоубие, но все стигаше до извода, че още ѝ се живее. И сега не допускаше да умре. Но след краткотрайното опиянение няма да ѝ остане никакъв наркотик.

Мисълта дрогата да свърши ѝ се струваше по-ужасна от живота ѝ.

Взе козметичната чантичка и се замъкна до близкия зелен диван, опрян до отсрещната стена. От вчера бе отрупан с празни бирени бутилки. През нощта някой бе изпуснал цигара върху едната възглавница и Трюде се вторачи за миг в големия обгорен кръг с черна дупка в средата.

Над дивана висеше снимката на Рюнар от конфирмацията му.

Тя я дръпна и се строполи сред празните бутилки.

Рюнар я гледаше от голямата снимка в златиста рамка. Косата му беше по-къса отпред, с къдрици. Костюмът — пастелносин. Тясната

вратовръзка — розова. Беше толкова красив, спомни си Трюде. Нейният батко носеше най-стилното облекло от всички в църквата. След края на церемонията майка им бързаше да се приберат, преди някой от другите родители да попита дали ще има почерпка, и Рюнар вдигна Трюде на ръце и я понесе към автобуса, макар тя да бе твърде тежка за деветте си години.

После ядоха пилешки крилца. Мама, Рюнар и тя. Всичките пари отидоха за нов костюм, фризьор и фотограф, затова Рюнар не получи никакви подаръци. Хапнаха обаче пилешки крилца и пържени картопки, а Рюнар пи и бира. Усмиваше се. Трюде се смя. Майка им ухаеше на чисто и хубаво.

Със сетни сили извади лъжицата и газовата горелка, която ѝ даде Рюнар. Ей сега ще се почувства по-добре. Ей сега. Само ръцете да не я изоставят съвсем.

Замаяният ѝ мозък се мъчеше да пресметне колко време измина от смъртта на Рюнар. 19+19? Не. Грешка. От 19-ти до 19-ти са 31 дни. Или 30? Не помнеше нито колко дни има ноември, нито колко дни изминаха. Дори не знаеше какъв ден е днес.

Беше сигурна само в едно: Рюнар почина на 19-ти ноември.

Тогавя тя си беше у дома и го чакаше да се прибере. Рюнар ѝ обеща да се върне веднага след като намери пари и купи хероин и всичко необходимо за малката си сестра. Цял живот ѝ беше помагал.

Забави се. Забави се ужасно много. После дойдоха ченгетата.

Позвъниха на вратата в ранната утрин. Тя отвори. Съобщиха ѝ, че през нощта Рюнар е станала жертва на обир в парка „Софиенберг“. Крадците му нанесли тежки травми на главата и когато го открили, вероятно вече бил мъртъв. Извикали линейка и го закарали в болницата. Там само установили смъртта му.

Полицайката ѝ поднесе печалната вест, като се мъчеше да я успокои.

Трюде си спомняше само как ѝ мушнаха някаква бележка в ръката. С номера и адреса на погребално бюро. Пет дни по-късно тя се успя и не успя да присъства на погребението.

Ченгетата не си мръднаха пръста да заловят злосторника. Не чу нищо повече за случая. Спринцовката се изпразни в подколенната ѝ ямка и топлината плъзна по тялото ѝ с такава бързина, че Трюде простена от задоволство. Бавно се отпусна върху зеления диван.

Тънките ѝ като клечки ръце обгърнаха снимката на Рюнар. Преди стаята да потъне в топли безцветни облаци, тя се сети как Рюнар ѝ отстъпи последните три крилца в деня на конфирмацията и на първата си бира.

На полицаите не им пукаше за такива като Рюнар.

Като нея и като Рюнар.

— Изобщо пука ли ви за нея?

За пръв път от четирийсет и пет минути Сюньове Хесел беше на косъм да изгуби самообладание. Наведе се към полицаия и стисна здраво плота на масата, все едно се боеше, че ще посегне да го удари.

— Да, разбира се — отвърна той, без да я поглежда. — Но вероятно разбирате, че се налага да ви зададем няколко въпроса. Нямате представа колко много хора бягат от ежедневието си, без да...

— Мариане не е избягала! Как да ви обясня, че тя нямаше пито една причина да си отиде!

Полицаят въздъхна примирено. Прелисти книгата пред себе си и погледна часовника. В малката стая за разпити бе станало непоносимо горещо. На тавана шумеше вентилационна система, но явно термостатът се бе развалил. Сюньове Хесел си съблече пуловера и размърда тениската си, за да се разхлади. Между гърдите ѝ се образува мокро овално петно, а под мишниците ѝ лепнеше пот. Тя не се притесни. От полицаия се носеше още по-неприятна миризма.

Полицаите на летище „Гардермуен“ поне се държаха любезно и отзивчиво, макар да я посъветваха единствено да се обърне към местния полицейски участък по местожителство. Изразиха искреното си съжаление, че не могат да ѝ помогнат, и дори ѝ предложиха чаша кафе. Възрастна жена в униформа се опита да я успокои: за никого не било тайна колко много хора изчезват непрекъснато; те обаче се връщали след известно време.

За Сюньове „след известно време“ означаваше късно.

Свечеряваше се и пътуването до Сандефиур се оказа сериозно изпитание.

— Хайде да обобщим — предложи полицаят и пресуши и последната глътка в бутилката с кока-кола.

Сюнъове не отговори. Вече обобщиха два пъти, но полицаят така и не разбра сериозността на ситуацията.

— Вие все пак сте... — той си поправи очилата и прочете: — ... автор на документални филми.

— Продуцент — поправи го тя.

— Да, продуцент. Значи се ориентирате в действителността по-добре от всеки друг.

— Нали щяхме да обобщаваме.

— Да. И така: Мариане Клайве е трябвало да отпътува за Волого... Волонго...

— Волонгонг. Намира се недалеч от Сидни. Отиде на гости на своя пралеля. Да отпразнуват заедно Коледа.

— Много кратък престой за толкова дълго пътуване.

— Моля?

— Само казвам, че на нейно място, ако бях решил да пропътувам цялото разстояние до Австралия, нямаше да остана там само една седмица.

— Това няма никаква връзка със случая.

— Да, да, права сте. Значи е тръгнала от Сандефиур на 19 декември, с влака в...

— 12:38.

— Мм. А в Осло е имала среща със своя приятел...

— Срецнали са се. Проверих.

— После е пренощувала в хотел и в неделя сутринта се е качила на самолета за Копенхаген, излитащ в 09:30.

— Не го е направила.

— Кое? Не е стигнала в Копенхаген?

— Изобщо не се е явила на „Гардермуен“. Тоест, възможно е да е отишла там, но не се е качила на самолета за Копенхаген. Следователно и съвсем логично не е пътувала нито до Токио, нито до Сидни.

Полицаят изобщо не обърна внимание на сарказма ѝ. Почеса се по слабините без грам стеснение. Взе бутилката с кока-кола и пак я остави, защото беше празна.

— И защо разбирате за всичко това чак тази вечер? Вашата... приятелка няма ли мобилен телефон?

— Тя е не просто моя приятелка, а сме и женени. Мариане е моя съпруга, ако така предпочитате.

Киселата физиономия на полицаия подсказваше недвусмислено, че този израз никак не му допада.

— Както повторих вече няколко пъти — Сюньове се наведе напред с мобилния си телефон в ръка, — получих от нея три съобщения! Как да се усъмня, че не е в Австралия?

— Но не сте разговаряли с нея по телефона?

— Не. От неделя се опитвам безуспешно да се свържа с нея. Снощи я набрах десет пъти. Веднага се включва телефонният ѝ секретар. Затова предположих, че батерията ѝ е изтощена.

— Мога ли да погледна тези съобщения?

Сюньове му подаде телефона. „Всичко е наред. Валнуваща страна. Мариане“, прочете на глас той и наблегна на правописната грешка.

— Не ми се струва особено... — той се помъчи да намери точната дума — ... особено романтично.

После прочете следващото съобщение: „Добре съм. Мариане“ и погледна Сюньове над ръба на очилата си. Тютюнът се бе полепил по ъглите на устата му и той непрекъснато плюеше малки зрънца във въздуха.

— Винаги ли си пишете толкова кратки съобщения?

За пръв път от началото на разговора Сюньове онемя.

Нямаше представа какво да отговори. Въпросът на полицаия беше съвсем на място: именно тези кратки, суховати и необичайно неемоционални съобщения я бяха притеснили. Когато в понеделник получи първото, не му обърна голямо внимание. Мариане сигурно е напрегната и бърза, предположи тя. Или леля ѝ изисква цялото ѝ внимание. За липсата на очаквано текстово съобщение или за краткото му съдържание можеше да има хиляда основателни причини. На Бъдни вечер получи само „Весела Коледа“ и остана дълбоко наранена. Последното съобщение с информацията, че Мариане се чувства добре, не ѝ даде да мигне две нощи.

— Не — отговори тя, защото ѝ стана неловко от продължителното мълчание. — Според мен не ги е писала тя. Освен това Мариане не би сгрешила думата „вълнуващ“.

Полицаят облещи драматично очи като клоун на провалено детско парти. Зад ушите му стърчаха косми, устата му беше влажна и червена, а носът напомняше кръгъл картоф.

— Значи имаме теория-а-а-а — заключи доволно той. — Някой е откраднал мобилния телефон на Мариане и е изпратил тези съобщения вместо нея!

— Не казах това — възропта тя, макар обясненията ѝ отпреди малко да насочваха точно към този извод. — Ами ако Мариане е станала жертва на престъпление и...

Престъпление. Изричайки думата, я прониза физическа болка. Досега дори не се осмели да допусне подобна мисъл, камо ли да придаде словесен облик на най-големия си страх.

Престъпление.

— ... и извършителят се опитва да го прикрие?

— Да го прикрие?

— Да! Да ни попречи да разберем, че е изчезнала! Или че е...

За втори път в рамките на едно денонощие сълзите ѝ се канеха да рукнат в присъствието на друг човек.

Някой почука на вратата.

— Квам! Дежурните те търсят!

В стаята влезе униформен полицай и се усмихна. Сложи ръка върху рамото на смърдящия си колега и посочи към вратата.

— Трябва да побързаш.

— В момента...

— Аз ще поема разпита.

Старши инспектор Квам стана с кисела физиономия и започна да събира книгата от бюрото.

— Остави ги, аз ще довърша. Става дума за изчезнал човек, нали?

Квам сви рамене, кимна леко за довиждане и излезе. Вратата се хлопна силно зад гърба му.

— Сюнъове Хесел, отдавна не сме се виждали — подхвана полицаят.

Тя пое подадената ѝ ръка.

— Шетил? Шетил... Берггрен?

— Неповторимият! Видях те навън и... — той вдигна едната си длан и я разклати наляво-надясно — ... се притесних, когато Ула Квам

пое проверката на сигнала. Той не е... пенсионер е и понеже по Коледа не ни достига персонал, викаме заместници като него. Разбираш какво имам предвид. Всички си имаме грижи. Дойдох веднага, щом приключих с другите си задължения.

С Шетил, една година по-малък от Сюнъове, учиха в едно и също училище. Тя едва ли щеше да го запомни, ако не беше станал шампион по лека атлетика. Още първата година в гимназията постави рекорд на 3000 метра в парка Бюгор. Приеха го в младежкия национален отбор още преди да постъпи в Полицейската академия.

Все още имаше вид на отличен бегач, способен да надбяга всеки.

— Следя внимателно кариерата ти — усмихна се широко той, преплете пръсти на тила си и се облегна, а столът се залюля назад. — Страхотни програми! Особено онези...

— Помогни ми, Шетил.

Стори ѝ се, че зениците му се стесниха, вероятно защото двата предни крака на стола се удариха в земята и светлината влезе право в очите му. Шетил се наведе напред.

— Нали затова съм тук. Работата ни като полицаи е да защитаваме гражданите и да им служим.

Отново се опита да я разведри с усмивката си, но Трюде и този път остана сериозна.

— Убедена съм, че със съпругата ми се е случило нещо ужасно.

Шетил Берггрен прибра бавно книгата в папка и я избута вляво.

— Най-добре ми разкажи всичко отначало — подкани я той.

В началото разбираше реакцията на баща си.

Когато на Бъдни вечер полицаите позвъниха на вратата на жилището му в Ус, за да съобщят за смъртта на майка му точно преди Лукас и семейството му да си легнат, той най-напред се сети за баща си. Полицаите му поднесоха скръбната новина с непресторена печал. Доведоха пастора от Фана — най-близкия колега на Ева Карин Люсгор — но клетият старец, покрусен от мъка, остана в колата, докато двамата полицаи поеха тежката задача да съобщят на Лукас за убийството на майка му.

Той веднага се притесни за баща си.

Лукас обичаше и майка си, разбира се. Скръбта го вцепени и изсмука силите му, щом осъзна какво му казват. И въпреки мъката надделя тревогата за баща му.

Ерик Люсгор имаше благ характер.

Някои го наричаха недодялан, ала други умееха да ценят съдържаната му добродушна природа. Той нямаше занимания извън семейството си. Впрочем дори вкъщи не правеше нищо особено. Говореше малко, но пък умееше да слуша. Нужно бе време, за да го харесваш. Имаше приятели, разбира се: неколцина приятели от детинство и колеги от училището, където Ерик работи, докато проблемите с гърба му не наложиха незабавно трудоустрояване.

В най-голяма степен обаче го характеризираше ролята му на съпруг на епископ Ева Карин Люсгор.

Сам татко не е никой, сепна се Лукас, след като научи за смъртта ѝ.

Отначало го разбираше.

Лукас никога нямаше да забрави онази свещена, но оказала се зловеща нощ, когато полицията го откара на улица „Нюбебакен“. Повъзрастният полицай го попита имат ли нужда от компания до разсъмване.

Нито той, нито баща му искаха чужди хора в дома си.

Ерик Люсгор се съсухри до неузнаваемост. Отвори вратата, пусна сина си да влезе и безмълвно се върна в хола. Беше толкова слаб и приведен, че фигурата му изобщо не хвърляше сянка.

От риданията му околните ги побиваха тръпки. Беззвучният му плач преминаваше постепенно в проточен сподавен вой. Не хлипаше. Животинският израз на болката му плашеше Лукас. Синът се чувстваше по-безпомощен, отколкото бе очаквал, най-вече защото баща му избягваше всякакъв физически контакт. Не говореше. Чак когато започна да се развиделява и през прозореца нахлу гарвановочерната дъждовна коледна утрин, Ерик склони да полегне и да поспи. Отказа категорично помощта на Лукас. В продължение на повече от десет години Ева Карин му събуваше чорапите всяка вечер, помагаше му да си легне и втриваше в болния му гръб мехлем, изпратен от признателен член на църковната община в Ставангер.

Тогава Лукас сметна реакцията на баща си за напълно разбираема.

Но чашата преля.

Изминаха пет дни от убийството, без нищо да се промени. Баща му буквално не сложи и зальк в устата си. Пиеше много вода, а следобед и кафе със захар и мляко. Лукас го заведе в дома си с надеждата срещата с внуците да го поразведри, но старецът отказа да хапне каквото и да е. Идеята на Лукас претърпя пълен провал. Децата останаха ужасени от плача на дядо си, а най-голямото — на осем години — и без друго не можеше да приеме, че никога, никога, никога повече няма да види баба си.

— Това не може да продължава, татко.

Лукас придърпа една табуретка до креслото на баща си и седна.

— Крайно време е да обсъдим погребението. Трябва да хапнеш нещо. Заприличал си на призрак.

— Погребението ще се състои чак след като полицията даде официално разрешение — отвърна Ерик; дори гласът му бе изтънял.

— Прав си, но се налага да уредим подробностите около церемонията.

— Ще го направиш и сам.

— Не е редно, татко. Трябва да го обсъдим заедно.

Мълчание.

Старият часовник беше спрял. Ерик Люсгор вече не вдигаше месинговите тежести под часовника всяка вечер, преди да си легне. Не изпитваше потребност да чува как времето тече.

На светлината от прозореца танцуваха прашинки.

— Трябва да хапнеш нещо, татко.

Ерик вдигна очи и внимателно обгърна ръцете на сина си в своите — за пръв път, откакто Ева Карин почина.

— Не. Ти трябва да се храниш. Ти трябва да продължиш да живееш.

— Татко, ти...

— Ти беше нашето щастие, Лукас. Едва ли има по-желано дете на света от теб.

Синът му се усмихна.

— Всички родители казват така на децата си — преглътна той. — Аз също.

— Не знаеш много неща.

Въпреки неизменния рев на автомобили и гласове на минувачи шумът на града сякаш не проникваше в мъртвешки тихата къща на „Нюбебакен“. Лукас не чуваше дори ударите на собственото си сърце.

— В смисъл? — попита той.

— Със смъртта на човека в земята се заравят много неща. Нека Ева Карин отнесе тайните ни в гроба.

— Имам право да знам, татко. Ако тези тайни са свързани с живота на майка, с вашия живот...

Дрезгавият смях на баща му го изплаши.

— Знай само, че те обичахме безкрайно. Ти беше голямата ни любов — моята и на майка ти.

— Беше?

— Майка ти почина — сурово припомни баща му. — А аз няма да изкарам още дълго.

Лукас пусна ръцете му.

— Стегни се, татко. Вземи се най-последно в ръце!

Стана и започна да снове напред-назад из стаята.

— Това трябва да спре веднъж завинаги! Чуваш ли какво ти казвам?

Ерик не обърна внимание на гневното му изстъпление. Продължаваше да седи в креслото си със същото обезсърчено изражение, което от пет дни не бе слизало от лицето му.

— Няма да те оставя така! — изкрещя Лукас. — Майка не би се примирила!

Взе малка порцеланова фигура от масичката. Два гълъба в красиво сърце — сватбеният подарък от родителите на Ева Карин. Фигурката, оцеляла след осем пренасяния, бе любимата вещ на майка му. Лукас стисна гълъбите за гърлата. Заудря ги в бедрото си до болка, фигурката се пръсна. Острите парчета се впиха в дланите му и когато най-сетне ги пусна, върху килима пръсна кръв.

— Няма да ти позволя да умреш! Мамка му, да не съм чул повече такива приказки!

Само това липсваше.

Лукас Люсгор не си бе позволявал никога, дори по време на лудешките младежки години, да псува в присъствието на родителите си. Баща му се изправи неочаквано рязко и с три крачки се озова до него. Вдигна ръка. Юмрукът му спря на сантиметри от челюстта на

сина му и Ерик замръзна в абсурдна поза. Вече изглеждаше висок, внушителен. Лукас бе наследил широките рамене от него. Сякаш баща му изведнъж възвърна обичайната си осанка и тегло. Лукас спря да диша. Под погледа на баща си се почувства нищожен, отново дете. Непослушното момченце на тате.

— Защо майка излезе на Бъдни вечер? — прошепна той.

Ерик отпусна ръка.

— Това засяга само мен и нея.

— Знам защо.

— Погледни ме.

Лукас бе забил очи в дланите си. В долната част на палците му се бяха образували дълбоки порезни рани. Кръвта продължаваше да капе по килима.

— Погледни ме — повтори Ерик.

Лукас не намери сили да изпълни заповедта му. Усети удара на бащината си длан по небръснатата си буза. Накрая все пак вдигна глава.

— Нищо не знаеш — отсече Ерик.

Напротив, помисли си Лукас. Винаги съм го знаел. Или поне отдавна подозирам.

— Наистина не знаеш абсолютно нищо — настоя баща му.

Намираха се толкова близо един до друг, че всеки усещаше дъха на другия върху кожата си. И както мъчителните спомени се затварят в капсули и се превръщат в грижливо пазени тайни, ако не бъдат споделени с никого, така и двамата мъже мислеха за нещо, което смятаха, че другият не подозира. Баща и син, смутени и засрамени всеки по свой начин, стояха неподвижно, защото нямаха представа какво да си кажат.

— Срамувам се да ти го кажа, Сюнъве, но обикновено изчакваме известно време, преди да се заемем с разследването на подобни случаи.

Шетил Берггрен поне успя да свали температурата в малката стая за разпит. Запретнал ръкави, той барабанеше разсеяно с молив по бедрото си.

Сюнъове вече му разказа всичко, както си беше, без да премълчи нищо. Недоумяваше защо с всяка своя дума сякаш му доказваше, че изчезването на Мариане не е никак подозрително.

— Аха — отрони примирено тя.

— Защо обаче не си разговаряла още с родителите й?

— Мариане не поддържа връзка с тях, откакто заживяхме заедно!

— Разбирам — той поглади късоподстриганата си глава. — По принцип съм съгласен с теб, че имаш основания за притеснение. Просто...

Шетил стана видимо по-резервиран отпреди час и половина, когато я спаси от разпита на Ула Квам. Започна да нервничи на стола и престана да си води бележки.

— Първо трябва да се свържеш с най-близките й хора, а доколкото разбирам, не си го направила.

Барабаненето по бедрото му се усили.

— Не си се обадила дори на родителите й.

Сякаш бащата и майката на четирийсет и две годишна жена знаят всичко за нея.

— Те не дойдоха на сватбата ни — унило отбеляза Сюнъове. — Защо да предполагам, че имат някаква информация за Мариане?

— Нали е отивала на гости на лелята на майка си? Възможно е майка й да е...

— Тази пралеля се появи буквално от нищото! Чуй ме, Шетил. Мариане прекъсна всякакви отношения с родителите си след ужасен разрыв преди повече от тринайсет години. Конфликтът помежду им е свързан с мен, разбира се. Тя поддържаше контакти с брат си, но съвсем спорадични. Дядовците й и бабите й починаха, а баща й е единствено дете. Майката държи братята и сестрите си в пълно подчинение. С други думи Мариане няма семейство. През есента пристигна писмо от пралеля й, адресирано до нея. Старицата емигрирала преди раждането на Мариане и била смятана за... персона нон грата в рода. Бохем. Омъжила се за афроамериканец в началото на шейсетте, а подобен брак се приемал като скандален в изисканите семейства в Сандефиур. После се развела и заминала за Австралия. Тя... — Сюнъове млъкна. — Защо изобщо продължавам да ти разказвам куп маловажни подробности за особена старица, ненадейно осъзнала, че една от племенниците й е отритната от семейството точно

като нея? Нали съм тук именно защото Мариане не е пристигнала при пралеля си!

Тя размаха бурно ръце и катурна пълната чаша с кафе. Изруга, защото врялата течност плисна върху бедрата ѝ. Скочи от стола. Със светкавична бързина Шетил Берггрен изля върху краката ѝ бутилка минерална вода, за да ги охлади.

— По-добре ли си? Да донеса ли още студена вода?

— Не, благодаря — промърмори тя. — Всичко е наред. Благодаря ти.

Шетил Берггрен взе хартия за подсушаване от диспенсъра до малката мивка в ъгъла.

— Освен това ти спомена, че и преди се е случвало да изчезва — отбеляза той с гръб към нея.

Сюньове се отпусна върху неудобния стол.

— Не е изчезвала. Късаше с мен. Има голяма разлика.

— Заповядай — той ѝ подаде дебел пласт хартия. — По думите ти Мариане веднъж е изчезнала за четиринайсет дни, без да се обаждат. Както сега. Това — надявам се, разбираш — има значение за разследването. Само преди три години, след скандал помежду ви, своята... Мариане е заминала за Франция, без дори да ти каже, че е в чужбина. Ние в полицията сме длъжни да вземем предвид тази информация, когато преценяваме дали да впрегнем всички сили в...

— Този път не сме се карали.

Вместо да се върне на мястото си зад масата, Шетил седна върху бюрото и подпря единия си крак на стола до нея — вероятно знак за приятелска загриженост.

— Приличам на развалина — смутолеви тя и се отдръпна. — И воня като кон. Съжалявам.

— Сюньове — подхвана спокойно той, без да издаде, че е напълно съгласен с твърденията ѝ, и сложи топлатата си длан върху рамото ѝ, — ще видя какво мога да направя. Ще запиша подадения от теб сигнал. И това е някакво начало. Но не гарантирам, че ще организираме акция по издирването ѝ. Не и на първо време. Съветвам те да направиш следното.

Тя стана, най-вече за да се отърве от докосването му, което не ѝ беше приятно. Протегна се да си вземе пуловера. Шетил Берггрен скочи на пода.

— Обади се на всичките ви приятели. Ако се касае за... изневяра...

За щастие Сюнъове тъкмо прокарваше главата си през пуловера. Червенината бързо плъзна по лицето ѝ и тя започна да дърпа недодялано дрехата. Най-сетне успя да се овладее.

— ... обикновено поне двама-трима от приятелския кръг на двойката знаят за това.

— Ясно — кратко отвърна тя.

— Ако имате обща банкова сметка, провери дали е теглила пари и откъде ги е изтеглила. След няколко дни ще ти се обади да разбере какво е положението. Може и да се отбия у вас. Още ли живееш в старата къща на улица „Хюста“?

— Двете с Мариане живеем там.

Изричайки го, Сюнъове осъзна, че това е лъжа.

— Само дето Мариане вече едва ли е между живите — сурово каза тя, взе си анорака и тръгна към вратата. — Благодаря ти, Шетил. Благодаря ти за нулевото съдействие!

Затръшна вратата с такава сила, че тя се разлюля в пантите.

НОЩ, ПРЕДВЕЩАВАЩА МРАЧНО УТРО

Ролф така и не се научи да затваря вратата на колата по цивилизован начин.

Всеки път я блъскаше оглушително и Маркус Кол чуваше удара чак в хола въпреки звукоизолирания просторен гараж. Ролф го отдаваше на факта, че цял живот е карал таратайки. Още не можеше да свикне с немски автомобили за повече от милион, да не говорим за италиански на двойно по-висока цена.

Маркус се мъчеше да убие муха, влетяла в стаята посред зима. Макар да беше дебела и ленива, опитите му се оказаха безплодни.

— Какво правиш? — любопитства Ролф.

— Муха — промърмори Маркус. — Ще се постарая ли да се отнасяш по-нежно с колите ни?

— Муха ли? По това време на годината? Ама наистина, ето я!

Последваха три пъргави крачки и удар с длан по масата.

— Видях ѝ сметката — меко отбеляза той. — Още ли не си сложил масата?

Маркус се чувстваше схванат и вдървен. Както в края на всяка отиваща си година, и сега започна деня с обещанието да започне сериозни физически упражнения. От утре. Реши този път да осъществи твърдото си намерение да спортува. В мазето разполагаха с напълно оборудвано фитнес студио. Маркус обаче бе слизал там най-много веднъж.

— Мама ще дойде всеки момент.

— Майка ти? Да не си накарал Елса да подреди масата за празненство, на което дори не е поканена?

Маркус изпуктя.

— Тя сама пожела да вземе малкия Маркус у тях и двамата да посрещнат заедно Нова година на спокойствие. Ще си прекарат чудесно.

— Добре, но не е редно майка ти да си загуби целия предобед с приготовления за нашия празник! Веднага ѝ звъни и я предупреди да

не си прави труда да идва. Аз ще се заема с трапезата. Какво е това? — Ролф вдигна малка квадратна метална кутия.

— Харддиск — небрежно отвърна Маркус.

— И какво търси този харддиск в багажника на мазератито?

— Мазератито е моята кола. Колко пъти да ти повторя да не я караш? Шофираш направо трагично и...

— Какво ти става днес?

Ролф се усмихна и се наведе да го целуне, но Маркус се отдръпна. Неволно хвърли разтревожен поглед към харддиска.

— Счупен е. Смених го с нов. Този е за изхвърляне.

— Точно това ще направя — сви рамене Ролф. — А ти се постарай да си оправиш настроението, преди гостите да са дошли.

Ролф излезе с харддиска в ръка. Маркус едва не хукна подире му. Искеше непременно да унищожи и да изхвърли проклетата кутийка. Няма нищо страшно, мислеше си той, докато се мъчеше да нормализира пулса си. Вземаше прекалено много превантивни мерки, които вероятно щяха да се окажат ненужни. Напълно ненужни. Пулсът му се ускори и той се помъчи да съсредоточи вниманието си върху нещо друго.

Например върху менюто.

Какво толкова — Ролф намери харддиска.

Не помнеше какво меню е предвидил.

Забрави за проклетия харддиск. Не мисли за него. Той няма никакво значение.

— Обади ли се на Елса?

Ролф се появи на вратата със салфетки, покривки и свещи в ръце.

— Маркус, какво ти е? Маркус!

— Всичко е наред. Само ми се зави свят. Ей сега ще ми мине. Не се притеснявай.

Ролф го погали по гърба. Понеже стърчеше с почти цяла глава над Маркус, трябваше да се наведе, за да погледне приятеля си в очите.

— Да не би... пак да получаваш паническа атака?

— Не, не — усмихна се Маркус. — Оттогава минаха много години. Ти ме излекува.

Езикът в пресъхналата му уста се движеше с мъка. Ръцете му плувнаха в студена пот и той ги прибра в джобовете.

— Искаш ли вода? Да ти донеса ли чаша вода, Маркус?

— Благодаря, ще ми се отрази добре. Само да пийна няколко глътки и ще се оправя.

Ролф изчезна. Маркус остана сам.

Прииска му се да бе споделил с Ролф още в началото. Заедно щяха да намерят изход, да преценят кое е най-доброто решение и да се справят със ситуацията.

Маркус си пое рязко въздух през носа. Изправи гръб, премлясна с уста, за да активизира слюнкоотделянето и се удари с длан по двете бузи. Няма от какво да се страхувам. За пореден път си каза: няма за какво да се тревожа.

След Коледа прочете в „Дагенс Нерингслив“ кратка статия за Никлас Винтер. Между редовете прозираше, че е починал от свръхдоза. По принцип вестниците не публикуват подобна информация в прав текст, не и непосредствено след смъртта на покойника. Кончината на скулптора се обясняваше с неортодоксалния му начин на живот, както тактично се изразяваше авторът на статията. Битката за правата върху непродадените му творби вече бе започнала. Смъртта на Никлас Винтер им се отрази благотворно: трима галеристи и един куратор ги оцениха на двойно по-висока цена, отколкото преди седмица. Всъщност публикуваният материал заслужаваше по-челно място на страниците на вестника и сигурно щяха да продължат да следят по-подробно случая.

Никлас Винтер бе починал от свръхдоза и Маркус Кол нямаше основания за тревога. Той се вкопчи в тази мисъл и се помъчи да се съсредоточи върху нея. Ролф му донесе голяма чаша с вода. Маркус я пресуши на един дъх и на дъното останаха само кубчетата лед.

— Благодаря, вече съм по-добре.

Няма защо да се притеснявам, мислеше той, докато подреждаше масата. Червена покривка, червени салфетки със сребриста основа, коледни свещи в червено и зелено в свещници от обковано със сребро стъкло. Никлас Винтер сам си е виновен, упорито се убеждаваше Маркус. Не е трябвало да си бие свръхдоза. Смъртта му няма нищо общо с мен.

Почти успя да си повярва.

Трюде Хансен беше почти убедена, че днес е последният ден от старата година.

В тесния апартамент продължаваше да цари невъобразим хаос от остатъци от храна, празни бутилки и мръсни дрехи. Навсякъде се виждаха парчета станиол, а котката бе използвала картонената кутия от пица като тоалетна. Изплашеното животно мяукаше на прозореца.

— Ела, Пуси! Хайде, ела! Ела при мама, де!

Котката изсъска и настръхна.

— Не се сърди на мама! — пискливо помоли Трюде.

Не помнеше кога за последно храни Пуси. Със сигурност не ѝ бе давала храна днес. Нито вчера, защото тогава се вбеси, задето котката се изпика върху пицата.

— Пие, пие.

Трюде посегна към Пуси, но котката литна като ракета от козина към дивана. Започна да драци с нокти по възглавниците с ритмични движения.

Трябва да е навечерието на новата година, помисли си Трюде.

Опита се да отвори прозореца. Заяде и тя си счупи един нокът, докато успее. Чу се дрънчене. В задушната стая нахлу леденостуден въздух. Трюде подаде глава навън.

Над жилищните сгради на изток — стари постройки, закриващи изгледа към парка „Софиенберг“ — видя фойерверки. На небето се разтваряха червени и зелени фонтани от светлина и искрите падаха бавно към земята. По улиците вече миришеше на барут. Трюде обожаваше тази миризма. За щастие имаше хора, нетърпеливи да дочакат полунощ, за да изстрелят светлинните ракети.

А тя си остави една доза гориво за вечерта. Успя да издържи през деня с помощта на бутилка алкохол, забравена под леглото.

Не знаеше колко е часът.

Тъкмо се канеше да затвори прозореца, когато Пуси се измъкна навън. Котката пъргаво тръгна по тесния перваз, седна на няколко метра от стопанката си и започна да мяука.

— Ела, Пуси! Ела при мама!

Пуси се зае да се самопочиства. Щателно прокарваше език по козината си. На всяко четвърто облизване потъркваше лапичка зад ухото си.

— Пуси — изсумтя Трюде, като се постара да си придаде строгост, и протегна ръка към котката. — Веднага ела тук!

Почвата под краката ѝ се изплъзваше, но тя реши да се хване за рамката между двата долни прозореца — цялото стъкло бе разделено на четири правоъгълника — и да се протегне, за да хване котката за тила. Пръстите ѝ се вкопчиха в дървото. Леденият вятър прониза голите ѝ ръце и зъбите ѝ затракаха.

— Пуси — успя да промълви тя, залитна и падна.

Понеже живееше на третия етаж и се приземи върху асфалта с глава и ляво рамо, смъртта настъпи мигновено. Отсреща очевидец пушеше на прозореца и веднага извика полицията. Той разказа какво се е случило. Вратата на Трюде, обезопасена с верига, се заключваше отвътре, а и в апартамента ѝ не намериха жива душа. Затова нямаше причина да разследват инцидента. Такива несчастни случаи са нещо обичайно. Битова злополука.

На 31 декември 2008, половин час преди настъпването на Новата година, на света не остана жив човек, който да спомене Рюнар Хансен, убит в парк от източните квартали на 19 ноември същата година на четирийсет и една годишна възраст. След смъртта на сестра му той вече не беше дори смътен спомен в замъгленото съзнание на наркоман.

И Пуси на перваза остана съвсем сама.

Сюньове Хесел милваше тлъстата котка по гърба. Животното се настани удобно в скута ѝ и започна да мърка тихичко при вдишване и издишване. В този звук имаше нещо успокояващо. Така въздействаше и всеотдайността на котката, която промушваше глава между дланите на Сюньове всеки път, когато жената спираше да я гали.

— Радвам се, че ме прие — каза тя.

— Че как иначе? — усмихна се събеседничката ѝ, седнала в другия край на дивана с бутилка бира в ръка. — И аз не съм в особено празнично настроение.

Апартаментът изглеждаше по-добре, отколкото Мариане го описа при последния им разговор по телефона. Мариане се отби при Тюва в квартал Грефсен в съботния следобед на 19 декември. В осем вечерта Сюньове ѝ позвъни. Мариане тръпнеше в очакване на дългото пътешествие и Сюньове не успя да прикрие разочарованието си,

задето няма да отпразнуват Коледа заедно. Помежду им се промъкна хладна заядливост и приключиха разговора.

Сега Сюньове си даде сметка, че причината да не обърне внимание на кратките сухи съобщения на Мариане се криеше именно в сбогуването им.

— Провери ли дали се е настанила в хотела? — попита Тюва за трети път.

— Да, нали ти казах. Пристигнала е, настанила се е, платила е престоя си. И тук свършват всички следи.

Потръпна и избута котката на пода.

— И тук свършват всички следи — повтори тя с кисела физиономия. — Звучи като криминален роман.

Холът не беше голям, но гледката от огромните прозорци придаваше на апартаента особен чар. Всички мебели гледаха към просторния балкон, а от мястото си Сюньове виждаше Осло като на длан. Стана.

— Искаш ли да се поразходим? — попита Тюва.

— Сега? Един час преди полунощ?

Сюньове стоеше до прозореца. Отвън зеленият жилищен блок ѝ се стори ужасен. Гигантско кубче за „Лего“, поставено нависоко, долепено до скала с височината на блока. Чак когато влезе в хола на единайсетия етаж, разбра детинското въодушевление на приятелката си от новата ѝ придобивка.

Сюньове никога не бе виждала по-пленителна гледка към Осло.

Навсякъде проблясваха светлини. Градът се разстилаше пред нея като създадена от Бог коледна украса, обкръжена от тъмни хребети и черна вода. Фойерверките на небето се увеличаваха с всяка изминала минута. Сюньове и Тюва имаха най-хубавите места за шоуто, което предстоеше да започне само след час.

— Добре, да се поразходим — вдигна рамене Сюньове.

Пет минути по-късно вече се изкачваха по възвишението Грефсен. Студът щипеше безпощадно лицата им.

Двете жени излязоха с дебели дрехи, за разлика от другите минувачи, които подтичваха, пременени в официално облекло и съответните обувки. Банда момчета на възраст дванайсет-тринайсет години се забавляваха, като хвърляха пиратки близо до група девойки на високи токчета. Момичетата пищяха и подскачаха. По тротоара се

зададе възрастен мъж с дебел стар лабрадор и сгълча сурово младежите. Те му отвърнаха с нецензурни думи, викове и смях и се втурнаха към затворена строителна площадка. Покатериха се по триметровата ограда и се изгубиха от другата ѝ страна.

— Направо не е за вярване. Значи не е изтеглила пари — задъхваше се Тюва. — Сигурна ли си?

Сюньове забави крачка. Все забравяше, че не всички могат да се похвалят с нейната спортна форма.

— Проверих само общата ни сметка. Мариане разполага и с лична, но аз нямам достъп до нея. Трябва да накарам шибаните полицаи да попитат в банката.

Тя спря. Няма никакъв смисъл, помисли си тя.

Намираха се на кръстопът. Тюва посочи нагоре, където безлюдна пътека лъкатушеше към върха на възвишението Грефсен. Сюньове не помръдна.

— Просто имам чувството, че е мъртва — прошепна тя.

По лицето ѝ потекоха леденостудени сълзи.

— Откъде знаеш? — възпротиви се Тюва. — В неизвестност е само от седмица! Спомням си как се беше отчаяла, когато Мариане замина за Франция и минаха няколко седмици, преди да ти се обади! Мариане е толкова...

— Мъртва! — изкрещя Сюньове. — Не започвай и ти с тези приказки! Тогаваше различно. Тя не искаше да ме вижда! Този път не е същото! Не можеш ли просто...

Тюва я прегърна.

— Извинявай. Искам само да ти дам малко кураж. Предлагам да не говорим за това.

— А за какво друго да говорим?

Сюньове тръгна с бързи крачки. Ускори ход. Тюва подтичваше след нея.

— За времето ли? — викаше Сюньове. — Искам да говоря за шибаната малоумна пралеля на Мариане, която не е уведомила никого, че племенницата ѝ не е пристигнала. Искам да говоря за...

— Ти ли се свърза с нея?

— Да. Тя отказва да разговаря с майката на Мариане. Разбираемо е, но... — млъкна. На пътеката се появи лос. — ... слабоумието ѝ минава всякакви граници! — просъска тя. — Попитах я...

— Шшт!

Лосът се намираше на не повече от дваайсет-двайсет и пет метра от тях. От муцуната му излизаше сив въздух. Сигурно е женска, съобрази Сюньове и огледа внимателно гората от двете си страни, за да провери не се ли вижда малкото й. Не забеляза сърне, но нямаше гаранции, че женската е сама.

— Напрегната е — прошепна тя. — Не мърдай.

Кошутата се взира в тях близо половин минута с вирната глава и щръкнали уши. Тюва не смееше да диша.

— За пръв път виждам лос на живо — прошепна едва доловимо тя.

Това показва колко рядко излизаш навън, помисли си Сюньове, нададе силен вик и размаха ръце. Кошутата се сепна, обърна се и се изгуби сред дърветата с грациозни скокове.

— Виж ти — възхити се Тюва.

— Тази пралеля трябва да е пълен идиот — Сюньове продължи напред. — Попитах я защо не ми е съобщила, че Мариане не е пристигнала в уречения ден, а тя отвърна, че не знаела фамилното ми име.

— Това е доста основателна причина — извика Тюва, вече изнемогваща да върви в крак със Сюньове. — Чакай ме, де! Стига си препускала!

Приятелката й спря и се обърна.

— Първо — тя си свали ръкавицата и вдигна показалец, — Мариане й писа, че правя документални филми. Второ, знае малкото ми име. Трето — продължи да отброява с пръсти Сюньове, — тази жена сигурно има достъп до Интернет! Нужно е само да въведеш думите „Сюньове“ и „документални филми“ в Гугъл, и веднага ще намери фамилията ми!

Тюва кимна, макар тази възможност да не й бе хрумвала.

Продължиха да вървят, без да разговарят. На небето се пръскаха все повече светлинни ракети. Минаха покрай пътя към езерото Тролван и Тюва, задъхана и капнала от умора, изпита неистово желание да се върне обратно. Все пак продължи да крачи нагоре.

Стигнаха до ресторанта на възвишението Грефсен. От всички прозорци на заведението струеше уютна светлина. На паркинга нямаше свободно място. Автомобилите на гостите вероятно щяха да

останат там до обяд на следващия ден. Тюва и Сюнъове се приближиха, а от главния вход на ресторанта се изсипа голяма компания празнично облечени хора. Повечето спряха на стълбището, за да се полюбуват на гледката, и вдигнаха наздравица с шампанско. Трима мъже, въоръжени с фойерверки, заобиколиха сградата, за да ги пуснат на паркинга.

— Оттук — задъхваше се Тюва, докато вървеше към оградата около терасовидната площадка под стълбището, — оттук гледката надминава дори изгледа от моя апартамент!

От корабчетата във Фиорда се разнесоха празнични сирени. Зад гърба на Сюнъове и Тюва гостите възклицаваха, омагьосани от пироефектите, от тържеството, от светлата нова година, която ги очакваше. Цялото небе заблестя от светлини. Пред десетките възхитените зрители на шоуто избухваха искри, чуваше се пукот, свистене, свирене, вой и гръм.

— Честита Нова година — пожела Тюва и прегърна Сюнъове.

Тя не отговори. Облегната на парапета, се взираше в Осло. От новата 2009-а бяха изминали едва няколко секунди, но ако чувствата на Сюнъове се окажеха знакови за цялата година, я очакваха дванайсет мъчителни месеца.

Тя дори не подозираше, разбира се, че Мариане Клайве се намира на 8110 метра от нея. Дори да го знаеше обаче, това не би облекчило състоянието ѝ.

За пръв път в живота си Сюнъове Хесел посрещна новата година със сълзи в очите.

Ерик Люсгор обеща на Лукас да не плаче.

— Татко. Татко!

Ерик се сепна. Първоначално отказа да гостува в дома на сина си. Лукас обаче се закани да доведе цялото си семейство на „Нюбебакен“, за да отпразнуват заедно началото на новата година, и Ерик все пак склони. Обеща му да не плаче. Но не му обеща да говори.

Децата най-сетне заспаха. Съпругата на Лукас — Астри — облечена в халат, се усмихна вяло от вратата на свекър си и му махна за лека нощ. Вечерта се превърна в голямо изпитание за всички.

Лукас, облякъл пижама на сини райета, с износени пантофи на краката, приклекна до стола на баща си, без да го докосва.

— Татко, спиш ли?

— Май съм задрямал, докато се приготвяхте за лягане.

— Време е и ти да си лягаш. Пригответи гостната за теб.

— Предпочитам да остана тук, Лукас.

— Не може, татко. Трябва да полегнеш.

— Нека аз да реша. Тук ми е добре.

Лукас стана.

— Държиш се, все едно си единственият опечален — изморено отбеляза той. — Направо не мога да те позная, татко. Постъпваш като... суперегоист. Сякаш не забелязваш, че и на мен ми е тежко, че и децата тъгуват по баба си...

— Напротив. Забелязвам го, но не мога да направя нищо по въпроса.

Лукас обиколи потъналата в сумрак стая. Духна свещта върху перваза. Вдигна едно плюшено мече от пода и го остави върху библиотеката. Загриза ноктите си. Навън шумът бе утихнал. От банята се чу как Астри пусна казанчето, а после се прибра в спалнята и затвори проскърцващата врата.

— Можеше поне да излъжеш — ненадейно отрони Лукас.

— Да излъжа? — вдигна очи баща му.

— Защо просто не си измисли някакво обяснение за среднощното излизане на майка? Например, съпругата ми искаше да подиша чист въздух. Или: малко се посдърпахме. Каквото и да е. Вместо това ти заяви на полицаите, че случилото се не ги засяга.

— Казах им истината. Ако бях измислил нещо, щях да излъжа. Нямам навика да лъжа. Държа на искреността. Би трябвало да го знаеш по-добре от всеки друг.

— И затова предпочиташ да мълчиш като риба? — разпери безпомощно ръце Лукас. — Тате, защо...

Млъкна. Баща му най-неочаквано се втренчи в него, в очите му проблесна усмивка.

— Не си ме наричал „тате“, откакто беше на десет.

— Трябва да те питам нещо.

— Няма да ти отговоря. Очаквах досега да си го разбрал: никога няма да ти кажа защо майка ти излезе и...

— Интересува ме друго — прекъсна го Лукас.

Баща му млъчеше, но поне не сведе поглед.

— Винаги съм имал усещането — предпазливо подхвана Лукас, — че майка не беше изцяло отдадена на мен.

— Майка ти беше отдадена на Исус.

— Не това имам предвид.

Лукас се поколеба за миг, после седна на мекия диван. Хлътна навътре и с усилие се наведе напред, защото беше твърде напрегнат, за да се облегне на възглавниците. Не го свърташе и пак се изправи.

— Имам ли брат или сестра?

Лицето на баща му се изопна, очите потъмняха, устните се свиха, а около тях се появиха дълбоки бръчки. Ерик смръщи вежди и придоби страшен вид. Ръцете му, досега отпуснати в скута, се свиха в пестник, а кокалчетата побеляха.

— Не съм очаквал подобно нещо от теб — просъска той с неузнаваем глас.

— Ама аз... Да не би ти и майка или само майка да сте... Питам, защото знам, че сте заедно от гимназията, а това с гората и Исус...

— Замълчи!

Ерик се изправи. Този път не посегна да удари сина си. Погледна го, а от очите му хвърчаха гневни искри. Долната му устна потреперваше едва доловимо.

— Отговори си сам — ледено процеди той. — Отговори си сам дали Ева Карин, твоя майка и моя съпруга, има дете, което е изоставила.

— Но аз очаквам отговор от теб, татко! Не казвам, че непременно го е изоставила...

Баща му тръгна към вратата с решителни крачки.

— Ще си лягам — отсече той. На вратата се обърна: — Никога няма да ти отговоря на този въпрос. Отговори си сам, Лукас. Отговори си сам!

Лукас остана сам в хола.

— Питам теб, тате — прошепна той.

Искаше му се Ерик да му бе отговорил. Защо просто не ми каза „да“. Така щеше да направиш живота ми безкрайно по-лесен!

На Лукас вече не му минаваше и през ум да си ляга. Нямаше да го хване сън. Зададе въпроса си, очаквайки отговор. Всичко щеше да

си дойде на мястото, ако баща му бе потвърдил предположението му, че съществува още едно дете. По-голямо от Лукас. Това би хвърлило светлина върху много неща.

Ерик обаче отказа да внесе яснота.

Защото не искаш да лъжеш ли, татко?

Лукас се изтегна на дивана, без да си събуе пантофите. Придърпа вълненото одеяло и се зави, както майка му го завиваше през детството му. Посрещна утрото, без да е мигнал; мрачно начало на новата година.

ВТОРА ЧАСТ
ЯНУАРИ 2009

ПРЕСЛЕДВАНА

— Не знам дали не сбърках, като ви го съобщих. Обективно погледнато, няма следи от взлом. Директорът не желае да намесва полицията. Просто...

— Бихте ли повторили всичко... — Ингер Юхане се изкашля. — Бихте ли повторили всичко отначало?

Костваше ѝ голямо усилие да седи спокойно на стола.

— Да, значи...

Методистката Ливе Смит прокара пръсти през гъстата си прошарена коса. Още когато спря Ингер Юхане в коридора и я помоли да я последва в кабинета, Ливе видимо се колебаеше дали постъпва правилно. А сега сякаш съжаляваше за думите си и ѝ се щеше да ги опровергае.

— Понеже в нашето училище се обучават деца със специални нужди — подхвана несигурно тя, — разполагаме с подробно досие на всеки ученик. Както знаете, възпитаниците ни страдат от различни поведенчески смущения и за да оптимизираме учебния процес, се налага...

— Наясно съм с профила на училището — прекъсна я Ингер Юхане. — Нали дъщеря ми учи тук.

Гласът ѝ стана неузнаваем — суров, сух. Тя се изкашля отново и посегна към чашата с вода, макар ръцете ѝ да трепереха.

— Всичко наред ли е?

Ливе Смит погледна струйката вода, стичаща се по пуловера на Ингер Юхане.

— Малко ми пресъхна гърлото. Май съм пипнала някакъв вирус. Слушам ви.

Усмихна се със стиснати устни и с красноречив жест подкани методистката да побърза. Ливе Смит поприглади сакото си и прибра косата си зад ухото.

— Всъщност вие настояхте да повторя всичко отначало — засегна се тя.

— Така е. Извинете. Само ви моля да...

— Накратко, миналия петък дойдох, за да подготвя нужното за подновяването на учебните занятия след ваканцията. Когато влязох в кабинета, останах с усещането, че някой е бил тук.

Ръката ѝ обиколи помещението. До по-дългата стена имаше картотечен шкаф и врата към малка заключена стая. Пъстри детски рисунки в рамки от „Икеа“ красяха кабинета. Над радиатора до прозореца се полюшваха яркочервени пердета на жълти точки.

— Просто не успях да се отърва от чувството за следите от нечие присъствие. Вътре се носеше... различна миризма. Или не точно миризма... по-скоро атмосферата бе променена.

Методистката се усмихна смутено и побърза да добави:

— Вероятно се сещате какво имам предвид.

Ингер Юхане знаеше отлично за какво говори Ливе Смит.

— Не вярвам в свръхестествени способности — методистката отново се усмихна извинително, — но сигурно ви е познато усещането за...

— Това не са свръхестествени способности — прекъсна я Ингер Юхане. — Тъкмо напротив. Става дума за изострена сетивност. Подсъзнанието забелязва подробности, които не изплуват до повърхността. Например преместен предмет или едва доловим мирис. Колкото повече житейски опит трупаме, толкова повече неща забелязваме. Някои хора умеят да разчитат сигналите на интуицията си доста успешно. — Най-сетне успя да пийне малко вода. — Понякога такива хора се наричат ясновидци — добави тя.

Сарказмът помогна на пулса ѝ да се успокои.

— А после и тази папка...

Ливе Смит се усмихваше след всяко изречение, все едно се опитваше да омаловажи случилото се. Да смекчи казаното и да убеди майката да не се тревожи излишно. Ингер Юхане би се изнервила ужасно от угодническото ѝ поведение, ако не бе твърде заета с усилието да не повишава глас.

— Папката на Кристиане — кимна тя.

— Да. Тя...

Ливе Смит млъкна, докато си поемаше въздух, сякаш търсеше най-безобидната дума. Беше изчезнала. Нямаше я. Някой я бе откраднал.

— ... се е изгубила някъде — реши най-после тя.

Очите ѝ обаче казваха друго.

— Как разбрахте?

— Търсех друга папка в същото чекмедже и забелязах, че не е заключено. Чекмеджето, де. Не беше счупено. Просто отключено. Ядосах се на себе си, защото ако не ме лъже паметта, аз последна заключих шкафа преди Коледната ваканция. Тук спазваме много строги правила за съхранение на информацията за учениците ни. В папките им фигурират конфиденциални медицински данни и...

Този път усмивката ѝ бе придружена от леко свиване на раменете.

— Понеже не открих следи от взлом нито по вратата, нито по шкафовете и чекмеджетата, реших, че аз съм пропуснала да заключа. За всеки случай обаче проверих дали всички папки са си по местата. Липсваше само...

— Папката на Кристиане.

— Да.

Ингер Юхане изпита непреодолимо желание да изстърже усмивката от лицето на методистката.

— Защо не искате да подадете сигнал в полицията?

— Според директора и дума не може да става за насилствено проникване. Всичко е непокътнато. По вратите не открихме следи, поне не и видими. Няма откраднати предмети. В кабинета, впрочем, едва ли има нещо особено ценно. Освен може би компютъра.

Тя се засмя високо, нервно.

А детето ми, помисли си Ингер Юхане. Животът на Кристиане, всички изследвания, диагнози и псевдодиагнози, епикризи и грешки, израстване и регрес; цялото съществуване на дъщеря ѝ бе събрано в една папка, чието съдържание бе попълвано години наред на доверие. Сега всичко това бе изчезнало.

— Папките на децата са по-ценни от компютъра ви — отбеляза Ингер Юхане.

Усмивката най-сетне се стопи.

— Безспорно — съгласи се Ливе Смит. — Точно затова сметнах за необходимо да ви съобщя за случилото се. Вероятно обаче директорът е прав: забравила съм да заключа. Ще видите, че до вечерта папката ще се появи. Реших да ви предупредя, защото имах странно усещане, а нали и вие работите в полицията...

— Информацията ви е погрешна. Не работя в полицията, а в Университета.

— Да, извинете. Съпругът ви работи в полицията. Бащата на Кристиане.

Ингер Юхане нямаше сили да я поправа още веднъж. Стана нетърпеливо от стола и погледна стаичката с архива.

— Постъпихте правилно, като ме предупредихте. Ще ми покажете ли шкафа?

— С чекмеджетата?

— Ако така го наричат — да.

— Всъщност само директорът на училището и аз имаме... Правилата са много строги и...

— Искам само да го погледна! Няма да пипам папките!

Методистката се изправи. Безмълвно се отправи към вратата, отдели ключ от натежалата връзка и отключи. Ръката ѝ зашари по лявата стена. Включи осветлението. Ярката луминесцентна лампа изпука и замъждука, а после заработи нормално с равномерно, високочестотно бръмчене.

— Ето го — методистката посочи шкафа.

Две от стените в стаичката бяха изцяло покрити с шкафове — сиви, емайлирани метални шкафове с врати. Ингер Юхане огледа внимателно посочения от Ливе Смит. Ключалката изглеждаше надеждна. Майката се наведе напред и повдигна очилата си.

— Тук има някаква резка — установи след няколко секунди тя. — Забелязвали ли сте я преди?

— Резка ли? Къде?

Двете огледаха ключалката.

— Нищо не виждам.

— Ето я — посочи с химикалка Ингер Юхане. — Наклонена черта. Виждате ли я?

Ливе Смит се наведе още по-напред. Присви очи, а горната ѝ устна се повдигна нагоре и ѝ придаде вид на работлива мишка.

— Не...

— Погледнете по-внимателно.

— Гледам, но не виждам абсолютно нищо!

Ингер Юхане въздъхна и се изправи.

— Бихте ли го отворили? — помоли тя.

Този път Ливе Смит отстъпи без никакви възражения. Потърси ключа в тежката връзка ключове и само след няколко секунди го отвори. Вътре имаше шест чекмеджета, всичките с отделна ключалка.

— В това чекмедже се намираше папката на Кристиане — методистката посочи най-горното.

Колкото и да се взираше, Ингер Юхане не забеляза следи от проникване с взлом. Огледа малката ключалка от всички страни. По повърхността на стария шкаф имаше няколко резки. Ключалката обаче изглеждаше непокътната.

— Благодаря — промърмори тя.

Ливе Смит затвори чекмеджето и го заключи.

— Съжалявам, задето вдигнах фалшива тревога — въздъхна с облекчение тя.

— Няма нищо — Ингер Юхане се насили да се усмихне. — Както казах, предпочитам винаги да съм подготвена. Благодаря ви.

И тръгна към вратата. Чак сега забеляза, че не си е съблякла връхната дреха. Беше се изпотила.

— Обадете ми се, ако папката се появи.

— Не ако, а когато се появи — засмя се методистката. — Ще ви се обадя, разбира се. Впрочем с голяма радост наблюдавам напредъка на Кристиане.

Ливе Смит, жена на средна възраст, претърпя неочаквана метаморфоза. Глуповатата усмивка изчезна, ръцете ѝ, които досега непрекъснато подръпваха косата ѝ и я пригладяваха зад ухото, се отпуснаха спокойно надолу. Тя седна. Ингер Юхане остана права.

— Дъщеря ви е възхитителна — продължи методистката. — В нашето училище имаме много такива деца! У Кристиане ме впечатлява непредвидимото в нейната предсказуемост. Тук се обучават доста аутисти, но...

— Кристиане не е аутист — поправи я Ингер Юхане.

Ливе Смит повдигна рамене, без да се усмихва.

— Аутизъм, синдром на Аспергер или просто... особен характер. Няма значение как ще го наречем. Искях само да кажа, че за мен е удоволствие в училището да имаме деца като Кристиане. Тя притежава невероятна дарба да учи, а не просто да зубри преподадените уроци. Задава изключително необичайни въпроси, ала ако човек се задълбочи

в тях и погледне света през нейните очи, питанията ѝ изглеждат удивително логични.

Ливе Смит се усмихна искрено. Докато говореше, се позасмя на няколко пъти — жизнерадостен, звънлив смях, какъвто Ингер Юхане не бе чувала преди. Макар да не бе наясно с подробности за семейната среда, където расте Кристиане, методистката явно я познаваше доста добре.

— Така или иначе това не е изненада за вас — заключи тя. — Исках само да ви обърна внимание, че не само учителите обичат дъщеря ви. Останалите служители в това училище също сме загрижени за нейното добро и всеки ден научаваме по нещо ново от нея.

Ингер Юхане пристегна шала си. Облиза горната си устна и усети солен вкус.

— Благодаря ви — тихо отрони тя.

— Не, аз трябва да ви благодаря. Имам най-прекрасната работа на света и деца като дъщеря ви ме карат да бъда признателна за всеки ден, прекаран в това училище. Мнозина от възпитаниците ни са изправени пред сериозни поведенчески смущения. Понякога постигат известен напредък, а после отново се връщат назад. Кристиане обаче се развива непрекъснато.

— Трябва да вървя.

— Разбира се. Знаете как да излезете от сградата.

Ингер Юхане кимна и отвори вратата. В коридора я лъхна силната миризма на почистващ препарат за под. Тя заприпка към изхода, а ботушите ѝ потропваха върху лъснатия линолеум. Трескаво отвори голямата стъклена врата.

Зимният хлад я освежи и тя задиша по-леко.

Намали темпото и мушна ръце в джобовете на палтото си. Кристиане настоя да паркират на няколко метра от училището, за да минат по същия път, както всеки ден.

Настъпи дългоочакваната промяна във времето.

Продължителният сух студ стегна земята и я подготви за въздушния сняг, който се стелеше над южните части на Норвегия. През последните дни от коледната ваканция децата и родителите им си устройваха ски състезания по зелените поляни, които столичната управа все още поддържаше. По склоновете всеки ден падаше ситен

снежец. Големи и малки ринеха с лопати покритите с лед футболни игрища. Не само градът се освежи от новата си бяла одежда: жителите също въздъхнаха с облекчение, задето природата вече бе излекувана. Поне за този сезон.

Ингер Юхане се загърна с шала и се помъчи да прецени ситуацията рационално.

Папката сигурно е забутана в друго чекмедже.

Просто не ѝ се вярваше да е така.

— Проклятие — процеди тя. — Проклятие, проклятие, проклятие.

Недоумяваше защо се тревожи така. Наистина тя непрекъснато се притесняваше за Кристиане, но сега страхът ѝ надхвърли всякакви разумни граници.

Папката на дъщеря ви се е изгубила някъде, каза Ливе Смит.

Ингер Юхане ускори крачка.

Появата на мъжа до оградата отключи нов прилив на безумна тревога. Онзи, който повика Кристиане по име. Оттогава я мъчеше неизпитвано досега безпокойство. Приликата с предишните ѝ терзания за дъщеря ѝ се свеждаше само до факта, че и този път никой нямаше да я разбере. Исак се отнасяше към Кристиане като с напълно нормално дете и подминаваше тревогите на майка ѝ със смях. По-рано Ингвар непрекъснато успокояваше съпругата си в тежки моменти. Напоследък обаче изгуби търпение. Намекнеше ли Ингер Юхане колко притеснена е за Кристиане, по лицето на Ингвар се изписваше отегчена физиономия и майката предпочиташе да замълчи. Чета прекалено много, мъчеше се да се утеши тя. Всички знания за състоянието на Кристиане, придобити през годините след нейното раждане, се превърнаха в огромно бреме за Ингер Юхане. Докато Рагнхил се пазеше от непознати, Кристиане изобщо не си даваше сметка колко опасни биха могли да бъдат. Би тръгнала с всеки, който я повика.

Педофили.

Търговци на органи.

Не мисли. И в училище, и въкъди Кристиане е под постоянен надзор.

Стигна до колата. Паркира преди не повече от час. Колата не се виждаше от натрупалия върху нея сняг. Миналият покрай стария

фолксваген снегорин бе оставил еднометрова пряспа между колата и тясната еднопосочна улица.

Ингер Юхане нямаше лопата в багажника, а забрави ръкавиците си в кабинета на методистката.

За първи път се осмели да допусне мисълта, че някой ги наблюдава.

Не тях, а Кристиане.

Семейство Вик Стубьо нямаха пердета на прозорците. От улицата не се виждаше какво става вътре, а така в къщата влизаше повече светлина. През последните дни обаче тя започна да обмисля варианта да закачи пердета — защита от непознати, чийто неканен поглед нахълтва в дома ѝ. Рационалната част от мозъка ѝ осъзнаваше, че натрапник до оградата им, дружелюбен мъж в магазин за плюшени мечета и изчезнала папка с данни на ученика не означават непременно, че преследвач дебне Кристиане. Интуицията ѝ обаче ѝ подсказваше друго.

Разярена, започна да рине снега от колата с голи ръце. Пръстите ѝ станаха безчувствени, но тя не се отказа, докато не изчисти целия фолксваген. После изстърга с крак ръба, образувал се след снегорина. Чак когато пръстите на краката ѝ започнаха да парят, а глезените — да я болят, Ингер Юхане реши, че вече може да потегли.

Качи се в колата, мушна ключа и го завъртя.

Излезе на улицата на твърде високи обороти и мина през снега, който не успя да разчисти. Превключи на по-висока предавка и продължи с двойно превишена скорост. На първото кръстовище осъзна какво прави и наби спирачки точно преди да се забие в идващ отдясно камион.

Постоя, наведена напред, с ръце върху волана. Адреналинът ѝ помогна да се освести. В пристъп на прояснение осъзна колко абсурдно е да си мисли, че някой би имал интерес да следи четиринайсетгодишно момиче с поведенчески проблеми.

Потегли, но тревогата не я остави на мира.

— Не се тревожете, когато не сте затрупан с работа — меко посъветва секретарката адвокат Кристен Фабер и му подаде папка. — Щом клиент не се е появил, използвайте времето за други дейности.

Например да сортирате купчината книжа върху бюрото си. Там цари пълен безпорядък.

Адвокатът взе папката и я отвори на път към кабинета си. Миризмата на пот, на афършейв и на зле преработен алкохол все още дразнеха ноздрите на секретарката. Тя отвори едно чекмедже и извади освежител за въздух. Неприятният мирис бързо се смеси със силен аромат на момина сълза. Тя вдиша уханието и сгърчи лице, преди да прибере флакона.

— Изобщо ли не се е обадил? — извика адвокат Фабер, но задавилата го кашлица щеше така или иначе да заглуши отговора ѝ.

Секретарката стана, взе чаша горещо кафе от ниския шкаф с документацията и влезе в кабинета му.

— Не — отвърна тя, след като Кристен Фабер престана да храни в препълненото кошче. — Сигурно е бил възпрепятстван. Ето, изпийте го.

Той пое димящата чаша и едва не я разплиска.

— Страхът от летенето направо ме побърка — промърмори той. — От Барбадос дотук не съм спирал да пия алкохол.

За секретарката му, приветлива, слабичка жена около шейсетте, не представляваше никаква трудност да си представи какво е правил шефът ѝ в Барбадос: много секс, гарниран с обилно количество алкохол — последното не само по време на полета. Работеше за него от близо девет години. В кантората, освен тях двамата се появяваше нотариус на половин работен ден. На хартия в офис сградата имаше още трима адвокати, но заради особеното разположение на стаите тя ги виждаше веднъж в седмицата. Адвокат Фабер разполагаше със собствен вход, приемна и тоалетна. Кабинетът му беше просторен, затова само в редки случаи ѝ се налагаше да сервира кафе и минерална вода в голямата заседателна зала в сградата.

Два пъти в годината, през юли и на Коледа, Кристен Фабер се откъсваше от ежедневието си. Заедно с компанията си от студентски години — мъже, до един разведени и богати — се отправяше към поредната луксозна дестинация, за да си припомни какво е да си двайсет и пет годишен хлапак. С много повече пари от тогава, разбира се. Всеки път се прибираще от почивката изтощен. Трябваше му седмица да се възстанови, а после не близваше алкохол до следващото приключение. Секретарката му предполагаше, че шефът ѝ страда от

рядка форма на зависимост към чашката. Това обаче не я смущаваше и можеше да го понесе.

— Самолетът кацна ли по разписание? — попита тя, колкото да каже нещо.

— Не. Приземихме се на „Гардермуен“ преди два часа и ако не беше тази среща, щях да се прибера, да си взема душ, да се преоблека и чак тогава да дойда. Мамка му.

Той отпи от горчивото кафе.

— Направи ми още една чаша, моля те. Май ще се наложи да отмениш срещата ми в два. Трябва...

Той вдигна ръка и подуши подмишницата си. По тъмния плат на костюма се бяха образували светли петна от потта му. Лицето му се сгърчи в погнуса.

— Пфу! Отивам си вкъщи!

— Както искате — усмихна се секретарката. — И в три имате среща с клиент. Ще се върнете ли дотогава?

— Да.

Той погледна ръчния си часовник и се поколеба.

— Премести срещата в два за два и половина, а клиентът от три ще почака малко.

Тя донесе каната с кафе и малка купа с шоколад. Зает да преглежда книгата, адвокат Фабер не й благодари.

— Проклетникът му с проклетник — промърмори той и прочете набързо документа в тънката папка. — А как настояваше да се срещнем веднага, щом се прибера.

Секретарката не реагира и се върна към задълженията си.

Главоболието направо го убиваше. Натисна очите си с пръсти, но и това не помогна. Кафето само предизвика сърцебиене заради взаимодействието с алкохола в кръвта му.

Остави последната папка най-отгоре върху препълнения с книжа кош, но тя се плъзна и падна на пода. Адвокат Фабер стана и я вдигна с раздразнение. Позамисли се, отвори едно чекмедже и я прибра вътре. Блъсна го и излезе от кабинета.

— Да се обадя ли на този... — секретарката погледна в книгата с графика над ръба на очилата си със стъкла във формата на полумесец — ... Никлас Винтер? Да насроча ли нова среща? Той наистина беше много настоятелен и...

— Не. Изчакай той да се обади. Тази седмица съм затрупан с работа. Сам си е виновен, щом дори не си направи труда да ни уведоми, че няма да дойде.

Взе големия си куфар и излезе, без да затвори вратата. Изобщо не попита секретарката как е прекарала Коледа с децата и внуците си в Тайланд. Тя чуваше как куфарът се удря във всяко стъпало, докато Фабер слиза надолу като инвалид, който тътри по-късия си крак.

Шумът от стъпките му постепенно утихна.

Обилният снеговалеж притъпяваше всички звуци. Спокойствието на коледните празници продължаваше да властва над квартала. Ролф Шлетан предпочете да се прибере пеш от ветеринарната клиника. Отне му час и половина. Снежната покривка върху тротоарите гонеше еднометрова височина и Ролф измина последните километри по платното, следвайки тясната ивица, разчистена от снегорина. Макар и рядко, по пътя се задаваха автомобили и го принуждаваха да нагази в белите преспи. Ролф дишаше тежко, целият потънал в пот. Зад последния завой започна да тича.

От разстояние къщата приличаше на сцена от филм за нацисти. Бялата снежна шапка над портала скриваше наполовина гравирания надпис „Няма по-хубаво място от дома“. В двора се бяха образували големи преспи. Трябваше пак да изринат снега.

Ролф спря пред портала.

Маркус още не се бе прибрал. Десетсантиметровият непокътнат сняг показваше, че никой не е идвал тук в продължение на няколко часа. Малкият Маркус гостуваше на свой съученик и Ролф го очакваше към осем. Многото лампи отвън светеха приветливо, снегът блестеше и придаваше приятен облик на потопената в сумрак къща. Покривът, покрит с трева, не се виждаше изпод снежната покривка. Ветропоказателите — дракони, изплезили език — сякаш всеки миг щяха да литнат с новите си бели криле.

Ролф изгупа снега от прасците си. Неочаквано погледът му падна върху отпечатък от автомобилна гума. Явно някаква кола бе свила към къщата и бе оставила дълбока диря в снега пред портала. Едва ли е била тук преди повече от няколко минути, съобрази Ролф. Приклекна и огледа внимателно следата: грайфера на гумите още личеше що-годе

ясно. Може би шофьорът е свил встрани, за да направи път на идващия срещу него автомобил. Стана и проследи с поглед къде ще го отведе „коловозът“.

Странно.

Направи няколко крачки. Стъпваше предпазливо, за да не заличи следите. След половин метър те се размиваха без плавна граница. След още половин метър изчезваха напълно. Оттам до улицата личаха само смътни очертания от автомобилни гуми. Ролф Шлетан се обърна да огледа следите зад гърба си. Бяха ясни като в средата. Със смътно безпокойство проследи „коловоза“ до неговото начало. Следите минаваха по малката площадка, а после се сливаха със следите от гуми по улицата. Между пътната лента и дома им нямаше ясна границата в снежната покривка, защото Ролф и Маркус възложиха почистването на фирма, която идваше с трактор два пъти в денонощието. Явно неизвестният натрапник бе пристигнал непосредствено след заминаването на снегорина.

Ролф сам не знаеше какво търси. Мистериозен автомобил е спрял пред вратата ни и е постоял там известно време, съобрази той. Между следите от гумите пред прага и по улицата имаше голяма разлика. Ширината на коловоза му подсказа, че гумите са на лек автомобил, не на камион или по-голямо превозно средство. Сигурно колата е дошла отдолу, свила е пред прага и е спряла там, разсъждаваше Ролф. Докато е стояла, под задните колела е навявал сняг, но заради престоя е нужно повече време снегът да заличи следите от гумите.

Внезапно се чу шум от двигател. Ролф вдигна глава и погледна към склона точно навреме, за да види как от отбивката потегля автомобил. Заради снега и тъмнината не успя да види регистрационния му номер. Подтикнат от неочаквано хрумване, той се втурна след автомобила. Преди да измине петдесетте метра дотам, колата се изгуби. Всичко утихна. Чуваше се само запъхтяното му дишане. Той отново приклекна и огледа внимателно следите.

Във въздуха танцуваха снежинки и се стелеха върху отпечатъците от гуми, които му се струваха някак познати. Ролф веднага извади мобилния си телефон, включи камерата и снима следата. Светкавицата се задейства автоматично заради тъмнината.

— Мерзавци — процеди той и се върна до къщата.

Шофьорите не използваха често тихата странична уличка, която лъкатушеше към поляните. Пръснатите наоколо къщи и дворовете им заемаха срамно голяма площ. През последните няколко месеца вълна от обири заля квартала. Тримата от съседите им станаха жертва на крадци, докато бяха на почивка със семействата си. Нито охранителните системи, нито фирмите успяха да предотвратят кражбите. Според полицията действала организирана банда. Преди четири седмици в къщата под тяхната трима разбойници нахълтали посред нощ и взели съседа за заложник. За да се доберат до четирите дебитни и трите кредитни карти на семейството, стреляли в скъпа картина и принудили деветнайсетгодишния му син да източи от банкомата в квартал Маюрстюа всички пари от тях.

Следите пред портала все още личаха ясно. Ролф Шлетан засне и тях, като се стараеше да ги снима от същото разстояние. Реши да ги прехвърли на компютъра, да ги увеличи достатъчно и да провери дали съвпадат със следите от изчезналия зад завоя автомобил. Прибра телефона в джоба си. Внезапно забеляза как изпод снега се подава фас. Наведе се и внимателно разрови отпечатъка от ботуша си. Появи се втори фас. А после и трети. Ролф огледа първия на мъждукащата светлина от уличната лампа, но не успя да установи дори марката цигари.

Три фаса. Ролф Шлетан отказа цигарите преди много години. Помнеше обаче, че обикновено след изпушена цигара се прави около седемминутна пауза. Седем, умножено по три, прави дваисет и едно. Ако шофьорът на колата е изпушил и трите цигари, значи е стоял почти половин час.

По данни на полицията обирите в квартала били дело на източноевропейци. Във вестниците предупреждаваха хората да си отварят хубаво очите, защото бандата или бандите явно провеждали мащабно проучване, преди да пристъпят към действие. Ролф прецени, че фасовете може да се окажат ценни при събирането на доказателствен материал.

Внимателно ги пусна в черно пликче — от онези, които винаги носеше в себе си за изпражненията на кучетата. Прибра пликчето в джоба си и си влезе вкъщи.

Реши незабавно да уведоми полицията.

Незнайно защо, телефонът се беше изключил, без тя да забележи. Сигурно някое от децата е натиснало копчето. По тази причина не получи съобщението на Ингвар. И изведнъж, когато чу стъпки по стълбите, се вцепени, преди да чуе гласа му:

— Аз съм. Прибрах се.

— Виждам, виждам — усмихна му се тя и го погали по бузата, а той я целуна нежно. — Ще се връщаш ли пак в Берген?

— Да, но работата не налага непрекъснато да стоя там и реших да хвана следобедния полет. Тази седмица ще остана в Осло.

— Чудесно! Гладен ли си?

— Вече хапнах. Прочете ли съобщението ми?

— Не. Телефонът се беше изключил.

Ингвар задърпа нетърпеливо вратовръзката си. Като видя колко се затруднява съпругът ѝ, Ингер Юхане му помогна да разхлаби възела и да я свали.

— Трябва да застрелят човека, измислил този идиотски аксесоар — промърмори той. — Какво става тук?

Той смръщи вежди при вида на купчините документи и книги, списания и хвърчащи листове, които обграждаха седналата на дивана Ингер Юхане и затрупваха почти цялата масичка пред нея. А тя, заела поза лотос, с очила за четене върху носа, отпиваше чай от половинлитрова димяща чаша.

— На път съм да стигна до корените на омразата — усмихна се тя. — В момента чета по въпроса.

— Боже мой — простена той. — Нима не ми стига омразата, която съзирам на всяко местопрестъпление? Какво пиеш?

— Чай. Две части „Lady Grey“, една част „China Pu-Ehr“. Ако искаш, налей си от термоса в кухнята.

Той си събу обувките и влезе в кухнята.

Ингер Юхане затвори очи. Тревожността ѝ не изчезна, но прекараният с децата весел следобед успя да я поразсее. На двайсет и първи януари Рагнхил навършваше пет години и говореше само за приближаващия си рожден ден. Затова организира пробно празненство за всичките си плюшени играчки и кукли. Поканени бяха и Ингер Юхане, и Кристиане. Рагнхил ги накара да си сложат шапки, направени от нейни дрешки с ваденки с Хана Монтана. Кристиане

изнесе подробен доклад върху движението на планетите около Слънцето и в заключение заяви, че когато порасне, ще стане космонавт. По-голямата ѝ дъщеря имаше по-особена, почти неразбираема представа за времето и по принцип проявяваше интерес единствено към настоящето, затова Ингер Юхане се въодушеви от бъдещите ѝ планове и извади всички астрономически книжки от детството си. Като малка и тя мечтаеше да полети в космоса.

Децата заспаха и безпокойството се завърна.

За да го преодолее, Ингер Юхане реши да поработи.

— Разкажи ми — Ингвар се отпусна тежко върху един стол.

Приблужи чашата до лицето си и усети с наслада как парата полепна по кожата му като влажна маска.

— Какво да ти разкажа?

— За омразата.

— Знаеш повече от мен по темата.

— Стига де. Интересно ми е. С какво се занимаваш в момента?

Тя отпи от чая. Напитката я освежи с приятния си киселецаващ аромат.

— Реших... — подхвана тя и направи кратка пауза — ... да дефинирам речниковото значение на понятието „омраза“. Трябва и да прецизирам какви действия и емоции предполага омразата, но смятам, че за да проуча сериозно престъпленията, извършени от омраза, е нужно да се съсредоточа върху самото понятие. А и най-неочаквано заваляха такива субсидии...

Тя вдигна очи, все едно наистина очакваше да види как отгоре се сипят банкноти.

— ... и може да привлече в екипа си онова момиче, за което ти говорих.

— Момиче?

— Шарлоте Холм. Социолог. Автор на... — Ингер Юхане се огледа и посегна към една тетрадка.

— „Любов и омраза — исторически анализ на понятията“ — прочете Ингвар.

— Изключително вълнуващ труд — тя остави тетрадката настрана. — Вече разговарях с нея и очаквам да се включи в екипа ми през февруари.

— И колко души ставате общо? — попита Ингвар и се намръщи, сякаш представата как група учени харчат парите на данъкоплатците за подробен анализ на понятието „омраза“ предизвиква дълбокото му недоверие към смисъла на начинанието.

— Четирима. Най-вероятно. Ще бъде много забавно. Досега почти не съм работила в екип. А това — тя вдигна един документ и показа с другата си ръка хвърчащите около нея листове, — това е законната омраза. Вербалната ненавист е защитена от свободата на словото. Тъй като агресивните изказвания срещу малцинствата до голяма степен изразяват мотивите за извършване на престъпления от омраза, смятам, че е интересно да се провери докъде се простират границите на позволеното.

— В смисъл?

— Ще проуча какво обхваща понятието „свобода на словото“.

— Според мен всички изказвания.

— Да, за съжаление е точно така.

— Защо за съжаление? Трябва да сме благодарни, че в страната ни всеки може да говори, каквото си иска!

— Да, но виж сега...

Ингер Юхане качи краката си на дивана. Ингвар я погледна. Прибра се с единственото желание да си легне веднага, дори и преди десет. И сега се чувстваше изтощен от безконечно дългия и безрезултатен работен ден, но вече не му се спеше. С годините двамата с Ингер Юхане попаднаха в капана на рутинното ежедневие, като обсъждаха неговата работа, нейните тревоги и децата. Виждайки съпругата си, потопена в море от книга, забравила за малко хлапетата, Ингвар изведнъж усети отново някогашната си страст към нея.

— Границите на свободното слово се простират далеч — отбеляза тя, докато ровеше из статиите. — Така и трябва да бъде. И все пак съществуват известни ограничения. Най-интересното се намира в наказателния кодекс, параграф 135 а. Без да те отегчавам с юридическа терминология, искам само да...

— Ти никога не ме отегчаваш.

— Напротив, случва се.

— Не и сега.

По лицето ѝ пробяга доволна усмивка и тя продължи:

— Регистрирани са няколко случая, в които нарушители на въпросния параграф са били подведени под съдебна отговорност. Но тези случаи се броят на пръсти. Спорният въпрос или по-точно отклонението се противопоставя на свободата на словото. И ако съдим по всички листове около мен... — тя разпери обезсърчено ръце и посегна към една книга — ... свободата на словото надделява. Точка.

— Това се подразбира от само себе си — отбеляза Ингвар. — За щастие живеем в модерно общество.

— Какво значи модерно? Дрън-дрън. Цяла вечер чета какви глупости бъдат противниците на хомосексуализма...

— Наблюденията ти май не са изцяло с научен характер.

Тя млъкна, въздъхна и склочи ръце на тила си.

— В момента не се чувствам като учен. Изморена съм. Направо се отчаях. За да дефинираме дадено престъпление като извършено от омраза, не е достатъчно виновникът да мрази жертвата си като индивид. Трябва да възприема жертвата си като представител на определена група хора. Недоумявам как е възможно да съществува нетърпимост между отделни групи в нашето общество. Разбираемо е хората да се мразят в Газа или в Кабул, но тук? В спокойна държава като Норвегия, изградена върху принципите на социалдемократията?

Тя отпи голяма глътка чай, задържа го в устата си и преглътна.

— Прекарах два месеца в проучване на обществени изявления за мюсюлмани, чернокожи и други етническо-културни малцинства. Мнозинството ги дискриминира и противопоставя „ние“ срещу „те“.

Ингер Юхане подсилваше думите си с кавички във въздуха.

— Накрая ми се догади. Гади ми се от подобни разделения, Ингвар! Направо се чудя как ли заспиват норвежките майки и бащи от мюсюлмански произход. Какво ли е да завиваш всяка вечер детето си и да му четеш приказка преди лягане, знаейки какви гадости се сипят по негов адрес... — Тя присви очи и свали очилата си. — Всичко стана законно. Е, трябва да има свобода на словото. Демократията в Норвегия процъфтява, но не мога да кажа същото за културата на изказванията...

Дъхна върху очилата си и ги забърса с края на ризата си.

— Извинявай — усмихна се горчиво тя, — просто си представям как бих се чувствала като майка на дете от презирано малцинство.

— Е, майките на такива деца имат какво да научат от теб по отношение на родителската тревожност — пошегува се Ингвар. — Но...

Той стана, остави чашата си върху масата, избута книжата в другия край на дивана и седна до Ингер Юхане. Прегърна я и я целуна по косата, която миришеше на палачинки.

— Какво общо има всичко това с престъпленията от омраза? — попита той. — Единодушни сме, че такива изказвания не са криминално деяние и попадат под защитата на закона за свободното слово.

— Ами... — тя търсеше точните думи. — Тъй като субстанцията в ксенофобските изявления... — отново спря. — Тъй като съдържанието на ксенофобските статии и изявления съвпада с... с възгледите на... на онези, които пребиват или убиват чужденци... искам да кажа... — взе чашата, но не отпи. — Ако целта ни е да направим сериозен анализ на престъпленията от омраза, трябва да разберем кое я поражда. Не визирам традиционните обяснения, свързани с условия на живот, загуба на близък, сблъсъци, подялба на ресурси, религиозни противопоставяния и така нататък. Необходимо е да проучим кое... отрицва тази омраза. Желанието ми е да изследвам дали има връзка между агресивните, но законни изказвания, от една страна, и криминалните деяния, от друга.

— Тоест дали първото благоприятства появата на второто?

— Нещо такова.

— Не е ли ясно от само себе си? Просто обаче няма как да забраним на хората да изказват мнението си!

— Не може да приемем взаимовръзката между възглед и действие за даденост. Нужно е да се проучи подробно.

— Тате! Тате!

Ингвар скочи от дивана и се втурна към детската стая. Ингер Юхане затвори очи. Молеше се Кристиане да не се събуди. Чу как Ингвар тихичко успокоява Рагнхил, а гласът му се преплита с хленченето на малката. Постепенно тя притихна. Съседите под тях явно си бяха легнали. Допреди няколко часа до Ингер Юхане долитаха стряскащите звуци от напрегнат екшън. Имаше чувството, че куршумите буквално профучават покрай ушите ѝ.

— Заспа — Ингвар се отпусна на дивана. — Сънувала е нещо. Говореше ми в просъница. Докъде стигнахме?

— Не знам — изморено въздъхна тя. — Вече наистина не знам.

— Мислех, че очакваш с радост да започнеш проекта. Да работиш върху него, де.

Тя сложи ръка върху корема му и се сгуши в прегръдката му.

— Така е — промърмори тя. — Но тази вечер омразата ми дойде в повече. Дори не те попитах как мина денят ти.

— По-добре не ме питай.

Постепенно той се отпусна под тежестта на тялото ѝ. Дишането му стана дълбоко и нейното също се успокои. Беше стегнал доста колана си. Ингер Юхане усещаше как коремът му се издува и напират под панталона.

— Ингвар, какво ще кажеш да си сложим пердета?

— Хм?

— Пердета — повтори тя. — Тук, в хола. През зимата прозорците изглеждат големи и мрачни.

— Съгласен съм, ако не се налага да ги избирам, купувам и окачвам.

— Дадено.

Дойде време да се надигнат от дивана и да поразтребят. Децата ставаха рано и ако завареха бъркотията на сутринта, щяха да разхвърлят листовите още повече.

— Миришеш прекрасно — прошепна тя.

— Всичко в мен е прекрасно — сънливо отвърна той; в гласа му долови спокойствие, каквото не бе усещала от седмици. — Нали съм най-добрият полицаи на света.

— Полиция! Не мърдай! Казах ти да не мърдаш! — извика полицаи Кнют Борк от вратата на служебния си автомобил.

Момчето изскочи от тъмнозелено волво. Колата беше чиста, но табелата с регистрационния номер не се четеше от мръсотия. Най-старият трик, помисли си Кнют Борк и хукна след момчето.

— Задръж водача на волвото! — извика той на колегата си, който тичаше през шосето.

От пет дни в Норвегия беше незаконно да се купува секс. Новият закон мина през Стуртинга без много шум, но нямаше изгледи да ограничи проституцията. Откритото предлагане по улиците временно се преустанови, вероятно докато ситуацията се поизясни. И все пак в Осло не представляваше трудност човек да открие жрици на любовта и от двата пола, а и не липсваха желаещи да се възползват от услугите им. Единствената разлика се свеждаше до усложнената ситуация и за двете страни. Това обаче правеше заниманията им вероятно още по-вълнуващи.

Момчето бягаше бързо, но полицаи Борк го настигна след петдесетина метра.

Клиентът със скъпата кола — на възраст около трийсет и пет години — изгуби ума и дума от страх. Бе се опитал да скрие под старо одеяло две детски столчета на задната си седалка. Полицаят отвори вратата на колата му и го завари с отворен цип на дизайнерските дънки. Мъжът излезе на тротоара и избухна в сълзи.

— Мамка му — пицеше момчето отсреща, — ще ме убие!те!

— Няма — успокои го полицаи Борк. — Ако се държиш като добро момче, няма да ти слагам белезници. Става ли? Усещането не е особено приятно и на твое място не бих...

Момчето се примири, макар и неохотно. Слабичкото му тяло се поотпусна. Борк разхлаби хватката около китките му. Момчето се обърна и той го видя в лице. Изглеждаше по-млад, отколкото си бе представял. Още дете, с пухкави бузи, хлапакът нямаше и шейсет килограма. От лявата му ноздра — разширена от ранички и гной — се спускаше херпес до горната му устна. Борк потръпна от погнуса. Прииска му се да пусне момчето и да не се занимава с него.

— Нищо лошо не съм сторил! — запротестира то и избърса носа си с ръкава на шушляковото яке. — Не е забранено да си продаваш тялото. Закопчайте онзи перверзник!

— Ще получи солидна глоба. Но понеже си свидетел, се налага да разпитаме и теб. Ела в колата. Хайде. Как се казваш?

Момчето мълчеше. Кнют Борк го подкани с ръка да върви, но то упорито не помръдна от мястото си.

— Добре ме чуй — подхвана полицаят. — Има два начина да се справим със ситуацията. Единият — лесен и безболезнен, другият няма да ти се стори приятен. Както впрочем и на мен. Ти решаваш.

Никакъв отговор.

— Как се казваш?

Отново мълчание.

— Добре тогава — заключи полицаят и извади белезниците. — Ръцете на гърба, ако обичаш.

— Мартин. Мартин Сетре.

— Мартин — повтори Борк и прибра белезниците в джоба си. — Носиш ли някакъв документ за самоличност?

Момчето поклати леко глава и сви рамене.

— На колко си години?

— На осемнайсет.

— Я си помисли пак — подкани го полицаят.

— На седемнайсет. Ще ги навърша след няколко дни.

Богатият клиент захленчи още по-пронизително. Стана един часът. По улиците почти не се движеха автомобили. От съседната пресечка се чуваше тракането на трамвая. Профучавайки покрай двата спрели автомобила — волвото и полицейската кола — шофьорът на едно такси натисна силно клаксона, за да им напомни, че са паркирали неправилно. На тавана на колата му светеше табела за „свободно“ в търсене на потенциални пътници. Коледните празници и финансовата криза задушаваша нощния живот в Осло през януари и градът приличаше на обезлюден.

— Кнют — извика високо колегата на Борк. — Ела за малко!

— Мърдай — Кнют Борк дръпна момчето за слабото кокалесто рамо: полицаят го обвини с лекота с едната си длан.

Мартин Сетре се подчини неохотно.

— Май ще се наложи да отведем и този в ареста — съобщи другият полицай, когато се приближиха. — Виж какво намерих!

Борк надникна в колата.

Средната конзола между двете предни седалки беше отворена. В пространството под подлакътника, предназначено за дребни вещи, се мъдреше препълнен плик, притворен едва-едва. Кнют Борк си сложи найлонови ръкавици, хвана го внимателно за крайчето и го извади.

— Я виж ти — той взе от праха с върха на пръста си и го опита. — Каква била работата. Хашиш, нали?

Не получи отговор на напълно излишния си въпрос. Полицаят претегли плика в ръка със замислен вид.

— Около половин килограм — прецени той. — Внушително количество!

— Не е мой — проплака мъжът. — Той го донесе! — посочи Мартин.

— Да бе! — кресна момчето. — Ще имаш много здраве! Поисках му пет грама за работата, а вижте какво получих!

Мартин свали ципа на якето си и бръкна във вътрешния джоб, откъдето извади малко топче, и го показва на полицаите.

— Най-много три грама — обясни той, докато топчето се люлееше пред лицето му. — Най-много! Да не мислите, че щях да изляза от колата му, без да си взема хашиша, ако наистина беше мой! Абе ти идиот ли си? — обърна се то към мъжа.

— Малкият има право, а?

Полицаят сложи ръка върху рамото му и поиска обяснение. Мъжът, възползвал се от услугите на момчето, се разхълца.

— Умолявам ви, не ме вкарвайте в ареста! Ще направя каквото кажете, ще... ще ви дам каквото...

— Замълчете — предупреди го Кнют Борг с вдигната ръка. — Нека не влошаваме допълнително положението. А сега съвсем спокойно ще...

— Може ли да си тръгвам? — изписука Мартин. — Аз не ви трябва. Дори да ме задържите, ще трябва да ме изпратите в агенцията за закрила на детето и бумацината не ви мърда. По-добре...

— Нали уж твърдиш, че не си дете. Идвай.

Нощен автобус се принуди да криволичи, за да мине между двата автомобила, препречили двете платна. Един-единствен пътник надникна любопитно през прозореца да огледа четиримата души. Автобусът продължи пътя си, ръмженето на двигателя му заглъхна и настана тишина.

— А колата ми? — хлипаше мъжът, докато полицаят го отвеждаше към полицейския автомобил. — Жена ми как ще закара децата на градина?

— Нека се изразя така. Кнют Борк му помогна да се качи на задната седалка. — Утре сутринта жена ви ще има далеч по-сериозни проблеми от липсата на собствен транспорт.

МОМЧЕ ОТ УЛИЦАТА

Все повече гости се оплакваха от лоша миризма. Домакинят на хотела непрекъснато водеше недоволните в други стаи, защото твърдяха, че в техните не се диша от смрад. Отгоре на всичко оплакванията идваха от целия хотел, а източникът не можеше да се локализира. Накрая ситуацията стана критична. Заради многото необитаеми помещения в хотела не останаха достатъчно стаи за предварителните резервации.

„Континентал“ в Осло — хотел с отлична репутация — не можеше да си позволи неприятна миризма.

Човекът за всичко Фритьоф Хансен прекара повече от петдесет минути в напразни опити да открие откъде идва проблемът. Започна с първата стая, освободена от французин със заплахата, че ще се премести в „Гранд“. Отвори вратата. Лъхна го противна сладникава миризма. Фритьоф Хансен не установи нищо, което да я обясни. Банята беше изрядно дезинфекцирана, в чекмеджетата имаше само задължителните за „Континентал“ брошури за заведенията и възможностите за развлечение в Осло и издание на Новия завет. Под леглото намери мръсно парче памук, а зад крака на леглото — презерватив, но те не миришеха неприятно, Фритьоф Хансен стига до извода, че в стаята няма места, където миризмата да се усеща по-силно. Излезе в коридора и отново усети в ноздрите си познатия аромат на лукс и чисти килими. В съседната стая всичко беше наред, но в стаята в дъното на коридора отново се разнасяше смрад.

Направо необяснимо.

Слезе във фоайето, застана с разкрасени крака и ръце на гърба, вирна нос и подуши въздуха. За своите шейсет и три години Фритьоф Хансен бе изгубил остротата на обонянието си, след като в продължение на четирийсет от тях пушеше по една кутия цигари на ден. Преди три години обаче ги отказа и си възвърна поне отчасти притъпеното усещане за вкус и мирис.

— Едвар — повика той пиколото с чанта под мишница и два куфара в ръце. — Долавяш ли необичайна миризма?

— Не — простена Едвар, без да спира. — Обаче в мазето вони ужасно!

— Аха...

Фритьоф Хансен изпъна крака като войник и избърса въображаема прашинка от работния си гащеризон — зелен, току-що изгладен, с остър ръб на крачолите. Черните му обувки лъщяха от чистота. Закачена за колана му на ластик висеше служебната му карта, снабдена с магнитна лента, която в комбинация с неособено трудноразгадаемия код 1111 му осигуряваше достъп до всички помещения в сградата. Тръгна с маршова стъпка и изопнато тяло.

Мазето на „Континентал“ представляваше необозрим лабиринт, но не и за Фритьоф Хансен. Повече от шестнайсет години той се грижеше за реда в хотела. Миналата година го повишиха в „главен иконом“. Даваше си сметка, че го нарекоха така само за да го възнаградят за лоялността му. Всъщност той не оглавяваше нищо. Преди да постъпи на работа в „Континентал“, Фритьоф Хансен опаковаше дамски превръзки в предприятие за неквалифицирани работници в североизточната част на Осло. Работеше много сръчно и от само себе си се превърна в неформален ръководител. После шефът му го препоръча за свободното място в „Континентал“. Фритьоф Хансен се яви на интервю за работата гладко избърснат, с кутия инструменти и хубав костюм. Назначиха го и оттогава не бе отсъствал и ден.

Но мазето никак не му харесваше.

Сложно устроената апаратура там поддържаха специалисти. Случваше се Фритьоф Хансен да смени изгоряла електрическа крушка или да поправи ключалката на заяждаща врата, но хотелът имаше договор с външни фирми да подновяват и поддържат парното отделение и вентилационната система. Модулите, снабдяващи сградата с чист въздух, се помещаваха на покрива и в отделна стая на последния етаж. В мазето се намираше само механизмът. С годините, след многобройните ремонти и подобрения на сградата, модулите и механизмът се превърнаха в две независими инсталации. При последното модернизиране специалист посъветваха хотелската управа да подмени всичко. Щеше обаче да излезе много скъпо, затова ръководството на „Континентал“ и фирмата доставчик на оборудването се споразумяха за компромисен вариант: инсталираха нов, по-малък

агрегат, за да облекчат стария. Фритьоф Хансен чу монотонното бръмчене още преди да навлезе в най-вътрешния коридор, където зад заключени врати се намираше машинното отделение.

Слезе по стълбите. Сбърчи нос. Не вонеше като в мръсните помещения, но и тук се носеше необичайна сладникава миризма, примесена с влага, прах и характерния мирис на старо.

Фритьоф Хансен не вярваше в призраци.

Вярваше в брат си, в Работническата партия и в ръководството на хотела, което му обеща да работи в „Континентал“, докато го държат краката. С годините започна да вярва и в себе си, но не и в призраци. Те са невидими. А онова, което не се вижда, не съществува. И въпреки това крачеше със страх през дългия тесен коридор с врати към тайнствени помещения, където се криеха познати, но непонятни за ума му апарати.

Коридорът зави наляво. Миризмата се усили, Фритьоф Хансен приближаваше инсталацията за чист въздух, поместена в две отделни помещения едно до друго. Безпокойството му се увеличаваше с всяка измината крачка. Трябваше да вземе някого със себе си. Например Едвар — много готин тип, винаги се спираше да си побъбрят.

Едвар обаче работеше като пиколо, а Фритьоф Хансен, в качеството си на главен иконом, носеше бадж на гърдите си и разполагаше с код за достъп до всички стаи в цялата сграда. Задължението да се справи с проблема беше лично негово и домакинът му отпусна един час да разбере откъде идва проблемът, преди ръководството на хотела да повика професионалисти.

Сякаш Фритьоф Хансен не е професионалист!

Макар повечето инсталации в мазето да бяха стари, помещенията се отваряха с модерни четци на карти, Фритьоф Хансен прокара служебната си карта през магнитното устройство на най-близката врата и въведе кода, като се мъчеше да не трепери.

Отвори вратата.

Още щом прекрачи прага, го удари силна вълна от смрад и той инстинктивно отстъпи назад. Закрил носа си с длан, пристъпи колебливо в мрачното помещение. Със свободната си ръка напипа ключа за осветлението. Луминесцентните лампи окъпаха стените в синя, неприятно ярка светлина и го заслепиха.

На четири метра от него, наполовина скрити зад някаква инсталация, се виждаха два крака от коленете надолу. Трудно беше да се определи дали са мъжки, или женски.

Фритьоф Хансен си бе създал ежедневен ритуал. Всяка вечер в десет без двајсет и пет гледаше по телевизията „От местопрестъплението“. Една бира, малък плик чипс и серия от криминалната поредица, преди да си легне. Харесваха му и двете версии: от Маями и от Ню Йорк. Но фаворитът му беше Гил Грисъм от оригиналния сериал, където действието се развива в Лас Вегас. След като замениха Грисъм с онзи, чернокожия, Фритьоф Хансен не гледаше епизодите с предишния интерес.

Грисъм бе ненадминат.

Гил Грисъм не би одобрил главният иконом в реномиран хотел да нахълта на местопрестъпление, унищожавайки много микроскопични улики. Защото у Фритьоф Хансен не остана и капка съмнение, че помещението в мазето се е превърнало в местопрестъпление. Човекът до стената беше мъртъв. Той си спомни как в един епизод от сериала Грисъм установи часа на смъртта на едно мъртво прасе, след като проучи стадия на развитие на ларвите в него. И от телевизионния екран гледката бе потресаваща.

— Мъртвило — промърмори той, за да убеди себе си. — Мирише на смърт.

Бавно излезе и затвори вратата. Натисна бравата, за да се увери, че е заключена, и пое към стълбището. Още преди да стигне деветдесетградусовия ъгъл на коридора, Фритьоф Хансен тичаше като обезумял.

— Отначало смятах да го пусна, но впоследствие намерихме хашиш и реших да го задържа за разпит. Случайно се сетих за...

Полицай Кнют Борк подаде доклада си на Силе Съоренсен, докато пресичаха синята зона на полицейското управление. Тя го взе и спря, а очите ѝ пробягаха по листа.

След проверка се изясни, че Мартин Сетре е на петнайсет години и единайсет месеца. Първите години от живота си прекарва с биологичните си родители. Още в детската градина се очертава като дете на проблемно семейство. Фрактури, синини. Не се пази от

контузии в детската градина и често се наранява по невнимание, но повечето травми са от къщи. Педагогически съветник настоява да му назначат изследване за хиперкинетично разстройство с нарушение на вниманието. Преди да се проведе изследването, семейството се премества в друг град.

Мартин тръгва на училище в малка община в Йостфол. Само след половин година го приемат в болница заради болки в стомаха с неизяснен произход. През пролетта на първата му година като ученик една преподавателка ненадейно посещава дома им и заварва детето в гаража за велосипеди в оскъдно облекло. Учителката уведомява агенцията за закрила на детето, но преди подаденият от нея сигнал да бъде разследван, семейството се премества в друг град. И така, докато на единайсет години Мартин постъпва в столична болница със счупен череп. Лекарите успяват да спасят живота му. По-трудно се оказва да му осигурят нормално съществуване. Дотогава непрекъснато подхвърлят момчето между разни институции и приемни семейства. Последно побягва от детски дом миналата Коледа. Там го настаняват насила. Поради липса на доказателства няма как да се повдигнат обвинения срещу родителите му.

— Мму — процеди Силе и вдигна глава.

— Какво?

— Мамка му — отчетливо изруга тя.

— Права си — кимна Кнют Борк. — Ето, тук е.

Той отключи вратата.

— По закон нямаме право да го заключваме без присъствието на пълнолетен придружител — обясни тихо полицаят. — Но това момче щеше да офейка на секундата, ако бях оставил вратата отключена. Три пъти се опита да избяга по време на пътуването от Центъра за закрила на детето.

— От понеделник ли е там?

— Да. Тук го оставих сам за не повече от пет минути.

Отвори вратата. Мартин Сетре не повдигна глава.

Люлееше се на стола, качил единия си крак върху масата. Мръсният му ботуш лежеше в локва от разтопен сняг. Облегалката на стола се удряше ритмично в стената зад гърба му и вече бе оставила отпечатък върху тапета.

— Престани веднага — нареди Кнют Борк. — Това е главен инспектор Силе Сьоренсен. Искате да си поговорите.

Момчето продължаваше да гледа надолу. Играеше си с кутия тютюн за дъвчене, но още не беше сложил от него под устната си. Тя обаче се бе подула ужасно от херпеса.

— Здравей — усмихна се Силе и седна срещу него. — Искате ли да се запознаем?

Никакъв отговор.

— Разбирам — кимна тя и избухна в смях.

— Какво толкова смешно има? — попита я Мартин, без да я поглежда.

— Не се смей на теб, а на Кнют.

Тя посочи младия си колега, а Борк повдигна вежди съвсем леко и отново си възвърна равнодушното изражение. Възседнал на обратно стола, той се наведе над облегалката с папка в ръка.

— Когато ми показва досието ти, се хванахме на бас — обясни Силе. — Заложих сто крони, че ще се люлееш на стола, ще държиш кутия с тютюн и няма да ми подадеш ръка. После заложих още сто, че няма да ме погледнеш в очите през първите петнайсет минути. Май ще забогатея. Затова се разсмях.

И тя продължи да се смее. Момчето свали ботуша си от масата, отпусна предните крака на стола върху пода и прикова поглед в нея.

— Още не са минали петнайсет минути — заядливо отбеляза Мартин. — Изгуби баса.

— Само половината — усмихна се тя. — Засега сме 1:1. Тепърва ще разберем какъв ще бъде крайният резултат.

Някой почука леко на вратата.

— Влез! — извика Кнют Борк.

На прага се показа запъхтяна трийсетина годишна жена с наднормено тегло и широки дрехи.

— Извинете за закъснението. Днес съм затрупана с работа. Казвам се Андреа Соли и работя в Агенцията за закрила на детето.

Последното обяснение отправи към Мартин и му протегна ръка. Той я пое колебливо и се здрависа с нея, без да стисне дланта ѝ и без да се изправи.

— И така, всички формалности са спазени — заключи Андреа Соли и седна на един стол.

Момчето затвори очи и се престори, че се прозява. Всъщност актуализираше равностметката си. В дългия списък на Мартин Андреа Соли беше 62-ата поред от социалните работници, вещи лица, адвокати и ведомствени служители, които бе срещал. Първата в живота му загрижена служителка от социално заведение го предразположи да ѝ разкаже всичко. Той дори ѝ довери как баща му е удрял главата му в тоалетната чиния, докато Мартин изгуби съзнание. Служителката му обеща положението да се оправи. Но той не усети никакво подобрение и престана да вярва на глупостите, които дрънкаха.

— Задържали са те преди три дни — подхвана Силе Сьоренсен. — За притежание на три грама и половина хашиш, пише в доклада. Честно да ти кажа, това изобщо не ме интересува. Не ме засяга и решението ти да се продаваш на улицата. Искam само да разбера...

Тя пое листа, който Кнют Борк извади от папката.

— ... подробности за задържането ти на 21 ноември миналата година.

— Какво? Сега започнахте да ровите из стари неща, така ли? — Мартин не можеше да стои спокойно.

— Стари ли? Случило се е преди месец и половина, Мартин. Ние в полицията не наричаме такива събития стари. Успокой се, твоето провинение не ме интересува. Искam да те питам друго.

Момчето се наведе напред, като плъзгаше кутийката с тютюн върху масата подобно на хоккейна шайба.

— Познаваш Хавре Гани, нали?

Лъжливата шайба заснова още по-бързо между двете му ръце.

— Не се преструвай, Мартин. Задържали са ви заедно. От доклада става ясно, че се познавате. Искam само да разбера...

— Не съм виждал Хавре от цяла вечност — кисело отвърна момчето.

— Вярвам ти.

— Не знам нищо за него — смутолеви Мартин.

— Приятели ли сте?

Момчето направи гримаса.

— Това да или означава, или не?

— С моя начин на живот не е никак лесно да си намериш приятели. Та аз не се задържам никъде повече от две-три седмици!

— Отговорността за това е твоя: ти непрекъснато бягаши от домовете — прекъсна го Андреа Соли. — Разбирам колко ти е трудно, но какво да направим, като...

— Предлагам да обсъдите този въпрос по-късно — прекъсна я Силе Сьоренсен. — Пак ще те попитам, Мартин: познаваш ли добре Хавре?

Той поднови хокея на маса, без да отговори.

— Изчерви се. Да не сте били гаджета?

— Какво?

Раната в носа му се разкърва. Тънка червена струйка се стичаше по жълтата неравна коричка на разранения му нос.

— Аз и... Хавре? Та той дори не е обратен! Прави го заради парите!

— А ти?

— Какво за мен?

— Обратен ли си?

— Нямате право да ми задавате такива въпроси.

В задния двор се чу сирена. Две свраки кацнаха върху перваза и се вторачиха в хората с въгленовочерните си очи. Сякаш не забелязваха воя.

Момчето присви очи и отпусна ръце в скута си.

— Щом толкова искате да знаете, обратен съм. В това няма нищо срамно.

Целият настръхнал, Мартин я гледаше упорито и невъзмутимо.

— Напълно съм съгласна.

Ако беше с десет килограма по-тежък и нямаше рана на лицето, Мартин можеше да мине и за симпатяга. За жалост и зъбите му бяха в ужасно състояние — нещо нетипично за норвежките деца през 2009-а. Докато говореше, се виждаше как зъбите му, повечето от които с некачествени пломби, са покрити със сивкав зъбен камък. Но пък имаше големи сини очи и дълги, подвити мигли като на малко дете.

— Не може ли тези двамата да си ходят? — попита той.

— Кои?

Мартин посочи социалната служителка и полицаия.

— Аз веднага излизам, но Алдреа Соли трябва да остане — обясни Кнют Борк. — Нямаме право да те разпитваме в нейно отсъствие.

Полицаят стана, остави папката пред Силе Съоренсен и избута стола под масата.

— Обади се, когато приключите. Ще бъда в кабинета — каза й той.

Вратата зад него се затвори. Мартин гледаше недружелюбно Андреа Соли.

— Нямам нужда от твоята закрила — заяви той. — Тръгвай си.

Силе изпревари социалната служителка:

— И дума да не става. Невъзможно е. Разкажи ми за отношенията ти с Хавре.

Мартин облиза раната си. Кръвта от носа му стана светлочервена, когато се смеси със слюнката, и неочаквано голяма част от коричката се отлюспи.

— Мамка му! — изкрещя той и се хвана за устата.

От мястото рухна кръв. Андреа Соли извади пакет мокри кърпички от дамската си чанта. Мартин си взе три и притисна раната.

— С Хавре не сме били гаджета — възбудено отрече той и издаде, че гласът му още не е напълно мутирал. — Бяхме само приятели!

— Ако ти е приятел, защо не знаеш къде се намира? — възрази Силе.

Мартин не отговори. Очите му плувнаха в сълзи, но тя не можеше да определи дали заради обрата в разговора, или заради раната на устната. Силе се колебаеше как да продължи. За да спечели време, отвори половинлитрова бутилка минерална вода и наля в три чаши.

— Хавре е мъртъв — тихо каза тя.

Свраките литнаха от перваза, изграчиха дрезгаво и изчезнаха в мрака над града. Най-сетне спря да вали сняг. Стана четири следобед. От коридора се чуваха забързаните крачки на служителите, нетърпеливи да се приберат в домовете си.

— Имах предчувствие — прошепна Мартин, пусна окървавената кърпичка и захлупи лице върху ръцете си. — Знаех си, че ще стане така — изхлипа той.

— Кога го видя за последно, Мартин?

На Силе Съоренсен й се прииска да го прегърне и да го утеши. Сякаш можеше да утеши шестнайсетгодишно момче, изгубило отдавна шансовете си за нормален живот!

— Кога го видя за последно? — повтори тя.

— Не помня — проплака той.

— Важно е, Мартин. Хавре е бил убит.

Момчето спря да хълца.

— Убит ли? — задавено простена той.

— Да. По тази причина те моля да се сетиш.

— Да не мислите, че аз съм го убил?

Той не звучеше нито разгневен, нито обиден. Мартин Сетре беше свикнал хората да го обвиняват за всичко.

— Не, за бога. Нито за миг не допускам да си убил приятеля си.

— Добре — подсмръкна той и се поизправи на стола. Андреа Соли му посочи пакета с кърпичките. Той не посегна към тях.

— Никога не бих извършил подобно нещо!

— Помъчи се да се сетиш кога го видя за последен път. Припомням ти, че на 21 ноември са ви задържали двамата. Пада се петък. Нали не си забравил тази случка?

Той поклати глава едва забележимо.

— В доклада пише, че теб са те завели в социалната служба, а Хавре е успял да избяга по време на пътуването дотам. След това видяхте ли се?

— Да...

Той мислеше усилено. Бръчка проряза носа му.

— Аз избягах на следващия ден. Срегнахме се в... неделя. И в... — той посегна към чашата с минерална вода. — Може ли да ми донесете кока-кола?

— Разбира се. Ето.

Тя му подаде бутилка. Мартин я отвори и отпи направо от нея. При допира на стъклото до раната, която продължаваше да кърви, лицето му се сгърчи в болезнена гримаса.

— Видяхме се в неделя. Сигурен съм, защото...

Той млъкна.

— Защото? — подкани го Силе Сьоренсен.

— Няма да ви кажа.

— Мартин, разбери...

— Не желая да говоря за въпросната вечер, ясно? Няма нищо особено за казване. С Хавре се срещнахме и на следващия ден.

— Аха — Силе отвори календара на мобилния си телефон. — Тоест на... 24 ноември, понеделник?

— Нямам представа каква дата е било. Нали ви казах: в понеделника след като ни закопчаха. Тогава щяхме да...

Взе си кърпичка и внимателно подсуши раната си. В очите му още имаше сълзи. Вече не плачеше, но изглеждаше още по-съкрушен.

— Щяхме да пообиколим района, да отидем на кино. Трябваха ни пари.

До този момент Силе Съоренсен си водеше бележки. Сега взе химикалката, но не побутна листа.

— Кой филм се канехте да гледате? — попита тя и побърза да добави: — За да сверя датата, не за друго.

— „Макс Манюс“.

Тя се усмихна.

— Не ме будалкай, Мартин. Премиерата на „Макс Манюс“ беше чак на Коледа.

— Добре, де. Не си спомням. Казвам ви истината. Забравил съм заглавието на филма, защото изобщо не отидохме на кино.

— А какво правихте?

— Ами... искахме да намерим отнякъде пари. Слязохме до Централна гара.

Той търсеше погледа ѝ, за да се увери, че полицайката разбира намека му. Силе кимна. Мартин го изтълкува като потвърждение.

— Имаше много народ. Гъмжило.

— В колко часа отидохте на гарата?

— Не знам. Следобед. Но не се беше свечерило. Решихме да оставим филма за по-късно. И така, мотаехме се на обичайното място...

— Къде?

— На входа откъм площада.

— И?

— Не се появи никой.

— Как така никой? Нали каза...

— Никой от редовните клиенти.

Той чоплеше кутийката с тютюн. Силе забеляза колко дълги, нежни, почти женствени пръсти има Мартин.

— Решихме да тръгнем към мола, но на излизане някакъв тип ни заговори на английски. Или може би на американски. Не съм сигурен. Май на американски.

— И какво искаше?

— Обичайното — тросна се Мартин. — Но не смееше да каже направо. Използваше странни... В него имаше нещо злоецо.

— В смисъл?

— Не знам. Не исках да тръгвам с него. Той беше...

Мартин търси точните думи доста време и Силе му зададе въпрос, за да го улесни:

— Сецаш ли се как изглеждаше този мъж?

— Дъртак. Скъпарски дрехи. Малко дебел.

— Какво разбираш под дъртак?

— Ударил четирийсетака! Гнусен. Разпитваше много. Старците не ми харесват. Двайсет и пет годишните биват. Но по-възрастните не стават. На Хавре обаче му трябвах спешно пари и се съгласи да тръгне с онзи тип — той заби поглед в бутилката с кока-кола. — По дрехите му личеше, че е тузар, нали разбирате?

Силе Съоренсен разбираше по-добре от всеки друг. Тя беше най-богатият полицай в страната, след като наследи цяло състояние още на осемнайсет години. Кандидатства в Полицейската академия, защото искаше да си наложи да живее като обикновените служители на реда. Вече свикна да си купува дрехи предимно от „H&M“. Разбираше обаче прекрасно за какво говори Мартин.

— А после какво стана?

Той вдигна глава. Очите му я изплашиха. Отчаянието от смъртта на приятеля му премина в пълна апатия. Той сви рамене и промърмори нещо неразбираемо.

— Какво?

— Не помня.

— И оттогава не си виждал Хавре?

Той непрекъснато буташе раната си с език. Само поклати глава.

Първоначалните изводи от аутопсията сочеха, че Хавре Гани е починал между 15 и 25 ноември. Мартин Сетре го бе видял на 24. Тогава Хавре бе изчезнал с непознат клиент.

— Трябва да ми помогнеш — настоя Силе.

Той продължаваше да мълчи.

— Нужно ми е описание на този подозрителен мъж. Ще се опиташ ли да ми съдействаш?

— Добре — съгласи се той. — Но първо искам да хапна нещо.

— Разбира се. Какво ти се яде?

За първи път Силе забеляза лека усмивка по разраненото му лице.

— Говежда пържола с лук и голяма порция печени картофи — поръча си Мартин. — Умирам от глад.

Ингвар Стубьо се изкашля, за да заглуши ръмженето в стомаха си. Само преди час изяде ябълка и банан, но започна да му премалява от глад. В навечерието на Новата година се качи на везната за първи път от две години. Трицифреното число, която се изписа на екрана, го изплаши не на шега. Понеже нямаше как да смести физически упражнения във вече запълнения си график, се налагаше да намали храната. Без да споделя с никого, Ингвар се регистрира в сайт за хора с наднормено тегло, където безжалостно му съобщиха, че дневно поглъща 4000 калории вместо разрешените за него 1800. Да се ограничава в яденето му се струваше истински ад.

В бюрото си още държеше три десерта „Кит Кат“. Отвори чекмеджето и огледа шоколадовите блокчета.

Половин десерт е нищо работа, реши Ингвар. Преди три дни провери в онлайн калкулатор колко калории съдържа шоколадът и си обеща повече да не вкуси от това дяволско изкушение. Сега обаче огладня зверски и не беше в състояние да мисли трезво. Телефонът звънна.

— Да, моля — обади се той по-дружелюбно от обикновено, доволен, че някой предотврати прегрешението му.

— Сигмюн съм.

Сигмюн Берли — приятел и близък колега на Ингвар в КРИПОС от близо десет години — не блестеше с особена интелигентност, но работеше неуморно и лоялно. Сигмюн гласуваше за Партията на напредъка, подкрепяше футболния отбор „Волеренга“ и след като се разведе преди близо година, седем дни в седмицата ядеше полуготова храна. Малкото си свободно време посвещаваше на двамата си синове, които боготвореше. Благодарение на Сигмюн Берли Ингвар не губеше

връзка с обикновените простосмъртни. Радваше се, задето има такъв приятел. По време на вечерите с приятелите и колегите на Ингер Юхане от Университета се случваше Ингвар да не обели дума. Нямаше никакъв смисъл да им разказва как протича реалният живот в страната. Затова предпочиташе Сигмюн Берли и грубите му генерализации. Те поне почиваха на наблюдения от живот сред обикновени хора.

— Намерихме огромна купчина със зловни писма — съобщи Сигмюн.

— Още ли си в Берген?

— Да. В сейф в кабинета на епископа.

— Напъхал си се в сейф?

— Стига глупости, де. Писмата са в сейфа. Разбрахме за него едва преди няколко дни. Секретарката ни даде код, но се оказа погрешен. Повикахме човек от фирмата-производител да го отвори. Вътре намерихме много гадости, така да се каже.

— За какво става дума по-конкретно?

— Познай, де.

— Не ми играй игрички, Сигмюн.

— Педераз, педедва.

Ингвар буквално чу как приятелят му се усмихна в слушалката.

— За какво друго — додаде той.

— Имейли ли са й изпращали? — попита Ингвар. — Или обикновени писма? Анонимни или с подпис?

— От всичко по малко. Повечето писма в сейфа са разпечатки на имейли. Преобладават анонимните, но има и хора, написали целите си имена. Общо взето голяма мръсотия, Ингвар. Направо помия. Знаеш ли кое така и не ми стана ясно?

Едва ли е само едно, помисли си иронично Ингвар.

— Защо някои хора толкова много се възмущават какво вършат други под чаршафите. Треньорът на сина ми по хокей е обратен. Голям пич. Мъжествен, строг с момчетата, симпатяга. Присъства на всички тренировки. Предният треньор не се вясваше на игрището. Пълен идиот. Какво, като има жена и четири деца? Част от родителите се опитаха да се разбунтуват, когато разбраха, че новият треньор е гей, но тогава се намесих аз. Да можеше да видиш стария Берли в стихията му!

Смехът му пукаше в мембраната.

— Веднага възстанових справедливостта! Не мога да сложа под един знаменател обикновен хомосексуалист и проклет насилник. В лицето на този човек намерих приятел за цял живот. Няколко пъти ходихме да пием по бира. Много приятен събеседник е. А на леда е направо магьосник. Играеше в младежкия национален отбор, но онези гадняри, неговите съотборници, го тормозели заради сексуалната му ориентация, и той напуснал.

Ингвар слушаше с нарастващо удивление, без да отлепя поглед от шоколадовия десерт.

— Какво ще правите с писмата? — попита разсеяно той.

Сигмюн дъвчеше нещо.

— Извинявай, че ти говоря с пълна уста, но трябваше да си залъжа глада. Тук, в Берген, правят божествени кравайчета със захар и канела!

Ингвар блъсна чекмеджето с шоколадовите десерти, а Сигмюн продължи:

— Извикахме компютърен специалист да намери IP-адреса на компютъра ѝ и така нататък. Ще прегледаме обстойно и писмата. Питам се защо не е подала жалба в полицията.

— Повечето публични личности, които защитават оспорвана теза, непрекъснато получават заплахи. Малцина от тях обаче им обръщат внимание. Ако подадат сигнал в полицията, само ще налееят още масло в огъня. В момента Ингер Юхане работи върху проект, свързан с...

— Как е любимата ми жена? — прекъсна го Сигмюн.

Колегата на Ингвар от години страдаше от наглед неизлечимо влюбване в Ингер Юхане. Обикновено то се проявяваше единствено в силен ентусиазъм при всяка среща или разговор с нея. Само когато си пийнеше повечко, Сигмюн започваше да ѝ прави глупави комплименти и да се опитва да я прегръща. Веднъж Ингер Юхане му зашлеви силен шамар, след като той прекали с коняка и я хвана за гърдите. И все пак, кой знае защо, тя го намираше за симпатичен.

— Добре е — отвърна Ингвар. — Отбий се у нас да се видим.

— Разбира се! Удобно ли е да дойда този уикенд?

— Обади се, ако изникне нещо ново — смени темата Ингвар. — Трябва да затварям. Чао.

Тъкмо се канеше да натисне червената слушалка и чу как Сигмюн извика в слушалката:

— Почакай! Не затваряй!

— Какво има?

— Не всички писма са свързани с хомосексуалния въпрос.

— Ами?

— В някои се разисква абортът като морално право.

— В СМИСЪЛ?

— Епископ Ева Карин Люсгор беше истинска фанатичка по въпроса.

— Да, но какво пише в тези писма? И не на последно място: кой е авторът?

Сигмюн вече не дъвчеше.

— Има всякакви, но не се усеща такава агресия. По-скоро са от огорчени хора. Например една жена споделя, че ѝ се искало изобщо да не се е раждала. Появила се на бял свят, след като майка ѝ била изнасилена като съвсем млада и не посмяла да каже на никого. Животът на тази жена бил обречен на безкрайна трагедия още от раждането ѝ.

— Хм. Значи тя се оплаква на епископа от факта, че изобщо съществува?

— Да.

— И какво иска?

— Да убеди епископа, че абортът понякога е правилното решение. Нещо в този дух. Не съм сигурен. Много от писмата са писани от смахнати хора, Ингвар. Съгласен съм с теб, че не бива да им отдаваме твърде голямо значение. Но понеже не разполагаме с почти никакви други следи, се налага поне да ги разгледаме. Ти кога ще дойдеш?

Ингвар притисна телефона между главата и рамото си. Отвори чекмеджето, взе единия „Кит Кат“ и разкъса опаковката.

— Не по-рано от следващата седмица. Ще се чуем преди това. Чао.

Затвори и разчупи десерта на четири продълговати блокчета. Оставяше всяко отхапано парченце да се стопи в устата му, без да го дъвчи. Изяде едното блокче и посегна към второто. За пет минути погълна шоколадовото изкушение и си облиза пръстите.

Заедно с кръвната захар се повиши и настроението му. Мозъкът му заработи по-ефективно. Само след секунди обаче си даде сметка, че току-що е погълнал 216 калории. Равносметката го потисна. Взе си палтото и изгаси осветлението. Седем дни диета му стигаха.

Реши да си поръча обилен обяд.

ГНЯВ

Надвечер двама души позвъниха на вратата на стара сива къща в Сандефиур.

Сюнъове Хесел, легнала на дивана, чу звънеца в просъница, докато пред очите ѝ се меняха страховити картини. Нощем не я ловеше сън. Тъмните часове от денонощието ѝ се струваха безконечни и пропилени в бездействие. Нямаше как да издирва Мариане, когато всички спят и учрежденията са затворени. Не намираше и миг покой. Денем състоянието ѝ се влошаваше. От време на време задрямваше, както сега.

Какво друго да прави?

Общата им сметка в банката не беше пипана. Сюнъове не получи достъп до личната сметка на Мариане. Позвъни във всички болници в Норвегия без резултат. Не останаха приятели, на които да не се бе обадила. Попита дори най-далечните познати и роднини дали са виждали Мариане след 19 декември. Преди два дни Сюнъове се взе в ръце и се свърза с родителите на съпругата си. Последно получи вест от тях, когато Мариане им съобщи, че ще напусне мъжа си и ще се премести да живее с друга жена. Тогава те изпратиха на Сюнъове изпълнено с ярост писмо.

Разговорът с тях се оказа изгубено време. Щом майката на Мариане разбра кой е на телефона, изнесе гневна, несвързана двеминутна тирада, а после просто затвори. Сюнъове дори не успя да ѝ обясни защо се обажда.

Мариане продължаваше да се намира в неизвестност.

От седмица и половина Сюнъове почти престана да се храни. Посвети цялото си време на издирването. Нощем обикаляше околността с хъскитата. През последните два дни обаче не ѝ оставаха сили и кучетата по принуда стояха в колибите си. Предната вечер забрави да ги нахрани.

Сети се чак в два през нощта. Риданията ѝ изплашиха кучето-предводител и то започна да скимти и да маха с опашка, за да привлече вниманието ѝ. Чак след това отиде да яде. Сюнъове се сви в едната

колиба и заспа там, с Кая в обятията. Половин час по-късно се събуди, вкочанена от студ.

На вратата се позвъни отново.

Сюнъове не стана. Нямаше желание да посреща гости. Непрекъснато идваха хора, но вътре пускаше само малцина.

Зън-зън.

Стана с мъка от дивана и сгъна одеялото. Вратът я болеше — явно бе заспала накриво — и тя го разтри, докато влачеше крака към вратата. Подготви се психически за поредния приятел, когото ще отпрати с обяснението, че иска да остане сама.

Отвори вратата. На стълбите стоеше Шетил Берггрен. Отдъхна си и направо ѝ се зави свят от щастие. Открили са Мариане, помисли си тя, и Шетил е решил лично да ми донесе радостната вест. Изчезването ѝ е било плод на ужасно недоразумение, а сега Мариане ще се прибере и всичко ще тръгне постарому.

Лицето на Шетил Берггрен излъчваше строгост. Сюнъове отстъпи крачка назад. Вратата се отвори широко. Зад нея се показва около петдесетгодишна жена, облечена в зимно палто. На врата ѝ, вместо обичайния за януарския студ шал, се показваше свещеническа яка. Жената също изглеждаше много сериозна.

Сюнъове отстъпи още крачка назад, падна на колене и захлупи лицето си с ръце. Ноктите ѝ се впиха в плътта и оставиха кървави следи по бузите ѝ. От гърлото ѝ се изтръгна болезнено ридание. За първи път Шетил Берггрен чуваше толкова сърцераздирателен плач. Сюнъове заблъска главата си в плочките; той се спусна и я изправи на крака. Тя го блъсна ожесточено и пак се строполи на пода.

Не спираше да вие от отчаяние.

Кучетата в задния двор отговориха на болезнените ѝ викове. Шестте хъската нададоха вой като стадо вълци, с които, впрочем, много си приличаха. Жалната песен на траурния хор се издигна към облачното небе, прихлупило земята, и се разнесе чак до летище „Фрамнес“, от другата страна на сивия фиорд, окъпан в червени зимни сияния.

Спряха пред червения светофар на кръстовището. В шума от минаващите автомобили се вряза пронизителен вой на сирена. В огледалото за обратно виждане Лукас забеляза синя трепкаща светлина. Сви по-близо до тротоара, за да направи място, но без да

навлиза в пешеходната зона. Линейката профуча с превишена скорост покрай колоната от спрели автомобили и едва не блъсна възрастен мъж, който мина точно пред беembeто на Лукас. Старецът явно беше глух.

— Размина се на косъм — отбеляза Лукас.

Понеже проследи с поглед объркания пешеходец и се забави, колите зад него надуха клаксоните. Ерик Люсгор мълчеше. Дрехите висяха свободно по измършавялото му тяло. Предпазният колан, пристегнал изнемощелия старец, му придаваше още по-окаян вид. Заради разрешената си коса имаше вид на десет години по-възрастен. Сутринта Лукас му напомни да си вземе душ, защото снощи, когато успя да го прегърне мимо волята му, усети неприятна миризма.

Нищо не се бе променило.

Лукас за пореден път настоя да заведе баща си в Ус. Ерик отново се възпротиви, но после все пак отстъпи пред молбите му. Децата продължаваха да гледат дядо си със страх, а търпението на Астри започваше да се изчерпва.

— Трябва да обсъдим някои неща — подхвана Лукас. — От полицията ми съобщиха, че ще можем да погребем майка през следващата седмица. На церемонията ще дойдат много хора; майка имаше много приятели и почитатели.

Ерик мълчеше с апатично изражение.

— Татко, длъжен си да вземеш отношение по въпроса.

— Ти уреди нещата. Аз няма да се занимавам.

Лукас се пресегна да изключи радиото. Стисна волана и кокалчетата му побеляха. При случайна полицейска проверка скоростта, с която измина последната отсечка от булеварда, би му коствала шофьорската книжка. На отклонението за улица „Нюбебакен“ зави рязко наляво със скърцащи гуми, пресече отсрещното платно и наби спирачки.

— Татко — обърна се той шепнешком, — защо си махнал снимката?

За първи път, откакто потеглиха от Ус, Ерик погледна сина си в очите.

— Коя снимка?

— В спалнята на майка.

— Искам да се прибера вкъщи — Ерик отново се вторачи напред.

— На рафта винаги е имало четири снимки. В деня след убийството си бяха на мястото. Спомням си, защото полицаят по погрешка влезе в спалнята. Сега вътре има само три. Защо?

— Искам да се прибера.

— Ще се прибереш, но преди това ми отговори!

Лукас удари с юмрук по волана. По ръката му пропълзях вледеняваща болка и той изруга наум.

— Закарай ме вкъщи — настоя Ерик. — Веднага.

Хладният глас на баща му го накара да замълчи. Лукас включи колата на скорост с разтреперани ръце. Толкова напрегнат и тъжен не се бе чувствал от мига, когато му поднесоха скръбната вест за смъртта на майка му. След минути беемвето спря на малката площадка пред бащината му къща. Лукас виждаше пред себе си образа на красивата мургава жена от изчезналата снимка. Макар фотографията да бе черно-бяла, Лукас беше убеден, че и тя има сини очи. Като него. Носът ѝ също приличаше на неговия: прав и тесен. Под усмихнатите ѝ устни се виждаше как единият ѝ горен зъб бе „полегнал“ върху другия.

И Лукас имаше такъв зъб.

Понеже дрехите ѝ бяха останали извън обектива, нямаше как да предположи кога е правена снимката. Обърна внимание на съществуването ѝ чак като юноша. А сега, когато му се родиха деца и знаеше колко наблюдателни са малчуганите, съобрази, че фотографията се е появила на рафта през по-късната му детска възраст. Иначе би я забелязал по-рано. Веднъж попита майка си коя е жената на снимката. Ева Карин се усмихна, погали го по бузата и отговори:

— Една приятелка, която не познаваш.

Лукас спря и излезе, за да помогне на баща си. Не размениха нито дума. Дори не се погледнаха повече.

Вратата се хлопна зад Ерик. Лукас се качи в колата и постоя там дълго. Мокрият сняг постепенно затрупа предното стъкло и през него не се виждаше нищо. Температурата в купето падна.

Приятелката на майка му приличаше удивително на него.

— Направо ти е одрала кожата! — засмя се Керън Уинслоу, докато разглеждаше снимката на Рагнхил.

Държеше я под лек наклон, за да не я заслепи отражението от лампата, и клатеше глава. На снимката Рагнхил се къпеше във ваната със сапунисана коса и огромно пате върху корема. Все едно я бе нападнало яркожълто чудовище.

— Значи тази е малката — Керън върна снимката на Ингер Юхане. — Сега дай да видя и голямата!

На снимката Кристиане, седнала на стълбите пред къщата на улица „Хауге“, се взираше по изключение право в обектива със сериозно изражение и свалена шапка. Наелектризираната ѝ рядка косица стърчеше на всички страни, а светлината от прозореца образуваше ореол над главата ѝ.

— Колко е красива! — възкликна Керън. — На колко години е? На девет? На десет?

— Скоро ще навърши четиринайсет. Малко по-различна е от останалите си връстници.

За своя изненада откри, че вече не ѝ е трудно да го признае.

— Какво ѝ има?

— Не се знае със сигурност. Роди се с порок на сърцето и претърпя три сериозни операции, преди да стане на една година. Лекарите и досега не могат да кажат дали тогава е получила някаква травма, или дефицитите ѝ са вродени.

Керън се усмихна и огледа по-внимателно снимката. Старата ѝ приятелка от студентските години напосми на Ингер Юхане колко време измина оттогава. Керън винаги бе поддържала елегантната си фигура. С годините обаче лицето ѝ се бе изопнало, а скулите изпъкваха още повече. Черната ѝ коса се бе прошарила. Вече носеше очила. Сигурно съвсем отскоро, защото непрекъснато ги сваляше и не знаеше какво да ги прави, когато не ѝ трябваха.

Не се бяха виждали от близо осемнайсет години. Въпреки това веднага се познаха. Керън слезе от таксито пред ресторант „Виктор“ в квартал Сандакер, прегърна Ингер Юхане и не я пусна няколко минути. Когато влязоха в заведението, Ингер Юхане се чувстваше щастлива.

Почти в приповдигнато настроение.

Келнерът им поднесе по чаша шампанско.

— Ще желаете ли да ви препоръчам специалитети от нашето меню? — усмихна се той.

— След малко, ако обичате — помоли Ингер Юхане.

— Разбира се.

Керън вдигна чашата за на здравица:

— За теб. Чудесно е, че отново се срещнахме.

Двете отпиха от шампанското.

— Ммм. Великолепно. Разкажи ми повече за Крист... Кристи...

— Кристиане. Няколко години специалистите смятаха, че става дума за форма на аутизъм. Вероятно синдром на Аспергер. Но диагнозата не е съвсем правилна. Кристиане наистина има нужда от строго спазване на определени ритуали в ежедневието и се случва да прекара няколко седмици в постоянни опити да преповтаря чути отнякъде думи и цели текстове. На моменти способностите ѝ напомнят савант — аутист с изключителни дарби. Друг път обаче най-неочаквано, без да можем да посочим нито една причина за промяната, започва да се държи като умствено изостанало дете. Макар да ѝ е трудно да завързва приятелства, Кристиане проявява завидна гъвкавост в отношенията си с околните. Тя...

Ингер Юхане вдигна чаша, изненадана колко добре ѝ се отразява да разговаря за голямата си дъщеря с човек, който не я е виждал.

— ... се грижи за близките си с любов.

— Очарователна е — Керън ѝ върна снимката. — Голяма късметлийка си да имаш такава дъщеря.

Под въздействие на думите ѝ Ингер Юхане се разнежи и малко се засрами. Исак обожаваше дъщеря си, а Ингвар беше най-любвеобилният пастрок на света. Дядовците и бабите боготворяха внучката си. Кристиане се бе приобщила доста успешно към социалната среда, обграждаща семейство Вик Стубьо, доколкото това бе осъществимо за дете с нейните особености, разбира се. Понякога хората отбелязваха какъв късмет има Кристиане да се роди в толкова добро семейство. Ливе Смит наблегна колко се радват преподавателите на възможността да общуват с дъщеря ѝ.

Но никой досега не бе споменавал, че Ингер Юхане е щастливка, задето е родила дъщеря като Кристиане.

— Вярно е. Аз... ние се гордеем с нея.

Премига бързо, за да не се разплаче. Керън протегна ръка над масата и я погали по бузата. Въпреки изминалото време от последната им среща Ингер Юхане не се изненада от жеста.

— Децата са най-големият Божи дар — усмихна се Керън. — Винаги трябва да ги приемаме като благодат, независимо кой ги е родил, кой ги отглежда и какви са, и да се отнасяме към тях с любовта и уважението, което заслужават.

По бузата на Ингер Юхане се търколи сълза.

Ех, тези американци с помпозните им думи! Неслучайно бяха прословути с високопарните си щедри словоизлияния! Тя се усмихна и избърса потеклата по бузата ѝ сълза.

— Желаете ли да поръчате?

Сервитьорът се появи отново до масата им и погледна въпросително двете жени.

— Да. Бихте ли донесли меню на английски за приятелката ми? — помоли Ингер Юхане.

Близо десет минути сервитьорът обяснява на Керън какво представляват ястията, които се предлагат в ресторанта, и отговори на всичките ѝ въпроси. Направиха поръчката, а Ингер Юхане забеляза колко по-обиграна и общителна от нея е приятелката ѝ. Дори сервитьорът остана впечатлен.

Започнаха със стриди.

Този специалитет не фигурираше в менюто и сервитьорът не го спомена по време на подробния си обзор. Керън обаче го изслуша, поклати глава, усмихна се с ослепителната си усмивка и намекна, че всеки уважаващ себе си готвач в реномиран ресторант трябва да има заделени за специални случаи стриди.

Всеки голям гастроном, наблегна тя.

И се оказа права.

Ингер Юхане, университетски учен с докторска степен, обиколила много свят, със заvidно финансово състояние, не бе опитвала стриди досега. Интересуваше се от специалитетите на чуждата кухня: сред кулинарните ѝ преживявания в чужбина заслужаваше да се споменат кучешко месо по китайски и пържени във фритюрник паяци в Ангкор Ват. И въпреки това досега не бе събрала смелост да опита стриди.

Погледна чинията си. Разполовените черупки, полегнали върху ледено легло, ухаеха на море. Никой не би могъл да твърди, че лигавата сиво-бяла маса изглежда апетитно. Ингер Юхане хвърли крадешком поглед към Керън. Американката поля всяка стриди с

поднесения им сос от рейнско вино и оцет, поднесе една черупка към устните си и изсмука съдържанието ѝ. Затворила очи, Керън изчака няколко секунди, преди да погълне стридата и възкликна:

— Перфектно!

Ингер Юхане направи същото.

Оказа се, че през живота си не бе яла по-вкусно нещо от стриди.

— Ингер — подхвана Керън, след като изпразниха съдържанието на всички черупки, — разкажи ми още за себе си. Искам да знам всичко! Ама абсолютно всичко!

По време на следващите блюда двете не млъкнаха. Говориха си за студентските години и общите им приятели оттогава; за децата. Надвикваха се, смееха се, прекъсваха се. Помещението, неголямо, имаше отчайваща акустика. Силният смях на Керън отекваше между високите тухлени стени и смуцаваше останалите гости на ресторанта. Сервитьорът обаче продължаваше да се държи любезно и непрекъснато се грижеше чашите на двете дами да не остават празни.

— Керън, трябва да те питам нещо.

Ингер Юхане погледна четвъртото блюдо, сервирано пред нея: пъдпъдък върху пюре от земна ябълка, заобиколен от тънко нарязано прошуто от Парма, придружено от няколко консервирани чери домати.

— Разкажи ми за Американския център, където работиш.

— Откъде знаеш къде работя?

Керън избърса деликатно устата си с голямата платнена салфетка, а после отново взе ножа и вилицата.

— Проучих те в Гугъл. В момента се занимавам с проект...

Смехът на Керън направо отека в стъклените чаши.

— Заедно сме от два часа, а още не сме отворили темата коя къде работи! Да чуем!

Ингер Юхане ѝ разказа за Института по криминология, за докторската дисертация, която защити още през 2000 година; колко обича научната дейност, но не понася задължението си да преподава на студенти; за радостите и разочарованията, които съпътстваха живота ѝ на жена с амбиции за академична кариера и майка на две деца. Стигна и до текущия си проект. След като приключи, двете с Керън вече бяха омели чиниите, а от пъдпъдъците останаха само кости.

— Трябва непременно да ни дойдеш на гости — отбеляза Керън.
— Нашата дейност е особено важна за научните ти изследвания.

— Сега е твой ред — подкани я Ингер Юхане.

Помоли сервитьора да изчака, преди да донесе десерта. Усещаше се доста замаяна от изпитото вино. И какво от това? Не си спомняше кога за последно ходи на ресторант и кога за последно се бе чувствала толкова добре. Затова, когато сервитьорът доля чашата ѝ догоре, тя му се усмихна в знак на благодарност.

— Фирмата е основана през 1971 година — започна Керън и вдигна чашата си срещу светлината, за да прецени цвета на виното. — Седалището се намира в Монтгомъри, Алабама. Двата основатели, впрочем светлокожи, са участници в движението за граждански свободи. Създават кантората с идеята да противодействат на расизма. А това си е занимание, което стопява бюджета.

Тя млъкна. Явно обмисляше как да разкаже тази дълга история за възможно най-кратко време.

— В началото фирмата работи предимно като кантора за безплатна юридическа помощ. Тогава, разбира се, аз още не се бях появила!

Смехът ѝ отново отекна в помещението и възрастна двойка на съседна маса прикова възмутените си погледи в двете жени.

— По времето, когато фирмата е основана, съм била още в началното училище. През 1981 година кантората отваря и разследващ отдел с единствената цел още по-ефективно да защитава основната си идея: в Съединените щати да се спазва духът на конституцията, смятана някога за революционна. През първите години от съществуването на кантората усилията на служителите са насочени главно към борбата срещу расистки групировки за превъзходство на белите хора.

— „Ку Клукс Клан“ — прошепна Ингер Юхане.

— Да, и срещу тях. Печелили сме доста дела срещу членовете на Клана. На няколко пъти дори успяхме да разтурим тренировъчните им лагери и големи техни организационни звена. Проблемът обаче се корени в...

Тя въздъхна и отпи от виното.

— „ККК“ не са единствените на тепиха. Има „Империалистски кланове на Америка“, „Арийски нации“, „Църква на Създателя“ и

какви ли още не. С годините разследванията ни станаха много мащабни и към днешна дата разполагаме с подробни данни за 926 различни расистки организации на цялата територия на САЩ, част от които много активни.

Тя наблегна на много.

— Предполагам, не всички са насочени срещу афроамериканците?

— Права си. Съществуват например сепаратистки групировки на чернокожите, които искат да унищожат всички останали раси! Навсякъде има антисемитски организации. Не липсват и у нас.

Изведнъж лицето на Керън се състари. Пръчиците около очите ѝ не са от усмивки, както си мислех, съобрази Ингер Юхане. Сега, когато американката стана сериозна, бръчиците се врязаха дълбоко в кожата ѝ.

— „Институт за исторически обзор“, „Обедна преса“ и така нататък. От своя страна, евреите създадоха „Еврейска отбранителна лига“, безспорно също с расистки характер. Изобщо: по света има страшно много омраза. Основани са организации срещу южноамериканците, срещу коренящите американци, за коренящите американци, както и организации срещу емигрантите, но основани върху по-общи, лишени от предразсъдъци принципи...

Тя завърши последното изречение с иронична усмивка. Бе понижила глас. Възрастните хора на съседната маса продължаваха да гледат двете жени укоризнено. Изведнъж старците станаха и напуснаха ресторанта. Докато минаваха зад гърба на Ингер Юхане, тя долови как промърмориха, че вечерта им била провалена и дори за американците трябвало да има някакви граници.

— Не бива да забравяме и омразата срещу хомосексуалистите — продължи Керън.

Сервитьорът им поднесе десерта.

— Ягодово карпачо с ванилена кориичка в компанията на сорбе с шампанско — обяви той. — Добър апетит!

— Колко големи са всъщност тези групировки? — попита Ингер Юхане, когато останаха сами.

Керън забодде лъжичката в ягодите. Облакътена на масата, тя оглеждаше внимателно десерта.

— Труден въпрос — отвърна тя. — Що се отнася до открито расистките организации, говорим за повече последователи, отколкото би ти се искало. Някои от групировките са със стари корени и с паравоенна структура. Други пък, например противниците на хомосексуализма, трудно се поддават на... — тя лапна лъжичката и затвори блажено очи — ... как да се изразя... на точна дефиниция?

Ингер Юхане кимна. Точно това я смущаваше и нея.

— Заради силната им връзка с на практика легитимното църковно общество ли? — попита тя.

— Да. Това е една от основните причини. По принцип ксенофобските групировки се определят като организации с определена структура, която агитира или подбужда към омраза срещу групи в обществото. Членовете на подобни организации се смятат за престъпници само ако прекратят границите на демократичните свободи, към които се придържат повечето държави; ако подбуждат към наказуеми действия или сами ги предприемат, като нападат конкретната жертва заради неговата принадлежност към по-голяма обществена група с видимо отличаващи се белези.

Чак след като изговори всичко това, Керън си пое дъх.

— Добре си научила урока си — усмихна се Ингер Юхане.

— Не за първи път го изнасям, така да се каже!

Керън започна да яде по-бавно. Ингер Юхане, натъпкала се до пръсване, избута остатъка от десерта си настрана.

— Ще ти дам един пример. През 2007-а млад мъж на име Сатендер Синг отишъл на почивка до езерото Натом в Калифорния. Родом от Фиджи, заедно със свои приятели индийци, Сатендер седнал да вечеря в местен ресторант. Група рускоговорящи решили, че Сатендер е гей, и, казано накратко, го убили.

Ингер Юхане не намери какво да отговори.

— Непрекъснато се появяват нови и нови случаи на убити заради хомосексуалната им ориентация — продължи Керън. — Особеното в този случай е, че убийците принадлежат към голяма група имигранти от славянски произход в района на Сакраменто, прословути с крайната си нетърпимост към гейовете. Говорим за близо сто хиляди души, членуващи в седемдесет фундаменталистки общности със седалище област, където от години живеят много хомосексуалисти. Да твърдим, че отношенията между двете групи са обтегнати, е твърде меко казано.

Християните са подели ожесточена кампания срещу гейовете. Мобилизират привържениците си, като пропагандират лозунгите си по собствена телевизия и радиостанции. На някои от протестите, организирани от хомосексуалисти, присъстват повече антидемонстранти, отколкото демонстранти.

Пое си въздух и издиша. Започна да човърка с вилица засъхналите остатъци от соса в чинията си и продължи:

— Но как да определим кога тези общности престъпват закона? От една страна, очевидно е, че изпитват омраза. Изразите в лозунгите им и не на последно място необяснимото внимание, което отделят точно на този въпрос, свидетелстват еднозначно за яростна ненавист. Освен това повечето от духовните им водачи отказват да се разграничат категорично от убийството на Сатендер например. От друга страна обаче, свободата на словото е доста разтегливо понятие и мнозина членове на такива общности внимават в изявленията им да не се прокрадне директно подстрекателство към насилие и погром.

— Подстрекават към престъпления от омраза и не се разграничават от тях, а после си измиват ръцете, защото не били казали „убийте ги“ в прав текст.

— Точно така — кимна Керън. — А когато някой свещеник се провикне в ефир: хомосексуалистите тънат в грях и трябва да умрат от мъчителна смърт, да горят в ада и така нататък, после бяга от отговорност с обяснението, че само е предал Божиите слова и воля. Какво го засяга, ако чадата му са ги изтълкували буквално? А свободата на вероизповеданията и на словото, както добре знаеш...

— ... са основополагащите начала за съществуването на САЩ — довърши Ингер Юхане.

— Още кафе?

Сервитьорът сигурно бе завършил магистратура по търпение. От половин час в ресторанта нямаше други гости, освен двете жени и обслужващият персонал чакаше да приключат с вечерята си. Въпреки това обаче той спокойно доля чашите им с кафе и донесе още топло мляко.

— Всичко това е наистина ужасно — подхвана Керън, след като сервитьорът се отдалечи. — Но освен екстремистките общности, в САЩ съществуват и по-особени организации като например „Американска семейна асоциация“. Членовете ѝ не подстрекават

директно към убийства, разбира се, но вдигат много шум и влошават климата в обществения дебат. Преди известно време дори организираха бойкот срещу „Макдоналдс“.

— Много разумно от тяхна страна — усмихна се Ингер Юхане. — Каква беше причината?

— Веригата за бързо хранене платила, за да я рекламират по време на гей парад.

— И какво стана?

— Бойкотът се провали. Но това не означава още нищо. Някои от тези активисти са влиятелни богаташи и няма да пожалят средства, за да постигнат целите си. Безспорно изпитват омраза, но това не ги прави престъпници. Най-страшното е, че... — тя вдигна чаша за мълчалива наздравица — ... в последно време забелязваме тенденция към организиран тормоз. Извършените през последната година шест убийства на мъже с хомосексуална ориентация — три в Ню Йоран, едно в Сиатъл и две в Далас — все още не са разкрити. В началото местните полицейски органи са разглеждали случаите като независими един от друг, защото жертвите са убити по различен начин, при несъвпадащи обстоятелства. В кантората ни постепенно установихме, че двама от убитите са били братовчеди, третият е бил съученик на първия, четвъртият е пътувал из Европа с втория, а вторият и третият са имали интимна връзка с четвъртия. Не едновременно, с промеждутък от две години. ФБР пое случая. Досега не са постигнали особен напредък. Нашата кантора няма да се откаже от случая, докато не го разплетем.

— Боже мой — промърмори Ингер Юхане. — Имате ли някаква хипотези?

— И то много.

От кухнята се чуваше ясно дрънченето на бъркалки и готварски лъжици. Шумът от миялната започна да ги дразни. Ингер Юхане погледна часовника си.

— Май е време да тръгваме — отбеляза тя и след кратко колебание прибави: — Още ли обичаш да ходиш пеш, Керън?

— Аз ли? И още питаш!

Ингер Юхане махна да ѝ донесат сметката. Сервитьорът отдавна я бе подготвил. Керън я грабна, преди приятелката ѝ да се усети.

— Аз черпя.

Ингер Юхане не възрази.

— Хайде да отидем у нас за по едно питие преди лягане, а? — предложи тя, докато Керън подаваше на сервитьора кредитната си карта. — Живея на около двайсет минути оттук. При тези атмосферни условия може да отнеме и малко повече време.

— Чудесно — въодушеви се Керън.

Американката отрупа сервитьора с комплименти, взе си палтото и заедно тръгнаха към изхода.

— Колко тихо е в Осло — удиви се Керън на тротоара.

Светофарът на кръстовището между булевард „Ханс Нилсен Хауге“ и „Сандакер“ светна в червено, но нямаше автомобили за спиране, финият слой сняг бе покрил мръсотията и вредните газове. По тротоарите почти не се виждаха следи от стъпки. Облаците продължаваха да захлупват града, а светлините от центъра им придаваха леко болнав жълтеникав оттенък.

— В този район има предимно жилищни сгради — обясни Ингер Юхане. — А и след Коледа градът утихва. Като се налудуват през декември, през януари норвежците се връщат към добрите си навици.

Завиха покрай малката видеотека на ъгъла и поеха по „Сандакер“.

— Докъде бяхме стигнали? — попита Керън.

— До хипотезите за убитите хомосексуалисти.

— Да, сега се сетих.

Керън се загърна грижливо с шала си. Ингер Юхане беше забравила колко висока и дългокрака е приятелката ѝ и се наложи да ускори крачка, за да не изостава.

— По отношение на антигей движението се наблюдават доста интересни прегрупирания. Юдеите и християните, от една страна, и мюсюлманите и дясноекстремистките групировки, от друга, винаги са отказвали категорично да се помирят, но сега си намериха общ враг: гей общността. Наскоро узнахме за съществуването на така наречената „Група 25“. Те обаче действат тихомълком.

— Как така тихомълком? Нали смисълът на подобни групировки е да се вдига шум, та идеите им да добият популярност?

— По принцип да, но тези са по-различни. Смятаме, че произлизат от традиционалистки фундаменталистки среди и включват както християни, така и мюсюлмани. Според тях нещата се случват

прекалено бавно и е време да се предприемат радикални мерки. Изповядат същите възгледи като много други организации, но ги поставят в контекста на променените условия. Преследват същата цел, ала са твърдо решени да приложат по-различни методи за постигането ѝ.

Продължиха да вървят мълчаливо. Разговорът претърпя обрат и Ингер Юхане сама не знаеше иска ли да разбере повече по въпроса, или не.

— Какви методи? — все пак попита тя.

Стигнаха до равната част на улица „Сандакер“ и свиха на северозапад.

Неочаквано Керън спря. Ингер Юхане забеляза това чак след няколко метра.

— Осло не е никак красив град — огледа се Керън.

— Тази улица е най-грозното и неприветливо място в града — усмихна се Ингер Юхане. — Няма да те убеждавам колко хубава е столицата ни, но недей да съдиш за нея по тази гледка.

Отдясно няколко бараки с форма на кашон се мъчеха да се скрият от срам под снега. Пред тях, стотина метра преди пустото колело на булевард „Нюко“, се виждаше половината съборена стена на търговския център заради проект по разширяването му. Едва закръпената сграда приличаше повече на руина, отколкото на строителна площадка. На покрива ѝ мигаше гигантско червено „О“ — възпалено циклопско око. Между двете улици се намираше офис сграда с вертикални тюркоазени ленти, които хвърляха ярки отблясъци върху снега. Отдясно се мъдреха няколко жълти тухлени постройки. По една или друга необяснима причина архитектът бе решил да разположи всички тръби за отвеждане на дима върху външните им стени. Така сградите приличаха на декор от нискобюджетен научнофантастичен филм.

— Всичко ще се оправи, когато наближим района Нюдален — обеща Ингер Юхане. — Хайде, да тръгваме.

Продължиха да вървят по средата на улицата.

— Засега разполагаме само с оскъдни данни за „Група 25“ — Керън ускори крачка. — Но имаме сериозни основания да подозираме, че тя представлява, меко казано, застрашителен съюз между фундаменталистки настроени мюсюлмани и християни. Според

предположенията ни името е възникнало от сбора на цифрите на числата 19, 24 и 27, от които първото е свързано с Корана, а другите две препращат към откъси от посланията на апостол Павел до римляните. Доста сложно е. „Група 25“ не е нито религиозна общност, нито политическа групировка.

— А какво е?

— Войнствено настроена организация. Паравоенна формация. Разкрихме самоличността на трима от членовете ѝ: двама ултраконсервативни християни и един мюсюлманин. И тримата са бивши военни. Един от тях е служил в част на военноморските тюлени. За съжаление разбраха какво знаем и се кротнаха. В момента не се занимават с нищо и се стараят да изглеждат нормални. Лошото е, че получихме данни за нарастващия брой на участниците и желязната дисциплина в „Група 25“. Разследването във ФБР не е мръднало изобщо и ние няма какво да направим, освен да продължаваме с опитите да разобличим групировката. Не пестим сили в тази посока.

— Но какво точно правят те? — попита нетърпеливо Ингер Юхане.

— Убиват гейове и лесбийски. „Група 25“ е клуб на недоволните. Искат действия, а не думи.

Направи пауза, защото свиха към тротоара заради идващата насреща кола.

— В Норвегия засега ни стига да спорим, когато сме недоволни.

Керън се усмихна накриво и спря пред следващия ринг.

— Винаги се почва оттам. Винаги.

Не се виждаха автомобили и двете жени пресякоха.

— Норвежкото движение против хомосексуализма на религиозна основа ли е? — поинтересува се Керън.

— И да, и не. Ако изобщо би могло да се дефинира като движение, то се е повлияло основно от консервативните християни. Отделни противници на хомосексуализма се опитват да аргументират възгледите си с по-обща морално-философска платформа, но ако човек проследи доводите им, забелязва, че и те изхождат от непоколебима вяра в Бог — тя въздъхна. — Освен това непрекъснато чуваме „зова на караваните“.

— Караваните?

— Образно казано. Имам предвид обикновените хора от недрата на народа. Нито са особено ревностни християни, нито са особено философски настроени. Просто не харесват хомосексуалистите.

Стигнаха до сградата на Висшето икономическо училище. Керън спря пред витрината на един магазин за спортни стоки. Очевидно не я интересуваше януарската разпродажба на ски екипировка, защото се взираше в отражението на Ингер Юхане в стъклото.

— Винаги съм смятала, че сте много по-напред по въпросите на равноправието, антирасизма и правата на хомосексуалистите — отбеляза тя.

Неочаквано се наведе към витрината, а устните ѝ се размърдаха, все едно пресмяташе нещо наум.

— Хиляда и сто долара? За тези ски? Имам същите, но ги взех за четиристотин и петдесет. Започвам да разбирам защо средната заплата в Норвегия е толкова висока!

— Обществото се настрои враждебно към хомосексуалистите, когато започнаха да осиновяват деца — замислено промълви Ингер Юхане, като че ли внезапно споходена от неочаквано прозрение. — Преди това нещата вървяха доста по-гладко. Но с децата настъпи сериозен срыв в обществената търпимост.

Облаците се разнесоха. Над възвишението Грефсен, в черен процеп на небето, се появиха три звезди. Откакто излязоха от ресторанта, вятърът се усили и температурата падна. Ингер Юхане се опитваше да стопли с топлия си дъх премръзналите си ръце, макар и защитени от вълнени ръкавици. След краткотрайното облекчение отново усети влажен студ и мушна ръце в джобовете.

— Броят на лесбийките, които раждат деца, се увеличава непрекъснато — продължи тя. — В началото на двайсет и първи век в Стуртинга приеха закон, който осигурява на хомосексуалните брачни двойки същите права за изкуствено осеменяване както на хетеросексуалните. През последните години и гейовете се активизираха в тази посока: отиват в САЩ и използват донори на яйцеклетки и сурогатни майки. Всичко това доведе до...

Тръгнаха отново.

— Знаеш ли как наричат децата на хомосексуалистите? — разпалено попита Ингер Юхане. — Полуфабрикати! Изкуствено конструирани деца!

Керън само сви рамене.

— Историята се повтаря. Нищо ново под слънцето. Първите сключени бракове между бели и чернокожи също са били смятани за погазване на Божиите повели; накърняване на Божията воля, на природните закони, на добрите нрави, на всичко познато. Децата от тези смесени бракове били наричани „мелези“. Звучи обидно колкото и полуфабрикати.

Тя си пое дълбоко въздух.

— И това ще мине, Ингер Юхане. След няколко дни в длъжност ще встъпи президент, който е „мелез“! Само допреди шест години никой, ама абсолютно никой не би предположил, че Америка ще избере първо жена, а после и афроамериканец за свой президент. Впрочем жалко, че Хелън Бентли не пожела да се кандидатира за още един мандат. Не мога да кажа нищо лошо за Обама, но някак си...

Стана единайсет и половина. По улицата се зададе автобус. Шофьорът се прозина, докато минаваше покрай тях, но се сепна и удари рязко спирачка, когато на пътя излезе котка.

— Някак си ми се струва, че за американците беше по-голямо постижение да се сдобием с жена президент — тихо отбеляза Керън, все едно доверяваше на Ингер Юхане много опасна тайна. — И когато Хелън Бентли — най-влиятелният световен лидер — твърди, че се отказва от политическата кариера заради семейството си само след четири години в Белия дом, си запазвам правото изобщо да не ѝ повярвам.

Ингер Юхане едва успя да сдържи усмивката си. Рядко изпитваше желание да сподели с някого историята за драматичните събития през май 2005. Тогава прекара цяло денонощие с президент Бентли в апартамент в квартал Фрогнер, докато целият свят смяташе американската президентка за мъртва. С времето Ингер Юхане заключи в себе си спомена за това преमेждие и почти не мислеше за него. Предупредиха я да не говори за това от съображения за сигурност и тя спази всички обещания, под които се подписа. За първи път се изкуши да наруши споразумението.

— Не бях чувала за съществуването на „Група 25“ — каза тя, за да отвлече мислите си. — Разкажи ми още за тях.

Стигнаха до площад „Гюлхауг“.

Керън премести чантата си на другото рамо. На няколко пъти се канеше да заговори, но се отказваше. Явно се чудеше какви думи да подбере.

— Гняв — отсече накрая тя. — Докато повечето антидвижения черпят „вдъхновение“ от агресия, предразсъдъци и криворазбрано понятие за религия, в основата на организации от типа на „Група 25“ стои свещеният гняв. Това ги прави по-различни и най-вече по-опасни.

Спряха на моста над река Акершелва и се надвесиха над парапета. Нивото на водата бе спаднало. По бреговете се бяха образували красиви ледени скулптури.

— А по какъв начин се финансира дейността на всички тези организации? — поинтересува се Ингер Юхане.

— Зависи от случая. Радикално настроените църковни общества например сами си осигуряват средства както всички останали религиозни общности. С волни пожертвования от щедри привърженици. Всъщност естеството на дейността им не изисква големи суми. Колкото до военизираните групировки, те събират парични средства от съмишлениците си. Имаме всички основания да подозираме, че престъпните среди поемат част от финансирането на тези групировки.

Тя млъкна за малко. Огледа с любопитство красива тъмна ледена дъга между три скални къса.

— Да вземем например „Ку Клуks Клан“ и „Арийските нации“. Докато „ККК“ по традиция насочват омразата си предимно срещу афроамериканците и един Господ знае колко души са убили по време на съществуването си, „Арийските нации“ изповядват псевдотеологичното разбиране, че англосаксонците, а не евреите, са избраният от Бога народ. И те ненавиждат чернокожите, разбира се, но смятат евреите за най-опасния вирус, разяждащ тялото на чистата човешка раса. Радват се на широка подкрепа в затворническите среди, защото лидерите на „Арийските нации“ водят целенасочена политика в тази посока. А средства черпят от... — тя се обърна към Ингер Юхане и започна да изброява, като разперваше пръстите на лявата си ръка: — ... измами, кражби, наркотици, банкови обири. — Остана да вдигне само палеца си: — И убийства. Поръчкови убийства. Съществуват така наречените посредници. Вероятно си чувала за тях.

Ингер Юхане разполагаше с доста оскъдни познания за този бранш, затова предпочете да замълчи.

— Въпросните посредници получават поръчки за убийства — обясни Керън. — Ако мишената е хомосексуалист, посредникът наема изпълнител, който и без това споделя убеждението, че хомосексуалистите не бива да живеят. Ако пък жертвата е чернокож, посредникът намира организация, която... — Керън вдигна красноречиво рамене. — Предполагам, картинката ти се изясни — подсмръкна тя.

На левия бряг на реката се виждаше самотен паток, сгушил се да спи. Чул гласовете на двете жени, той извади човка изпод крилото си и се вторачи към тях с надеждата да получи трохи хляб. От моста обаче не падна нищо и патокът отново се сви, превръщайки се в тъмна топка перушина.

— А за „Група 25“ разполагаме с доста оскъдни данни — продължи Керън. — Засега знаем само, че приличат на по-старата групировка „Ордена“ — група отцепници от „ККК“ и „Арийските нации“. Искаха да вдигнат революция и да свалят американското правителство. На всяка цена. Най-очевидната разлика между „Ордена“ и новите организации е тяхното решение да включат в редиците си хора от различни религии. Не само „Група 25“ разчита на сътрудничеството между християни и мюсюлмани. Има например още една група фракционери, отделили се от...

Ингер Юхане прегърна Керън.

— Стига толкова — усмихна се тя. — Нямам сили да слушам повече. Предлагам за тази вечер да сложим точка на темата за омразата. Предпочитам да ми разказваш за децата ти, за мъжа ти, за... брат ти! Той още ли се изявява като донжуан?

— И още питаш! Ожени се за трети път.

Ингер Юхане хвана Керън под ръка.

— Още малко остана — обяви тя и зави надясно. — Ако знаеш колко ще ти се зарадва Ингвар!

Това си беше самата истина. Ингвар щеше да посрещне гостенката ѝ с радост, независимо от късния час.

След като приключеше с домашните и работните задълженията, на Ингер Юхане не ѝ оставаха никакви сили. Понякога с Ингвар ходеха на гости за вечеря, обикновено при нейни стари приятели, но тя

се чувстваше изтощена. Много рядко канеше гости вкъщи. Макар винаги да си прекарваха чудесно, приготовленията и чистенето след това изцеждаха всичките ѝ сили. Ингвар, от своя страна, умееше да използва по-пълноценно дори малкото си свободно време. Посвещаваеше много часове на внука си Амюн, изгубил майка си още като бебе, когато дъщерята и съпругата на Ингвар загинаха при нещастен случай, но не занемаряваше и контактите с приятелите си. Напоследък непрекъснато повтаряше колко много иска да си вземе кон. Сякаш разполагаше с десет-дванайсет свободни часа седмично!

Освен това не се уморяваше да ѝ натяква, че трябва да излиза с приятели, да покани някого вкъщи или да отиде на кино.

— Кристиане ще се справи и без теб за няколко часа — напомняше ѝ той по-често, отколкото ѝ се щеше.

Сега, когато Ингер Юхане доведе Керън у дома, Ингвар ще се разтопи от задоволство.

Наближиха булевард „Маридал“. Облаци забулиха небето, а шумоленето от оголените корони на дърветата почти заглушаваше автомобилите по околновръстното шосе на север.

След три минути щяха да пристигнат в дома ѝ.

Ингер Юхане се чудеше дали да не събуди Кристиане.

За да я покаже на Керън.

ВЕДНЪЖ ДА СТИГНЕШ ДОТАМ

— Най-напред виж това — Шетил Берггрен постави четири предмета върху разстлана бяла кърпа. — Не бързай, огледай ги внимателно.

Говореше с тих, изпълнен с дълбоко съчувствие глас, все едно вече погребваха Мариане. Впрочем и той, и Сюньове носеха доста неподходящи за траурно събитие дрехи. В този съботен ден на десети януари износеният анорак на Шетил Берггрен висеше на закачалката, а след като заобиколи масата, собственикът му се принуди да вдигне свеклия се вълнен чорап на единия си крак.

— Очаквах термоклин и скиорски обувки — отвърна Сюньове.

Полицаят млъчеше.

— Вече съм по-добре — беззвучно го увери тя. — Не се притеснявай за мен.

За пръв път от две седмици успя да заспи. Миналата вечер, след като убеди Берггрен и свещеника да я оставят на спокойствие, Сюньове нахрани кучетата и се просна върху леглото. Събуди се чак след четиринайсет часа. Прекара няколко секунди в недоумение къде се намира и какво изпитва. После съзнанието, че Мариане е мъртва, я порази с ужасна сила и тя избухна в сълзи. И все пак усещането беше по-различно. Вече нямаше за какво да се тревожи. Издирването приключи. Откриха трупа на Мариане. Рано или късно мъката щеше да стане поносима. Сюньове го знаеше след четиринайсет кошмарни дни. Мъчителното затишие най-сетне отстъпи на движение към някаква цел. Веднъж да стигне дотам и всичко щеше да се оправи.

Едва тази сутрин си даде сметка под какво напрежение е била през изминалите две седмици. Гърбът я болеше, вратът ѝ се беше схванал. За закуска се помъчи да хапне малко овесена каша, но едва успя да размърда здраво стиснатите си челюсти. Затова предпочете да си вземе гореща вана. Остана дълго във водата, докато кожата по върховете на пръстите ѝ се набръчка.

После обиколи тихите стаи в къщата. За пръв път пусна вътре Кая, за да се утешава и разсейва с присъствието на хъското. Мариане

настояваше кучетата да не влизат в къщата. Кая наистина доста се колеба, преди Сюньове да я примаме да прекрачи прага и да се качи на дивана. Там двете се отдадоха на скръбта си, докато Шетил Берггрен пристигна да я вземе в три часа, както се бяха уговорили.

Пак я заведоха в същата стая в полицията. Сюньове отказа да разговаря с дошлия от Осло следовател и настоя да доведат отново Шетил.

— Разбирам колко ти е тежко в момента, Сюньове, и...

— Шетил — прекъсна го тя, — съвсем сериозно ти казвам, че съм по-добре. Ако имаше представа как се чувствах, докато Мариане беше в неизвестност, щеше да разбереш колко ми олекна...

Тя не довърши мисълта си и затвори очи.

— Искам само да приключим възможно най-бързо.

— Дезинфектира ли раните по лицето си? — попита той.

— Не, повърхностни са.

Шетил Берггрен понечи да възрази, но впоследствие се отказа и кимна към кърпата върху масата.

— Може ли да ги докосна? — прошепна Сюньове.

— За съжаление не.

Брачната халка от бяло злато беше малко по-голяма от нейната. Инкрустираният диамант, съвсем матов, оставаше почти невидим, ако човек не знаеше за съществуването му. Мариане настоя пръстенът да има и скъпоценен камък. Сюньове, от своя страна, предпочиташе съвсем обикновена халка от най-обикновено злато без никакви украшения. Сюньове харесваше изчистените халки и искаше да се ожени за Мариане като всички останали влюбени, а пръстените им също да не се различават от традиционните.

— Така и не сключихме брак...

— Мислех, че сте...

— Бяхме се регистрирали като партньори в общината. Как само звучи, все едно развиваме общ бизнес. Изчаквахме новия закон да влезе в сила и да се оженим през лятото, както си му е редът.

Сълзите пареха по раните на лицето ѝ.

— Този пръстен ми прилича на нейния.

Обърнатата ѝ с дланта нагоре дясна ръка изразяваше известно колебание. Сюньове си пое дъх и заговори бързо, сякаш го бе репетирала:

— И колието е нейно. Ключовете — също. Тази флашка не съм я виждала, но у нас има около трийсет, значи сигурно е нейна. Може ли да махнеш тези предмети? Махни ги!

Тя закри лице с ръцете си.

— Предполагам, че се налага да идентифицирам вещите й, защото няма да ми позволите да я видя — зададено промълви тя.

Шетил Берггрен не отговори. Сръчно, без да ги докосва, той прибра всеки от четирите предмета в отделен найлонов плик и внимателно ги зави в кърпата.

— Ще бъде извършена и ДНК-експертиза, разбира се — обясни той. — Но по всичко личи, че убитата жена е Мариане.

— Казаха, че е платила — Сюньове отпусна ръце върху коленете си, — от хотела съобщи, че Мариане е платила за стаята!

— Да, нощувката е платена, но не от нея.

— А от кого? Кой друг би платил, освен убиеца, нали? Тогава лесно ще го... В хотела няма ли камери за видеонаблюдение? Списъци с гостите? Какво толкова трудно...

Забеляза изражението на Шетил и млъкна.

— Хотел „Континентал“ разполага с камери за наблюдение на отделни помещения в сградата — подхвана той. — Включително и на рецепцията. За беда обаче записите се унищожават след седем дни. Още следващата седмица ще заменят камерите с нови, дигитални, и информацията ще се запазва по-дълго. Досега са използвали старо оборудване и поради липса на място за съхранение на касетите със записите са ги изхвърляли.

— Старо оборудване в първокласен хотел? — Сюньове не вярваше на ушите си.

— Сметката за стаята на Мариане е била уредена още на деветнайсети. Проверихме касовия апарат. Домакинът твърди, че някакъв мъж платил в брой, но не успя да ни го опише. Заради Коледните празници в този ден имало много хора. Кафенето на Националния театър се пръскало по шевовите, а оттам до лобибара на хотела се минава покрай рецепцията.

— Да не би да искаш да кажеш, че...

Сюньове сама не знаеше как всъщност да разтълкува думите му.

— Освен това същата вечер в хотела имало сватба — продължи полицаят. — Суматоха, глъчка. Разказаха ни и за драматичен инцидент

с дете — излязло само от хотела и едва не го прегазил автобус. Не, не автобус, трамвай. Така или иначе, настанала голяма олелия и домакинът посмъртно не може да се сети кой му е платил за стаята на Мариане.

— Но кой... кой, по дяволите, би имал интерес да го направи? Недоумявам как... Убил я е, скрил е тялото ѝ, платил е сметката... толкова абсурдно ми звучи... Кому би хрумнало да направи подобно нещо!

— Точно това се опитваме да разберем и ние — спокойно я увери Шетил. — Ключът към разплитането на случая е въпросът защо е била убита Мариане. Ако разполагаш с каквато и да е информация...

— С никаква информация не разполагам — прекъсна го тя. — Нямам ни най-малка представа защо някой би искал да погуби Мариане! Ако изобщо се сецам за хора с подобна агресивна нагласа, това са шибаните ѝ родители!

Шетил Берггрен се въздържа да обори лишеното ѝ от основания твърдение.

Сюнъове придърпа пуловера си надолу. Вдигна чашата с вода и пак я остави. Размърда халката на ръката си. Разроши косата си с пръсти.

Мъчеше се да ускори хода на времето.

През идните дни щеше да се съсредоточи върху усилията си да ускори хода на времето. Нали времето лекува всички рани. Всеки път обаче, когато поглеждаше часовника, установяваше, че е изминала едва половин минута.

А раните ѝ не зарастваха.

— Може ли да си тръгвам? — промърмори тя.

— Да, разбира се. Ще те закарам. Ще се наложи да те тормозим с още въпроси, но...

— Кой?

— В смисъл?

— Кой ще ме тормози?

— Трупът е открит в Осло и престъплението е извършено там, затова столичната полиция поема случая. Ние ще им съдействаме с каквото можем, но...

— Искам да си отида вкъщи.

Сюнъове стана. Шетил Берггрен забеляза колко голям изглежда пуловерът ѝ над отслабналото ѝ тяло. Раменете ѝ бяха отпуснати. Само за две седмици бе свалила пет-шест килограма, а жена с нейното тегло не биваше да си го позволява.

— Трябва да се храниш — отбеляза полицаят. — Грижиш ли се за себе си?

Без да отговори, тя взе шушляковото си яке от облегалката на стола.

— Няма нужда да ме караш до вкъщи. Ще се прибера пеш.

— Това са само три минути...

— Ще се прибера пеш — повтори тя.

На вратата се обърна към него.

— Ти не ми повярва, Шетил. Когато ти споделих колко съм притеснена за живота на Мариане, ти не ми повярва.

Той мълчеше и гледаше ноктите на ръцете си.

— Надявам се, че съвестта ти не ти дава мира.

Той кимна, но не вдигна очи.

Не изпитвам никакви угризения, помисли си той. Не се чувствам виновен, защото Мариане е била мъртва много преди да дойдеш в полицията.

Не изрече гласно възраженията си.

Нямаше никакви възражения относно ефективността. Назначеният на щат в полицията художник направи не само скица на лицето. Нарисува портрет на предполагаемия убиец в цял ръст и във фас, и в профил, както и емблемата или украшението, което според Мартин Сетре непознатият клиент носел на ревера си. Силе Съоренсен разгледа набързо четирите скици и ги нареди една до друга върху бюрото. Пред себе си.

По принцип не възлагаше големи надежди на такива рисунки, макар този път именно тя да ги бе поръчала.

Опитът ѝ сочеше, че повечето хора не умеят да дават полезни за разследващите органи показания. Често описваха по коренно различен начин една и съща ситуация или един и същ човек. В показанията си свидетелите разказваха с оживление и в подробности какви предмети или събития са забелязали, а впоследствие се оказваше, че предметите

липсват на местопрестъплението, а събитията изобщо не отговарят на истината. Свидетелите не изричаха преднамерени лъжи. Те просто не си спомняха случилото се и запълваха празнините в паметта си с продукти на собствения си опит и въображение.

Понякога фотороботите наистина се оказваха със съдбоносно значение за разплитането на даден случай. За целта обаче беше необходимо художникът да е много добър, а свидетелят — изключително наблюдателен. Съществуваха сложни компютърни програми, които облекчаваха и прецизираха работата на художниците, но Силе Сьоренсен предпочиташе скици на ръка.

Желанието ѝ бе изпълнено.

Тя огледа внимателно портрета: бял мъж на възраст между трийсет и пет и петдесет години. В приложения към папката коментар прочете, че Мартин Сетре го описал като плешив, но се колебаел дали главата му не е просто бръсната. Така или иначе, нямал коса. Кръгло лице. Тъмни очи без очила. Правилен нос, масивна, почти четвъртита долна челюст. Леко оформена двойна брадичка. От скицата на фигурата му личеше, че е едър, но не непременно дебел. Ръстът му не надвишаваше 170 сантиметра.

Следователно дребен, набит мъж с усмивка на устните.

Силе предположи, че художникът се е повлиял от показанията на Мартин. Явно мъжът непрекъснато се е усмихвал. В приложения коментар откри потвърждение на теорията си.

Хубави зъби. Дрехи в потискащи цветове: тъмно палто над тъмна риза. Тъмна вратовръзка с хлабав възел. Скицата бе издържана в черно-бяла гама и сивите нюанси обезсърчиха Силе. Вдигна я срещу светлината и я огледа по-подробно. Сигурно има хиляди мъже с подобна външност, заключи мислено тя. Мартин уточни, че мъжът е заговорил него и Хавре на английски, но използването на чужд език се славеше като един от най-старите трикове за камуфлаж.

По бузите му имаше леко изразени трапчинки.

Кнют Борк влезе в кабинета ѝ, без да почука, и тя подскочи върху стола.

— Извинявай — сконфузи се той. — Нямах представа, че си тук! Нямах ли по-приятни занимания събота следобед?

— Ако не съм тук, защо вратата ще е отворена? — реторично попита тя.

— Аз...

Кнют Борк, висок, с подчертано бяла, почти бледа кожа, с рижаворуса коса и леденосини очи, пламна като светофар на кръстовище.

— Не се притеснявай, нищо не е станало — усмихна се Силе и протегна ръка. — Какво искаше да ми оставиш?

— Това — той й подаде тънка папка. — Информация по случая на Мариане Клайве.

Силе пое документите и ги остави до фоторобота, без дори да ги погледне.

— Само това ни липсваше — поклати глава тя. — Зрелищно убийство в един от най-люксовите хотели в града. Прочете ли какво бъдат таблоидите?

Той повдигна вежди и въздъхна.

— Нещо ново? — кимна към папката тя.

— Разпити на свидетели. Явно половината жители на Осло са се стекли в проклетия хотел през въпросната вечер. Нали знаеш какво става обикновено. Всички те смятат, че имат интересни сведения за полицията. Заляха ни с обаждания.

Силе взе чашата с кафе.

— Понякога е за предпочитане да няма никакви свидетели, вместо да звънят хиляди — съгласи се тя. — За беда се налага да проверим всички подадени сигнали. Може да се обади важен свидетел. Наздраве!

Изстиналото кафе й загорча.

— Няма ли да се прибираш? — попита тя.

— Намерил се кой да ме пита — промърмори той. — Това ли е фотороботът? Дай да го видя.

Кнют заобиколи бюрото, надвеси се над скиците и констатира:

— Липсват отличителни белези.

— Прав си. На височина е под среден ръст и както се досещаш, не е единствен.

— Мислиш ли, че тази следа ще ни отведе някъде?

Той вдигна едната скица на нивото на лицето си.

— Съмнявам се — въздъхна тя. — Но нямаме друга.

— А това какво е? — Кнют посочи рисунката на ревера. — Карфица?

— Нещо такова. Познато ли ти изглежда?

— Трилистна детелина, нали?

— Да.

— Всички скици са черно-бели, само детелината е червена.

— Мартин настоя, че е напълно сигурен в цвета ѝ. Обикновено предупреждаваме художника да не използва други цветове, освен черно и бяло, защото са подвеждачи. Но тази карфица или каквото е там, без съмнение е била червена.

— А тези... завъртулки? Те какво представляват?

Двамата отново се надвесиха над скиците. Във всяко листенце на детелината бе изрисувана фигурка, напомняща на букви от чуждестранна азбука.

— По думите на Мартин във всяко листенце имало по една буква — поясни Силе. — Но не си спомня какви са били тези букви.

Кнют Борк взе от бюрото кутийка с ментови бонбони.

— Може ли да си взема един? — попита той и бръкна, преди Силе да му отговори.

— Разбира се — промърмори тя. — Вземи си пет. Тази емблема ми се струва някак позната, а?

— Да — Кнют Борк се разсмя гръмогласно. — Определено ми е позната! Баба ми има такава емблема на всяко яке!

Изведнъж смехът му секна. Силе вдигна глава. Целият облян в червенина, Кнют се мъчеше да си поеме въздух като риба на сухо.

— Добре ли си? — предпазливо попита тя. — Да не би... Силе тутакси стана, а столът се удари в стената зад гърба ѝ. Кнют Борк бе значително по-висок от нея и за миг тя се запита дали да не се качи върху бюрото, но се отказа, застана зад него, обгърна го с две ръце, притисна към тялото му десния си палец и рязко натисна корема под гръдния му кош.

От устата му изхвърчаха три черни бонбона.

Той започна да кашля и тя го пусна.

— Благодаря — едва промълви той. — Не успях... Виж! Посочи стената срещу тях. Залепналите на половин сантиметър един от друг бонбони оформяха триъгълник.

— Попадение право в целта — задъхваше се той.

Силе го погледна с вдигнати вежди и седна.

— Сега ще ми обясниш ли каква е тази емблема?

Той се хвана за гърлото, прокашля се още веднъж и подхвана с доста прегракнал глас:

— Емблемата на Сдружението на норвежките жени.

— Какво?

— Буквите в листенцата на трилистната детелина са С, Н и Ж. Сдружение на норвежките жени.

Почти със засегнат вид тя придърпа скицата на емблемата. Червена трилистна детелина със стъбло. На всяко листенце — по една буква.

— Трябва да го проверя — промърмори тя, остави скицата и въведе името на сдружението в полето за търсене на монитора.

— Виждаш ли, излязох прав. Нали точно това ти казах — победоносно заяви Кнют Борк.

Силе се взираше в основната уеб страница на сдружението.

Логото им наистина представляваше червена трилистна детелина с буквите С, Н и Ж.

— Какво, по... — мислите й се разхвърчаха напосоки. — Клиент на проституиращи младежи и предполагаем убиец — подхвана наново тя, като насичаше думите. — От мъжки пол. Обикаля и отвежда млади момчета. В центъра на Осло.

Преглътна и навлажни устни с език.

— С емблемата на Сдружение на норвежките жени на ревера. Какво, по дяволите, означава това? Да не ни прави на глупаци?

Кнют Борк взе скицата, отиде до корковата дъска, закачи я там и се отдръпна на две крачки. Продължи да я разглежда с наклонена глава. После изведнъж се обърна към Силе и кимна:

— Вероятно си права. Прави ни на глупаци.

Мъжки глас му съобщи по телефона, че се обажда от полицията. За миг Маркус Кол-младши го възприе като глупава шега. След секунди обаче осъзна грешката си, стана и започна да снове нервно напред-назад из стаята. В старанието си да не издаде притеснението си не успя да асимилира думите на полиция.

Няма как да са узнали.

Невъзможно е, мъчеше се да се убеди той.

Спря пред големия прозорец с южно изложение.

В осветената градина, разположена върху лек наклон, натежалите от сняг борове изглеждаха почти флуоресциращо сини на фона на сгъстения мрак отвъд оградата. Ниски облаци покриваха града и фиорда. От мястото си Маркус имаше чувството, че на света не съществува нищо друго, освен неговия дом.

И мъжът на телефона.

— Извинете ме — Маркус се опита да звучи по-дружелюбно. — Бихте ли повторили? Връзката е лоша и не ви чух.

— Обаждам се във връзка с подадения от вас сигнал — каза мъжът с неприкрито раздражение. — В понеделник сте съобщили, че имате информация за банда крадци, обикаляща из квартала ви.

Вейна лек ветрец и от близкото дърво се посипа сняг. Сухите кристали заблестяха на светлината от външната лампа. По-надолу в градината два високи смърча с голи, съвършено прави стъбла и сферични корони напомняха бдителни войници на пост.

Маркус се помъчи да се отпусне.

Оказа се прав. Не знаят нищо, разбира се.

Нямаше основания да се тревожи.

— О, това ли — отрони той и преглътна. — Не сте говорили с мен.

— Не сте ли Ролф Шлетан? — попита гласът. — Позвъних на телефон 2307.

— Телефонът е същият, но сигнала е подал съпругът ми Ролф — Маркус се съсредоточи върху равномерното си дишане. — Аз съм Маркус Кол.

Последва няколкосекундно мълчание в слушалката.

Моментът, в който осъзнават, че човекът срещу тях е различен, помисли си Маркус; този кратък отрязък от време, наситен с безмълвно смущение. Или презрение. Или и двете. Свикна с това, както човек свиква с достатъчно дълго носена стигма. Преди малкият Маркус да тръгне на училище, Маркус Кол-младши се съгласи да публикуват статия за него във вестник „Дагенс Нерингслив“ и да го представят като единствения хомосексуалист с мъж и дете в списъка на стоте най-богати хора в страната. Надяваше се, след като публично признае ориентацията си, хората да престанат да спекулират по въпроса и така да предпази сина си от долни сплетни, а себе си — от

необходимостта да наблюдава как събеседниците му онемяват за няколко секунди, когато им обясни, че съжителства с мъж.

Не всички четат „Дагнес Нерингслив“, съобрази обаче той няколко седмици по-късно.

— Аха — обади се най-сетне полицаят в слушалката. — Той... той там ли е? Ролф Шлетан?

— Да, но в момента приспива сина ни.

Мълчанието продължи дълго и Маркус започна да си мисли, че връзката се е разпаднала.

— Ало?

— Да, тук съм — обади се полицаят. — Ще го помолите ли да ми позвъни? Имам нужда от допълнителни разяснения по подадения сигнал и...

— На номера, от който звъните, ли да ви потърси? — прекъсна го Маркус.

— Тъж... да. Да попита за полицай Петершен. Дали ще успее да се свърже с мен тази вечер?

— Не ми се вярва. Имаме ангажимент. Но ако е важно, ще се погрижа да ви се обади, разбира се. След около половин час.

— Добре... би било чудесно. Снощи е имало нов обир и искам...

— Ще му предам.

Без да се сбогува, Маркус затвори и остави телефона на масичката. Изведнъж стаята му се стори прекалено тъмна. Бавно обиколи всички лампи и ги включи. Градината вече почти не се виждаше от прозореца заради контраста между мрака отвън и ярката светлина, окъпала помещението.

Маркус остана изненадан и малко ядосан, когато Ролф му сподели тревогата за следите от автомобилни гуми до портала им. Подразни го, че партньорът му се хваща за всяка дреболия. Някой просто е свил в площадката, опита се да го убеди Маркус. Понеже нямаше ограда, площадката образуваше естествена отбивка на пътя при задаваща се насреща кола. По време на празниците валеше сняг и Маркус непрекъснато виждаше следи от чужди автомобилни гуми.

Едва когато Ролф му обясни по-подробно какво е забелязал, Маркус се заинтригува от наблюденията му. Колкото и да не му се искаше да си го признае, му се стори странно защо му е на някакъв

шофьор да спира до къщата им и да стои известно време там, както сочеха различната дълбочина на следите и фасовете. Ролф твърдеше упорито, че е видял същата кола горе на пътя, докато е оглеждал следите пред портала, и шофьорът изчезнал веднага щом Ролф го забелязал. Маркус не знаеше какво да каже.

Подозренията на Ролф съвпадаха с надигащата се в душата на Маркус тревога. Все по-често се улавяше как наднича през рамо в очакване да види нещо. Или по-скоро някого. Досега не можеше да конкретизира страха си, но непосредствено преди Коледа усещането, че някой го следва като сянка, се засили. Едва след настъпването на новата година си даде сметка, че паническата атака, която го извади от строя четири дни преди Коледа, макар да не бе получавал такива пристъпи от няколко години, се дължеше не само на измъчващите го угризения.

Не можеше да се отърве от чувството, че някой му диша във врата.

Проблемът — от гледна точка на Маркус Кол, разбира се — се състоеше в интуитивното усещане, че този някой не цели да ограби дома му.

Ако изобщо наистина го шпионираха.

— Не — на глас отсече той и отново седна в креслото.

Сигурно си внушавам.

Да, въобразявам си. Няма друго обяснение.

Сега се чувстваше твърде изплашен, за да разсъждава рационално. Не изключваше наблюденията на Ролф, макар и задълбочени, да показват, че двойка влюбени случайно са се отбили там, за да се натискат. За малко целувки и по цигара. Или просто някой отговорен водач на автомобил е спрял, за да говори спокойно по телефона.

На вратата се позвъни.

Бавачката, сети се той и затвори очи.

Десет часът. Маркус се чувстваше твърде изморен да излиза тепърва.

След три месеца и пет дни се навършваха десет години от смъртта на баща му.

Отвори очи, стана и ощица ушите си, за да се поободри. Отново се позвъни. Докато излизаше от стаята, реши, че датата 15 април ще

бележи края на всичките му тревоги. Макар денят да бе изгубил първоначалното си значение, той щеше да го използва като крайъгълен камък в живота си. На 15 април щеше да настъпи решителният обрат и всичко да потече постарому. Само да оцелее дотогава. Къщата на възвишението щеше да се превърне в неговото укрепление; в безопасен обръч около семейството му, извън обхвата на бащината му власт.

Дал си това обещание, Маркус се почувства малко по-добре.

НА РАЗСЪМВАНЕ

Ингер Юхане се чувстваше удивително добре, когато будилникът започна да писка в пет и половина сутринта на 12 януари. Първоначално не разбра защо звъни толкова рано и продължи да се рее из блаженото гранично пространство между сън и действителност. Ингвар веднага посегна да спре будилника. Сухата топлина под завивката я подтикна да се завие още по-грижливо в нея. Ингвар се отпусна в леглото със стон, а тя се сгуши до гърба му.

— Трябва да тръгвам — промърмори той. — Самолетът за Берген излита след два часа.

— Рагнхил спи — прошепна тя. — Кристиане и Джак са при Исак. Ще останеш ли още петнайсетина минути?

И така, Ингвар пропусна закуската. След час, докато бързаше към „Гардермуен“ и стомахът му стържеше от глад, почти съжали, задето се забави в леглото.

Ингер Юхане обаче се чувстваше чудесно. Двете с Керън Уинслоу си правиха компания чак до три през нощта. Керън би останала още, ако не ѝ се налагаше на следващия ден да пропътува двайсет мили до Лилесан. В събота сутринта Ингвар заведе Рагнхил на гости на зет си и на внука си Амюн. Останаха там цял ден. За първи път от години Ингер Юхане спа до късно. Закуси спокойно и прекара три часа в четене на съботните вестници. После отиде да поплува в кварталния басейн. Вечерта у тях се отби Сигмюн Берли. Без покана. Донесе пица и бира. Нежеланият гост осигури на Ингер Юхане повод да си легне преди десет.

Отрази ѝ се добре.

Още изпитваше въодушевление от срещата с приятелката си от студентските години. В неделя Рагнхил си легна късно и понеже вече навлезе във възрастта, когато на децата им е нужно на следващия ден да наваксват пропуснатото, още не се беше събудила. Ингер Юхане, облечена в огромната пижама на Ингвар, си направи голяма кана с кафе и се настани на дивана с лаптопа върху коленете. Студентите бяха във ваканция и тя реши да си остане вкъщи. Нека Рагнхил се наспи,

помисли си тя, макар учителката в детската градина да се ядосваше всеки път, когато момиченцето пристигне след десет.

Ингер Юхане си провери имейла. Девет нови писма. Повечето напълно безинтересни. Едно от полицията. Тя го прегледа набързо. Ингвар получи същото в събота сутринта. Касаше се за убийството на Мариане Клайве. Полицията, сдобила се със списък на гостите на сватбата в хотел „Континентал“, питаше дали някой не е забелязал нещо важно. Ингер Юхане изтри писмото. Ингвар вече отговори от името на двамата. А и тя нямаше никакво желание да се връща към фаталната вечер, когато Кристиане едва не загина под трамвая.

Керън Уинслоу бе отговорила на имейла, който ѝ изпрати вчера. Ингер Юхане се загърна в одеялото и отвори новото писмо, докато отпиваше от горещото кафе.

Dear Inger!

It was so great to see you! A wonderful evening and an interesting (!) walk through the city! Meeting your husband was fantastic, and I'll have to say: My own man has one or two things to learn from him. His warmth and generosity when we showed up in the middle of the night exceeded all expectations.

I'm writing you from Oslo Airport. The wedding was unbelievable, but the drive back and forth to Lillesand a nightmare...

As we agreed, I'll fill you in on some of the most relevant parts of our research/intelligence as soon as I can. Just to respond to the questions in your mail of this morning: „The 25'ers“ name is based on the sum of the digits 19, 24 and 27 (I forgot that, didn't I?). Our theory is that the numbers 24 and 27 point to The Epistle of St. Paul to the Romans, 1st chapter, versus 24 and 27. Look it up yourself. The number 19 is claimed to have a somehow „magical“ significance in The Quran. It's too complicated to explain in this mail, but if you google „Rashad Khalifa“, you'll figure it out. Of our numerologists are correct, the name „The 25'ers“ is quite scary...

They are calling my plane now, so I'll have to run.

And don't you forget now, that you and your family have
PROMISED to come visit us this summer!!!
All the best and a big hug:

Karen^[1]

Ингер Юхане прочете имейла още веднъж. За да провери препратките, трябваше да го разпечата. Принтерът се намираше в спалнята. Влезе вътре. Лъхна я застоялият мирис на възглавници, сън и секс. Ингвар отказваше да спи на отворен прозорец при температура под пет градуса под нулата. Ингер Юхане бързо свърза лаптопа към принтера и разпечата писмото. После отвори широко прозореца.

Затвори очи и вдиша свежия хлад.

Библията, помисли си тя.

Дори не беше сигурна дали я имат вкъщи. Знаеше, че на лавицата на Ингвар стои издание на Корана. Ингвар настояваше да разполага с отделна етажерка за книги в спалнята: висока пет метра разнородна литературна колекция. Там „Пътеводителят към свещените текстове“ съжителстваше с енциклопедии за различни оръжия, дебели томове за хералдика, близо двайсет книги за коне и тяхната дресура, овехтяло издание на „Енциклопедия Британика“ и всички комикси на Фруде Йоверли. Без да затваря прозореца, Ингер Юхане приклепна пред етажерката на Ингвар, разположена до неговата страна на леглото. Веднага намери Корана: златиста корица с ориенталски мотиви. До него се мъдреше овехтяла книга с отлепен гръб. Извади я внимателно. Кориците бяха съвсем омекнали.

Библията.

Бавно я разгърна. Върху вътрешната страна на корицата имаше посвещение, изписано с красив почерк: „На Ингвар от дядо и баба, 16 септември 1956“. Тя бързо пресметна: тогава е било кръщенето му. Ингвар беше роден в навечерието на Еньовден същата година.

Притвори прозореца и взе двете книги под мишница.

С разпечатката в едната ръка и с лаптопа в другата се върна в хола и седна на дивана.

Библията на Ингвар беше превод от 1930-а, разбра тя от колофона. Разтвори я на Посланието на апостол Павел до римляните и пръстът ѝ заснова по редовете.

24. За това, и според похотите на сърцата им предаде ги Бог на нечистота, да се обезчестяват телата им в сами тех...

Тя се поколеба.

... да се обезчестяват телата им в сами тех...

— Сигурно означава, че спят един с друг — промърмори тя и продължи да чете:

27. Подобно и мъжете оставиха естественото употребление на женския пол, та се разжегоха в похотта си един на друг, и струват безобразност мъже на мъже, и приимат си достойното въздаяние на своето заблуждение...

Макар да разбираше написаното, тя затвори стария том и взе компютъра на колене. Трябваше да се сети веднага, вместо да рови из етажерката на Ингвар. Досега само веднъж си бе позволила подобна волност и той ѝ се сърди няколко часа.

За две минути намери същите текстове в мрежата, и то в по-нов превод.

24. Затова и Бог, според похотите на сърцата им, предаде ги на нечистотата, за да се безчестят телата им сами в себе си.

Звучи много по-ясно, помисли си Ингер Юхане, поклати глава и продължи с изреченията под номер 27, облечени в по-понятен езиков изказ:

... също и мъжете, като оставиха естественото употребление на женския пол, разпалиха се с похоти един към други, и вършеха срамотии мъже на мъже, та

получаваха в себе си отплата, каквато подобаваше на тяхната заблуда.

Ингер Юхане се смяташе за агностик — по-приятна дума от скептик. От време на време в процеса на работата ѝ се налагаше да общува с вярващи хора и тя неизменно се опитваше да се отнася към тях с полагащото им се уважение. Но като изключим кратък флирт с религията през юношеските ѝ години, тя никога не бе проявявала интерес към нея.

Досега.

През последните месеци обаче се наложи да се задълбочи във въпроси от религиозен характер. Текстове като току-що прочетения не я плашеха сами по себе си. Като учен и атеист тя ги изследваше в историческия им контекст и дори ги намираше доста интересни. Разглеждаше ли ги обаче като буквални наставления към хората, живеещи през 2009-а, посланията на апостол Павел ѝ звучаха направо жестоко.

Ако Керън и Американският център, където работеше, правилно бяха разтълкували името „Група 25“, значи тази организация целеше изстребването на гейове и лесбийки без излишни приказки. Не се касаеше за общност, нито за религиозно общество.

А за групировка, която извършва престъпления от омраза към хомосексуалистите.

Ако наистина ултраконсервативните християни се бяха съюзили с радикалните мюсюлмани в обща организация, явно омразата се оказваше по-обединяваща и силна от всичко останало, което Ингер Юхане изследваше през последните месеци.

Прочете отново последния ред:

... та получаваха в себе си отплата, каквато подобаваше на тяхната заблуда.

Потръпна и взе разпечатката на имейла.

Числото 19.

Арабското име Рашад Халифа.

Пръстите ѝ затракаха по клавиатурата.

4400 намерени резултата в Гугъл.

— Здравсти, мамо. Къде ми е кашата?

Рагнхил се спусна към нея по боси крачка. Ингер Юхане едва свари да остави лаптопа върху масичката, преди дъщеря ѝ да се хвърли в обятията ѝ.

— Днес няма да ходя на детска градина — смееше се доволно момиченцето. — Днес ще си играем с мечета!

Ингер Юхане избута внимателно дъщеря си назад, за да я погледне в очите и възрази:

— Не, миличка. Днес ще ходиш на детска градина. Нали е понеделник.

— Не, ще си играем с мечета — настоя Рагнхил и издаде напред долната си устна.

— Друг път, пиленцето ми. Днес мама трябва да работи. Ще те заведе на детска градина. Да не забрави, че ще карате ски и ще печете наденички на открито?

Сърдитото детско личице грейна в широка усмивка.

— А, да! Колко дни остават до рождения ми ден?

— Девет. След девет дни ще станеш на пет години.

Рагнхил се засмя доволно.

— И ще ми направите най-хубавия рожден ден на света!

— А за да пораснеш, ще ти приготвя овесена каша. Но преди това двете с теб ще се пъхнем под душа.

— Добре — отвърна момиченцето и заподскача като зайче към банята.

Ингер Юхане се усмихна, докато гледаше дъщеря си. Прекара чудесно почивните дни и ѝ се искаше да се порадва на компанията на по-малкото си дете, преди да се впусне в задълженията на новата седмица.

Само да можеше за малко да забрави за „Група 25“.

Последният, отворил вратата на малкия параклис на Източния крематориум, се казваше Петер Юст. Той постоя за кратко прав, колкото да се увери, че не се е объркал. До дванайсет оставаха само три минути, а в параклиса нямаше и двайсетина души. Петер Юст,

съученик на Никлас Винтер, не беше виждал стария си приятел от години и очакваше да завари помещението пълно. В пресата непрекъснато съобщаваха за завидната му кариера. Музеи и частни колекционери купували произведенията му. Преди година в местния вестник публикуваха подробен репортаж за ателиетата на Никлас и Петер остана с впечатлението, че съученикът му е на път да пробие на международната сцена.

Болезнено слаб възрастен мъж с очила, които подсказваха силно влошено зрение, мушна сгънат лист хартия в ръката му. Отпред бе отпечатана снимка на Никлас, а под нея със старомоден шрифт — името, рождената му дата и датата на смъртта му.

Петер Юст седна най-отзад.

Камбаните удариха четири пъти. После утихнаха. Засвири органът.

Параклисът — обикновен, почти без украшения — имаше дървен под, бежови стени и правоъгълни прозорци. Вместо олтарно пано на най-горната стена имаше фреска, чийто замисъл Петер Юст не успя да разбере. Приличаше на стар рекламен плакат на Центристката партия с дървета, семена, селяни, ниви и кон, удивително напomniaщ на норвежки жребец от крайбрежните райони. Няма как такова животно да е обикаляло из Арабия, помисли си той, докато се мъчеше да намери удобна поза върху твърдата скамейка, покрита с червен изпоцапан плат.

Петер наистина мислеше, че Никлас се е прочул. Не като знаменитостите от шоу бизнеса, разбира се, но поне в средите на художниците и скулпторите. Очакваше Никлас да се е наложил като творец. Петер реши да се отбие на погребението му най-вече защото някога си полудуваха добре. Дори твърде добре, в известен период от време. Никлас не внимаваше какви наркотици взема. Нито кого чука.

Петер Юст се изчерви при спомена за кратката им афера.

За него това вече беше минало. Имаше си хубава жена и очакваха първото си дете през юли. Всъщност не споделяше ориентацията на Никлас. Когато обаче майка му спомена, че старият му приятел е починал и траурната церемония ще се състои днес, Петер реши да го уважи за последно.

Почти никой не пееше.

Той дори не помръдна устни. На три скамейки пред него двама мъже се преструваха, че пеят.

В параклиса имаше само една жена. Тя не изглеждаше никак покрушена от траурната церемония. Явно не се бе постарала и да намери тъмна дреха в гардероба си. Облеклото ѝ безспорно беше елегантно, но на погребение не се ходи с червен костюм. Тя седеше безучастно, с отегчен вид.

Музиката спря. Свещеникът се приближи до амвона, който приличаше на висока табуретка от бар, готова да се прекатури всеки момент.

Двамата мъже пред Петер започнаха да си шушукат.

Първоначално се ядоса. По време на проповед се пази тишина. Е, вероятно на това не му се казва проповед, но, все едно, приличието изисква да се мълчи, докато свещеникът говори.

— ... намерили доста творби... няма нито деца, нито братя и сестри...

Петер Юст чуваше откъслечни думи. Неволно наостри уши.

— ... в ателието... няма наследници...

Свещеникът даде знак на опечалените да се изправят. Двамата сплетници отпред, погълнати от разговора си, се усетиха последни. Няколко минути запазиха мълчание, но после отново започнаха да си шепнат.

— ... и много по-дребни инсталации... чертежи... последният му шедьовър... никой не е знаел...

Проклетниците бяха на път да опропастят цялата церемония. Петер Юст стана рязко, наведе се напред и процеди:

— Млъкнете, за Бога! Проявете малко уважение!

Двамата мъже се обърнаха изненадани. Единият — около петдесетгодишен, с рядка коса, тесни очила и брада, оформена като катинарче; другият — по-млад.

— Извинете — каза по-възрастният, двамата се усмихнаха и се обърнаха напред.

Явно Петер успя да ги стресне, защото не обелиха дума през останалата част от церемонията. Впрочем тя не продължи дълго. Говори само свещеникът. Когато Ласе — третият от компанията им, който през осемдесетте вилнееше като бесен из квартала — почина при автомобилна катастрофа преди две години, траурната церемония

се състоя в по-големия параклис на Източния крематориум и дори той не успя да побере всички, дошли да се простят с покойника. Осмина души станаха да го споменат с прощална реч. Повикаха и банда да изпълни „Imagine“. Обсипаха ковчегу му с цветя и с безутешни сълзи.

А сега никой не плачеше. Върху ковчегу бе положен само един-единствен венец.

Петер се разстрои. Очите му плувнаха.

Трябваше по-рано да се свърже с Никлас. Ако не го спираха смущаващите спомени за авантюрата им — след която впрочем хомосексуални му нагласи се изпариха — нямаше да прекрати приятелската си връзка с него.

Изведнъж почувства, че не издържа повече да стои в параклиса. Дори не изчака края. Стана, избути полуслепия старец и отвори тежката дървена врата.

Навън пак валеше сняг.

Петер Юст започна да бяга, без да знае накъде отива.

Или от какво всъщност бяга.

— Та, от дума на дума, да ти се похваля — Сигмюн Берли си събу обувките и опъна краката си върху масичката между двата стола в хотелската стая на Ингвар. — Имам си сериозна приятелка.

Ингвар се хвана демонстративно за носа, сбърчи чело и посочи с показалец краката на колегата си.

— Честито — задавено се засмя той зад свития юмрук пред лицето си. — Но чорапите ти миришат на умрели катерички. Свали си краката от масичката и си обуй обувките!

Сигмюн сви крака, наведе се напред и подуши чорапите си. Леко сбърчи нос.

— Не е чак толкова зле — отбеляза той и пак зае предишната поза. — Мацката не се е оплакала. Защо се смееш?

— Коя е? — попита Ингвар и се премести на леглото, възможно най-далеч от Сигмюн Берли. — И откога сте заедно?

— Казва се Хердис — разпалено заобяснява колегата му. — Тя е... Хердис е... Познай! Познай какво работи!

— Нямам представа — отвърна Ингвар, поизнервен. — Нали уж щеше да ми предлагаш питие?

Сигмюн извади пластмасова бутилка с уиски от вътрешния си джоб. Взе една от чашите, които камериерките оставяха всеки ден в банята, и му наля щедро.

— Благодаря — кимна Ингвар и пое чашата.

Сигмюн напълни и своята чаша.

— Хердис — подхвана отново той с доволно изражение, сякаш дори споменаването на името ѝ му доставя неопишуема наслада, — Хердис Ватне е професор по астрофизика.

— Пфффф — Ингвар изплю уискито и опръска дрехите и леглото си.

— Какво каза? Какво каза?

Сигмюн се поизправи на стола с обидено присвити очи.

— Не вярваш, че съм способен да сваля образована жена? Проблемът ти, Ингвар, е, че целият си изтъкан от предразсъдъци. Защищаваш негрите на живот и смърт, макар да доминират неизменно във всяка криминална статистика. Непрекъснато мрънкаш колко им бил труден животът и...

— Стига де — прекъсна го Ингвар. — Избягвай да използваш тази дума.

— И това си е чист предразсъдък. Знаеш го не по-зле от мен! Да имаш положително мнение за определена група хора само защото принадлежат към малцинство! По отношение на другите престъпници си безпощаден. Подозираш всеки бял боклук, когото заловим, но видиш ли малко по-тъмен арестант, започваш да ни убеждаваш колко са свестни и как...

— Престани, де! Достатъчно!

Ингвар се поизправи в леглото. Сигмюн се поколеба и додаде малко сърдито:

— И не ми вярваш, като ти казвам, че приятелката ми работи в Университета. Струва ти се нелепо. Ето на това му викам аз предубеденост. Често казано, поведението ти ме обижда.

— Извинявай, Сигмюн. Радвам се за теб, разбира се. Имаш ли...

Той посочи мобилния телефон на колегата си.

— Имаш ли нейни снимки?

— Да, да!

Сигмюн натисна няколко бутона и намери каквото търсеше. С широка усмивка подаде телефона на Ингвар.

— Прекрасна е! И умна, и красива. Почти като Ингер Юхане.

Ингвар разгледа снимката: руса жена около четирийсетте, усмихната, с бели равни зъби и чип нос. Явно беше много слаба, защото дори на малкия екран се забелязваха дълбоките ѝ мимически бръчки и бръчките от двете страни на устата, спускащи се по брадичката. Сини, тежко гримирани очи.

Изглеждаше като съвсем обикновена норвежка в разцвета на силите си.

— Бива си я — промърмори Ингвар и му върна телефона.

— Възнамерявах да ви разкажа за нея още в събота, но Ингер Юхане си легна най-неочаквано. После обаче реших да поизчакам, защото вчера запознах Хердис със синовете ми. Е, те са се виждали, защото синът ѝ и моят Сноре играят хокей заедно. Още отпреди са добри приятели. Искях обаче да разбера как... ще протече една семейна среща. Не мога да понеса приятелката ми да не харесва децата ми. Както и обратното.

— Явно всичко е минало добре?

— Да. По-добре нямаше как да бъде. Ходихме на кино, а после — на вечеря у Хердис. Тя има невероятен апартамент! Просторен и разкошен. В квартал Фрогнер. В тази част на града се чувствам истински пришълец. Но, трябва да призная, много ми харесва.

Отпи доволно от уискито и се облегна на стола.

— Любовта е сладко нещо — заяви високопарно той.

— Така е.

Двамата постояха мълчаливо, докато пиеха питието си. Ингвар, легнал в леглото, облегнат на три възглавници, усети как умората го надвива. Затвори очи и се сепна, защото за малко да изтърве чашата.

— Какво мислиш за нашата дама? — попита Сигмюн.

— За коя дама? За Хердис ли?

— Идиот. За Ева Карин Люсгор.

Ингвар не му отговори. Двамата прекараха цял ден в опити да систематизират огромния набор от документи по случая. От убийството на епископа изминаха деветнайсет дни, а на практика бергенската полиция не бе постигнала никакъв напредък в разследването. Ингвар не ги упрекваше в неефективност, защото самият той се чувстваше много объркан. Досега съвместната им работа течеше гладко. В началото Ингвар пое по-важните разпити, а Сигмюн

работеше като свръзка между КРИПОС и полицейския участък в община Хурдалан. Изпълняваше ролята си брилянтно. Едва ли можеше да се намери по-универсален посредник от Сигмюн Берли. Съзреше ли назряващ конфликт, веднага съумяваше да го потуши, преди положението да стане критично. През последната седмица двамата с Ингвар се заеха с проверки. Полицията в Берген отговаряше за цялостното разследване и координирането му. Следователите действаха самостоятелно, докато Сигмюн и Ингвар се мъчеха да си осигурят общ поглед върху множеството постъпили сигнали по случая.

— Май сбъркахме — неочаквано отсече Ингвар. — В случая подходът, който по учебник се смята за задължителен, се оказва грешка.

— В смисъл?

— Мислим прекалено мащабно.

— Правилно номер едно, Ингвар! Не изключвай нито една възможност!

— Знам, знам — кимна отегчено Ингвар. — Чуй ме обаче... — той взе бележник и химикалка от нощното шкафче. — Обсъжданата теория за психопата, тоест за така наречената бомба със закъснител, разхождаща се по улиците...

— За психопата-бежанец — допълни Сигмюн и само унищожителният поглед на Ингвар го спря да не зачекне темата отново.

Сигмюн вдигна дланите си в знак на помирение.

— Ако теорията беше вярна, отдавна щяхме да сме го намерили — продължи Ингвар. — След като извършат престъпление, психотичните убийци обикновено се лутат по улиците, изпоцапани с кръв и разкъсвани от вътрешни демони, докато ги намерим в рамките на няколко часа.

От кончината на Ева Карин изминаха близо три седмици и нито следа от маниак. В психиатричните клиники няма данни за избягали пациенти, проверките в приютите за бежанци не показаха нищо подозрително, изобщо... — той удари с химикалката по бележника — ... изключвам вероятността убиецът да е с психически отклонения.

— И полицията в Берген споделя същото мнение.

— Да, но не са затворили окончателно вратата към версията за убиец-психопат.

Сигмюн кимна.

— А тя трябваше отдавна да се затръшне — отсече Ингвар. — Както и цял куп други врати, от които лъха само смут. Относно писмата до епископа, случвало ли ти се е да разследваш случай, при който убиецът е сред авторите на подобни заплашителни послания, изпратени до жертвата?

— Мда — подвоуми се Сигмюн. — Убиецът на Ана Линд например...

— Покушението над шведската министърка на външните работи беше дело на умопобъркан — прекъсна го Ингвар. — Макар да не е обявен за невменяем, е напълно луд според нормалните човешки разбирания; отрепка с предистория в психиатрична клиника, неочаквано видял обект, към когото да насочи омразата си. Заловиха го след четиринайсет дни. Бе оставил толкова много улики, че...

— ... че двамата с теб бихме се справили за по-малко от двайсет и четири часа — усмихна се Сигмюн.

Ингвар също се усмихна.

— Шведите извадиха лош късмет при разследването на няколко сериозни случая...

Двамата се умълчаха. От съседната стая се чуваше шумоленето от силна водна струя. Някой дръпна казанчето.

— Купчината писма няма да ни отведе до убиеца — промърмори Ингвар. — Както и раздухваната хипотеза, свързана с отношението на Ева Карин към аборта. По принцип в САЩ склонни да убиват са противниците на аборта, за да защитят каузата си, а не привържениците на правото на жената сама да решава дали да задържи детето си, или не. Няма логика убиецът да е пронизал епископа заради възгледите й.

— Добре, но каква е твоята хипотеза? Опроверга всички възможности! Сега кажи какво ти се върти в главата?

— Къде е отивала през онази нощ? — Ингвар се вторачи във въздуха. — Трябва да разберем защо е излязла.

Сигмюн пресуши чашата, после, без да се колебае, отвори бутилката и пак си наля.

— Не прекалявай — предупреди го Ингвар. — Утре ще ставаме рано.

Колегата му подмина равнодушно забележката.

— За жалост вече няма как да я питаме къде е отивала. Съпругът ѝ продължава упорито да мълчи. Разследващите са му напомнили, че е длъжен да съдейства на полицията, и дори са го заплашили с разпит пред съда. Но последиците...

— Няма да завлекат Ерик Люсгор в съдебната зала. Би било напълно безсмислено. Той очевидно страда. Ще измислим нещо друго.

— Какво?

Ингвар също пресуши чашата, но поклати отрицателно глава, когато Сигмюн вдигна въпросително бутилката.

— Ще тръгнем да разпитваме хората от врата на врата — отвърна Ингвар.

— Къде? В цял Берген?

— Не. Трябва...

Той отвори нощното шкафче и извади карта на града.

— Трябва да обхванем този периметър — Ингвар описва окръжност с показалеца си, докато държеше картата с лице към Сигмюн.

— Ама това е половината град! — отчая се колегата му.

— Не, само източната част от центъра. По-точно североизточната.

Сигмюн взе картата от ръката му.

— Ингвар, това е най-глупавото предложение, което някога си правил. Всички масмедии тръбят наляво и надясно, че полицията се нуждае от информация защо епископът е излязла навън на Бъдни вечер. Ако някой я е очаквал в дома си, щеше отдавна да се е обадил в случай че няма какво да крие, разбира се. А ако има, тогава не виждам смисъл да разпитваме хората в центъра, защото въпросният човек ще го премълчи и пред нас.

Той хвърли картата върху леглото и отпи голяма глътка от уискито.

— Не изключвай възможността Ева Карин да е излязла просто на разходка — продължи Сигмюн. — В такъв случай пак сме в задънена улица.

В погледа на Ингвар се появи нещо стъклено и отдалечено, толкова познато на колегата му.

— Хрумва ли ти нещо по-добро? — попита го Сигмюн и повъртя уискито в устата си. — Да имаш друго предположение, което веднага

да оборя?

— Снимката — отсече Ингвар и погледна часовника.

— Снимката? Каква снимка?

— Единайсет и половина е. Трябва да си лягам.

— За каква снимка става дума?

Сигмюн изобщо не възнамеряваше да си ходи в своята стая. Тъкмо напротив: изтегна се удобно в стола и отпусна краката върху ръба на леглото.

— Изчезналата снимка — поясни Ингвар. — Нали ти разказах какви снимки видях в малката спалня, където Ева Карин се е оттегляла, когато я споходи безсъние. Първия път, когато влязох там, забелязах четири фотографии. При огледа два дни по-късно бяха останали три. Сещам се само, че изчезналата фотография представляваше портрет.

— Но Ерик Люсгор не иска...

— Забрави за него. Той е изгубена кауза. Твърде дълго се надявах да ни даде ключа към причината за мистериозната разходка на епископа. Но той просто се затвори в черупката си. А Лукас, от своя страна...

— Ако питаш мен, не проявява готовност да ни сътрудничи.

— Прав си. В такъв случай неизбежно възниква въпросът защо видимо съкрушен от смъртта на майка си мъж, който иска убиецът да си получи наказанието не по-малко от нас, се държи неприязнено с разследващите органи. Съществува едно-единствено обяснение.

Той погледна Сигмюн с повдигната вежда, все едно го подканваше да довърши съждението му.

— Семейни тайни — обяви Сигмюн с театрален глас.

— Бинго. Често те не са пряко свързани с престъпленията, но в този случай нямаме право да пренебрегваме тази вероятност. Моите впечатления от Лукас сочат, че той не е особено...

Ингвар направи дълга пауза. Сигмюн го изчака търпеливо да продължи: нали в чашата му имаше още уиски.

— ... сигурен в баща си — довърши най-сетне Ингвар.

— Какво имаш предвид?

— Очевидно е колко се обичат. Приличат си много — и по външност, и по темперамент. Нямам основания да подозирам нерешени конфликти във взаимоотношенията им.

И все пак между тях има нещо недоизказано, появило се наскоро. Усеща се напрежение, когато останеш с тях в една стая. Не бих го окачествил като враждебност, а по-скоро като... — той отново се помъчи да намери най-точната дума — ... загуба на доверие.

— Да не би да се подозират взаимно?

— Не мисля. Забелязвам обаче известно огорчение, съмнение, което...

Ингвар отново погледна часовника по навик.

— Сигмюн, не се шегувам, трябва да си лягам. Прибирай се в стаята си.

— Винаги разваляш купона — промърмори колегата му и стана.

Понеже беше на същия етаж, през две стаи, Сигмюн тръгна по чорапи. Взе обувките в едната си ръка, а в другата — бутилката с уиски.

— Утре кога ще слезеш за закуска?

— В седем. После отивам до Ус. Дано да заваря там Лукас, преди да е тръгнал за работа. Единственият ни шанс за напредък е Лукас да ни помогне.

Ингвар се прозина и вдигна два пръста до челото си за поздрав. Сигмюн тръгна към врата, но преди да излезе, се обърна.

— Аз ще поспя до по-късно. В девет ще отида в полицейското управление. Ще им съобщя, че си отишъл при Лукас. Бергенските следователи явно нямат нищо против да действаш на своя глава. У дома такова своеволие е невъзможно!

— Добре. Лека нощ.

Сигмюн промърмори нещо под носа си и излезе. Вратата зад него се затвори с леко щракване.

Докато се събличаше и се приготвяше да си ляга, Ингвар се сети, че забрави да се обади на Ингер Юхане. Изруга тихо и пак погледна часовника на ръката си, макар само преди две минути да бе видял, че приближава дванайсет без двайсет.

Прекалено късно беше да й звъни. Легна си, но не успя да заспи.

Числото 19 не даваше на Ингер Юхане да заспи. Прекара цяла вечер в четене на материали за Рашад Халифа и неговите теории за божествения произход на Корана. Колкото и да се опитваше да се

отпусне и да не мисли за нищо, проклетото число нахлуваше в съзнанието ѝ и прогонваше съня.

След час се примири. Реши да си пусне телевизора и да намери някой криминален филм или комедия, които да я приспят. Минаваше един през нощта, но по ТВ 3 обикновено даваха подобни бози точно по това време.

На дивана цареше небивал хаос.

Навсякъде листове — разпечатки от Интернет.

Ингер Юхане заплашваше студентите си с обезглавяване или друга мъчителна смърт, ако си позволят да използват Уикипедия като източник в научен доклад. Самата тя обаче непрекъснато черпеше сведения оттам. Разликата е, че аз не приемам прочетеното за чиста монета, смяташе тя. Тази вечер изпита затруднения да прояви критичност. Историята за Рашад Халифа се оказа вълнуващо четиво и всички препратки я отвеждаха до необикновените му открития.

Всичко ѝ се струваше страшно вълнуващо.

Тя отиде в кухнята и реши да изпробва „бабината“ рецепта на майка си. Мляко в чайника, смесено с две пълни супени лъжици мед. Точно преди да заври, се добавя глътка коняк. Като малка Ингер Юхане не подозираше за наличието на последната съставка. Когато на свой ред стана родител, дори обвини майка си, че е постъпвала доста безотговорно, давайки алкохол на малки деца, за да ги приспи. Майка ѝ обаче отхвърли упрека ѝ с обяснението: алкохолът се изпарява бързо, а и в малки количества се смята за лекарство.

— Освен това много рядко съм прибягвала до това средство, само когато не можехте да заспите — додаде тя, защото Ингер Юхане изобщо не се убеди в правотата на доводите ѝ.

Сега се усмихна и поклати глава.

Наля си голяма чаша от млякото.

Пареше на ръцете ѝ.

Остави чашата върху масичката и разчисти малко дивана. Включи телевизора и намери ТВ 3. Даваха някакъв филм. Тъмните кадри показваха повалени от буря дървета. Когато изневиделица се появи вампир, Ингер Юхане изгаси телевизора.

По навик взе да разгледа купчина листове от масичката. Макар че идеята да продължи да чете ѝ се струваше идиотска, имайки предвид какво я очаква на следващия ден, тя се настани удобно и се

захвана отново да преглежда събраните материали за египтянина Рашад Халифа и странните му теории за числото 19.

Халифа се мести в Щатите като млад и завършва биохимия. Смята английския превод на Корана за много лош, затова го превежда наново сам. Докато работи над превода в края на шейсетте, решава, че книгата трябва да се анализира математически, с цел да се докаже божествения произход на Корана. След няколко години усилен труд Халифа представя теорията си за числото 19 като ключ към свещените слова на Аллах.

Ингер Юхане нямаше нужната подготовка, за да проследи големите мисловни скокове на мюсюлманина. Част от разсъжденията му се базираха на висша математика, другаде пък привеждаше съвсем опростени аргументи. Например: „Бисмиллах“ — „В името на Аллах“ — стои в началото на всяка от сто и четиринайсетте сури на Корана, а числото 114 е кратно на 19. На места Халифа се опираше на цитати от Корана, да речем отбелязваше, че в сура 74:30 се казва: Пазят я деветнадесет ангели.

Ингер Юхане отпи от горещата напитка. Теорията на майка ѝ се пропука: алкохолът пареше върху езика и в ноздрите ѝ.

Многото изчисления на Рашад Халифа я удивляваха. Най-абсурдно ѝ се стори хрумването му да събере всички числа, споменати в Корана, и да покаже, че сборът им се дели на 19. Отначало тя изобщо не разбра какво необичайно има в този факт, но после съобрази, че 19 е просто число и се дели само на себе си и на единица.

— Да, но има толкова много прости числа — промърмори тя.

Стана ѝ студено.

Бяха монтирали регулатори на радиаторите с надеждата така да пестят пари и енергия. Ингвар постоянно нагласяше регулаторите на по-висока температура, за да поддържат топлината и през нощта, а Ингер Юхане отново ги връщаше на предишната степен, защото така разходите спадаха. Сега съжали. Дали да не запали камината? Отказа се и си взе одеяло от спалнята.

Млякото се поохлади. Отпи голяма глътка и остави чашата. Поднови четенето.

В началото мюсюлманският свят останал силно въодушевен от откритията на ексцентрика. Анализите му събудили всеобщ интерес. Мюсюлманите във всички страни прегърнали идеята за

математическите доказателства за съществуването на Аллах. Дори математикът Мартин Гарднър, известен със скептицизма си, нарекъл изследванията на Халифа „вълнуващи и интересни“ в една от статиите си за списание „Сайънтифик Америкън“.

След първоначалния успех обаче американецът от египетски произход Рашад Халифа претърпял неуспех.

Започнал да твърди, че в Корана пише за него.

Не само се смятал за пророк, сравним с Мухаммад^[2], но основал и собствена религия. Нейните последователи се наричали „Подчинените“. Според Халифа всички други религии трябвало да изчезнат, щом като се е появил описаният и в Библията, и в Корана пророк, а ислямът щял да се възроди в чистата си неподправена форма.

Очите ѝ се премрежиха. Ингер Юхане остави листовите настрана.

Защо не остане да спи на дивана?

Не ѝ се мислеше повече за Рашад Халифа.

Не е чудно, че е намерил сподвижници на идеята си, помисли си тя, докато се опитваше да се настани удобно. Много съвременни мюсюлмани приветстваха атаките му срещу мюсюлманските духовници. От друга страна, числовата мистика, използвана и от Халифа, по правилно привличаше хора, склонни към фанатизъм; екстремисти от всякакви религии и с различни убеждения. Теориите на Халифа все още намираха последователи, макар идеологът им да бе убит през 1990.

От мюсюлманин-фанатик. След издаването на фетва^[3], заклеймяваща Халифа, на религиозен събор, на който е била издадена и фетвата срещу Салман Рушди.

— Боже мой — промърмори Ингер Юхане и се помъчи да затвори очи. — Религии!

Под клепачите ѝ числото 19 танцуваше ирландски танц.

Минаваше два и десет.

Очакваше я кошмарен ден, ако прекара безсънна нощ. Надигна се рязко, стана и с одеялото под мишница отиде да си вземе приспивателното от банята. Обикновено ѝ стигаше мисълта, че съществува и този вариант. Сега обаче изпи таблетка и половина с вода от чешмата.

След четвърт час спеше дълбоко в леглото си, без да сънува.

Лукас Люсгор изчака всички да заспят. За всеки случай написа на Астри бележка, че отива да види баща си, защото се притеснява за него, и ще се прибере по-късно през нощта. Беше оставил колата на улицата, за да не събуди децата и жена си, като отваря гаража.

Разходката с автомобила му се отрази добре. Докато Ева Карин се прекланяше пред светлината, Лукас предпочиташе нощта. Като малък се чувстваше защитен в тъмнината. Възприемаше нощта като свой приятел още от детските си години в къщата на улица „Нюбебакен“. На шест-седемгодишна възраст често се будеше нощем и се любуваше на танцуващите по стените на спалнята му сенки. Самотна улична лампа осветяваше големия дъб, чиито клони стържеха по прозореца и рисуваха красиви шарки над леглото му. А когато не можеше да заспи, малкият Лукас се измъкваше на пръсти от стаята и по стръмните стълби се качваше в таванското помещение. В полумрака, сред овехтели куфари и протъркани мебели, проядени от молци дрехи и играчки, толкова стари, че не се знаеше кой е бил първият им притежател, прекарваше часове наред, потънал в мечти.

Лукас Люсгор влезе в тихия, спящ нощен Берген, обгърнат от зимен мрак. Най-накрая взе решение.

Имаше щастливо детство.

Обичаха го и той го знаеше. Вярата в Бог му даваше опора като малък. Възприе религията, както всички деца прегръщат идеалите на родителите си, докато не станат достатъчно големи да им се опълчат. Неговият протест срещу възгледите им протече безмълвно. Докато в детските си години си представяше Господ като благ баща — прощаващ, грижовен и всеотдаен — на дванайсет години го налегнаха съмнения.

В къщата на „Нюбебакен“ нямаше място за съмнения.

Вярата на майка му в Бог беше безусловна. Нейната мекота с околните, независимо каква религия и убеждения изповядват, нейното великодушие и снизхождение дори към най-пропадналите духом, се кореняха в увереността, че Бог е изпратил сина Си като Спасител на земята. Като юноша Лукас откри, че майка му не е просто вярваща. Тя бе убедена в съществуването на Бог. Лукас така и не посмя да ѝ разкрие колебанията си. Господ престана да чува молбите му.

Християнството все повече се отдалечаваше от него и той започна да търси другаде отговори на житейските загадки.

След отбиването на военната си служба реши да следва физика и загърби религията. Все още негласно. С Астри се венчаха, разбира се. И трите им деца бяха кръстени в църква. Сега Лукас се радваше, че е спазил ритуала, защото си спомняше с какво щастие Ева Карин вдигаше внуците си в храма, след като лично ги бе посветила в тайната на светото кръщение.

Наближавайки улица „Нюбебакен“, Лукас отново си даде сметка каква странна атмосфера бе долавял години наред в бащиния си дом. Като дете не я забелязваше. След смъртта на майка си се мъчеше да си спомни кога за пръв път у него се появи смътното усещане за ревниво пазена семейна тайна, в която не бе посветен. Вероятно се бе оформило постепенно, едновременно с отслабването на вратата му. Израствайки, у Лукас се загнезди подозрението, че дели майка си с друг. Над дома им сякаш бе надвиснала сянка. Нещо липсваше.

Имам сестра. Няма какво друго да е.

Не знаеше как и защо се бе появила тя. Вероятно тайната се криеше в религиозното откровение на майка му в гората. Сигурно е била бременна и Исус я бе убедил да задържи детето. Това обясняваше защо Ева Карин проявяваше неотстъпчивост, понякога граничеща с фанатизъм, и не се уморяваше да твърди: човек няма право да унищожава човешки живот, създаден от Бога.

Лукас пресметна набързо: През 1962-а Ева Карин е била на шестнайсет години.

По онова време обществото е заклемявало жестоко неомъжените бременни жени, особено младите момичета.

Жената на онази снимки приличаше много на Лукас. Той помнеше лицето ѝ. Само няколко пъти се бе спирал да огледа внимателно фотографията и образът на незнайната жена с красивите, малко криви зъби винаги предизвикваше у него неудоволствие, почти неприязън.

Лукас реши да намери тази снимка. А после и сестра си.

Паркира на няколко пресечки от бащината си къща.

Отключи съвсем тихо, като се стараеше да не вдига шум с ключовете.

Влезе на пръсти и се послуша.

Къщата на „Нюбебакен“ никога не утихваше напълно: или ще изскърцат панти, или ще изпука дъска, а излезе ли вятър, клоните на дърветата непрекъснато дращеха прозорците. Часовникът с махалото тиктакаше силно и се чуваше във всички стаи на първия етаж. Тръбите въздишаха от време на време. Родният дом на Лукас водеше свой собствен живот. Още помнеше къде да стъпи, за да не изскърцат старите дъски на пода.

Сега обаче вътре цареше мъртвешка тишина.

Навън дори вятърът бе утихнал. Стъпи върху дъската на пода, която винаги проскърцваше жаловито под тежестта му, но и тя не издаде звук. Лукас чуваше само ударите на сърцето си, отекващи в тъпанчетата му.

Притаил дъх, се качи на пръсти на втория етаж. Вратата към спалнята на баща му беше открехната. Равномерното му дишане показваше, че спи дълбоко. Лукас предпазливо се приближи до вратата към стълбите за таванското помещение. Старият ключ си стоеше както винаги в ключалката и Лукас повдигна дръжката, дръпна я леко към себе си и завъртя ключа — тази врата се отключваше малко по-особено. Лекото щракване на бравата го накара отново да спре да диша от напрежение.

Баща му обаче не се събуди.

Отвори вратата съвсем бавно и се шмугна вътре.

По стълбите се стараяше да стъпва плътно до стената, както го бяха научили от шестгодишен. Без да вдига никакъв шум, се качи в просторното прашно помещение. Извади джобното си фенерче, затъкнато под колана, и започна търсенето.

Срещна се отново с позабравеното си детство.

В кашони, наредени до кръглия малък прозорец на едната стена, откри дрехи и обувки, които бе носил като малък. Майка му не бе изхвърлила нищо: всичките стари ризи и панталони бяха прибрани в кутии. Лукас се замисли кога за последно се качи на тавана. Не бе идвал тук, откакто за първи път се преместиха в град Ставангер и той, дванайсетгодишен, две седмици плака, преди да заспи, защото не искаше да напуска Берген.

И все пак всички тези вещи му се струваха близки.

Познатият от едно време сладникав мирис на метал се смесваше с миризмата на боя за обувки, на прах, на препарат против молци и с

неопределен аромат, вдъхващ усещане за сигурност.

Лукас се върна на стълбите. С фенерчето освети пода на площадката. Следите от стъпките му се бяха отпечатали ясно в дебелия слой прах. Освен тях обаче различи и други следи, вероятно от домашни пантофи, защото липсваше грайфер на подметка от обувка. Напрегна очи и забеляза, че следите от пантофите продължават и из помещението. Явно някой бе влизал тук съвсем скоро.

Устните на Лукас неволно се разтеглиха в усмивка. Баща му винаги бе смятал таванското помещение за сигурно място. Всяка година на Бъдни вечер Лукас се преструваше на изненадан от подаръците си. Баща му ги скриваше на тавана няколко дни преди празника и изобщо не подозираше, че малчуганът се е превърнал в специалист по разопаковане и повторно опаковане на подаръци, без да оставя следи.

Лукас огледа помещението. Площта му съвпаднаше с основата на къщата. Сто квадрата, ако не го лъжеше паметта. Налегна го леко униние, като си даде сметка колко време ще му отнеме да прерови всички вехтории, столчета и предмети със сантиментална стойност, за да намери някаква си съвсем малка снимка.

Конусовидният лъч от фенерчето отново затанцува над следите до стълбите.

Лукас проследи отпечатъците от пантофите на баща си. Водеха в обратна посока, към западната част на помещението, където имаше малък закован прозорец.

От долния етаж се чу звук. Той замръзна на място.

Отчетливи стъпки. Спряха.

Лукас притаи дъх.

Баща му се бе събудил. Макар да ги делиха повече от петнайсет метра, Лукас имаше чувството, че го чува как диша. Май бе застанал до отворената врата към тавана.

Мамка му, беззвучно изрекоха устните на Лукас. Нарочно не затвори вратата, за да не вдига шум на връщане. Баща му сигурно отиваше в тоалетната и неминуемо бе забелязал откренатата врата.

Понякога, когато я забравеха отключена, тя се отваряше сама. Лукас стисна очи и се помоли на Бог за първи път от години.

Боже, дано да си помисли, че вратата се е отворила сама.

Този път Господ чу молбата му.

Ерик промърмори нещо и затвори вратата.

После обаче я заключи.

Все пак Господ явно не бе пожелал да чуе молитвата му. Лукас се озова в капан и нямаше представа какво обяснение ще измисли. От устата му рука порой от полугласни ругатни. Сети се, че може да излезе през капака на тавана. От шестгодишен знаеше как да се измъкне през малкия прозорец на покрива до комина, да слезе по аварийната външна стълба, покрай водосточните тръби и да се покатери на големия дъб до стаята си, а оттам — на земята.

Първо обаче държеше да намери снимката на сестра си.

Изчака десетина минути, за да се увери, че баща му е заспал отново, и започна да обхожда помещението.

Оказа се лесна работа. Направо не беше за вярване. Снимката се мъдреше под куп стари вестници, напъхани в касетка за банани, разположена върху стара табуретка, която Лукас помнеше от престоя в Ставангер. Лъчът на фенерчето се отрази в рамката. Едва сега Лукас се досети, че красивата орнаментирана рамка е от сребро. Металът се бе окислил през годините, но тежестта и цветът му не оставяха никакво съмнение.

Потръпна, когато фенерчето освети усмихнатото лице.

Жената на снимката изглеждаше около дваайсетгодишна. От дрехите ѝ се виждаше само малка бяла яка с извезани върху нея бели цветчета. Върху блузата носеше тъмна едноцветна жилетка.

Не особено модерно, помисли си Лукас.

Ловко извади снимката от рамката, за да потърси името на фотографа или някакъв надпис, който би го насочил къде да търси сестра си, за чието съществуване подозираше отдавна. Беше твърдо решен да не се отказва и да я намери.

Нищо.

Снимката беше напълно анонимна. Лукас остави настрана рамката, седна на старо кресло, разположено до ниската южна стена под скосения покрив, и като се стараеше да не мърда, сложи фенерчето върху рамото си така, че светлината да пада върху снимката.

Ако майка му е била бременна през 1962-а, жената на снимката вече е на четирийсет и шест — четирийсет и седем години. Лукас не знаеше по кое време на годината майка му е получила така нареченото си откровение.

Явно снимката е направена преди поне двацет и пет години.
През 1984.

Тогава той е бил на пет. Не знаеше почти нищо за модните тенденции по онова време. Спомняше си само, че баткото на най-добрия му приятел носеше пастелен пуловер от мохер, натъпкан в панталоните, и си бе направил великолепно изкуствени къдрици.

Пръстите на Лукас погалиха лицето на жената от снимката.

Тя нямаше изкуствени къдрици и макар да бе трудно да се определи цветът на жилетката ѝ — снимката беше черно-бяла — Лукас предположи, че е червена.

Никога не бе усещал липсата на брат или сестра. Израсна с усещането за уникалност, за единственото дете, с което родителите му са били благословени. Лесно се сприятеляваше с хората, а бащиният му дом винаги бе отворен за тях. Съучениците му завиждаха; Лукас не делеше вниманието на родителите си с друго дете и винаги получаваше най-новите играчки, докато майките и бащите на повечето му връстници бяха принудени да бъдат по-пестеливи.

Жената от снимката го развълнува, помежду им имаше връзка; обединяваше ги обич.

Бързо прибра снимката под ризата си. Остави рамката на мястото, където я намери. Надяваше се капакът на тавана да се отвори лесно.

Така и стана.

Лъхна го студен влажен въздух. За миг затвори очи. Чудеше се дали все още може да провре тялото си през тесния отвор. Огледа се на какво да се покатери. Забеляза малко сгъваемо столче-стълба. Помнеше го от кухнята им в Ставангер. Разтвори го и го постави точно под капака. С много мъка промуши раменете си през отвора. Преодоля най-трудното: останалата част от тялото му щеше да мине лесно.

Появиха се обаче неочаквани предизвикателства.

Лукас си даде сметка колко безразсъдно би било да се катери по покрива и по дъба в тъмнината. Самотна улична лампа разпръскваше мрака и не се виждаше почти нищо. Щеше да използва и двете си ръце, докато стигне до дървото, тъй че джобното фенерче нямаше да му свърши работа. Дори да го затъкне в колана си, и това не решаваше проблема.

Лукас Люсгор, двайсет и девет годишен баща на три деца, отдавна се раздели с хлапашката си безразсъдна смелост. Внимателно се прибра обратно в помещението, без да вдига шум.

Отново се настани в креслото. Извади мобилния си телефон и написа съобщение на Астри: Ще пренощувам при татко. Утре ще ти звънна, Лукас.

После настрои телефона на тих режим.

Реши да изчака, докато съмне, макар че по това време на годината слънцето изгряваше късно. Пак взе снимката в ръка и я огледа на синкавата светлина от фенерчето. Вече знаеше, че има сестра.

Сигурно има и племенници.

Мисълта за сестра му го зашемети и той усети как умората натежа в крайниците му като олово. Вече нямаше сила дори да държи снимката. Мушна я под ризата си, изгаси фенерчето, облегна се в удобното кресло и заспа.

---

[1]

Скъпа Ингер! Толкова се радвам, че се видяхме! Страхотна вечер и интересна (!) разходка из града! Много съм щастлива, че се запознах със съпруга ти, и трябва да призная: моят съпруг има какво да научи от него. Нежността и великодушието, с което ни посрещна посред нощ, надмина всичките ми очаквания.

Пиша ти от летището в Осло. Сватбата беше невероятна, но лутането до Лилесан ми се стори истински кошмар.

Както се разбрахме, ще те посветя в някои от по-значимите части от нашите изследвания/новооткрити факти възможно най-скоро. Искам само да отговоря на въпроса ти от тази сутрин относно „Група 25“. Името представлява сбор от цифрите на числата 19, 24 и 27 (това забравих да го спомена, нали?). Според нашата теория числата 24 и 27 препращат към Посланието на апостол Павел до римляните, по-конкретно: глава 1:24 и 1:27. Погледни ги в Библията. Числото 19 пък се смята за „магическо“ в Корана. Прекалено сложно е, за да го обясня в този имейл, но потърси в Гугъл името Рашад Халифа и сама ще стигнеш по правилния извод. Ако нашите нумеролози не грешат, названието „Група 25“ е доста плашещо...

Викат пътниците за моя полет, ще трябва да бягам.

Не забравяй, че ти и семейството ти ОБЕЩАХТЕ да ни дойдете на гости през лятото!!!

Всичко най-хубаво и силни прегръдки:

Керън

Б.пр. ↑

[2] Мухаммад — така се изговаря името според нормите на арабския литературен език. — Б.пр. ↑

[3] фетва — решение по определен въпрос въз основа на принципите на исляма и на прецеденти в мюсюлманската практика, взето от общопризнат(и) авторитет(и) в мюсюлманския свят. — Б.пр. ↑

ИЗЧЕЗНАЛО ДЕТЕ

Ингвар Стубьо се събуди много изморен. Чудеше се дали е редно изобщо да шофира. Проблемът не беше в изпитото снощи уиски. Ингвар консумираше алкохол в разумни количества. И все пак усещаше някаква тежест в тялото си, непреодолима сънливост. Едва стана от леглото. Май беше пипнал вирус.

След като изпи три чаши кафе, придружени от две порции бъркани яйца с бекон и прясно изпечен кроасан, се почувства по-добре.

Тръгна за Ус, без да предупреди домакините за посещението си. Така пое известен риск, защото нямаше как да знае дали ще завари Лукас Люсгор вкъщи, но предпочиташе да се възползва от психологическото предимство, което му осигуряваше моментът на изненадата. Досега не бе ходил в дома на Лукас и когато гласът от джипиеса настойчиво го насочи да завие надясно по потънал в храсталаци път, Ингвар реши да попита някого, преди да го послуша. Забеляза жена на около шейсет години. Бързаше по велоалеята. Явно знаеше къде отива.

— Извинете — той натисна копчето, за да свали прозореца до долу. — Познавате ли района?

Жената кимна недоволиво.

Той ѝ съобщи адреса, но и това не я направи по-разговорлива.

— Търся дома на Лукас Люсгор — побърза да поясни Ингвар, защото тя се канеше да го отмине.

— А, да — скръбно се усмихна жената. — Бедното момче. Третата пресечка вдясно. След около триста метра завийте наляво покрай малка порутена червена къща. Продължете направо, докато стигнете до бяла къща. Там пътят поема нагоре. На билото на склона се намира къщата на Лукас. Боядисана в жълто. С двоен гараж.

Ингвар повтори указанията ѝ, тя кимна утвърдително, той ѝ благодари за помощта и включи колата на скорост.

Пред къщата на Лукас погледна часовника.

08:10.

Сигурно бе закъснял.

Лукас работеше в Берген и се очакваше да тръгва рано от къщи. Ингвар не беше запознат подробно с инфраструктурата в Западна Норвегия, но в дните след Коледа забеляза колко натоварено е движението по артериите от южните селища към Берген. По отсечката летище „Флеслан“ — Берген ставаха големи задръствания, „Флеслан“ се намираше на северозапад от Ус, но според наблюденията на Ингвар жителите на градчето попадаха в същите автомобилни колони близо до Берген.

Ингвар сви пред къщата — от осемдесетте години, голяма, боядисана в жълто, с традиционните летви, разделящи прозорците, с еркери и други архитектурни белези на практически и напълно лишено от естетически вкус жилище.

Паркира пред портата и влезе в двора.

Отвътре се чуваха детски викове и унили въздишки, явно съпругата на Лукас изнемогваше. Ингвар тъкмо се качи по малкото каменно стълбище и слезе заднешком, защото чу жално мяукане. Върху покрива на антрето седеше пъстра котка. Щом погледна зелените ѝ очи, тя мигом се спусна към водосточната тръба, слезе по стената и се шмугна в къщата, когато вратата се отвори.

— Здравейте — поздрави Ингвар, изкачи трите стъпала и подаде ръка.

Астри Тумте Люсгор го изгледа с изумление.

— Здравейте — вяло отвърна тя и стисна десницата му.

— Казвам се Ингвар Стубьо, работя в КРИПОС. Разследвам убийството на свекърва ви...

— Знам кой сте — Астри не го покани да влезе. — Лукас го няма.

— На работа ли е?

— Сигурно. Снощи остана да спи при баща си.

— Ясно.

Ингвар се усмихна. Астри още не се бе приготвила. Изпод широкия ѝ халат се подаваха млечнобелите ѝ слаби крака. Кокалчетата личаха ясно. Около очите ѝ се забелязваха бръчки, а торбичките под тях бяха твърде отчетливи за възрастта ѝ.

— Извинете — разпери ръце тя. — Днес малко изоставаме с графика, така че ако няма нещо друго...

Зад нея се провря главата на тригодишно момченце.

— Здравсти — усмихна се то. — Казвам се Уилям, а баба е мъртва.

— Аз съм Ингвар. И съм полицай. Котката твоя ли е?

— Да, името ѝ е Боргхил.

Не можеше да казва „р“ и се чу нещо като „Боил“.

Ингвар се усмихна широко.

— Много подходящо име за такава охранена и хубава котка — кимна той. — Отивай да се облечеш, приятелю. Нали ще ходиш на детска градина?

— Чу ли какво ти каза полицаят? — усмихна се бледо Астри и погали сина си по главата. — Обличай се веднага. Винаги трябва да слушаме полицаите.

Малкият се втурна към стаята си.

— Как сте? — попита Ингвар.

Тя продължаваше да държи вратата само наполовина открената.

— Нали знаете... — очите ѝ се наляха със сълзи. — Лукас страда — продължи тя и бързо избърса лявото си око. — Не стига, дето Ева Карин вече я няма, ами и Ерик стана толкова...

Скръсти слабите си ръце пред гърдите. После нервно прибра косата зад ухото си с дългите си тънки пръсти.

— И Лукас си е втълпил, че...

От пътя се чу клаксон. Ингвар се обърна. Съседът на Астри ѝ махна приятелски, докато минаваше с колата, на чиято задна седалка се бяха събрали три деца. Тя вдигна леко ръка да отвърне на поздрава му.

— Какво си е втълпил Лукас? — попита Ингвар, защото тя не довърши мисълта си.

— Ами нищо... и аз не знам...

Котката Боргхил се показва на вратата и се отърка в голите ѝ прасци.

— Наистина трябва да се връщам при децата — напомни тя и отстъпи крачка назад. — Ще закъснеят за детска градина и за училище. Съжалявам, задето сте изминали толкова път за нищо.

— Вината не е ваша.

Ингвар заслиза заднешком по стълбите.

— Прощавайте, че ви се натрапих. Такива напрегнати сутрини са ми познати до болка.

Без да отговори, тя затвори вратата. Ингвар се приближи до колата и я отвори автоматично. Качи се и се засуети с идиотската карта, която фабриката на „Рено“ бе предпочела вместо контактен ключ. Мушна я в отвора и натисна копчето. Колата не запали.

— И да не искаш, ще потеглиш! — закани ѝ се той, издърпа картата, удари я в таблото и направи втори опит.

Този път двигателят запали. Ингвар шофира пет минути в колебание какво да предприеме. Реши да отиде на „Нюбебакен“. Струваше му се прекалено показно да посети Лукас в Университета. От Астри разбра, че състоянието на Ерик се е влошило, и не изключваше вероятността Лукас да остане при баща си през целия ден.

Увеличи скоростта.

Започна да вали, а слънцето надникна плахо зад тежката облачна пелена и оцвети пейзажа в сиво.

Лукас се събуди. Капакът на тавана бе посивял. Не усещаше дясната си ръка. Вдигна я внимателно. Явно я бе притиснал между креслото и тежестта на тялото си, докато е спал. Постепенно кръвообращението му се възстанови. Все едно мушна ръката си в гнездо на оси и те нажилиха кожата му. Стана и с изкривено от болка лице започна да тръска силно ръката си. Рамото му изпука недоволно.

09:10 сутринта на 13 януари.

В девет имаха среща в катедрата. На екрана на мобилния му телефон пишеше, че има пет пропуснати повиквания: три от колега от Университета и две от Астри.

Само дано не се е обадила на домашния телефон на татко, помисли си той. Не му се вярваше. Напоследък съпругата му избягваше да общува с Ерик.

Лукас се протегна, за да пораздвижи скованото си тяло.

Отдолу не се чуваше нищо. Сигурно баща му още не бе станал.

Снимката на сестра му си стоеше под ризата му, където я пхна, преди да заспи. През нощта се бе огънала леко, но не я бе намачкал. Стегна колана си и мушна под него долния ѝ край, за да не падне. После се качи върху стола-стълба и отвори капака на тавана.

Посрещна го унило януарско утро.

Всичко беше влажно. Цветовете спяха зимен сън. Черният дъб контрастираше на сивия фон. Лукас провря горната част на тялото си през тесния отвор, повдигна се на ръце и излезе на покрива. Там се помъчи да успокои дишането си. Стъпи предпазливо върху аварийната стълба и почувства много по-силен страх, отколкото като дете. На половината път до водосточната тръба чу как се приближава автомобил. Замръзна на място.

Шофьорът изгаси двигателя и затръшна вратата.

Портата изскърца. Чу как отчетливи стъпки приближават от външната врата на къщата.

Два етажа под краката си Лукас долови приглушения звън на звънеца. Досега дори не посмя да погледне кой е дошлият. Събра кураж и протегна врат. От мястото си виждаше антрето, каменните стълби и мръсната метална изтривалка за обувки.

Веднага позна дошлия.

Вратата се отвори.

Лукас, притаил дъх, не сваляше поглед от Ингвар Стубьо. Хрумнеше ли му случайно да вдигне глава, с Лукас бе свършено.

Гласовете отдолу се чуваха ясно.

— Добро утро — поздрави полицаят. — Извинете за безпокойството. Търся Лукас. Искях само да обсъдим няколко неща. Тук ли е?

— Не — отвърна Ерик с обичайния напоследък равнодушен и беззвучен глас.

— Не? Говорих със съпругата му и...

Стубьо отстъпи крачка назад. Лукас затвори очи.

— Извинете — повтори едрият мъж. — Трябваше да се обадя предварително. Вие иначе как сте? Мога ли с нещо да...

— Добре съм — прекъсна го Ерик и затръшна вратата.

Лукас бе вече вир-вода. Оставил връхната си дреха в колата, той зъзнеше, докато леденостудените капки дъжд се сипеха по тила и се стичаха към гърба му. Инстинктивно се наведе напред, за да предпази снимката. Отвори очи.

Ингвар Стубьо, на пет метра от стената, го гледаше с наклонена глава. Погледите им се срещнаха и полицаят размахна предупредително

пръст с лека усмивка. После поклати глава и посочи многозначително портата.

Лукас преглътна с мъка. Заляха го студени, после топли вълни.

За три минути щеше да слезе от покрива. Трябваше да използва това кратко време, за да измисли задоволително обяснение за поведението си, като внимава да не го види баща му. Дори само необходимостта да се оправдава пред Ингвар Стубьо му се струваше предостатъчно натоварване.

Вече скочи от дебел клон на дъба на около два метра над земята, а още не му бе хрумнало нищо подходящо.

Защо просто не му кажа истината, мина му през ум, но отхвърли идеята. Промъкна се крадешком покрай къщата и излезе, за да се срещне с полицаия пред портата.

Ингер Юхане отдавна прозря, че истината обикновено се крие в първата жертва от войната. И въпреки това не приемаше, че някой ще изопачи дотолкова истината в статията, която четеше, докато Рагнхил хранеше плюшеното си мече.

— Виж, мамо — въодушевено посочи тя лепкавата му муцуна. — Той обожаваше каша!

— Не прави така — промърмори майка ѝ. — Яж си кашата.

Отпи глътка кафе. Още усещаше тялото си натежало от приспивателното. Освен това закъсняваше, но не можеше да се откъсне от вестника.

— Какво четеш, мамо?

Рагнхил потопа муцуната на мечето в купичката с овесена каша, мляко и ягодово сладко. Ингер Юхане дори не вдигна глава. Не знаеше как да обясни на петгодишно момиченце войната в ивицата Газа.

— За едни лоши хора — разсеяно отвърна тя.

— Лошите хора отиват в затвора — доволно отбеляза Рагнхил. — Тате ги хваща и ги праща в пандиза!

— В пандиза?

Ингер Юхане погледна дъщеря си над ръба на вестника.

— Откъде научи тази дума?

— Пандиз, арест, драмгольник, затвор. Означават едно и също. Има и филия за бременно задържане.

— Килия за временно задържане — поправи я Ингер Юхане. — Кристиане ли те учи на такива неща?

— Мм — кимна Рагнхил и облиза муцуната на мечето. — Какво пише за лошите хора?

— Има интервю с един човек на име...

Погледна снимката на Ехуд Олмерт и отгърна на следващата страница.

— Няма време да ти обяснявам — усмихна се тя. — Ще отидеш ли да си измиеш зъбите? Ти започни, а аз ще довърша.

Дъщеря ѝ взе мечето под мишница и тръгна към банята. Ингер Юхане се канеше да сгъне „Афтенпостен“, но погледът ѝ случайно падна върху заглавие, което препращаше към пета страница. Макар и неохотно, отново разтвори вестника.

Случаят „Мариане“ все още остава загадка — над 300 разпитани свидетели досега.

Последното, от което Ингер Юхане се нуждаеше рано сутринта, беше още едно ужасно убийство. Въпреки това не се стърпя и прочете набързо статията. Разследващите не разполагали с никакви веществени доказателства, или поне не съобщавали за такива, и засега смятали, че убийството е извършено в хотела. Немало следи от местене на трупа. Главен полицейски инспектор Силе Сьоренсен уверяваше читателите, че убийството на четирийсет и две годишната начална учителка Мариане Клайве е сред топ приоритетите на полицията, а екипът щял да се увеличи през следващите няколко дни. Сьоренсен не се съмняваше в разплитането на случая, но това ще отнеме време, предупреждаваше тя. Доста време. Ингер Юхане умишлено избягваше да чете материали по случая. Откакто съобщиha за намерен в хотел „Континентал“ труп, тя прескачаше жълтите заглавия в таблоидите и по-обективните статии в „Афтенпостен“. Преживя достатъчно тревоги покрай сватбата на сестра си и нямаше да понесе новината, че освен опасния инцидент с трамвая Кристиане се е намирала близо до местопрестъпление.

Недоумяваше какво я накара да прочете статия по въпроса точно днес. Ядосано хвърли настрани вестника.

Рязко се изправи.

— Не — каза на глас тя и стисна юмруци. — Не.

Без да разтреби остатъците от закуската, отиде в банята, все едно шумът от шляпането на пантофите ѝ по паркета щеше да прогони плашещото я прозрение.

— Мама ще довърши миенето на зъбките — обяви Ингер Юхане високо и дръпна четката рязко от ръцете на Рагнхил. — Стига си хленчила. Отваряй устата.

Жената умря.

Ингер Юхане чуваше гласа на Кристиане толкова ясно, сякаш по-голямата ѝ дъщеря стоеше до нея.

— Албертине — неволно каза на глас тя. — Говорела е за Албертине, разбира се.

— Не искам да идва бавачката — изкрещя Рагнхил, докато се опитваше да захване четката.

Жената умря, мамо.

Кристиане повтори това изречение няколко пъти, докато с Ингер Юхане се прибираха в хотела след инцидента с трамвая.

— Мамо — изпищя Рагнхил със стиснати зъби, — натискаш много силно! Боли ме!

— Извинявай, миличка — Ингер Юхане пусна четката като опарена. — Извинявай, пиленце! Мама постъпи много глупаво!

Приклепна и прегърна момиченцето. Сгуши лице във врата на Рагнхил и я притисна към гърдите си.

— Мамо, ще ме удушиш! — дърпаше се малката. — Не мога да дишам, мамо!

Ингер Юхане я пусна и сложи ръце върху раменете ѝ. Вгледа се в очите ѝ и се насили да се усмихне.

— Рагнхил, трябва да ми помогнеш — тя преглътна с голямо усилие. — Ще се опиташ ли?

— Дааа...

Рагнхил сбърчи чело, все едно очакваше да я подмамят да направи нещо неприятно.

— За кого говори Кристиане, когато казва „жената“? — попита майката и се помъчи да се усмихне по-окуражаващо.

— Ами за всички, които не познава. Ако не са мъже, де.

— Сигурно и онези, дето не ги познава особено добре, а?

— Не...

— Как така не? Албертине например сте я виждали пет-шест пъти. Кристиане нарича и нея „жената“, нали?

Рагнхил се разсмя. Сълзите по миглите ѝ заблестяха на силното осветление в банята.

— Колко си глупава, мамо! Кристиане нарича Албертине с името ѝ. Днес нали няма да ни гледа тя? Нали ти ще си вкъщи и...

Жената умря.

— Да, да — Ингер Юхане стана. — Днес аз ще те гледам, бъди спокойна.

Вече не беше на себе си. Сякаш не тя, а друг човек извади таблетка флуор и я пхна в устата на Рагнхил. Сякаш друг човек отиде да вземе кутиите с храна от кухнята, без дори да поглежда към вестника. Слизайки по стълбите към външната врата, Ингер Юхане не усещаше меката детска длан в своята.

Душата. Не се вижда как си отива.

Празничната вечеря на Коледа.

Тогава Кристиане заговори за смъртта.

— Мамо — тихо я разтърси Рагнхил, след като си обу гумените ботуши. — Държиш се много странно.

Ингер Юхане не намери сили да ѝ отговори.

Нито да се усмихне.

Ингвар бе останал с впечатлението, че Лукас Люсгор е изключително сериозен млад мъж. Вероятно си състави такава представа за сина на Ева Карин, защото двамата се запознаха по трагичен повод. Той обаче долавяше и някаква печална тревожност в цялостната нагласа на Лукас, която не се дължеше непременно на кончината на майка му.

Ингвар не го беше виждал да се усмихне нито веднъж.

И сега, когато Лукас се появи пред портата, целият вир-вода, кривата усмивка му придаваше глуповато изражение.

— Добър ден — поздрави той и протегна ръка, но отново я прибра. — Намокрих се ужасно. Съжалявам.

— Елате да се качим в моята кола. Вътре ще се стоплите.

Лукас послушно го последва.

— И така — Ингвар се отпусна върху седалката и сложи ръце върху волана, но без да пали двигателя. — Какво беше това упражнение?

Глуповатата усмивка като на провинил се тийнейджър още лепнеше по лицето на Лукас: опит да омаловажи случилото се. Гримасата по-скоро показваше, че няма представа как да се оправдае.

— Амиии — подхвана смутено той, — канех се просто да... Като малък, когато се преместихме в Ставангер, направих същото няколко пъти. Покатерих се върху покрива. Вероятно за да покажа колко съм сърдит. Майка ми си изгуби ума от ужас. Но аз... се забавлявах.

— Мм — кимна Ингвар. — Звучи познато.

Пръстите му забарабаниха по волана.

— И това обяснява защо преди трийсетия си рожден ден, под проливен януарски дъжд, няколко седмици след смъртта на майка ви, през които баща ви преживява психически срыв, решавате да се покатерите отново на покрива като в добрите стари дни?

Заваля силна градушка. Трополенето на ледените топчета по покрива на колата стана оглушително. Ингвар запали двигателя и пусна парното на най-силната степен. Не разбра нищо от обясненията на служителя от „AVIS“ за особеностите на ръчната спирачка и затова сега натисна педала за спирачката и освободи от скорост.

— Лукас, нямам никакво желание...

Подсмръкна и се обърна към събеседника си в тясната седалка.

— Нямам никакво желание да продължавам да ви галя с перце, ясно?

Очите на Лукас се спряха върху полицая.

— Вие сте зрял мъж, баща на три деца, образован. От смъртта на майка ви мина известно време. Честно казано, омръзна ми да не получавам отговори на въпросите си.

— Но аз ви казах всичко...

— Не на мен тия! — просъска Ингвар и се наведе към него. — В полицейските среди съм прочут с безграничното си търпение. Някои дори ме упрекват в прекалена толерантност. Наричат ме добър до простотия. Но ако дори за миг допуснете, че ще ви пусна да излезете оттук, преди да ми обясните каква беше тази каскада на покрива, се лъжете жестоко.

Прозорците се изпотиха. Лукас мълчеше.

— Какво правехте на покрива? — повтори Ингвар.

— Слизях от таванското помещение.

Ингвар удари с юмрук по волана и колата се разтресе.

— Каква работа сте имали в таванското помещение и защо, дявол да го вземе, не слязохте по стълбите в къщата като нормален човек?

— Не е свързано със смъртта на майка ми — смутолеви Лукас и извърна поглед. — Става дума за нещо друго. За нещо... лично.

Зъбите му тракаха и той разтри тялото си, за да се стопли.

— Оставете на мен да преценя дали е лично, или не — изръмжа Ингвар. — Имате точно дваайсет секунди да ми дадете задоволително обяснение за постъпката си. Ако ли не, ще ви задържа в ареста, докато започнете да ни съдействате.

Лукас го гледаше втренчено със смесица от съмнение и страх.

— Искях да намеря нещо — прошепна едва доловимо той.

— Какво?

— Нещо съвсем... — той закри лице с ръце.

— Снимка — отговори си Ингвар.

Лукас притаи дъх.

— Онази от спалнята на майка ви. В деня след убийството я видях там, а после изчезна.

Градушката премина в проливен дъжд. Едрите капки се пръскаха като експлозивни в предното стъкло. Светът навън се виждаше смътно, с размити контури. Все едно се намираха в копринена буба. Ингвар усети как нетипичният за него гняв си отиде толкова бързо, колкото и дойде.

— Откъде знаете какво съм търсил на тавана? — Лукас отпусна ръце в скута си.

— Не знаех, просто отгатнах. Намерихте ли снимката?

— Не.

Ингвар въздъхна и се опита за пореден път да се настани удобно в седалката.

— Коя е жената на снимката?

— Нямам представа. Наистина не знам.

— Но сигурно имате някакво предположение.

Отново се умълчаха. Срещу тях се зададе кола. Предните й фарове превърнаха стъклото в калейдоскоп от жълти и светлосиви цветове. После отново стана мрачно.

— Предупреждавам ви съвсем сериозно — продължи Ингвар. — Ще направя всичко по силите си, за да ви стъжня живота, ако не започнете веднага да общувате с мен нормално.

— Подозирам, че имам по-голяма сестра, която не познавам. Вероятно тя е жената на снимката.

Дете, изчезнало дете, помисли си Ингвар. Беше се сетил за такава вероятност.

— Благодаря — кимна той. — Иска ми се да бяхте открили снимката.

— За жалост не успях. Татко сигурно я е изхвърлил. Какво щяхте да правите с нея? Ако я бях намерил, имам предвид?

За първи път, откакто Лукас слезе от покрива, Ингвар се усмихна. Прокара пръсти през косата си и поклати леко глава.

— Ако разполагахме със снимка на сестра ви, щяхме да я намерим за няколко дни, Лукас. Стига да е жива и да не живее прекалено далеч от Норвегия. Все пак не знаем дали въпросната жена ви е сестра, нито дали снимката е свързана по някакъв начин с убийството на майка ви. Но ви уверявам, че ако имах снимката, нямаше да пестя време и усилия да намеря сестра ви!

— И какво... Как щяхте да я намерите с помощта на единаединствена анонимна снимка?

— Разполагаме с голяма база данни. С компютърни програми. А дори и най-усложнените технологии да не дадат резултат, щях да... — кракът му върху педала на спирачката изтръпна, той включи на първа скорост и изгаси двигателя — ... да тръгна от врата на врата из Берген, да залепя плакати със снимката ѝ из цялата страна със собствените си ръце, да се обадя във всички телевизии и вестници, но щях... да я намеря. Бъдете сигурен!

Лукас кимна.

— Точно това очаквах да ми кажете. Може ли вече да тръгвам? Оставих колата наблизо.

Ингвар присви очи.

— Да. Само не забравяйте какво ви предупредих. Отсега нататък ще проявявам нулева толерантност към потайностите ви. Разбрахте ли?

— Да — кимна Лукас и отвори вратата. — Довиждане.

Излезе, но се сети за нещо и се наведе:

— Благодаря ви, задето не ме издадохте на баща ми.

— Няма проблем — махна Ингвар, запали колата, даде мигач, излезе на платното и бавно пое по улицата.

Лукас се завтече към автомобила си, придържайки с ръка ризата над корема си, където напипваше снимката. Нямахше намерение да я споделя с никого.

Поне засега.

— Училището още не е свършило — повтори Кристиане за петнайсети път, откакто се прибраха. — Часовете още не са приключили.

— Така е — спокойно потвърди майка ѝ. — Искам обаче да те питам нещо много важно, миличка. Затова днес те взех по-рано.

— Часовете още не са приключили — настоя момичето и пое по стълбите с движенията на робот. — Училището свършва в четири и ме взема тате. Днес отивам при него. Училището свършва в четири.

Ингер Юхане я последва мълчаливо. Влязоха в хола и тя разпери бодро ръце:

— Днес двете с теб ще си играем с мечета! Само ние двете, никой друг! Искаш ли горещ шоколад със сметана?

— Дам-ди-рум-рам — Кристиане започна да се люлее наляво-надясно на дивана.

Ингер Юхане седна до нея, повдигна пуловера и ризката ѝ и започна внимателно да масажира с пръсти слабото ѝ гръбче. Кристиане се усмихна и се отпусна на коленете ѝ. Поседяха така известно време. Момичето запя:

— Оплети си ти венец, да танцуваме ела, че цигулка свири там, в разцъфтялата гора.

— Колко хубава песен — прошепна Ингер Юхане.

— Не стой сърдита ти, намръщена, нерада, ела и потанцувай с вас, нали и ти си млада...

Тишина.

— Много хубава пролетна песен — похвали я пак майка ѝ. — Пролетна песен през януари. Браво, момичето ми.

— Пей за пролетта и тя ще дойде.

Смехът на Кристиане звънтеше като кристал. Ингер Юхане погали с показалец ясно очертаващия се гръбначен стълб на дъщеря си.

— Гъделичкаш ме — смееше се Кристиане. — Много е приятно.

— Помниш ли сватбата на леля Марие?

— Да. Къде е Суламит?

— Суламит я няма вече, съкровище, нали си спомняш какво стана с нея.

На една година ѝ подариха червена пожарникарска кола и Кристиане реши, че това не е кола, а котка. Нарече я Суламит. И така, Суламит бе нейна вярна спътница цели осем години. Постепенно колелцата изпопадаха, а цветовете избледняха. Стълбата на покрива падна. Очите на предните фарове ослепяха и малката Суламит не приличаше нито на пожарникарска кола, нито на котка, когато Ингвар по невнимание я прегази, докато обръщаше пред гаража.

Кристиане не успя да преодолее смъртта ѝ.

— Суламит е хубава котка. Може ли да ми вземеш нова, мамо?

— Нали имаме куче. Джак не обича котки.

— Аз съм невидимо дете.

Пръстите на Ингер Юхане пърхаха като пеперуди по тънката кожа на гърба на Кристиане.

— Понякога никой не ме вижда.

— Кога например? — прошепна майката.

— Суламит, суламат, сулатуламития на тепсия.

— На сватбата на леля ти ли никой не те виждаше?

— Гъделичкай ме, мамо.

— Тогава ти забеляза ли нещо необичайно, въпреки че си била невидима?

Ингер Юхане правеше отчаяни опити да разбере какво е имала предвид дъщеря ѝ в нощта, когато самата тя, изплашена до смърт и побесняла от гняв, мислеше само как да прибере на топло премръзналата Кристиане.

— Там убиха една жена — отвърна момичето и се изправи до майка си. — Мариане Клайве. Начална учителка. Съпруга на известната авторка на документални филми Сюньове Хесел, носителка на множество отличия! В Норвегия две жени имат право да сключват брак. Двама мъже също.

— Прекаляваш с четенето на вестници — усмихна се Ингер Юхане и прегърна дъщеря си.

Гласът на Кристиане изведнъж стана монотонен и напевен:

— Нашата обичана и непрежалима майка и съпруга.

— Да не си започнала да четеш и некролози?

— Кръстът означава, че покойникът е християнин. Давиловата звезда — че починалият е изповядвал юдаизма. Какво означава птицата, мамо? — Погледът на Кристиане се спря за миг върху Ингер Юхане.

— Че опечалените се молят покойникът да почива в мир — прошепна Ингер Юхане.

— Искам и на моя некролог да има птица.

— Ти няма да умреш.

— Все някой ден ще умра.

— Всички ще умрем.

— Ти също, мамо.

— Да, аз също. Но няма да е скоро.

— Откъде знаеш?

Двете шепнеха тихичко, сгушени на дивана една до друга. Майката бе обгърнала с ръка телцето на четиринайсетгодишната си дъщеря като предпазен колан. Дневната светлина се отразяваше в пода и ги заслепяваше. Ингер Юхане усещаше под ръката си позаоблилите си гърди на слабичкото момиче — неизбежния знак, че и Кристиане ще стане жена, макар при нея пубертетът да закъсня.

— Няма откъде да знам — съгласи се майката. — Просто предполагам, че няма да е скоро, защото боледувам рядко и не съм много възрастна. Виждала ли си мъртвец, миличка?

— Ти ще умреш преди мен, мамо.

— Надявам се. Никой родител не иска да надживее децата си.

— Кой ще ме гледа след смъртта ти?

От самото раждане на Кристиане — още тогава майката усещаше, че бебето ѝ не е напълно здраво — Ингер Юхане си задаваше същия въпрос. Без да намира отговор.

— Тогава ще бъдеш голяма, миличка. Сама ще се грижиш за себе си.

— Никога няма да мога да се грижа сама за себе си. Не съм като другите деца. Уча в специализирано училище за аутисти.

— Ти не си аутист, ти си...

Ингер Юхане се поизправи на дивана и повдигна с пръст брадичката на дъщеря си.

— Вярно е: по-различна си от останалите деца. Уникална си. Обичам те безкрайно точно такава, каквата си. И знаеш ли, душице — майката се усмихна и успя да привлече вниманието на Кристиане, — и аз не съм като повечето хора. Всъщност мисля, че всеки човек се чувства различен по някакъв начин. Винаги ще има кой да се грижи за теб. Например Рагнхил. И Амюн. Той ти е племенник!

Кристиане се разсмя отново със звънливия си кристален смях.

— Но те са по-малки от мен!

— Когато умра, и те ще са пораснали. Те ще се грижат за теб.

— Видях мъртвец. Душата тежи двацет и един грама, но не се вижда как си отива.

Ингер Юхане мълчеше. Продължаваше да държи брадичката на Кристиане, ала по погледа на момичето пролича, че то отново се затвори в себе си и престана да я допуска в мислите си. Гласът ѝ стана равен и механичен:

— Мариане Клайве почина на четирийсет и две годишна възраст на 19 декември 2008. Внезапно на Бъдни вечер ни напусна епископ Ева Карин Люсгор — нашата обичана и непрежалима майка и съпруга. Поклонението ще се състои по-късно. Кръстът означава, че е била християнка.

— Стига толкова — прошепна Ингер Юхане и я притегли в обятията си. — Стига с тези приказки.

Стана дванайсет. Облак закри яркото януарско слънце. Над стаята падна приятен мрак. Ингер Юхане затвори очи, докато люлееше дъщеря си.

— Аз съм невидимо дете — прошепна Кристиане.

СТРАХ

Вероятно изобщо не биваше да има деца. Само при мисълта да остане бездетен усети как стомашната киселина изгаря дванайсетопръстника му. Сви колене и притисна с ръце мястото, където на младини с лекота напипваше последното си ребро. Сега ръката му потъна в меката тъкан, макар да лежеше по гръб. Болката пронизваше органите под отпуснатия му затлъстял корем.

Цялото съществуване на Маркус Кол се въртеше около сина му.

Работата, фирмата, роднините; всичко би изгубило значение без малкия Маркус. Когато Ролф се появи в живота им, баща и син бяха изградили силна връзка помежду си. Въпреки това тримата бързо се превърнаха в семейство и Маркус Кол бе готов на всичко, за да защити това семейство. Момченцето беше главината в семейното колело на Маркус Кол.

Малкият Маркус бързо се привърза към Ролф. Любовта им бе взаимна. След известно време Ролф спомена, че има желание да осинови заварения си син.

Повече не обсъждаха темата.

Маркус не бе споделял с никого младежките си мечти. Най-много от всичко искаше да има деца.

Като момче прояви завидно мъжество. Преустанови отношенията с баща си, а това изискваше голяма смелост. Не му беше трудно да отстоява същността си. Като тийнейджър се държеше твърдоглаво, но с годините помъдря и омекна. Някогашният инат се превърна в целеустременост. Високомерието — в гордост. Смячаваше признанието за различната си ориентация с умела самоирония. Не изпитваше потребност да посещава гей средите в Берген и в Осло. Възприемаше обаче като голямо предизвикателство съблазняването на онези, които го привличаха неустойчиво. Преди да се запознае с Ролф, Маркус прелъстяваше само хетеросексуални мъже. Ласкаеше го мисълта, че преди да го срещнат, са излизали само с жени. Не се гордееше обаче с решението им след края на връзката си с него да се върнат към живота си на хетеросексуални.

Маркус Кол-младши представляваше доста необичаен гей за времето си.

Освен това копнееше за деца. Когато на шестнайсет-седемнайсет години реши повече да не прикрива истинската си същност, единствената му тревога беше как да създаде потомство. Не сподели с никого какво го мъчи. Като всяка майка, която често разгадава притеснението на детето си по-успешно дори от него, и неговата майка се досещаше за безпокойството му. Но двамата не обсъждаха малката празнина в сърцето му: копнежът да има свое дете.

Години наред Маркус Кол се чувстваше доволен от живота си. Развиваше се добре, а и никъде не го пренебрегваха заради сексуалната му ориентация. Нито на работното място, нито в компания на приятели и колеги. Дори напротив: използваха го като доказателство за великодушието си. През последната половина на осемдесетте и в началото на деветдесетте години откритата хомосексуалност не беше нещо обичайно и присъствието му в живота на други хора им осигуряваше възможността да парадират с толерантността си.

Заслепен от хубавия си живот, Маркус не забелязваше колко е изморен. Хората го харесваха и той не си даваше сметка какви усилия полага, за да опитоми различността си. Увлечен в съществуване, което по нищо не се отличава от съществуването на хетеросексуалните, като изключим факта, че си лягаше с мъже, без да го крие, Маркус бавно, но сигурно вървеше към неизбежен психически срив.

Приятелите му станаха родители.

И Маркус Кол искаше деца.

Още от юноша.

Взе решение.

Замина за Калифорния, за да се споразумее със сурогатна майка и донор на яйцеклетки, точно когато пое управлението на бащините си компании. Бъдещето беше пред него, съдбата го благослови с много пари и възможността да обяснява честите си пътувания до САЩ с бизнес срещи.

В една късна януарска вечер през 2001 се появи в дома на майка си с момченце в ръце. Още щом отвори вратата, тя разбра всичко. Разплака се. Пое внимателно внука си от ръцете му, притисна го до гърдите си и влезе в просторния апартамент, който Маркус, Анине и

Матиас ѝ подариха, след като неочаквано забогатяха. Тя така и не успя да свикне с новия си дом, но този път седна с бебето на великолепия диван, където никой не беше сядал. Долепи нос до бузата му и зашепна съвсем тихо:

— Баба си е вкъщи, чедо. Най-после баба си е у дома. И ти си при нея.

— Казва се Маркус — представи го той, докато майка му плачеше от вълнение. — Не на мен, а на дядо.

Не можеше да си представи живота си без малкия Маркус.

А вероятно изобщо не биваше да го създава.

— Буден ли си? — промърмори Ролф и се обърна в леглото. — Колко е часът?

— Заспивай — прошепна Маркус.

— А ти защо не спиш?

Ролф се надигна на лакът.

— Почти всяка нощ будуваш — прозина се той.

— Не е вярно. Заспивай.

Само светлината от дигиталните цифри на будилника разпръскваше гъстия мрак в стаята. Маркус се взираше в дланите си. Кожата придоби зеленикав цвят в тъмното. Опита се да се усмихне.

Страхът дойде с раждането на сина му. Различността му, неопровержимият факт, че не е като останалите и никога няма да бъде, изпъкнаха с пълна сила. Лесно ще защитя себе си, мислеше си преди той. Но когато в живота му се появи дете, забеляза колко безпомощен се чувства при сблъсъка с предразсъдъци, които преди игнорираше, смятайки ги за отживелици. Маркус винаги бе вярвал, че светът върви напред, но след раждането на малкия Маркус понякога му се струваше, че развитието на обществото направи непредвидим асиметричен завой, който той не може да следва. Щастието и любовта към момченцето го преизпълваха, а страхът от безпомощността му пред хорската злоба и предубеденост късаха сърцето му. После се появи Ролф и нещата се пооправиха. Е, не съвсем. Маркус продължаваше да се чувства като белязан във всички значения на думата. Ролф внесе своята сила и оптимизъм във връзката им и малкият Маркус живееше безоблачно. За Маркус това беше най-важното и затова той реши да не споделя с никого периодите на депресия и безсилие. А и те се случваха все по-рядко.

Докато един ден разбра, че покойният Георг Кол, проклетият му баща, му е изиграл още един, последен номер.

— Какво има? — попита Ролф, вече напълно буден.

Лежеше на хълбок, гол, сгънал единия си крак в коляното и изпънал другия. Над завивката, свлякла се до кръста му, ясно личаха очертанията на коремните му мускули въпреки оскъдната светлина.

— Нищо.

— Не ме лъжи!

Ролф придърпа нервно завивката и покри атлетичното си тяло.

— Защо просто не ми кажеш? Напоследък не си на себе си. Ако имаш неприятности в работата и трябва да ги запазиш в тайна, поне не ме дръж в пълно неведение. Не можем да...

— Няма нищо, наистина — настоя Маркус и му обърна гръб. — Хайде, да заспиваме.

По дишането на Ролф усещаше, че стои буден, забил пронизващия си поглед в гърба му. Трябваше да поговори с него още при появата на проблема. Сега, след месеци, прекарани в безконечни тревоги, Маркус се изуми защо тогава изобщо не обмисли варианта да сподели неприятностите с мъжа си. Шокира се от несъобразителността си: Ролф бе един от най-интелигентните хора, които Маркус познаваше, и щеше да намери изход. Ролф гледеше ведро и оптимистично на живота и притежаваше несломима вяра, че дори в най-потискащата трагедия може да се открие лъч надежда, ако търсиш достатъчно дълго.

Трябваше да поговори с Ролф, разбира се.

Още в самото начало.

Заедно щяха да се справят.

Ролф продължаваше да лежи неподвижно в леглото. И Маркус не помръдваше, приковал поглед в часовника. Примига, когато цифрите на екрана показаха 03:08. Пое си рязко въздух и трескаво затърси подходящи думи, с които да предаде мъчителната история, която отдавна трябваше да разкаже на Ролф.

Преди обаче да успее, Ролф се обърна на другата страна.

Двамата лежаха гърбом един към друг.

Само след минути дишането на Ролф стана равномерно и дълбоко.

Маркус осъзна защо е твърде късно да му споделя каквото и да било: Ролф никога нямаше да му го прости.

Никога.

Ако се изповядаше на любимия си човек, щастливият живот на Маркус щеше да приключи. Щеше да изгуби не само Ролф, но и малкия Маркус. Страхът го парализира и той не мигна до седем часа сутринта.

Ингер Юхане се стресна и се събуди, плувнала в пот. Чаршафите лепнеха по тялото ѝ. Опита се да се освободи от неприятната им влажна прегръдка, но омота краката си в отвора на чаршафа при завивката. Все едно попадна в капан. Започна да рита ожесточено, за да се измъкне. Платът се раздра. Най-сетне извади краката си от примката на чаршафа и се помъчи да си спомни какво сънува.

Кошмарът обаче бе оставил бяло петно в мозъка ѝ.

С треперещи ръце посегна към чашата с вода върху нощното шкафче и я пресуши на един дъх. После понечи да я остави на мястото ѝ, но я изпусна. Стисна очи в очакване на трясъка и с облекчение се сети, че Кристиане е при Исак. А Рагнхил не се будеше лесно посред нощ.

Отпусна се върху възглавницата и се опита да се успокои, ала все още дишаше трудно.

Снощи говори с Ингвар по телефона повече от дваайсет минути, но така и не спомена колко се тревожи за Кристиане. Премълча го и пред Исак, когато той, побеснял, дойде след края на учебните часове. Ингер Юхане бе забравила да му съобщи, че е взела Кристиане рано, без да се съобрази с уговорката им. Исак се качи по стълбите с нетипично за него начумерено изражение. Ингер Юхане се оправда, че си взела свободен ден и решила да използва случая и да прекара малко време насаме с Кристиане.

Извини се, задето го е оставила в неведение.

Както обикновено, Исак прие извиненията ѝ, а когато потегли с дъщеря си, вече си бе възвърнал ведрото настроение.

Кристиане явно бе станала свидетел на убийството на Мариане Клайве. Ингер Юхане не се съмняваше в това. Дъщеря ѝ бе видяла мъртвата във вечерта на кончината ѝ. И все пак майката се питаше как

да го обясни на Исак и на Ингвар. Кристиане не ѝ го каза в прав текст. Ингер Юхане го прочете в езика на тялото ѝ, в мимиките ѝ, в подобраните от момиченцето думи и в интонацията ѝ.

Подобни наблюдения обаче караха Исак да ѝ се присмива, а Ингвар — да прикрива колко е обезсърчен.

Дори ако Ингвар най-неочаквано ѝ повярваше, щеше да настоява да уведомят незабавно полицията. Исак щеше да постъпи по същия начин. Беше добър баща — дума да няма — ала не осъзнаваше колко уязвима е дъщеря му.

Кристиане не понасяше опитите на непознати да навлизат в личното ѝ пространство и да я разпитват за нещо, което тя затваряше в себе си. Ингер Юхане искаше не по-малко от всички останали убиецът на Мариане Клайве да бъде заловен, но се интересуваше повече от здравето на дъщеря си.

Затова се налагаше да се справи сама с положението.

Пулсът ѝ се успокои. Стана ѝ студено върху влажните чаршафи и реши да ги смени. За четири минути постла чисто бельо върху своята част от леглото. Чаршафите на Ингвар щяха да почакаат до утре.

Легна и затвори очи.

Не ѝ се спеше. Мяташе се неспокойно в леглото и се мъчеше да се разсее с други мисли.

Кристиане е видяла нещо ужасно. Престъпление или жертва на престъпление.

Някой я преследва.

Ингер Юхане усети как пулсът ѝ отново се ускорява.

Надигна се в леглото. Не можеше да продължава в този дух. В момента нямаше какво да се направи. Не можеше да позвъни на никого посред нощ, а и Кристиане се намираше в безопасност в дома на Исак. Все някак трябваше да изтърпи до сутринта.

Тогава ще поговори с Ингвар.

Решението я поуспокои.

Ще го помоли да се прибере в Осло. Няма дори да се наложи да му обяснява защо. Той щеше да разбере по гласа ѝ, че се нуждае от него. Ингвар ще се прибере у дома и тя ще му разкаже всичко.

Ако подозренията ѝ се окажат основателни, смъртна опасност заплашва Кристиане.

Тази мисъл ѝ беше непоносима. Ингер Юхане придърпа възглавницата на Ингвар, сложи я върху корема си и я притисна като дете.

Дали да не поработи?

Не.

Върху нощното шкафче имаше три книги. Дръпна едната. Намери докъде е стигнала и започна да чете. „Пътят“ от Кормак Маккарти изобщо не успокои нервите ѝ. След три страници захвърли книгата и затвори очи.

Умът ѝ работеше на високи обороти. Прилоша ѝ.

Ингвар отдавна настояваше да си купят телевизор за спалнята. Сега Ингер Юхане съжали, задето не се съгласи. Не че в момента беше в състояние да гледа каквото и да било, но изпитваше неистова необходимост да чува гласове. В пристъп на неблагоприятие дори се изкуши да събуди Рагнхил. Отказа се и пусна радиото на часовника.

В стаята се разнесе класическа музика, чиято печал по нищо не отстъпваше на постапокалиптичния роман на Маккарти. Ингер Юхане смени честотата и попадна на местна радиостанция, която цяла нощ излъчваше поп парчета. Усили звука, колкото ѝ позволяваше смелостта, защото спалнята на съседите се намираше точно под тяхната.

„Дагенс Нерингслив“ падна на пода.

Тя се наведе да го вдигне. Беше го купила днес, но не го бе прочела. Нямаше почти нищо интересно. И водещата статия, и останалите новини на първа страница бяха свързани с финансовата криза. Колкото и да не ѝ се искаше да си признае, колапсът на световните финансови пазари изобщо не я вълнуваше. Дватамата с Ингвар работеха в общественния сектор и не ги застрашаваше уволнение, но лихвите бележеха главоломен спад. Напоследък дори забелязваха, че бюджетът им се увеличава.

Започна да чете от последната към първата страница, както обикновено.

В рубриката за борсови спекулации имаше публикувана голяма статия за покойния Никлас Винтер, творец на инсталации. Ингер Юхане бе виждала няколко негови произведения. Силно я впечатли „Венити Феър, реконструкция“, когато един неделен ден заедно с децата и Ингвар се разходиха по кея пред Кметството и посветиха цял

час на изложените три инсталации. Кристиане се въодушеви не по-малко от майка си, Рагнхил предпочете да наблюдава чайките и фонтана, а Ингвар сумтеше презрително и клатеше глава: как е възможно подобни неща да се наричат изкуство, недоумяваше той.

Никлас Винтер нямал наследници.

Майка му, дядовците и бабите му били мъртви. Самият той нямал братя и сестри. Майка му също била единствено дете. Никлас Винтер оставил солидно състояние, ала не и наследници. Освен готовата „Мислех си за нещо синьо и, вероятно, сиво, скъпи“ се оказало, че в ателието на покойния творец има още четири големи инсталации. Ценителите не пестяха хвалебствени слова за „CockPitt“ — израз на хомоеротичното преклонение на Никлас Винтер пред съпруга на Анджелина Джоли. В статията пишеше, че анонимен купувач предложил четири милиона за творбата. Според източници на вестника купувачът бил самият актьор.

Напук на финансовата криза ценителите явно не се бояха да пръскат огромни суми за творбите на Никлас Винтер след смъртта му. „Статойл Хидро“ вече предявили претенции към поръчана от тях скулптура, но управителят на имуществото на Винтер намерил разтрогнатия договор. По първоначална преценка на управителя стойността на инсталациите възлизала на 15–20 милиона. А вероятно и на повече. Авторът на статията коментираше, че по ирония на съдбата Никлас приживе се осланял на благоволенieto на богати меценати и живял със заеми, а забогатял чак след смъртта си. Тази съдба не е никак необичайна за хората на изкуството, отбелязваше бизнесменът и колекционер Кристен Свеос, чиято колекция включвала две малки инсталации на Никлас Винтер. Свеос със задоволство следял как главоломно растат цените им.

От дописката към статията ставаше ясно, че Никлас Винтер е бил ХИВ-позитивен и е бил на медикаментозно лечение. Откакто навършил осемнайсет, три пъти постъпвал в клиника за наркозависими. Последният лечебен курс преди четири години се оказал успешен. След това създал най-забележителните си творби и двама от партньорите му изразяваха огромното си учудване, че Никлас отново е посегнал към хероина. Понеже всички му предричали скорошен сериозен пробив на международната сцена, през последните няколко седмици преди смъртта си той изглеждал удовлетворен, почти

щастлив. Предишните му рецидиви се появявали като последствия от творчески неуспехи и затова на сътрудниците му не им се вярвало, че Никлас пак е потърсил утеха в дрогата.

Ингер Юхане вече дишаше по-спокойно. Усети умора. Докато чете за чуждото нещастие, човек започва да вижда собствените си неволи от друг ъгъл. Пусна вестника върху завивката и очите ѝ се затвориха.

Кристиане се намира в безопасност, помисли си тя и почувства как сънят я надвива. За да не го прогони, дори не посмя да изгаси осветлението. Искаше да потъне в мрака под клепачите си. Да заспи.

Кристиане е на сигурно място, при баща си, а утре аз ще поговоря с Ингвар. Всичко ще се подреди.

Събуди се след четири часа и погледът ѝ падна върху вестника, разтворен на статията за покойния скулптор на инсталации Никлас Винтер.

— Видяхте ли тази статия?

Адвокат Кристен Фабер вдигна неохотно очи от документите пред себе си и пое вестника от ръцете на секретарката си.

— За какво става дума? — промърмори той и се опита да не прави трохи, докато яде кифличката си.

По ризата му се посипа фин прашец от многолистно тесто с бадемов пълнеж. Наведе се напред и се помъчи да ги изтупа, без да оставят петна върху дрехите му.

— Този вестник не е ли от вчера?

— Да. След работа го взех вкъщи да го дочета и какво да видя! Нищо чудно, че клиентът ви не дойде! Мъртъв е.

— Кой?

Дъвчейки, адвокат Фабер вдигна вестника пред очите си.

— А — отрони той с пълна уста. — Този мъж, да. Боже мой, ама той беше млад, нали?

— Ако прочетете статията, ще разберете — усмихна се снизходително секретарката.

— Не чета борсовата информация. Чакай да видим. Никлас Винтер, да. Аха. Свръхдоза, доколкото разбирам. Бедничкият. Явно...

— той спря да дъвче. — Дявол да го вземе, ама той бил известен. Не съм знаел.

Адвокат Фабер остави вестника на бюрото пред себе си, а секретарката отиде да донесе метла и лопатка. Той продължи невъзмутимо да чете вестника, докато тя измете трохите от пода. Излезе и донесе термोकана с току-що сварено кафе.

— Закуската ви не е никак здравословна — отбеляза кротко тя и му наля кафе. — Трябва да закусвате, преди да излезете от къщи. Пълнозърнест хляб или мюсли, а не кифлички. Кога за последно пихте мляко?

— Ако ми трябваше майка, щях да назнача моята. Къде са материалите по случая на Винтер?

Той започна да прелиства купчината папки с недовършени дела. Беше сигурен, че остави кафявия запечатан плик от лявата страна на бюрото, преди да се прибере, за да си вземе душ след изморителния полет от Барбадос. Сега обаче не можеше да го намери.

— Мамка му. След петнайсет минути трябва да съм в съда. Ще го потърсиш ли? Запечатан плик с надпис „На Никлас Винтер“ и ЕГН-то му.

Адвокат Фабер стана, облече си сакото и си взе чантата за документи.

— И, Вера, забранявам ти да го отваряш! Искам да запазя това удоволствие за себе си!

Вратата се затръшна след него и над кантората отново се спусна предишната тишина.

Астри Тумте Люсгор сама не знаеше харесва ли ѝ тишината в къщата, след като Лукас замине на работа, а децата отидат на детска градина и на училище. Приятелките ѝ прекарваха само обичайната една година в майчинство и после отново се връщаха към професиите си. Повечето ѝ завиждаха за спокойствието, което се спускаше над дома ѝ всеки ден между осем и половина и четири и петнайсет.

Самата тя дълго време също му се наслаждаваше.

Домакинската работа ѝ отнемаше не повече от три часа, а често дори по-малко. Макар че водеше и вземаше децата и се занимаваше с покупките, пак ѝ оставаше много свободно време. Прекарваше го в

четене и разходки. Два пъти седмично ходеше на фитнес. Случваше се да ѝ доскучае, но не за дълго. Следобедите минаваха приятно, защото през деня Астри свършваше с домашните задължения и когато Лукас се прибереше от работа, двамата имаха време да се занимават с децата. Това сплотяваше семейството и създаваше неповторим уют. Не минаваше ден, без Лукас да засвидетелства колко ѝ е признателен за избора да се посвети на семейството си.

След смъртта на свекърва ѝ обаче нещата коренно се промениха.

Лукас скърбеше за майка си по начин, който плашеше Астри.

Стана много дистанциран.

Вършеше всичко машинално.

Почти не разговаряше с нея и с децата. Понякога дори ги нагрубяваше. Обикновено вечер сядаше с най-големия им син да пишат домашни, но напоследък не успяваше да се съсредоточи върху материала за втори клас. Зае се да разчиства гаража, където имаха намерение да направят нови рафтове по цялата къса стена. Прекарваше в леденостуденото помещение няколко часа, влизаше вкъщи, изяждаше си мълчаливо вечерята, лягаше и заспиваше, без да я докосне.

В къщата цареше тишина, която никак не ѝ харесваше.

Астри остави ютията и отиде до перваза да включи радиото. През мокрия прозорец надничаше поредният отчайващ ден. Крайно време е дъждът да спре, помисли си тя. Януари по принцип е много мрачен, но тази година надмина всички очаквания. Ниското налягане ѝ се отразяваше зле: от няколко дни я мъчеше леко главоболие.

Днес се засили. Пробождаше безмилостно слепоочията ѝ. Тя се опита да ги разтрие внимателно, но и това не помогна. Реши да си вземе парацетамол от банята, преди да довърши гладенето.

В аптечката нямаше болкоуспокояващи. Астри отчаяно размести пакетчетата с детски лейкопласт, таблетки флуор, дезинфекциращ разтвор и паста за зъби, но не откри нищо против болка, освен детски свещички.

Фактът, че не намери лекарство, сякаш влоши главоболието ѝ.

Таблетките против мигрена на Лукас, сети се внезапно тя.

Те ще ми помогнат.

За беда обаче той не ги държеше в аптечката. Боеше се любопитните деца да не се доберат до тях. Затова ги заключваше в чекмеджето на голямото писалище в домашния си кабинет. Астри

знаеше къде е ключът: зад първото издание на „Пътешествие около света за 80 дни“, което родителите на Лукас му подариха за двайсетия му рожден ден.

Досега Астри не си бе позволявала да бърка из чекмеджето му. Поколеба се, преди да пъхне ключа в ключалката.

Двамата с Лукас нямаха тайни.

Дали да не му се обади и да го попита?

Та той е мой съпруг, ще си взема само една таблетка, помисли си тя. Не й беше забранявал да отваря чекмеджето. Не им бе присъщо да си налагат забрани.

Ключалката щракна съвсем леко. Астри издърпа чекмеджето. Вътре имаше стара снимка на жена. Първоначално Астри прикова изумения си поглед във фотографията. После я извади внимателно и я огледа на светлината от настолната лампа.

Лицето й се струваше някак познато, но не се сещаше къде го е виждала. Чертите на жената и правилният нос напомняха на Лукас, вероятно случайно. Освен това единият преден зъб на непознатата закриваше съседния — точно като зъбите на Лукас. Тази особеност обаче се среща у доста хора. Например у известната певица и актриса Лил Линдфорш. Когато бяха съвсем млади и тя обожаваше всичко в него, често му казваше, че прилича на Линдфорш.

Макар да нямаше представа коя е жената, Астри не можеше да се отърве от усещането, че е виждала снимката и преди. Не си спомняше обаче къде. Докато се взираше в лицето й, усети как главоболието й малко по малко отшумява. Бързо прибра снимката в чекмеджето, заключи го и върна ключа на мястото му зад книгата.

На излизане от кабинета на Лукас затвори вратата много предпазливо, сякаш бе направила нещо нередно.

Отчайващата купчина документация за последните няколко неразкрити убийства върху бюрото на Силе Сьоренсен направо съсипа настроението й. Нямаше място дори за чаша кафе, макар всички книжа да бяха грижливо разпределени в папки. Силе седна на стола, избута настрана куп вестникарски изрезки и сложи чашата си. После се зае да прелиства папките.

Налагаше се наново да определи кои случаи са с приоритет пред останалите, защото папките непрекъснато набъбваха.

Провежданите от Обединението на полицейските служители в страната повече или по-малко законни митинги и протести срещу лошите условия на работа, ниското заплащане, недостига на кадри и несигурната пенсионна система доведоха през последната година до вербални престрелки между държавата и полицията. Блюстителите на реда вече не се съгласяваха лесно да работят извънредно. Случаите не се разкриваха с някогашната бързина. Членовете на организацията, чийто брой надхвърляше 11 000, постепенно започнаха да пренареждат приоритетите си. Макар статистическите данни да не бяха обработени, още през януари пролича, че разкриваемостта за 2008-а е спаднала драстично в сравнение с предходната година. Полицейските служители защитаваха правото си на свободно време и излизаха по-често в болнични, понякога и дружно преди празнични дни, когато се очакваше двойно натоварване на работното място.

Това улесняваше престъпниците.

Хората се чувстваха застрашени. Полицията, която винаги се бе ползвала с голямо обществено доверие, беше на път да изгуби одобрението на гражданите. В пресата все по-често се появяваха съобщения за пострадали от насилие, но не успели да подадат жалба в районната дирекция, защото там имало недостиг на персонал; за затворени през уикендите участъци в малките населени места и за жертви на обири, принудени да чакат няколко дни, докато служители на полицията се появят за оглед. Ако изобщо се появят.

Силе Сьоренсен, също член на профсъюзната организация, отдавна се бе отказала да си води сметка за извънредно положения труд. Единственото ѝ мерило бяха реакциите на семейството ѝ. Когато синовете ѝ станеха прекалено буйни, а мъжът ѝ — мълчалив, Силе се стараеше да ограничава часовете след редовното работно време, но иначе отскачаше до кабинета си при всеки сгоден случай.

Израсна като единствено дете в семейството на собственик на корабно дружество, затова никой не очакваше тя да избере полицейската кариера. Майка ѝ изпадна в шок и истерия, когато разбра на каква професия се е спряла дъщеря ѝ, и това състояние продължи през първата година от следването ѝ. Потрошихме хиляди, за да ти осигурим образование в швейцарски и английски пансиони, жалваше

се тя, а ти ще си опропастиш бъдещето, за да служиш на обществото! Ако държиш да общуваш с престъпници и тем подобна измет, защо поне не стана адвокат или в краен случай полицейски юрист?

Силе искаше да предизвика точно такава реакция.

Баща ѝ обаче се усмихна широко, целуна я по челото и с радост прие новината, че е приета във Висшето полицейско училище. Силе остана разочарована.

Като малка тя никога не се бе противопоставяла на родителите си. Винаги се съгласяваше с решенията им. Не се възпротиви, когато на десет години я изпратиха в чужбина и ги виждаше само през ваканциите; не се възпротиви и когато на петнайсет я принудиха да прекара два месеца във френско езиково училище в Швейцария, където работният ден започваше в шест и половина, а монахините-католички не се колебаеха да прилагат методи за наказание, вероятно забранени от Женевската конвенция. Силе не възрази и когато баща ѝ я застави да вземе пет учебни години за две и половина. Преди да навърши деветнайсет, завърши бакалавърска степен. След като стана пълнолетна и като награда за безропотното ѝ търпение и изключително трудолюбие, баща ѝ прехвърли повече от половината си състояние на нея — единствената си дъщеря.

Висшето полицейско училище се превърна в първия целенасочен протест на Силе Сьоренсен.

По време на първата година в полицията, докато работеше под опеката на легендарната Хане Вилхелмсен, Силе бързо осъзна, че професионалният ѝ избор, продиктуван от желанието ѝ да се опълчи на родителите си, ще се превърне в щастливата ѝ звезда. Чувстваше се превъзходно. Почти всичките си знания за полицейската работа усвои от своя ментор — недружелюбната, затворена в себе си Хане. Силе не престана да ѝ се възхищава, макар тя да предизвикваше неприязън сред колегите им заради особения си характер и начин на работа. Когато по време на драматична престрелка в горската местност Нурмарка раниха главен инспектор Вилхелмсен и тя за цял живот остана парализирана от кръста надолу, Силе страда, все едно бяха простреляли сестра ѝ. Не преодоля разочарованието си от факта, че Хане обърна гръб на малцината си приятели в голямата олющена сграда на Главното полицейско управление на улица „Грьонланслайре“.

Силе Сьоренсен се гордееше с професията си, но униваше често заради рамките, в които бе принудена да оперира.

Реши първо да сортира случаите според сериозността им. Отдели в купчина безобидните инциденти с ножове и дребните сбивания в барове без животозастрашаващи последствия.

Този път ще ви се размине, помисли си недоволно тя, и се помъчи да забрави, че повечето от тези престъпления са дело на стари познайници на полицията. Забавянето в разследването на инцидентите щеше да предизвика острото недоволство на пострадалите. Налагаше се обаче да спазва наредбите на прокуратурата и на Специализираната дирекция на полицията, които я задължаваха да дава предимство на по-сериозните случаи. Вероятно гражданите не разбираха полицейското понятие за „сериозност“, но какво да се прави.

След около час бе разпределила случаите в пет купчини.

Силе изпи последните две-три глътки от хладното кафе, взе три купчини и ги прибра в шкафа зад гърба си.

Останаха две.

По-малката включваше убийствата. Три папки с документи. Първата — съвсем тънка, втората — също. Третата обаче пристегна с два двойни ластика, за да не се разпилее.

Стана и се приближи до корковата дъска на стената срещу бюрото си. Прегледа набързо бележките върху нея, свали ги и остави една от тях върху бюрото си, а останалите изхвърли в кошчето. Извади три листа формат А4 от шкафа. Събраха се един до друг на дъската.

Рюнар Хансен, написа тя с червен маркер върху първия лист.

Хавре Гани — на следващия.

24.11.08.

Захапала капачката на маркера, Силе разсъждаваше усилено. Добави въпросителен знак след последната дата:

24.11.08?

Все още не разполагаха с категорични данни кога точно е бил убит Хавре Гани. Поне беше ясно, че е станал жертва на насилствен акт. Въпреки окаяното състояние на трупа съдебните медици откриха неопровержими доказателства, че е бил удушен с примка. Нямаха основания да допуснат, че момчето само е опъвало металната жица, докато главата му почти се откъсне от тялото, а после се е хвърлило в морето. Институтът по съдебна медицина изрази предположение

единствено относно часа на смъртта, но материалите от разследването показваха, че няма данни някой да е видял момчето живо след срещата му с мистериозния клиент в понеделник, 24 ноември, пред Централната гара на Осло. Провериха записите от всички охранителни камери. Нищо. Това потвърди версията на бездомния Мартин Сетре: непознатият ги спрял точно пред изхода.

Умен проклетник, помисли си Силе и въздъхна.

На третия лист написа Мариане Клайве.

19.12.07.

Затвори маркера и се отдалечи на няколко крачки. Без да се обръща, седна върху бюрото.

Три убийства. И трите неразкрити.

Мъчеха я силни угризения заради Рюнар Хансен. Не смееше да погледне тънката папка с данните по случая му. Затова се втрени в името на незнайния наркоман, пребит и ограбен в парка „Софиенберг“. Убийството му бе минало почти незабелязано, като изключим бърз оглед на местопрестъплението след намирането на трупа му, доклад от извършената аутопсия, кратка бележка в „Афтенпостен“ и два разпита на свидетели, успели да разкажат единствено, че Рюнар Хансен не е имал нито постоянен дом, нито постоянна работа, а сестра му се казва Трюде.

Разследването на случая „Хавре Гани“ напредваше. Разпространиха фоторобота само сред служителите на полицията. Засега решиха да не го пускат в медиите, защото външният вид на престъпника беше съвсем обикновен и на дежурната полицейска линия щяха да заваят телефонни обаждания от хора, убедени, че са разпознали убиеца. Кнют Борк продължаваше да изучава средите на столичните сводници и проститутки. Силе поръча да й изготвят подробен доклад за живота на Хавре, преди да пристигне в Норвегия, за да си създаде още по-ясна представа за нещастната му съдба.

Разследването на случая „Мариане Клайве“ вървеше с пълна пара.

Убийството на четирийсет и две годишната начална учителка имаше всички необходими предпоставки да се превърне в медийна сензация. „Ве Ге“ се добра до нейни лични снимки само два часа, след като от полицията разпространиха новината за нейната кончина. Читателите видяха портрет на необикновено красива жена с гъста,

вълниста руса коса, елегантна фигура, дълги крака и атлетично тяло. Медиите си падаха по точно такива лесбийки. Силе я оприличаваше на хандбалистката Гру Хамершенг. Под името Мариане Клайве на корковата дъска Силе закачи страница от „Ве Ге“. Макар да не можеше да се нарече знаменитост, съпругата на Мариане Клайве — Сюньове Хесел — се радваше на популярност в норвежките филмови среди и медиите напълно оправдано наричаха опечалената вдовица „известната носителка на множество награди за документални филми“. Сюньове също изглеждаше добре на снимките с шушляково яке и сплетена коса на 5208 метра надморска височина в Непал.

Допълнително помагаше и фактът, че убийството на Мариане Клайве бе извършено в хотел „Континентал“. Два дни след намирането на трупа „Ве Ге“ отдели цяла страница за репортаж от дома на Фритьоф Хансен — простодушен човечец, назначен да върши каквато работа възникне в хотела. Той открил тялото на убитата и понеже за късмет бил запален по криминалните сериали, не допуснал никого на местопрестъплението до идването на полицията и предотвратил унищожаването на важни улики. На снимката Фритьоф Хансен седеше на кресло в дома си с половинлитрова кутия бира и малко пликче чипс и с вид на човек, понесъл на плещите си цялата мъка на света.

Понякога на Силе Сьоренсен ѝ се искаше масмедиите да не съществуват. Случваше се дори да си помечтае как би работила, ако нямаше свобода на печата.

Посегна към чашата с кафе.

Вътре нямаше нищо.

Намръщи се и огледа имената на дъската. Без да сменя поглед от трите листа, взе маркера, захапа капачката между зъбите си и написа „ПАРКЪТ СОФИЕНБЕРГ“ под Рюнар Хансен, „ПРОДАВА СЕ НА МЪЖЕ“ под Хавре Гани и накрая, над снимката на Мариане Клайве, облечена в горнище на бански костюм, изрязани дънки и груби планински ботуши в слънчевата планина Гауста, отбеляза „СЪЖИТЕЛСТВО“.

Пак седна върху бюрото. На вратата се почука.

Изплю в шепа капачката на маркера и извика:

— Влез!

— Здравсти — задъхано поздрави Кнют Борк. — Искрах само да...

— Ела и застани до мен — нареди му тя.

Полицай Борк вдигна рамене и се подчини.

— Какво правиш? Какво е това? — посочи дъската той.

— Трите убийства, които разследвам.

— Три са прекалено много.

— Имах четири. Едното го дадох на друг. Забелязваш ли нещо особено?

— Особено? Първо трябва да прелистя материалите по...

— Няма нужда. Познаваш случаите отлично, Кнют. Само огледай написаното на дъската.

— Паркът „Софиенберг“ — прочете той. — Продава се на мъже. Съжителство.

Все още не виждаше никаква връзка между трите надписа.

— С какво е известен паркът „Софиенберг“? — попита Силе.

— Ами... с какво... а, да! С шофьорите на линейки и...

— Не. Тоест, прав си, и с тях, но с какво друго? Не визирам частта на запад от църквата, а зад нея. От източната страна.

— С хомосексуалистите — сети се Кнют. — Покупко-продажби и замяна. Не бих минал оттам по тъмно.

— Бинго — усмихна се сухо Силе. — Там е намерен трупът на Рюнар Хансен. Бил е убит в мрачна дъждовна ноемврийска нощ. Между дванайсет и дванайсет и половина. Само това успяхме да разберем. Кога е бил пребит, имам предвид.

— Хомосексуалист ли е бил?

— Нямам представа. Но засега те съветвам да се съсредоточиш върху репутацията на мястото. Досещаш ли се какво намерявам?

Тя го погледна красноречиво. По лицето на Кнют премина сянка на изненада, когато схвана идеята й.

— Дявол да го вземе — отрони той и поглади русата си едва набола брада. — Чудя се как от дружеството на гейовете и лесбийките още не са гракнали!

Дружеството отдавна се опитваше да убеди Министерството на правосъдието да обърне внимание на насилието върху хомосексуалистите. Проблемът, разсъждаваше Силе Сьоренсен, е, че нападенията срещу хомосексуалистите по нищо не се различават от всички други нападения, извършени под въздействието на алкохол. Срещу жени. Срещу мъже. Срещу хетеросексуални и хомосексуални. Пияни до безпаметност, някои хора стават агресивни; посягат на

други, пронизват ги с нож, изнасилват, убиват. На всеки хомосексуалист-жертва на престъпление Силе би могла да изброи стотина хетеросексуални. Не разбираше какво толкова се оплакват.

Този случай обаче ѝ се струваше доста фрапантен.

— Рюнар Хансен е намерен в парк, известен като пазар на хомосекс — бавно подхвана тя. — Хавре Гани изчезва безследно с клиент. Мариане Клайве съжителства с жена. Всички те са убити по различен начин, на различни места и приживе са нямали нищо общо помежду си, доколкото ни е известно. Но... — тя присви очи — ... моя отговорност е да разкрия три напълно независими едно от друго убийства, всички свързани с омраза към хомосексуалистите. Какви са шансовете да се случи подобен прецедент?

— Големи — отвърна Кнют Борк и захвапа нокътя на палеца си. — Какво, по дяволите, става? И защо никой досега не е забелязал връзката помежду им?

Силе мълчеше. Двамата продължиха да оглеждат корковата дъска.

— Първата жертва няма близки. За втората не се знае нищо. Е, във вестниците излезе съобщение за намерен на пристанището труп, вероятно на млад бежанец. Но нищо повече. А колкото до Мариане Клайве... — тя се поколеба и Кнют реши да ѝ помогне:

— ... убийството ѝ е толкова особено и абсурдно, че никой не би се сетил да го разглежда в контекста на сексуалната ѝ ориентация.

Силе се приближи до дъската. Свали трите листа и изрезката от вестника, смачка ги на топка и ги хвърли в кошчето. Кнют Борк, скръстил ръце пред гърдите си, седна пред бюрото.

— Засега няма да споделяме това откритие с никого — решително заяви Силе. — Възможно е всички тези съвпадения да се плод на чиста случайност, но не е изключено и да става дума за...

— ... нещо много, много зловещо — довърши Кнют Борк, без да забележи, че си е разкървавил палеца.

За втори път в рамките на три седмици Ингер Юхане остана съвсем сама къщи. Тишината ѝ се струваше направо зловеща. Апартаментът беше неузнаваем без обичайните викове и смях на децата. Усети се как стъпва внимателно по пода, за да не вдига шум.

— Я се стегни — промърмори тя и пусна компилацията, която Лине Шутер състави лично и записа на диск. Подари ѝ го за Коледа.

Кристиане щеше да остане при Исак до петък, а Рагнхил, както всяка втора сряда, гостуваше на баба си и дядо си.

От няколко часа Ингер Юхане се мъчеше да се свърже с Ингвар, но се включваше гласовата му поща. Вероятно беше на заседание. След тревожната, изпълнена с опасения нощ, която прекара, Ингер Юхане си даде сметка, че се налага незабавно да поговори с Ингвар. Вече нямаше място за колебания както през нощта, когато непрекъснато си променяше мнението. Взе решение и това ѝ помогна да погледне малко по-оптимистично на случващото се.

Само да знаеше какво точно е видяла Кристиане!

Все още се питаше дали е станала свидетел на самото убийство, или само е видяла трупа. Не ѝ се щеше да продължава да я разпитва. По-нататък ще повдигна отново въпроса, помисли си тя, докато стъпваше на пръсти, без да знае къде отива.

Компилацията на Лине не ѝ беше по вкуса. Намали звука. Кнют Нилсен пееше една от баладите си.

Време беше да хапне нещо, но не чувстваше глад.

Заседанието на Ингвар се проточи твърде дълго; остави му съобщение да ѝ се обади преди цели три часа.

Можеше да поработи.

Или да почете.

А защо да не изгледа някой филм?

Грабна телефона и набра номера на Исак, без изобщо да мисли. Той вдигна веднага.

— Здравсти, Ингер Юхане се обажда.

— Здравей — в гласа му се появи познатата усмивка.

— Искам само да разбера...

— ... как е Кристиане — довърши той. — Чувства се чудесно. Ходихме на басейн и въпреки че там не допускат деца в делнични дни, жената на билетната каса направи изключение, защото Кристиане е много кротка.

— Сама ли я пускаш в дамската съблекалня?

— Разбира се. Вече е голяма да я вземам с мен в мъжката! Растат ѝ гърди, а са се появили и косми на разни места. Дъщеря ни става жена, Ингер Юхане. Как да не я пускам сама в съблекалнята!

Тя не отговори.

— Ингер Юхане — подхвана малко обезсърчен той, — нищо няма да ѝ се случи! Сега правим такос и тя приготви плънката съвсем сама. Накълца на ситно зеленчуците с цялото усърдие, на което е способна. Когато дойде при мен, винаги готвим заедно за вечеря. Скоро ще навърши четиринайсет, не можеш цял живот да я третираш като бебе.

Тя е бебе.

Най-уязвимото бебе на света.

— Ало?

— Да, тук съм — смънка тя. — Радвам се, че си прекарвате добре. Искях само да...

— Искаш ли да говориш с нея? До мен е.

Зад Исак се чу оглушителен трясък.

— Опа! Нещо падна — обясни той. — Съгласна ли си да се чуете след малко?

— Няма нужда. Чао. Ще се видим в петък.

— Чао!

Той затвори и Ингер Юхане хвърли телефона доста небрежно върху масичката. Приблужи се до големия прозорец, но вече не стъпваше на пръсти. Удряше ядосано пети в пода, без да знае дали насочва агресията срещу себе си, или срещу Исак.

Все още не бе закачила пердета на прозорците.

От натрупалия сняг оградата към улица „Хауге“ изобщо не се виждаше. Разликата между мястото, където бе чистил снегоринът, и тротоара беше огромна. Хората вече се чудеха какво да правят със снега, изринат от дворовете им. Поради липса на друга възможност го изсипваха върху улицата и така снегът се озоваваше на същото място, откъдето го бе разчистил снегоринът.

Навън не се виждаше жива душа. Студът, лъхащ от стъклото, я накара да потръпне. Големият снежен човек, който децата от отсрещната къща направиха през изминалия уикенд, се вираше в нея с гарвановочерните си очи. Беше се разделил с носа си. Ръцете му — две брезови клонки — стърчаха, разперили злокобно кокалести пръсти. На главата му бяха нахлутили износена шапка, а яркочервен шал закриваше половината му лице.

Напомняше ѝ на мъжа до оградата.

Олюля се.

Утре ще купи пердета.

Изведнъж осъзна колко се е заблуждавала.

Тревогата, която не ѝ даваше покой от Коледа, не се появи с непознатия. Чувството, че някой следи дъщеря ѝ, не се дължеше на факта, че някакъв мъж е попитал Кристиане какви подаръци е получила за Коледа. Причината за бурната реакция на Ингер Юхане се коренеше във вече отдавна загнездения в сърцето ѝ страх. Търсенето на свински ребърца за празника, суматохата около приготвянията и желанието да угоди на майка си само за малко я бяха откъснали от опасенията ѝ.

Не мъжът до оградата отключи безпокойството ѝ. То съществуваше от деня на сватбата в хотел „Континентал“. Откакто Кристиане се озова на релсите пред трамвая и се отърва от сигурна смърт, Ингер Юхане усещаше, че отчаянието ѝ не е свързано единствено с инцидента. Все пак всичко приключи благополучно. Макар по природа да беше изключително тревожна натура, майката не помнеше да е изпитвала толкова силен страх, откакто преди пет години Венке Бенке отправи към нея индиректна заплаха.

Ингер Юхане изтича до компютъра и го включи.

Измина сякаш цяла вечност, докато на екрана се появи началната страница. Въведе името на световноизвестната криминална писателка, но го сгреси четири пъти от бързане. Гугъл намери 26 900 резултата. Ингер Юхане ограничи търсенето. Искаше да разбере единствено дали Венке Бенке все още живее в Нова Зеландия.

Писателката-убийца се измъкна безнаказано. Съвсем хладнокръвно и с мотиви, останали загадка за Ингер Юхане. Венке Бенке отне живота на няколко знаменитости през зимата и пролетта на 2004-а година. Ингер Юхане реши да помогне на Ингвар и Сигмюн в разследването. Тримата стигнаха единодушно до извода, че Бенке е извършила престъпленията, но не разполагаха с доказателства. В един прекрасен пролетен ден, когато разследващите вече се бяха разделили с надеждата да заловят убиеца, нашумялата писателка спря Ингер Юхане на улицата. Тогава тя буташе количката с невръстната Рагнхил. С невъзмутима усмивка Венке Бенке призна за убийствата. Думите ѝ нямаше да издържат като доказателство в съда, но бяха достатъчно ясни за Ингер Юхане. Преди да продължи пътя си, писателката

отправи завоалирана заплаха срещу майката и я остави да увисне във въздуха между тях, без да я конкретизира. Въпреки това Ингер Юхане я разбра отлично и заживя в постоянен страх. Той се поуталожи чак когато след година Венке Бенке се омъжи за петнайсет години по-млад от нея новозеландец от племето маори и замина да живее с него в родината му. Писателката идваше в Норвегия само за да рекламира новоизлезлите си книги. Затова Ингер Юхане старателно избягваше да чете културните страници във вестниците.

Ето.

Снимка в септемврийски брой на „Ве Ге“.

Венке Бенке на слънце сред стадо овце. Заедно с мъжа си купили ферма близо до Те Анау. Миналата есен дори не се прибрала в Норвегия, за да представи последната си книга. Затова „Ве Ге“ решили да я посетят. В интервюто тя казваше „Сега това е мой дом. Тук пиша по-добре. Тук живея по-добре. Искam да остана тук.“ и показваше гордо овцете си.

Ингер Юхане си отдъхна.

Нямаше защо да се притеснява за Венке Бенке.

Страховете ѝ се появили на 19 декември вечерта, когато бе убита Мариане Клайве. Ингер Юхане примига. Под клепачите ѝ числото 19 гореше в зелено.

Проклетото число 19.

Отново отвори очи и се вторачи в нищото.

Телефонът звънна.

Ева Карин Люсгор беше убита на 24 декември.

Никлас Винтер, за чиято смърт прочете снощи, починал на 27 декември.

Той е починал от свръхдоза, не е бил убит, припомни си тя.

Телефонът не се предаваше. Тя посегна да го вземе. Обаждаше се Ингвар.

19, 24 и 27.

Сборът от цифрите на трите числа е 25.

Да биеш свръхдоза на наркоман е един от най-честите начини за прикриване на убийство.

Телефонът замлъкна. След секунди отново започна да звъни.

— Ало — немошно се обади тя.

— Здравей, съкровище. Видях, че си ми звънила много пъти. Извинявай, задето ти се обаждам чак сега, но цял следобед имахме заседания. Напредваме много бавно и...

— Няма проблем — промърмори тя. — Не беше нищо спешно.

— Всичко наред ли е, скъпа? Звучиш ми малко... странно.

— Не. Тоест да. Всичко е наред, скъпи. Просто... бях задрямала и телефонът ме събуди. Май ще си лягам.

— Толкова рано?

— Все не мога да се наспя. Може ли да затваряме, не искам да се разсънвам.

— Да, да...

Разочарованието в гласа му почти я разубеди.

— Лека нощ, скъпа — пожела той.

— Чао, съкровище. Ще се чуем утре, а? Лека нощ.

Тя стоя дълго със замлъкналия телефон в ръка. От уредбата се чуваше как Тони Бракстън моли любимия си да излекува разбитото ѝ сърце в популярната си едноименна балада. На „Хауге“ някаква кола ръмжеше на празен ход. Явно вятърът бе променил посоката си, защото глухият шум от булевард „Маридал“ и от натовареното околоръстно шосе тази вечер се чуваше много ясно, все едно в банята се бе спускала водопроводна тръба.

Макар в статията на „Дагенс Нерингслив“ да не пишеше нищо за сексуалните предпочитания на Никлас Винтер, Ингер Юхане умееше да чете между редовете. Посочваха, че е ХИВ-позитивен, и тя се сети веднага за двете най-вероятни причини: злоупотребата с хероин или безразборен секс с непознати мъже. Инсталацията „CockPitt“ говореше в полза на второто.

Ева Карин Люсгор, от своя страна, беше хетеросексуална, имаше съпруг и дете, но се бе изявила като отявлен защитник на правата на хомосексуалистите.

Мариане Клайве пък живееше с друга жена на семейни начала.

Ингер Юхане стана от дивана. Стомахът ѝ престъргваше от глад.

Но поне вече не изпитваше страх.

СЛЕДА

— Страхувам се, че пликът с делото на Никлас Винтер е изчезнал — съобщи секретарката на адвокат Кристен Фабер, влизайки в кабинета му сутринта на 15 януари, четвъртък. — Прерових всички шкафове, но не го намерих.

— Как така изчезнал? Да не ми казваш, че си изгубила папката на наш клиент?

Адвокат Фабер говореше с пълна уста. Шоколадовият пълнеж на кроасана бе полегнал по горната му устна.

— От понеделник не съм виждала тази папка — отговори спокойно секретарката. — Тогава я донесох в кабинета ви.

— Мамка му, какво трудно има в задачата да намериш плик с големи размери?

— Не съм проверявала във вашите чекмеджета, разбира се — невъзмутимо напомни тя. — За тях отговаряте вие.

Ядосан, Фабер започна да дърпа чекмеджетата на бюрото си едно по едно.

— Оставих плика в купчината на ъгъла — промърмори той. — Забутала си го някъде.

Без да отговаря, секретарката взе празната му чиния и я отнесе.

— Чакай! — извика той, преди да е излязла. — Това чекмедже заяде! И бюрото ми успя да съсипеш!

— Нищо не съм направила. Нали ви казах — не съм докосвала чекмеджетата ви. Ще се опитам да ви помогна.

Тя остави чинията и се приближи до адвокат Фабер. Вместо да го дърпа и друса, както направи той, тя се помъчи да го размести в случай че нещо вътре се е закачило и пречи на отварянето. Понеже и това не помогна, предложи да счупят ключалката.

— С нож за писма или с отвертка. Имаме кутия с инструменти в стаята с архива.

— Полудя ли?

Той я избута настрани и направи още един опит да издърпа опърничавото чекмедже.

— Имаш ли представа колко струва това бюро? Извикай дърводелец или ключар. Не знам кой ще се справи с чекмеджето, но се погрижи да го оправят, преди да се върна следобед. Ясно?

Без да я погледне, Фабер натъпка документите в куфарчето си. Откачи зимното си палто и адвокатската мантия.

— Едва ли ще приключим днес. Възможно е съдията да ни загуби доста време. Ако закъснея, ще ме изчакаш, нали? След днешното съдебно заседание ще ти възложи няколко проверки, така че се подготви.

Секретарката се усмихна и кимна леко.

Адвокат Фабер излезе и затръшна вратата. Тя се разположи удобно с чаша кафе и се зае да преглежда вестниците, без да бърза. После влезе в сайт за шофьорски курсове. Зрението на мъжа ѝ непрекъснато се влошаваше и беше крайно време да вземе книжка, преди верният ѝ шофьор да изгуби способността си да я кара до работа. Никога не е твърде късно да се научиш на нещо ново, разсъждаваше тя. Освен това разполагаше с много свободно време.

Ингер Юхане едва успя да изтрае до осем. През последния половин час времето се нижеше ужасно бавно и изнервена, тя не намери сили да чете вестник. От благоприличие не смееше да се обади толкова рано сутринта. След седемчасов непробуден дълбок сън се събуди още в пет. Нещо я прихвана и извади ски екипировката си. Реши да се поразходи, но се върна след 500 метра. Пътеките за скиори пак бяха засипани със сняг, а кънките — подарък от Ингвар за Коледа — се движеха отчайващо по непроходимия път. Тя искаше туристически ски, но продавачът в магазина убедил Ингвар, че в Нурмарка било много приятно за пързаяне. Успя някак да се върне до колата. Питаше се дали не е възможно да сменят в магазина проклетите щеки. А колкото до кънките, стягаха глезените ѝ като обувки за слалом. Ингер Юхане нито можеше да се пързая, нито имаше амбиции да се научи.

Въпреки всичко приключението ѝ се отрази добре.

За закуска си направи яйца с бекон. Изяде ги с голям апетит. С чаша кафе в ръка седна на дивана. Телефонът ѝ се зареждаше върху

пода. Посегна към него, извади кабела на зарядното и отвори указателя в менюто.

Само след един сигнал за „свободно“ се обади безизразен глас:

— Да, моля.

— Здравей, Хане. Ингер Юхане съм. Как върви?

От всички идиотски реплики за започване на разговор по телефона се спрях точно на тази, укори се наум Ингер Юхане.

— Добре — отвърна Хане Вилхелмсен.

Ингер Юхане се задави с кафето.

— Моля?

— Добре съм. Благодаря за коледния подарък, който изпрати на Ида. Улучила си какво да й купиш. А ти как си?

По Коледа Хане Вилхелмсен сигурно е ходила на ускорен курс по вежливост, помисли си Ингер Юхане.

— Добре. Но съм постоянно заета, нали знаеш как е. През повечето дни от седмицата Ингвар работи в Берген и основно аз се занимавам с децата.

Хане едва ли бе напреднала особено на курса, защото посрещна изповедта на Ингер Юхане с хладно мълчание.

— Ще бъда съвсем кратка — обеща бързо Ингер Юхане. — Искам да те помоля за съвет.

— Слушам те.

— Искам... искам да поговоря с надежден служител в полицията. Предпочитам да е от Отдела за борба с насилието и нравствения упадък и по възможност да не е редови полицай, а с по висок пост.

— Тоест каквато бях аз преди шест години.

— Да, но...

— Защо се обръщаш към мен? Питай Ингвар.

Ингер Юхане отпи малко кафе, за да спечели време.

— Нали ти казах, че в момента е в Берген.

— Затова има телефони.

— Да, но...

— С Кристиане ли е свързано?

Хане се засмя. Ама тя наистина се смее, смая се Ингер Юхане.

— Не съвсем...

Точно с нея е свързано, призна си наум тя.

Не искам още да разговарям с Ингвар. Не желая отново да слушам скептичните му въпроси. Отказвам да изтърпя всичките му възражения и резерви. Трябва да щадим Кристиане, доколкото е възможно. Първо ще се опитам сама да намеря решение.

— Той често ме смята за малко...

— Неуравновесена?

Отново този необичайно безгрижен смях.

— За жена, която бързо изпада в тревожни състояния без сериозна причина — обясни какво е имала предвид Хане. — Това ли те притеснява?

— Вероятно да.

— Силе Сьоренсен.

— Какво? Кой?

— Говори със Силе Сьоренсен. Ако някой може да ти помогне, това е тя. Трябва да затварям. Бързам.

— Бързаш?

Твърдението на Хане Вилхелмсен, избрала да се отдаде на доброволно заточение в луксозен апартамент в западната част на Осло, ѝ се стори направо абсурдно.

— Започнах да работя по малко — обясни Хане.

— Да работиш?

— Ингер Юхане, говориш много странно по телефона. Само задаваш кратки въпроси, повтаряйки моите реплики. Да, започнах да работя. За себе си, не за някой друг.

— Но... какво точно правиш?

— Отбий се тези дни и ще поговорим. Сега обаче трябва да затварям. Обади се на Силе Сьоренсен. Дочуване.

Гласът ѝ в слушалката утихна. Ингер Юхане не вярваше на ушите си.

Двете с Хане Вилхелмсен се сприятелиха случайно. Ингер Юхане се обърна към пенсионираната по болест, изолирала се от обществения живот полицайка, защото ѝ трябваше помощ за един проект. Почувства се добре дошла в дома на Хане. Не се виждаха често, но с годините изградиха мълчаливо топло приятелство, лишено от задължения и формалности.

За първи път Хане звучеше така по телефона.

Ингер Юхане остана изненадана и съвсем забрави да я разпита за Силе Сьоренсен. Ядоса се на пропуска си, но се сети, че е чела за нея в пресата. Силе Сьоренсен оглавяваше разследването по случая „Мариане Клайве“.

Идеално.

Ингер Юхане съобрази, че е прекалено рано да я търси на служебното ѝ място. Ингвар например отиваше на работа след осем и половина. Вероятно същото важеше и за началниците в полицията.

Обгърнала чашата с две ръце, Ингер Юхане седна на дивана, изчакайки да се разсъмне, и не спря да се чуди какво се е случило с Хане Вилхелмсен.

— Какво се е случило? — прошепна Астри Тумте Люсгор, когато в единайсет преди обяд отвори вратата и видя Лукас. По това време трябваше да е на работа. Изглеждаше съсипан, сякаш току-що са му съобщили скръбна вест за починал роднина.

— Болен съм — олюлявайки се, влезе в коридора. — Боли ме гърлото. Имам температура. Трябва да легна.

— Изплаши ме — Астри се хвана за сърцето със слабата си ръка; после посегна да го погали по бузата. — Пребледнял си, да не си видял призрак?

— Зле ми е — кисело отвърна той и се отдръпна от милувката ѝ. — Много ми е зле.

— Така става, като стоиш на студа цяла вечер. Сигурно си пипнал някоя настилка.

Лукас дори не я погледна. Влезе в стаята. Остана доволен, че Астри отдава неразположението му на работата в гаража. Нямаше никакво желание да ѝ разказва за глупавото си пътешествие по покрива на бащината си къща под ледения януарски дъжд. Още по-малко беше склонен да ѝ сподели как, мокър до кости и премръзнал, прекара четвърт час в хладен автомобил под словесния обстрел на Ингвар Стубьо.

— Имаме ли парацетамол? — простена той. — А кока-кола? Имаме ли кока-кола?

— Имаме. Вчера купих парацетамол, след като... — тя млъкна. — Кока-колата е в хладилника. Парацетамол си вземи от аптеката в

банята. Да ти напълня си бутилка с гореща вода?

— Да, ако обичаш. Чувствам се като...

Смяташе за напълно излишно да обяснява подробно състоянието си. Външният му вид говореше достатъчно красноречиво: зачервени очи, кожа — твърде бледа дори за зимния сезон, разранени влажни ноздри, напукани устни, в чиито ъгълчета бе засъхнала слюнка. Докато му подаваше чаша вода, Астри усети как от устата му я лъхна кисел неприятен дъх.

— Никак не те бива да понасяш неразположенията си, Лукас — усмихна се предпазливо тя.

Той се завлачи към втория етаж, а гърбът му сякаш изразяваше непокорство. Тя тръгна след него. Лукас отвори аптеката и започна да рови, а тя пусна чешмата и изчака водата да стане гореща.

— Стига де — подхвана окуражително тя. — Няма да умреш. Стегни се малко.

Без да отговори, той извади три таблетки и ги изпи с половин бутилка кока-кола. Докато ги преглъщаше, лицето му се изкриви в болезнена гримаса заради възпаленото гърло. Съблече се и влезе в прохладната спалня. Дрехите му, пръснати по пода, останаха като следи, бележещи стъпките му. Просна се върху леглото с последни сили, зави се до брадичката и се обърна на една страна.

— Ето бутилката с гореща вода. Къде да я сложа? — попита Астри.

Той мълчеше.

— Лукас — колебливо подхвана тя, — искам да поговорим.

Вчера цял ден гореше от нетърпение да разбере коя е жената на снимката в заключеното чекмедже. На няколко пъти се канеше да го попита, но все нещо изникваше и осуetyаваше опитите ѝ: децата, вечерята, домашните, гаражът. Когато най-сетне в десет и половина останаха насаме, Лукас настоя да гледа по телевизията предаване за някакво студио за татуировки в Лос Анджелис. Астри си легна и заспа.

Днес обаче съжали, задето не повдигна въпроса още вчера. Всъщност подсъзнателно позволи на обстоятелствата да ѝ попречат, защото се срамуваше, че е отворила чекмеджето без негово позволение. Ядоса се на скрупулите си. Нямаше основания да се притеснява от постъпката си. Какво нередно има една съпруга да потърси лекарство в чекмедже, заключено от мъжа ѝ заради децата?

— Лошо ми е — проплака той изпод завивката.

— Искам само да те попитам нещо — настоя тя.

— Оох... нямам глас, Астри! Ще ми донесеш ли мляко с мед?

Моля те.

Тя се поколеба. Усещаше безсилие и раздразнение. Тревога.

— Добре — изморено отвърна тя. — Ще ти донеса, разбира се.

На излизане затвори тихо вратата и слезе в кухнята. Когато се върна с чаша мляко в ръка, Лукас вече спеше.

— Заповядайте — Силе Сьоренсен подаде на Ингер Юхане чаша горещ шоколад. — По навик прекалявам със сутрешното кафе и затова съм си купила и друга напитка.

— Благодаря. Ухае чудесно. Хиляди благодарности, че се съгласихте да ме приемете толкова скоро.

Мощният смях на Силе Сьоренсен никак не се връзваше с крехкото ѝ телосложение.

— Първо, слушала съм много за вас, и, второ, бих приела веднага всеки, изпратен от Хане Вилхелмсен. Как е тя, въпреки?

Ингер Юхане се чудеше какво да отговори. Хане не обичаше да я обсъждат.

— Все така, нали знаете — сви рамене тя с надеждата безсъдържателният ѝ отговор да подсказва на Силе да смени темата. После реши да поеме сама инициативата: — Не знам откъде да започна — прокашля се тя.

— Да?

— Криминолог съм и работя като...

— Както вече ви казах — прекъсна я Силе, — знам коя сте. Може ли да си говорим на „ти“, Ингер Юхане?

— Да, разбира се. В момента работя по проект, свързан с омразата.

— Интересно.

Съдейки по вида ѝ, човек би помислил, че е напълно искрена. Погледът ѝ беше директен, а главата — леко наклонена, както обикновено човек слуша съсредоточено.

— С престъпленията от омраза — уточни Ингер Юхане. — Специализираната дирекция на полицията ми възложи да изготвя

подробно изследване по темата.

Силе Сьоренсен примига. Остави чашата върху бюрото и внимателно я бутна навътре. Присви очи, а върхът на езика ѝ облиза устните.

— Разбирам.

— Тоест, да пиша за нападения над индивиди, мотивирани от...

— Наясно съм какво означава престъпление от омраза.

Едно от най-дразнеците качества на Силе Сьоренсен явно е навикът ѝ да прекъсва събеседника си, помисли си Ингер Юхане.

— Да, разбира се — кимна тя. — Без съмнение знаеш.

Двете помълчаха известно време. Всяка очакваше другата да вземе думата. Ингер Юхане се мъчеше да отгатне възрастта на главния инспектор. Около трийсет и пет, малко по-млада от нея. Не, нямаше и толкова. Поддържаният външен вид и хубавите дрехи на Силе не дразнеха въпреки строгата обстановка.

Колко е фина, помисли си Ингер Юхане.

Самата тя никога не се бе чувствала фина през живота си.

Безупречният маникюр на Силе я накара да скрие засрамено ръце под дупето си.

— Какво точно ще включиш в изследването? Престъпления, насочени срещу конкретна обществена или етническа група? Или ще се занимаваш по-общо с темата?

Наведена напред, Силе се облакът на бюрото.

— Знаеш ли... — пое си дъх Ингер Юхане. — Ще започна от самото начало. Ще ми отделиш ли половин час?

Големият диамант върху левия безименен пръст на Силе Сьоренсен проблесна на ярката светлина в кабинета, когато тя махна подканващо с ръка.

— Давай. Цялата съм слух.

Ингер Юхане изпи шоколада и заговори, без да подозира, че над горната ѝ устна се е образувал доста неприятен на вид кафяв мустак.

Ингвар още не се беше чул с Ингер Юхане и го мъчеше смътно безпокойство. Върна се в хотелската стая, за да си вземе записките. Неочаквано му се прииска да си полегне за малко. Подозираше, че неслучайно е оставил бележките си в хотела: обядът в ресторанта

превъзхождаше многократно храната в полицейската столова, а понеже влизаше в цената за престоя му, Ингвар дори не се чувстваше гузен. Вина изпита само по отношение на шоколадовия пудинг.

Взе си две порции и му стана тежко. Това леко неразположение натежа в полза на следобедната почивка. Събу си обувките и се отпусна на леглото. Беше прекалено меко заради двете завивки върху матрака, но той се намести по-удобно с надеждата да поспи.

Не му се спеше. Искаше да намери Лукас.

След епизода на покрива синът на Ева Карин Люсгор сякаш си играеше с Ингвар на котка и мишка. Решен да не безпокои Астри след потискащия им разговор в Ус, Ингвар потърси Лукас на мобилния му телефон, но се свърза с гласовата му поща. А този човек нямаше навика да звъни на хората, чиито обаждания е пропуснал. Ингвар се видя в чудо. Обади се в Университета, но там не знаеха къде е Лукас Люсгор. Явно след сполетялото го нещастие колегите му се стараеха да не го притискат и проявяваха снизхождение към отсъствията му.

Клепачите на Ингвар натежаха.

Притесняваше се защо Ингер Юхане не му се обажда.

По време на снощния им разговор му се стори много странна.

Ингвар се сепна и отвори очи.

Нямаше време за сън.

Раздразнението, задето опърничавият син на епископа отказва да окаже пълно съдействие, го разбуди напълно.

— Дори да не искаш, ще ти се наложи — закани се той.

Набра номера на домашния телефон в Ус и зачака.

Дълго време никой не вдигна и Ингвар понечи да затвори, но го изненада слаб женски глас:

— Да, моля.

— Здравейте. Обажда се Ингвар Стубьо. Съжалявам, че ви притесних така във вторник, дано не съм...

— Няма проблем. Не се извинявайте. Свързахте се с Лукас, нали?

— Да, да. Сега обаче пак се налага да поговоря с него. Не ми отговаря на мобилния. Случайно да знаете къде се намира?

— Тук е, вкъщи.

— Нима? По това време на деня?

— Да. Разболя се. Възпалено гърло и висока температура... чувства се много зле.

— Разбирам.

Ингвар си спомняше отлично мокрия до кости, зъзнецъ Лукас Люсгор отпреди два дни.

— С какво мога да ви помогна? — попита Астри.

— Засега няма с какво.

Зад нея се чу течаща вода, после някой затръшна вратата на шкафа.

— А, сетих се за една дреболия — реши да се възползва от предложението ѝ Ингвар. — Всъщност не е от съществено значение. За да не смущавам почивката на болния ви съпруг, ще попитам вас. Става дума за... убежището на вашата свекърва.

Той се засмя ведро. В слушалката не се чуваше нито звук.

— Имам предвид стаята на първия етаж, където е четяла, когато не е можела да заспи. Там...

— Знам за коя стая говорите. Почти не съм влизала вътре. Само два-три пъти. Какво по-точно ви интересува?

— Там имаше четири снимки. Две-три семейни и един портрет, ако не ме лъже паметта. Питам се чий е портретът?

— Онази жена с...

Гласът ѝ изчезна като отрязан с ножица.

— Ало? Там ли сте? — учуди се Ингвар.

— Да. Нямам представа коя е тази жена. Ще попитам Лукас, когато се събуди.

— О, няма нужда. Не го притеснявайте с такива подробности. Ще му се обадя лично след няколко дни.

— Има ли нещо друго?

— Не. Пожелайте му да оздравява бързо.

— Благодаря. Дочуване.

Тя затвори, преди Ингвар да се сбогува с нея. Той остави телефона върху нощното шкафче и пак се отпусна в леглото. Скръсти ръце на тила си.

Вече поне знаеше със сигурност, че човекът на снимката е жена.

Почувства се малко виновен, задето не беше напълно честен с Астри. Угризенията на съвестта му обаче се изпариха почти веднага,

защото подозираше, че и тя го излъга. Съпругата на Лукас млъкна по средата на изречението си: явно се сети за нещо.

И предпочете да го премълчи.

Ако не друго, едно беше сигурно: Ингвар бе надушил следа.

СВОЕНРАВНИЯТ ДЕТЕКТИВ

Слиповете му бяха захвърлени върху пода. По тъмнозеления памучен плат ясно личаха противните следи от дълго носено бельо. Астри ги вдигна с два пръста и ги хвърли в коша за пране. Лукас имаше проблеми и със стомаха, затова реши да пусне и панталона му в пералнята. С мръсните му чорапи под мишница, тя влезе в стаята.

Лъхна я миризмата на болен — смесица от мириса на лош дъх, на сън и на стомашни газове. Побърза да отвори широко балконската врата. Вдиша свежия въздух с пълни гърди и чак тогава се обърна към него.

Макар че Астри вдигна шум, докато се мъчеше с упоритата врата, и в стаята нахлу студен вятър, Лукас не се събуди от дълбокия си сън. Завивката се повдигаше равномерно и бавно. Изпод нея се виждаше само горната част на главата му. Косата му бе оредяла. За нея не беше тайна, че през последните години гънките от двете страни на устните му станаха още по-дълбоки, но чак сега забеляза олисяването. Натъжи се; Лукас изглеждаше толкова уязвим.

— Скъпи — прошепна тя и се приближи до леглото.

Съпругът ѝ продължаваше да спи.

Астри приседна на ръба и го погали по косата.

— Лукас — по-силно каза тя, — събуди се, Лукас.

Той изсумтя и се помъчи да се завие през глава.

— Остави ме да спя — промърмори и премлясна.

— Не може, Лукас. След малко ще отида да взема децата от училище, а искам да поговорим за нещо насаме. Важно е.

— Ще почака. Много ме боли... — преглътна с усилие и простена — ... гърлото.

— Обади се Ингвар Стубьо.

Завивката престана да се повдига. Явно Лукас притаи дъх. Астри го погали по главата.

— Зададе ми неочакван въпрос. Искам да те питам нещо.

— Гърлото ми... гори...

— Вчера — подхвана тя и се изкашля. — Вчера преди обяд ме заболя главата. Парацетамолът беше свършил и отидох да си взема от твоите хапчета против мигрена.

Той рязко се надигна на лакът.

— Да не си луда? — просъска гневно. — Продават се със специална рецепта и са предписани само на мен! Дори не знам дали помагат при друг тип главоболие, освен при мигрена!

— Спокойно. Не съм пила от тях. Отворих обаче чекмеджето ти и...

— Какво си направила? — гласът му премина във фалцет.

— Ами исках само да...

— Уж учим децата да не пипат чужди вещи — дрезгаво процеди той, а гласът му почти се изгуби. — Да не отварят чужди писма. Да не тършуват из чужди нощни шкафчета. А ти... ти отваряш... — юмрукът му удари възглавницата.

— Лукас, погледни ме — спокойно помоли Астри.

Все пак той вдигна глава. Погледът му я прониза до болка.

— Трябва да поговорим — прошепна тя. — Започнал си да криеш някои неща от мен.

— Нямам избор.

— Винаги имаме избор. Коя е жената на снимката в стаята на майка ти? И защо си извадил портрета и си го заключил в чекмеджето си?

Докосна студената му влажна ръка. Той не я отдръпна, но не направи и опит да хване нейната.

— Подозирам, че имам сестра — прошепна той.

Астри не разбра.

— Подозирам, че имам сестра — повтори задавено той. — По-голяма от мен. Друго дете на майка ми, а вероятно и на баща ми. От младостта им.

— Напълно си полудял — меко отбеляза Астри.

— Не съм, говоря съвсем сериозно. Снимката стои там от години, а аз изобщо не съм се досещал. Веднъж попитах майка...

Задави го задушлива кашлица и той се наведе напред. Астри пусна ръката му, но не стана от леглото.

— Попитах майка коя е тази жена. „Една приятелка, не я познаваш.“ Само това ми отговори.

— Казала ти е истината.

— Защо ѝ е било на майка ми да държи до леглото си снимка на непозната жена, освен ако тя не е моя сестра? Другите фотографии са семейни.

— Лукас, познавам майка ти от дванайсет години. Ева Карин е най-почтеният, честен и съвестен човек, когото съм срещала през живота си. Никога не би скрила от теб, че има и друго дете. Никога.

— Може да я е дала за осиновяване! В това няма нищо осъдително! Дори напротив. Подобна постъпка би обяснила защо майка ми беше толкова върл противник на аборта и...

Гласът му секна и той се хвана за гърлото.

— Какво те попита Стубьо? — едва отрони той.

— Коя е жената на снимката.

— И ти какво му отговори?

— Нищо.

— Как така нищо?

— Казах, че не знам. Това е самата истина. Не знам коя е тази жена. Но ако този факт е важен за разследването, защо не поговориш с него?

— Какво общо има сестра ми със случая? Не желая да правя личните си дела публично достояние. Майка ми не би го преживяла!

— Лукас — Астри стисна ръката му, — кажи ми тогава защо Стубьо настоява толкова упорито да разбере коя е жената на снимката. Явно има значение за разследването. Нали искаме да заловят убиеца не по-малко от Стубьо, Лукас?

Той мълчеше. Сърдитата му физиономия и забитият в земята поглед ѝ напомниха за по-големия им син. Астри не се сдържа и се усмихна.

— Татко я махна от стаята — промърмори той.

— Кога?

— В деня след убийството. При първото посещение на Стубьо снимката си стоеше там. Той влезе вътре по погрешка, а после, при огледа, забеляза липсата ѝ.

Лукас взе няколко носни кърпички от нощното шкафче и се изсекна.

— А ти как се сдоби с нея? Нали Ерик я е прибрал? — поинтересува се Астри.

— Дълга история — махна той с мръсната кърпичка. — Сега искам да поспя. Сериозно. Чувствам се като пребит.

Тя не помръдна. От отворената врата на балкона духаше силно и вестникът върху нощното шкафче изплющя. Навън отново заваля и трополенето на тежките дъждовни капки по балкона я принуди да повиши глас, за да я чуе Лукас:

— Добре, спи. Но после пак ще поговорим — потупа го тя над завивката.

Той се сви и ѝ обърна гръб.

— Ще затвориш ли вратата?

— Да.

Заради дългия дъждовен период дървената рамка бе набъбнала и Астри не успя да затвори плътно балконската врата. Остави я откrehната и излезе от стаята с мръсните дрехи под мишница.

Долу телефонът звънна.

Астри се спусна по стълбите с надеждата да се обади Ингвар Стубьо.

— Говорила ли си с мъжа ти за... Ингвар Стубьо знае ли за това?

Ингер Юхане говори в продължение на четирийсет и пет минути. Силе Сьоренсен си водеше бележки от време на време и само в отделни случаи вмъкваше по някой въпрос. През цялото време слушаше внимателно и все по-съсредоточено. Ясният и същевременно невероятен разказ на Ингер Юхане я развълнува. По шията ѝ плъзна лека руменина, а вената във вдлъбнатината между ключиците ѝ се изопна и започна да тупти.

— Не — призна Ингер Юхане след едва забележима пауза. — В момента Ингвар е в Берген.

— Разбирам, но все пак...

Силе разреса косата си с пръсти. Диамантът на пръста ѝ заблестя.

— Да видим дали ще успея да обобща казаното от теб — синя химикалка се люлееше между показалеца и средния ѝ пръст. — „Група 25“ е организация, за която не се знае почти нищо. Според думите ти са дошли в Норвегия по причини, които все още не си прозряла, и са започнали да убиват хомосексуалисти и техните симпатизанти по

строго установен график, базиран върху числата 19, 24 и 27. Тези числа са натоварени със символично значение, съответно в Корана и в два стиха от Библията, по-точно от посланията на апостол Павел до римляните.

Вдигна очи от записките си.

— Точно така — потвърди Ингер Юхане.

— Осъзнаваш ли колко налудничаво звучи всичко това?

— Да.

— А учудва ли те, че те слушам от... — Силе погледна златния си часовник „Омега“ — ... един час?

— Да.

Ингер Юхане отново скри ръце под дупето си. Вече се разкайваше горчиво за стореното. Първо трябваше да поговори с Ингвар, разбира се. Ингвар я познаваше и щеше да разбере как разсъждава тя. В момента в компанията на главния инспектор с дълги нокти и прическа, оформена при фризьор, Ингер Юхане се чувстваше неловко и се потеше обилно.

Силе Сьоренсен стана.

Отвори едно чекмедже. Понеже беше дребничка, не ѝ се налагаше даже да се навежда. Дали отговаря на физическите критерии за прием във Висшето полицейско училище, запита се неволно Ингер Юхане. Силе огледа мълчаливо съдържанието на чекмеджето. От мястото си Ингер Юхане не виждаше нищо. После чекмеджето се затвори с трясък, а Силе се приближи до прозореца.

— Не разполагаш обаче с данни за убийство на 27-ми декември — отбеляза тя с гръб към събеседницата си. — Изводите ти се базират на предположението, че този...

Силе не продължи и Ингер Юхане реши да ѝ припомни името:

— Никлас Винтер.

— ... че този Никлас Винтер е бил убит, а не починал от свръхдоза.

Ингер Юхане се чудеше дали да не благодари за отделеното време и да си тръгне. В разкопчаната ѝ чанта, оставена на пода, се виждаше дисплеят на мобилния ѝ телефон: три пропуснати повиквания.

— Освен това — подхвана Силе Сьоренсен с гръмък глас, който стресна Ингер Юхане — според проучванията на американците „Група

25“ убива хомосексуалисти, но не и техни симпатизанти, нали?

— Всъщност разполагат с доста оскъдни данни за тях и...

— А знае ли се дали се придържат към определени дати?

— Да! — почти извика Ингер Юхане. — Свързах се с моя...

Тя млъкна. Аргументите ѝ звучаха достатъчно несъстоятелно. По-добре да използва по-надеждна дума от „приятелка“.

— Свързах се с адвокат Уинслоу от „Американски център за закони в полза на бедните“ — поправи се тя. — Вече ти споменах за тази кантора.

Говореше самата истина. Докато отиваше към полицията, Ингер Юхане изпита необходимост да подплати с по-убедителни доказателства голословната си версия и се обади на Керън в САЩ. Чак когато приятелката ѝ вдигна телефона, Ингер Юхане се сети за часовата разлика. Керън обаче я увери, че и без това не можела да спи заради лекото неразположение след пътуването.

— Както казах, екип от нумеролози е успял да разгадае какво се крие зад името „Група 25“. Разполагали са с някаква основа за предположенията си. И шестте убийства, които американската полиция свързва с тази престъпна организация, са извършени на датите 19, 24 и 27. Адвокат Уинслоу ми предостави тази информация. — Ингер Юхане си избърса носа и добави леко смутено: — Днес преди обяд.

Силе Сьоренсен се приближи до бюрото. Отвори чекмеджето и погледна вътре. После седна, без да го затваря.

— Ако беше дошла преди една седмица, щях най-учтиво да те отпратя след пет минути. Сега не го направих, защото...

Двете се спогледаха. Ингер Юхане прехапа устни.

— Не знам доколко е редно да ти предоставям вътрешна информация — Силе прикова поглед в Ингер Юхане. — Ти на практика не си служител на полицията.

Ингер Юхане млъкеше.

— От друга страна обаче, предполагам, че някои служби са ти дали известни правомощия във връзка с изследователския проект, по който работиш в момента. Следователно имаш и достъп до наказателните ни дела или поне до онези от тях, свързани със съмнение, че престъпленията са извършени от омраза.

Ингер Юхане понечи да възрази, но Силе вдигна ръка.

— Казах „предполагам“! Нямам намерение да те разпитвам. Само споделям предположенията си. И те ми дават основание да ти покажа това.

Силе извади лист хартия от отвореното чекмедже. Огледа го, протегна ръка над бюрото, отрупано с подредени на купчини папки, и го подаде на Ингер Юхане.

Тя нагласи очилата си. Три имена и три дати.

— Мариане Клайве ми е известна, но останалите двама не ми говорят нищо...

— Рюнар Хансен — пребит до смърт в парка „Софиенберг“ на 19 ноември. Хавре Гани — малолетен бежанец с...

— В коя част на парка „Софиенберг“? — прекъсна я Ингер Юхане.

— В източната — отвърна Силе с едва доловима усмивка. — Във вестниците писаха за Хавре Гани: извадихме трупа му на пристанището в последната неделя преди Коледа.

Ингер Юхане усети как устата ѝ пресъхна. Вдигна чашата си, но вътре бе останал само кафяв засъхнал слой какао.

— Хавре Гани — Силе си пое дъх и направи кратка пауза — е проституирал.

— Трябва да пийна малко вода.

— Не знаем кога точно е бил убит, вероятно на 24 ноември. Разполагаме с разказа на негов приятел, който го е видял да тръгва с клиент. После Хавре е изчезнал безследно. Показанията съвпадат с данните от експертизите на Съдебномедицинския институт.

— Ще отида до тоалетната. Трябва да пийна малко вода — повтори Ингер Юхане.

— Заповядай — Силе извади бутилка минерална вода от шкафа зад гърба си. — Разбирам защо всичко това те впечатлява толкова силно. Ти успя да навържеш нещата преди всички нас. Всичко това е свързано с...

— На 27 декември не е извършено убийство — изведнъж отрони Ингер Юхане.

Не можеше да отвори бутилката и ѝ стана още по-горещо.

— Всичко това може и да е случайно — продължи тя, но гърлото ѝ съвсем пресъхна.

— Сама не вярваш на думите си. Греша. И на 27 ноември има убийство. С моя колега открихме странни съвпадения между трите случая, чието разследване ръководя...

Силе се наведе рязко напред и с нетърпелив жест подкани Ингер Юхане да ѝ подаде бутилката. Сръчно махна капачката, върна бутилката на Ингер Юхане и продължи мисълта си:

— Не е никак приятно да ти възложат ръководството по разследването на три убийства в качеството ти на главен инспектор. Всъщност на бюрото ми имаше четири случая, но прехвърлих единия на мой колега. Тогава не бях разгледала папката с материалите. Сега го направих. Става дума за саботаж срещу автомобил. Първоначално разследващите са сметнали случая за пътно произшествие: шофьорът се е движил с несъобразена скорост по опасен участък. После обаче се оказа, че някой е пипал спирачките. Едва преди няколко дни съобразихме, че жертвата, шведка на име Софи Еклунд, живее с Кати Расмусен.

Ингер Юхане имаше нужда от няколко секунди да асимилира информацията. Вече бе изпила половината вода от бутилката.

— А, да, депутатката от Стуртинга с хомосексуални наклонности. Председател на Работническата партия.

— Предпочита да я наричат „председателка“.

— Смяташ ли... че саботажът е бил насочен срещу нея и са... убили приятелката ѝ по погрешка?

— Нямам ни най-малка представа и се пазя от необосновани предположения. Само ти казвам, че абсурдната ти теория ми се струва твърде логична, за да я отхвърля с лека ръка.

— Може да е замесена и друга група или организация. Например подражатели. Или...

— Ингер Юхане — прекъсна я главният инспектор. — Изслушай ме внимателно.

Подпря на масата белите си лакти и скръсти ръце.

— Имаш безупречна репутация, Ингер Юхане. Повечето колеги в сградата знаят колко много работа си свършила за КРИПОС, без да очакваш награда и благодарност. Лично аз те забелязах, когато КРИПОС разплете случая с убитите деца преди няколко години. В нашите кръгове не остана скрито, че именно твоят принос в

разследването се оказа решаващ, за да спасим живота на отвлеченото момиченце.

Ингер Юхане се взираше безизразно пред себе си. Не схващаше какво цели Силе с тези думи.

— Но за теб се говори и друго...

Силе се поизправи и присви очи в търсене на подходящите думи.

— Носи ти се славата на костелив орех. Знаеш ли как те наричат в КРИПОС?

Ингер Юхане отпи от бутилката.

— Опак детектив.

Силе избухна в силен, заразителен смях.

Ингер Юхане се усмихна и затвори бутилката.

— Не знаех — призна си тя. — Ингвар не ми е споменавал подобно нещо.

— Вероятно не знае. Искях да отбележа, че напълно заслужаваш това прозвище. Първоначално ми изложи теория, сякаш извадена от нискобюджетен американски филм, а после, когато ме убеди в смисъла да я проверя, изведнъж се отрече от думите си. Нужно е да...

От коридора се чуха силни викове; гръмък мъжки глас, забързани стъпки, женски писък. Ингер Юхане погледна затворената врата на кабинета с ужас.

— Някой се опитва да избяга — спокойно обясни Силе. — Няма да успее.

— Не е ли редно да помогнем? Или поне...

— Двете с теб ли? Не мисля!

Явно полицаите успяха да обезвредят беглеца, защото настъпи тишина. Ингер Юхане дърпаше нервно конец от пуловера си. Погледна към календара зад Силе. Датата — 15 януари, четвъртък — бе отбелязана с червен магнитен кръг.

— Да оставим за малко теорията ми настрана — подхвана бавно тя. — Безспорно е, че през ноември и декември станаха... шест убийства, всичките свързани с... хомосексуалисти. Датите на убийствата са 19, 24 и 27 от съответния месец. Днес е 15 януари.

Ингер Юхане продължаваше да се взира в червения магнитен пръстен. Примига, но го видя и под клепачите си като зелено „о“.

— Да, след четири дни ще дойде 19 януари. Нямаме много време — кимна Силе Сьоренсен.

Тази мисъл не беше никак чужда на Ингер Юхане. Усети как настръхва и придърпа надолу ръкавите си.

— Разполагате ли с някакви улики? С каквото и да е? От думите на Ингвар си правя извода, че в Берген нещата са се закучили.

Силе Сьоренсен издаде напред долната си устна и поклати леко глава в знак, че се колебае дали наличните „сламки“ могат да се нарекат следа. Отвори три чекмеджета, докато намери каквото търсеше. Извади купчина рисунки и затръшна чекмеджето. Отиде до корковата дъска.

— Разполагаме с ето това — посочи тя. — Фоторобот на клиента, забелязан с Хавре Гани преди смъртта му.

Закачи рисунките на дъската с яркочервени топлийки. Ингер Юхане стана и изчака Силе да нареди и четирите листа. Портрет в цял ръст, във фас, в профил и странна скица на емблема върху ревера на сако.

— Всичко наред ли е?

Ингер Юхане чуваше гласа на Силе отдалеч.

— Ингер Юхане, какво ти е?

Някой я хвана за ръката. Главата ѝ олекна и сякаш всеки момент щеше да се отдели от тялото ѝ и да полети към тавана като балон. Трябваше да се окопити.

— Седни! За бога, седни!

— Не, нищо ми няма.

Собственият ѝ глас ѝ се струваше чужд.

— Да не би... да познаваш този човек, Ингер Юхане?

— Кой направи портрета?

— Художникът ни, казва се...

— Не, питам те въз основа на чии свидетелски показания е направена тази скица?

— На едно момче. Бездомно. Проституира. Знаеш ли кой е този мъж?

Силе продължаваше да държи ръката ѝ. Стисна я още по-силно.

— Ударих му шамар — отрони Ингер Юхане.

— Какво?

— Или свидетелят ти ми е погостил някакъв номер, или е най-наблюдателният човек на света. Никога няма да забравя лицето на този мъж. Той...

Кръвта отново нахлу в главата ѝ. Мислите ѝ се избистриха. Обзе я неочаквано спокойствие. Сякаш най-после реши какво иска и в какво вярва.

— Той спаси живота на дъщеря ми. Дръпна Кристиане от релсите точно преди да я прегازی трамваят, а аз за благодарност му зашлевих плесница.

Секретарката на адвокат Кристен Фабер най-сетне се зае да отвори чекмеджето на шефа си. Изобщо не се наложи да вика ключар или дърводелец. Справи се с помощта на обикновено джобно ножче, което държеше като украса върху бюрото си. Щрак и чекмеджето се отвори.

Пликът наистина беше вътре. Голям, кафяв, с името на Никлас Винтер, написано на ръка, а под него — ЕГН-то му, запечатан по стария начин: с лак и печат. Като допълнителна гаранция срещу опити да го отвори неподходящ човек, имаше и нечетлив подпис напърно върху мястото, където беше залепен пликът.

Когато Кристен Фабер купи кантората на стария адвокат Скрюдер, му се отвори много работа. Половин година преди синът му да успее да докаже неспособността му да се справя сам, Улрик Скрюдер работел като адвокат въпреки напредналото си старческо слабоумие. Или поне така им казаха. Секретарката, заела се да разчиства делата и да проверява кои от тях са с изтекла давност, остана с впечатлението, че старият адвокат е бил неадекватен от дълги години. Цялата документация се намиреше в пълен безпорядък и ѝ отне няколко месеца, докато успее да внесе някакъв ред.

След като най-сетне се справиха с бъркотията, Кристен осъзна, че е платил твърде висока цена за тази кантора. Текущите дела се оказаха много по-малобройни отколкото му бяха казали, а клиентелата се състоеше предимно от връстници на стария адвокат Скрюдер. Един по един те си отиваха, доживели до преклонна възраст, и оставяха делата си в изрядно състояние, без да се налага намесата на адвокат. След година и половина Кристен Фабер издейства да му възстановят половината от сумата, с която се бе охарчил за кантората.

Секретарката му разбираше отчасти разочарованието му от измамата. Не можеше обаче да се стърпи да не му напомня, че в

отделен шкаф в архива има много запечатани пликове, някои от тях — с вида на древни ръкописи. Според сина на адвокат Скрюдер вътре се криели ценни документи, които някои от най-заможните и стари фамилии в града оставили на съхранение при баща му. Старецът често повтарял, че тежкият дъбов шкаф с поверените му книжа бил най-убедителното доказателство за добрата му преценка. Всички пликове бяха затворени с печат, а името на притежателя им — написано грижливо. Кристен Фабер се задоволи да отвори десет-дванайсет от тях, когато се чувстваше безпределно отчаян заради недоходната покупка на купчина книжа без никаква стойност.

В пликовете се натъкна на акции в отдавна несъществуващи компании, на договори между отдавна починали съпрузи, на купчина банкноти, отдавна изтеглени от обращение, на чернова на роман, написан от неизвестен писател. След като прочете десетина страници, установи, че „произведението“ не притежава никаква художествена стойност. И така, Кристен Фабер затръшна шкафа, реши да забрави за болезненото си поражение и да си създаде име на добър адвокат със собствени усилия.

Оттогава никой не бутна шкафа.

След цели девет години секретарката го отвори по молба на Никлас Винтер. По телефона ѝ се стори много разочарован и доста груб. Попита дали е възможно в архива им да има плик с неговото име. Понеже секретарката разполагаше с много свободно време на работа, а и си беше любопитна по природа, реши да провери. И наистина намери такъв плик. След щателен огледа установи, че той изглежда по-нов от останалите в шкафа.

Сега, отворила заяждащото чекмедже, тя вдигна плика срещу светлината.

Не виждаше какво има вътре. Обади се на клиента преди Коледа, за да му съобщи за находката в архива, и Никлас Винтер я обсипа с въздушни целувки от слушалката, но не спомена нищо за съдържанието му.

Секретарката едва надви изкушението да го отвори. Долепи длан до дебелата хартия. Такива пликове се отварят лесно на пара, помисли си тя, но няма как да счупя печата, без да оставя следи.

С лека въздишка остави плика върху бюрото на Кристен Фабер и се върна в приемната.

Така или иначе, нямаше никакво намерение да пропуска момента на отварянето му.

— Не можем да обявим това в медийното пространство — отсече Силе Сьоренсен и закри с цяла длан рисунката на мистериозния мъж. — Поне засега ще си мълчим. Пуснем ли фоторобота по телевизията и в пресата, ще се обезсмисли. Всички ще започнат да изразяват мнението си, ще ни залее вълна от сигнали на очевидци и както сочи досегашният ни опит в такива случаи, ще се окажем затънали до гуша, преди да сме постигнали някакъв резултат от подхода си. А така... — тя огледа рисунката за няколко секунди и седна — ... разполагаме със скрит коз. И никой не подозира какво знаем.

Ингер Юхане кимна. След като се посъвзе от шока при вида на фоторобота, двете със Силе обсъдиха още веднъж теорията й точка по точка и тя изгълта наведнъж близо половина бутилка газирана вода. Сега се мъчеше да потисне напирания да излезе въздух.

— Сигурна ли си? — попита я за трети път главният инспектор.

— Да, сигурна съм. Мъжът на рисунката прилича досущ на спасителя на Кристиане. Все едно е позирал за този портрет. Не мога да ти гарантирам, че става дума за един и същи човек, разбира се. Струпах се...

Въздухът си проби път през хранопровода и тя се оригна.

— Извинявай — закри тя устата си с шепа. — Струпах се прекалено много неща и едва ли са случайни. Самият факт, че последният човек, с когото Хавре е бил видян преди смъртта си, се е намирал на мястото, където е била убита и Мариане Клайве, е сериозна предпоставка за пробив в разследването и на двата случая.

— Трябва да дойдеш да работиш при нас — усмихна се Силе.

После обаче между тънките й вежди отново се появи познатата бръчка:

— Така и така си на детективска вълна, ще се опиташ ли да разтълкуваш тази емблема?

Силе посочи рисунката.

— Тя съвсем ни обърка.

— Точно това е целта — отвърна Ингер Юхане. — Изкуствените мустаци и боядисаната коса вече са отживелица сред престъпниците.

Гледала ли си филма „Непознати във влака“ на Алфред Хичкок?

Силе се намръщи още повече.

— Там става дума за двама непознати, които се срещат във влака — припомни ѝ Ингер Юхане. — И двамата искат да убият някого. Единият предлага всеки от тях да убие мъчителя на другия и така да си осигурят желязно алиби: разследващите ще са изправени пред убиец без мотив, а както добре знаем, една от първите задачи на полицията е да установи наличието на определен мотив за извършеното престъпление.

За втори път в рамките на няколко часа Ингер Юхане се сети за Венке Бенке. Прогони неприятната асоциация и се опита да се усмихне.

— Аз... не гледам такива филми — призна Силе.

— Голям пропуск. Както и да е; емблемата е на ревера му, защото няма нищо общо с престъплението. Впрочем обърни внимание как е облечен: тъмни дрехи в неутрални цветове без никакви отличителни белези. Всеки малко по-наблюдателен човек би забелязал яркочервената му емблема. И полицията впряга цялата си енергия в стремежа си да...

— Но как се е сдобил с нея?

— Някак, все едно как. Просто я е взел отнякъде. Ако не грешим, този човек е професионален убиец. Да вземем косата му например. Дали е плешив, или си е обръснал главата? Аз бих предположила второто.

— Все едно си прочела коментарите на художника ни — Силе размахва един лист. — Мартин Сетре се е колебаел как да го опише.

— Но си е задал въпроса коя е причината за голата му глава, нали? Често казано, чак сега ми хрумна да се запитам. Ако аз ставам за детектив, то това момче трябва да е професионален свидетел! Според мен — тя пак се обърна към фоторобота — този тип има съвсем обикновена коса. Вместо да си слага перука или да я боядиса, е избрал по-лесен начин: да я обръсне.

Силе поклати леко глава.

— С колегата ми се чудим дали наистина ни прави на глупаци.

Двете се умълчаха. Пръстите на Ингер Юхане изтръпнаха под дупето ѝ и тя се осмели да ги отпусне в скута си. Вече не само бяха зле поддържани, ами и тебеширенобели, осеяни с червени петна.

— Едва ли действа сам — отбеляза Силе с леко въпросителна интонация.

— И на мен не ми се вярва. Сигурно са цяла групировка. Но няма как да сме сигурни, разбира се.

Тя сви рамене.

— Трябва да се хващам на работа — високо обяви Силе и удари с длани по бюрото. — Незабавно ще се свържа с КРИПОС и с полицията в Берген.

Пое си дъх и издиша бавно през решително стиснатите си устни.

— Направо не знам откъде да започна. Мамка му, какъв заплетен случай!

Ингер Юхане се изненада, когато чу ругатня от нежната женствена Силе.

— Възможно е да греша — напомни тя на главния инспектор.

— Не ми се вярва. Така или иначе ще вземем мерки.

Двете станаха едновременно, като по команда. Ингер Юхане вдигна голямата си чанта, метна я през рамо, взе вълненото си палто и тръгна към вратата.

Не спомена колко се безпокои за сигурността на Кристиане. Докато стискаше ръката на Силе за довиждане, се подвоуми дали да не сподели тревогата си с нея. Силе Сьоренсен беше външен човек и нямаше опасност да я упрекне в прекалена склонност към неоснователни притеснения като Ингвар и Исак. От семейните снимки върху перваза Ингер Юхане разбра, че Силе също има деца. Сигурно би я разбрала.

А и показанията ѝ за мъжа до оградата биха могли да имат отношение към цялостното разследване.

— Благодаря, че ме изслуша — кимна тя и пусна ръката на Силе.

— Всъщност ние с колегите трябва да ти благодарим — отвърна Силе с унила усмивка. — Ще се чуем съвсем скоро.

След две минути Ингер Юхане се качи в колата. Недоумяваше кое я спря да спомене изчезналата папка от училището на дъщеря ѝ, мъжа до оградата и смътното тревожно усещане, че някой иска да навреди на Кристиане.

Ако обаче го бе направила, щеше да обиди Ингвар. Реши първо да поговори с него.

Сега, когато си осигури доверието на полицията в Осло, Ингвар щеше да се вслуша в думите ѝ.

Или поне се надяваше.

На Астри ѝ се искаше Лукас да ѝ бе дал друг отговор.

Не се съмняваше, че ѝ е казал истината, разбира се: познаваше го добре. И все пак у него настъпи неразбираема промяна. Още първата година в гимназията двамата станаха гаджета и оттогава тя не спираше да му се възхищава. Лукас изглеждаше добре, справяше се отлично в училище и се държеше мило с околните. С годините се появиха финансовите задължения, ежедневните грижи, трите деца. Лукас подхождаше изключително отговорно към ангажиментите си на баща и съпруг. Не допускаше да се забавят с плащането на сметките. Откакто най-големият им син тръгна на детска градина, Лукас не бе пропускал родителска среща, а щом момчето започна да ходи на училище, се включи и в родителския комитет. Лукас, сръчен и трудолюбив, разшири къщата и построи гаража със собствените си ръце. Никога не би платил някому под масата. Презираше расизма и долните сплетни.

Приятелките ѝ си позволяваха да ѝ намекуват, че Лукас е малко скучен.

Те просто не го познаваха.

Астри не смяташе съпруга си за скучен, но напоследък изобщо не разбираше какво му става.

Явно шокът от убийството на Ева Карин му се отрази много по-сериозно, отколкото се очакваше. Защо упорито отказва да сътрудничи на полицията?

Лукас никога не си позволяваше да нарушава правилата.

Премълчаването на факти пред полицията определено противоречеше на правилата.

Астри си наля още кафе и седна на дивана. Доближи чашата до лицето си и усети как влажната пара полепва по кожата ѝ и бавно изстива.

Лукас няма сестра, съобрази тя. Невъзможно е. Ако Ева Карин е родила дъщеря като съвсем млада, щеше да си поеме отговорността. Дори да е дала детето за осиновяване, щеше да го сподели с близките си. Наистина свекърва ѝ изглеждаше малко дистанцирана на моменти.

Затваряше се в себе си. Астри отдаваше това временно отнасяне в друг свят на факта, че върху плещите на епископ Люсгор лежи бремето на безброй чужди изповеди. Ева Карин внушаваше доверие. Говореше премерено не само зад амвона, но сдържаният ѝ напевен глас предразполагаше към откровения. През всичките тези години на познанството си с нея Астри не помнеше свекърва ѝ да си е позволявала да говори за хорските изповеди и неприятности, споделени с нея.

Колкото до собствените си проблеми, Ева Карин открито разказваше какви грешки е допускала и не криеше, че и тя е проявявала безразсъдство. Тя умееше да цени живота въпреки перипетиите и трудностите му. Всеотдайната ѝ вяра в Исус граничеше с фанатизъм, но епископът не залитна в тази посока. Когато преди няколко години похарчи значителна сума за портрета на Месията, окачен на стената в хола на улица „Нюбебакен“, очите ѝ преливаха от щастие. Този портрет представляваше скица за олтарно пано в църква в източната част на страната, но Ева Карин твърдеше, че скицата е уникална заради факта че творецът е решил да нарисува очите на Спасителя леденосини. На няколко пъти Астри завари свекърва си да говори на русия Исус с къса разрошена коса. Ева Карин се усмихна сърдечно и се опита да иронизира постъпката си, а после смени темата и заговори за времето.

Доколкото Астри знаеше, Исус всъщност е бил тъмен, с кафяви очи и дълга коса.

Исус е опрощение, казваше често Ева Карин.

Исус закриля живота и го превръща в светиня.

Да премълчи съществуването на свое дете би означавало да оскверни живота.

Астри остави чашата.

А ако е дала дъщеря си за осиновяване, щеше да има поне нейна снимка като бебе.

Покрай цялата тази история Лукас стана направо неузнаваем. Обикновено той се грижеше за Астри, когато ѝ се струваше, че не издържа на ежедневно то напрежение. Сега дойде нейният ред да го подкрепи.

Занесе чашата в кухнята и я сложи в миялната.

Ако се забави още малко, имаше опасност да се откаже от намерението си. Затова веднага взе телефона. Ръцете й трепереха. Номерът на Стубьо беше първият в списъка с приети повиквания.

— Ало — тихо промълви тя. — Обажда се Астри, съпругата на Лукас. Моля ви, елате веднага.

— Защо не ми каза веднага!

Гневът не беше присъщ на Ролф, но в момента гласът му звучеше много ядосано по телефона. Зад него се чуваше как някакво куче скимти жално, а собственичката му го увещава да не мърда.

— Забравих — изморено отвърна Маркус. — Нали тогава излязохме да вечеряме навън и съвсем изключих за това.

— Полицията е поръчал да се свържа незабавно с него, заради зачестилите престъпления в квартала, а аз му звъннах чак след седмица! Не мислиш ли, че това не говори никак добре за мен?

— Разбирам те, Ролф. Казах, че ужасно съжалявам.

— Не е достатъчно да съжаляваш. Какво ти става напоследък?

В гласа на Ролф се прокрадна непозната агресивна, остра нотка. Маркус си пое дълбоко въздух, подготвяйки се за втора прочувствена тирада, и Ролф не се забави да я изнесе:

— Непрекъснато си разсеян, недоволстваш, станал си раздражителен. Забравяш дори най-елементарни неща. Вчера не беше приготвил следобедна закуска за малкия Маркус, а беше твой ред. Случайно разбрах и му намазах набързо една филия.

— Какво да направя? Съжалявам! Имам... много работа. С тази финансова криза...

Маркус чу забързани стъпки в слушалката.

— Почакай — изръмжа Ролф. — Ще изляза от кабинета.

Драцено. Трясък на врата. Маркус затвори очи и се помъчи да диша спокойно.

— Само допреди три седмици ми се хвалеше колко добре се отразявала финансовата криза на фирмата! — сопна се Ролф. — Каза, че си от малкото бизнесмени, които печелят от положението! Нали уж всичко вървяло перфектно!

— Но нали знаеш...

— Нищо не знам, Маркус! Нямам представа защо будуваш нощем, нито защо търпението ти се изчерпва за секунди. Държиш се грубо с мен, с малкия Маркус и с майка си и...

— Казах, че съжалявам!

Маркус също повиши тон. Стана и отиде до прозореца. Ниското слънце обагряше небето в червеникавооранжеви нюанси. Корабите бяха пробили на места ледената покривка на фиорда. Водата на пристанището бе потъмняла от кал. Фериботът спря на пристана. От него слязоха неколцина пътници и тръгнаха с бързи крачки в мразовития следобед.

— Това не може да продължава — примирено констатира Ролф. — Непрекъснато си на работа. Едва ли се налага...

Беше прав. По принцип Маркус се гордееше с факта, че успява да приключи със служебните си задължения в рамките на нормален работен ден. Изповядваше философията, че ако не можеш да свърши работата си в интервала от осем до четири, значи ефективността ти куца. И на него, както и на повечето хора, му се случваше при необходимост да поостане в офиса до по-късно, но понеже държеше най-много на семейството си, се стараеше да се прибира по едно и също време всеки делничен ден и да не работи през почивните.

Напоследък обаче започна да се задържа в офиса до вечерта. Не се занимаваше с нищо особено. Кабинетът на пристана Акер се превърна в негово убежище. Там се чувстваше защитен от изпитателния поглед на Ролф и от обвиненията му. Когато останеше сам в сградата, сядаше в мекото кресло до прозореца и гледаше как градът потъва във вечерен сумрак. Пускаше си музика. Четеше или поне се опитваше. Не можеше обаче да се съсредоточи.

— Мамка му — отчаяно продължи Ролф. — Нали уж не държиш на парите, Маркус! Винаги си твърдял, че те трябва да ни служат, а не ние на тях! Ако фирмата е на път да те погълне, защо не продадем тази гадост и не заживеем по-простичко!

— Още е само средата на януари — възпротиви се меко Маркус. — Две седмици стрес на работното място са твърде кратко време, за да правим подобни драстични изводи. Често казано, струва ми се, че разсъждаваш доста несправедливо. Не съм в състояние да изброя колко пъти се е случвало да те извикат на работа вечер или през почивните дни, за да обездвижиш с шина крака на някой звяр или да изродиш

кучка от толкова дегенерираа порода, че се нуждае от лекарска помощ дори по време на най-естествения процес!

Ролф мълчеше.

— Това е различно — обади се той след малко. — Аз спасявам животи, Маркус. Професията ми е много важна за мен, докато ти твърдиш, че за теб парите не играят никаква роля. Освен това с теб неведнъж сме обсъждали колко е важно да си вкъщи вечер именно защото понякога ме викат по спешност и някой трябва да гледа малкия Маркус. Та нали... Ти се съ согласи с мен. Често казано, телефонът не ми се струва подходящ начин да решаваме проблемите си.

Хладният глас на Ролф го изплаши.

— Днес ще се прибера по-рано — побърза да го увери Маркус. — Обади ли се в полицията?

— Да. Довечера ще изпратят патрул да провери угарките от цигари по улицата. Вече им изпратих снимки на отпечатъците от автомобилните гуми. Не знам доколко ще им бъдат полезни, но все пак... Ще се чуем по-късно.

И затвори.

Маркус се вира дълго в замлъкналия телефон. После пак седна в креслото. Небето потъмня и в града припламнаха първите светлини. Постепенно се умножиха и превърнаха гледката през прозореца в красива снимка на зимната норвежка столица, сякаш бе разтворил рекламен проспект.

Най-силно го засегна обвинението на Ролф, че парите са в основата на живота му.

Само да знаеше, помисли си Маркус и се запита как ще намери сили да стане от креслото.

— Знаеш ли какво има вътре? — попита адвокат Фабер секретарката си: напълно излишен въпрос, защото печатът беше непокътнат.

— Не, разбира се — меко отвърна тя. — Нали ме предупредихте, че държите да го отворите вие. Само се чудех... дали няма да се сметне, че е нарушена неприкосновеността на чужда кореспонденция? На плика е написано името на получателя. Той е мъртъв, но все пак...

— Нарушена неприкосновеността на чужда кореспонденция — презрително промърмори Кристен Фабер, докато търсеше с какво да отвори писмото. — Какво престъпно има в решението ми да отворя плик, намерен в офиса, за който дадох луди пари! Впрочем как се справи с чекмеджето?

— Заповядайте — тя му подаде остър дълъг нож за писма. — С женска хитрост.

Адвокат Фабер срязва хартията, бръкна с два пръста в отвора и извади документ. Състоеше се само от две страници и най-горе на първата пишеше ЗАВЕЩАНИЕ.

— Завещание — разочарован установи той, макар да бе напълно излишно да чете надписа на глас, защото секретарката надничаше зад рамото му.

Раздразнен, той ѝ обърна гръб и поиска чаша чай. Тя кимна и излезе.

Името на наследодателя му се струваше познато, но не се сети с какво го свързва. Никлас Винтер бе посочен като единствен наследник. След бърз прочит адвокатът разбра, че става дума за значително наследство, макар фрази от типа на „всички акции“ и „цялото недвижимо имущество“ да не казваха кой знае колко.

Документът беше облечен в предвидената от закона форма за валидност. Страниците бяха номерирани; фигурираше както подписът на наследодателя, така и подписите на двама свидетели, които по никакъв друг начин не се споменаваха в завещанието. Адвокат Фабер видя кога е съставено завещанието, смръщи вежди, написа нещо на една бележка и я залепи върху плика.

Секретарката се върна с чаша чай. Много бързо го свари, помисли си Кристен Фабер, явно е бил предварително приготвен. Той прибра завещанието в плика и залепи отвора с широка лента тиксо.

— Прибери това в сейфа — поръча той на секретарката си. — Ще проверя как да постъпим. Никлас Винтер е мъртъв, но може да има наследници.

— Няма — възрази тя. — Във вестника пишеше, че няма наследници. Доколкото разбрах, държавата наследява цялата му собственост.

— Щом е така — вдигна рамене Кристен Фабер, — значи няма проблем. Държавата така или иначе граби от всичките си поданици.

Все пак ми се струва редно документът да мине през съда по наследствени дела. Утре ще проверя каква е процедурата.

— Утре имате ново дело в съда — припомни му тя. — Може аз да...

— Да — прекъсна я той. — Ти направи справката. Обади се в съда и попитай.

— Разбира се — усмихна се тя. — Още утре сутринта. Хареса ли ви чаят?

Той дори не си направи труда да ѝ отговори.

— Много ви благодаря, че си направихте труда да дойдете веднага — тихо каза тя и се усмихна плахо на едрия полицаи. — Изпратих двете по-големи деца при съседите, а Уилям го сложих да спи. Лукас е зле и не е ставал.

Ингвар Стубьо си събу обувките и ѝ подаде палтото си. После влезе в светлата приветлива всекидневна. На пода се търкаляха играчки и детски книжки, а върху облегалката на единия стол се сушеше вълнен пуловер, но иначе стаята изглеждаше чиста и подредена. Колко е уютно, помисли си Ингвар, докато разглеждаше голяма детска рисунка в рамка, закачена над бежовия диван, отрупан с пъстри възглавнички.

— Кой е художникът? — попита той с усмивка.

— Андреа, дъщеря ни.

— На колко години е?

— На шест.

— Толкова малка и толкова талантлива!

Астри го покани да седне на дивана.

— Ще пийнете ли чаша кафе?

— Не, благодаря. Късно е за кафе.

Тя хвърли бърз поглед към стенния часовник над плота в кухнята, която представляваше естествено продължение на всекидневната. Седем и нещо.

— Вода? Нещо друго за пиене?

— Не, няма нужда.

Ингвар отмести няколко възглавнички и се настани на дивана. Разнасяше се мирис на кифлички и на лимонова есенция, а в камината горяха сухи дърва. Домът на Лукас и Астри притежаваше особена атмосфера. Вътре цареше спокойствие, нетипично за семействата с

малки деца, а като се изключеше малкият безпорядък по пода, личеше, че домакините се стараят да поддържат ред въщи. Ингвар вдигна глава. Въпреки отказа му Астри донесе чаша кафе, каничка с мляко и чиния с кифлички.

— Не бива да си позволявам такива лакомства — призна той, но си взе от кифличките.

Тя се усмихна и отиде да донесе нещо от полицата до прозореца. Върна се леко разколебана, но седна до него на дивана. Ингвар преполови тестения сладкиш.

— Много са вкусни — изломоти той с пълна уста. — Какъв е пълнежът?

— Най-обикновено сладко от ягоди. Вземете я.

Тя му подаде снимка. Смутен, Ингвар остави последната хапка от кифличката на масата, избърса пръстите си в панталона и внимателно сложи снимката върху дясното си коляно. Беше отпечатана върху дебела безцветна фотографска хартия. Портрет в едър план.

— Надявам се, че постъпвам правилно — прошепна тя.

— Без съмнение.

Ингвар разгледа внимателно снимката. Жената не можеше да се нарече красавица, но в младото ѝ лице имаше нещо привлекателно. Големи очи, вероятно сини. Приветлива усмивка, лека трапчинка на едната буза. Единият от предните ѝ зъби закриваше съседния. Ингвар смръщи вежди.

— Струва ми се позната — промърмори той.

Астри не отговори. Погледна го красноречиво, с полуотворена уста и притаила дъх, сякаш се канеше да каже нещо, но не смееше.

Ингвар я изпревари:

— Прилича на Лукас, нали?

Тя кимна.

— Предполага, че жената е негова сестра. Затова не ви е показал снимката. Искане да я намери сам. Не желае историята да се разчува. Лукас смята, че семейството ни страда достатъчно, и няма да допусне личните дела на близките му да бъдат разгопени от медийните прожектори. Тревожи се най-вече за баща си. Но и не иска да оскверни паметта на майка си. Грижа го е и за собственото му достойнство, разбира се.

— Сестра, казвате — замисли се Ингвар. — От една страна звучи логично, но, от друга...

— Не е възможно — прекъсна го Астри.

Тя седеше на дивана като кралица, в напрегната поза, без да се обляга назад и с прибрани крака.

— Ева Карин никога не би скрила съществуването на свое дете.

— Вярвам ви — увери я Ингвар, без да сваля поглед от снимката.

— Тази жена днес е твърде възрастна, за да бъде сестра на Лукас. Ако изобщо е жива.

— Как така твърде възрастна? Откъде знаете? На снимката няма дата и...

— С колегите ми също допускахме, че епископ Люсгор има и друго дете. На тази мисъл ни наведе историята за срещата ѝ с Исус като шестнайсетгодишна. Явно преживяването е изиграло ключова роля в живота ѝ. Напълно логично е да предположим, че е била бременна, когато е получила това знамение свише. По онова време обикновено са давали за осиновяване деца, родени от неомъжени млади майки. Но... — той направи гримаса и поклати леко глава. — През изминалите седмици се постарях да си изградя достоверна представа що за човек е била Ева Карин. Признавам, напълно съм съгласен с вас. Ако е родила друго дете преди Лукас, все някой ден е щяла да му каже.

В днешно време никой не би я заклеил. Дори напротив: подобна история би подкрепила категоричната ѝ позиция в спора за абортите.

Астри взе снимката и я вдигна срещу светлината.

— Приликата може и да е случайна. Винаги съм смятала, че Лукас прилича удивително на Лил Линдфорш, а двамата не са роднини.

— На Лил Линдфорш?

Ингвар се усмихна широко и поклати глава, а после за пореден път огледа снимката.

— И тази жена прилича на Лил Линдфорш — установи изненадан той. — В интерес на истината сте права. И Лукас има много общи черти с нея! Изглежда като тъмнокосата мъжка версия на Линдфорш.

— А вие приличате на Браян Денехи — усмихна се Астри. — Американския актьор, нали го знаете? Съмнявам се да сте роднини.

— И други хора са ми казвали същото — изпъчи се Ингвар. — Но той е малко по-пълнен от мен, нали?

Тя подмина въпроса с мълчание. Ингвар отново посегна към кифличките.

— Защо твърдите, че жената от снимката днес е прекалено възрастна? — поинтересува се Астри.

— Ами ако е родена през 1962-а или 63-а, днес би била на... — той пресметна наум — ... около шейсет и четири. Според вас на колко години е била, когато е направена снимката?

Астри отново я разгледа.

— Не мога да преценя — двоумеше се тя. — На двайсет и три? На двайсет и пет?

— Вероятно по-млада. На около осемнайсет. Преди жените са изглеждали по-възрастни заради дрехите и прическите. Аз съм роден през 1956-а и съм готов да се закълна, че жената на тази снимка е по-възрастна от мен.

— Ама как... откъде...

— Обърнете внимание на хартията — той внимателно хвана единия край. — Ако предположим, че жената е родена в началото на шейсетте, значи снимката е направена... — той отново пресметна наум — ... около 1980 година. Тази снимка прилича ли ви на направена преди трийсет години?

Астри поклати глава.

— И според мен е направена много по-отдавна. Някъде от началото на 60-те. Не по-късно от 1965-а. Само погледнете дрехите и прическата!

— Аз съм родена през 1980-а — вяло отбеляза Астри. — Не знам почти нищо за тогавашната мода, но ако сте прав, значи тази жена... тя... е връстница на Ева Карин!

— Да — кимна Ингвар, а кифличките продължаваха да го изкушават. — В такъв случай...

Той пак сложи снимката върху коляното си. Астри се наведе над нея и разгледа внимателно чертите: тънък прав нос; високо гладко чело; хубава кожа; косата изглеждаше като нарисувана и се спускаше на красиви вълни с леки букли на слепоочията.

— Да не би епископът да има сестра? — промърмори Ингвар и се изправи. — Жената няма нищо общо с Ева Карин, но ако е нейна сестра, това би обяснило приликата с Лукас. Понякога гените се проявяват по необичаен начин и...

— Сестра? — ужасена се втрени в него Астри. — Ева Карин има по-малък брат, Айнар Улав, около петдесет и пет годишен, и по-малка сестра, Ане Тюринд, която навърши петдесет миналата година. Не, по-миналата. Но жената на снимката определено не е Ане Тюринд!

От коридора се чу шум от детски гласове. Някой се смееше, а входната врата се блъсна.

Астри бързо прибра снимката в плика, от който я извади. Поколеба се секунда, но после го подаде на Ингвар.

— По-тихо, деца!

Тя не сваляше очи от Ингвар.

— Баща ви и Уилям спят. Не викайте така!

Ингвар стана, излезе в коридора и едва избегна сблъсък с двете тичащи хлапета. Те го изгледаха с любопитство.

— Ти кой си? — попита по-малкото.

— Ингвар. Ти сигурно си Андреа, новият Пикасо.

Момиченцето се разсмя.

— А, не, просто рисувам ушите и краката, където трябва.

— Правилно — Ингвар разроши косата ѝ. — Не е хубаво човек да ги размества.

— Благодаря, че се отзовахте — каза Астри.

Облегна се на рамката на вратата и скръсти ръце на гърдите си. Изглеждаше по-спокойна след проведения разговор. От сдържаната усмивка, с която го посрещна, вече нямаше и следа: сега се усмихваше широко и дори се засмя, когато осемгодишният ѝ син ѝ показа как си е направил фалшива татуировка с емблемата на местния футболен отбор на ръката.

— Редно е аз да ви благодаря — настоя той, размаха плика за довиждане и излезе навън.

Зад него вратата се затвори и той тръгна към колата с бързи крачки. Качи се, но преди да запали, Астри се спусна към автомобила. Той свали прозореца и подаде глава.

— Нося ви няколко кифлички — тя мушна пликчето в колата. — Най-вкусни са топли, а ми се стори, че ви харесаха.

Преди да успее да ѝ благодари, тя вече тичаше обратно към къщата. Ингвар отвори пликчето и си взе кифличка. Отвори уста да отхапе. Почувства се виновен, задето нарушава хранителния си режим.

Но за него нямаше нищо по-хубаво от прясно изпечена кифличка.

А и не беше ял по-ароматно ягодово сладко.

СРАМЪТ

Маркус се опита да мисли за хубавите неща в живота; за всичко приятно и красиво, осмисляло досега ежедневните му усилия; за миналото, преди да осъзнае жестоката истина, че съществуването му се основава на грешка. На недоразумение.

На кражба.

Да, действително ставаше дума за кражба и тя помрачаваше всичките му опити да заспи, мислейки за приятни неща.

От време на време се чуваше похъркването на Ролф.

Маркус внимателно се надигна в леглото. Стана, но след всяко движение правеше кратка пауза. Излезе с предпазливи крачки. Вратата към коридора изскърца. Маркус влезе в банята, която приличаше на спа помещение. Затвори вратата след себе си, без да събуди Ролф.

Вътре се лееше оскъдна светлина. Малкият Маркус имаше собствена баня, но предпочиташе да използва тази на родителите си, когато ставаше посред нощ.

Дори на слабото осветление Маркус изглеждаше потресаващо. Потръпна, когато се видя в огледалото. Кръговете под очите му приличаха на месести торбички, а бледата му кожа бе придобила синкав оттенък. Непрекъснато пълнееше и нито веднъж през изминалите петнайсет дни от новата 2009-а година не спази обещанието си да спортува. Усети острия, неприятен мирис на потно тяло, непрана пижама и страх. Извърна се, за да не гледа повече стряскащото си отражение в огледалото, и излезе в коридора.

Вратата на малкия Маркус беше откrehната. Бащата не се стараеше да стъпва на пръсти пред стаята му. По това време на денонощието малчуганът не би се събудил дори ако се срути цялата къща. Маркус се спря пред вратата да погледа спящия си син.

Нощната лампа над леглото — космически кораб на път из галактиката — обливаше стаята в приглушена синкава светлина. По протежение на едната стена играчки и книги отрупваха рафтовете, а на екрана на компютъра светеха звезди от скрийнсейвър, който хлапето изтегли от мрежата без чужда помощ. Опърпаното плюшено мече —

обичайното приспивателно на малкия Маркус — лежеше захвърлено върху пода. Отдавна се бе разделило с едното си око. Другото се вираше в тавана. Маркус го вдигна, като внимава да не настъпи някоя от другите играчки по пода. За миг го вдигна до ноздрите си и вдиша миризмата на всичко, което имаше значение.

Тихичко се надвеси над момчето, сложи мечето в ръката му и ги зави грижливо. Малкият Маркус изсумтя, премлясна и гушна играчката.

Бащата едва устоя на силния порив да се мушне в леглото до сина си. Изхлипа. Искеше да си възвърне силата. Да бъде бащата, който успокоява детето си, когато то се събуди от кошмар и има нужда от утеха; двамата да лежат прегърнати, докато разказва на сина си истории за древни времена и за космоса; малкият да се сгуши в него с усмивка, а косицата му да гъделичка ноздрите му; на света да бъдат само двамата, както преди да се появи Ролф и да станат трима.

Преди този ужас да се стовари върху плещите му.

Бавно излезе от стаята.

Не знаеше какво да прави.

Нито с живота си, нито с безсънните нощи, нито сега. Гъстият мрак в ъглите му се хилеше подигравателно. Пулсът му се ускори. Маркус тръгна бързо към кабинета си. Искеше само да влезе вътре, да затвори вратата, да си пусне телевизора, да запали осветлението и да се престори, че е ден.

Най-сетне стигна дотам. След влизането затръшна вратата зад гърба си. Задъхан, удари с юмрук ключа за осветлението, но лампите не са запалиха. Опомни се и натисна с пръсти всички осезатели. Дългоочакваната светлина окъпа стаята, а телевизорът се включи. Предварително беше програмиран на канал „Ен Ар Ко“. В момента излъчваха „Танцувален джубокс“. Маркус взе дистанционното от бюрото и намали звука. После намери „Си Ен Ен“. Отпусна се в широкия тежък фотьойл и се облегна назад. Язвата го наболяваше. В гърлото си усещаше горчив неприятен вкус. Болката изпод гръдната кост се разпространи по цялото му тяло. Мозъкът работеше на празни обороти. Задушаваше го силен страх и мехурът му сякаш щеше да се пръсне, макар че преди по-малко от половин час ходи до тоалетната.

Това вече не беше живот.

Рязко се произправи във фотьойла и взе ключа за масивния ъглов шкаф, който завариха в къщата. Отначало Маркус смяташе розовия му цвят за крайно неподходящ и дори белег на просташки вкус, но с времето се научи да го харесва. Все пак шкафът от осемнайсети век се намираше в задоволително състояние и струваше много пари. Сега, докато го отключваше със стария ключ, му се стори, че клончетата с гротескни тлъсти цветчета посягат към него.

Вътре имаше пет чекмеджета. Маркус отвори най-горното. Там държеше хапчетата, за които така и не разказа на Ролф. От години не бе вземал нито от тези, нито от кутийката в кабинета си на пристана Акер. Изсипа няколко в шепата си и пак седна във фотьойла. Остави хапчетата върху подложката за писане от телешка кожа.

Маркус не знаеше дали лекарствата губят ефекта си, когато им изтече срокът на годност. Едва ли, помисли си. Дори да не действат с първоначалната бързина, не му се вярваше да са съвсем безобидни. Ако изпия всичките, ще стигнат. Сложи едно върху езика си.

Същия познат гаден, леко солен вкус.

Ако ме няма, малкият Маркус ще живее по-спокойно.

Ролф ще се грижи за него.

Ролф е по-добър баща от мен.

С постъпката си Маркус не само извърши престъпление, а и подрони авторитета си на достоен баща. Смисълът на целия му живот се изчерпваше с ролята му на родител, а вече не можеше да се нарече добър родител.

Лапна още едно хапче. Сълзите се стичаха безшумно по бузите му.

После още едно.

Леко замаян се облегна назад и затвори очи. Наплюнчи показалеца си и на сляпо затърси останалите хапчета по масата. На пръста му се залепи следващото. Лапна и него.

Преди да заспи, Маркус отвори чекмеджето и пусна вътре останалите хапчета.

Нямам дори смелост да се самоубия, помисли си отчаяно той. Постепенно дългоочакваният сън го спаси от терзанията му.

На 16 януари в седем без двајсет Ингвар Стубьо се събуди с усещането, че не е мигнал. Понечеше ли да се унесе, пред очите му изникваше неизменно снимката на жената от спалнята на Ева Карин. Мисълта, че явно не става дума за изчезнало и дадено за осиновяване дете, защото жената е връстница на епископа, го държа буден почти цяла нощ. В главата му се оформи нова теория и постепенно се затвърди: по-вероятно беше Ева Карин да е искала да опази паметта на родителите си, отколкото собствената си чест от срама да роди неомъжена, на шестнайсет години.

Всъщност днес никой не смяташе подобна постъпка за срамна, а освен това жената на снимката нямаше как да е родена в началото на шейсетте.

Става дума за нейна сестра, а не за дъщеря, разсъждаваше Ингвар. Стана от леглото. Последно погледна часовника в пет и нещо. Явно все пак бе поспал час и половина.

За безсънието му имаше и друга причина: Ингер Юхане не му се обади. От ден и половина не бяха разговаряли. Миналата вечер Ингвар се опита да се свърже с нея три пъти, но всеки път монотонният ѝ глас му отговаряше с молбата да остави съобщение след сигнала. Първия път го направи, ала тя не му върна обаждането. Ингвар влезе в банята, изпълнен с гняв и тревога.

Омръзна му да живее на хотел.

От сапуна кожата на ръцете му ставаше суха. Нямаше апетит.

Искаше да се прибере у дома.

На вратата се почука силно. Раздразнен, Ингвар пусна водата в тоалетната и уви хавлия около кръста си. Още усещаше в ноздрите си острия мирис на сутрешна урина. Открехна вратата и подаде глава навън.

— Какво, по дяволите, става с телефона ти? — Сигмюн Берли бутна вратата, въоръжен с „Ве Ге“. — Видя ли какво пише във вестника? Между другото, ще се прибираме с първия полет за Осло. Обличай се и стягай багажа.

— Добро утро и на теб — кисело промърмори Ингвар, докато го пропускаше. — Ще те помоля да ми съобщаваш новините една по една. Започни с телефона.

— От снощи съм ти звънил пет пъти. Стига си се правил на недостъпен.

— Изобщо не съм си изключвал мобилния — възрази Ингвар. — Набери ме да проверим какво става.

Сигмюн извади телефона си и го набра.

— Ето, вече ти звъня. Да не си го настроил на тих режим?

— Нищо подобно.

Ингвар се взираше в дисплея, но телефонът изобщо не реагира.

Вероятно обвиняваше Ингер Юхане напълно незаслужено, че не го е потърсила.

— Защо не се обади по вътрешния? — Ингвар посочи стационарния телефон върху малкото бюро до прозореца.

— Изобщо не се сетих за това — призна Сигмюн. — Все едно. Ще се прибираме. И то веднага. Виж това!

Ингвар пое вестника, сякаш „Ве Ге“ щеше да го захапне.

Престъпна групировка отговорна за шест убийства, крещеше първата страница. Подзаглавието: Полицията излезе с потресаваща теория — епископ Люсгор вероятно е една от жертвите на организацията.

— Какво, по дяволите... — Ингвар повиши глас: — Какво, по дяволите, означава това?

— Прочети цялата статия — подкани го Сигмюн. — И ще разбереш, че полицията в Осло е открила предполагаема връзка между убийството на Мариане Клайве и кончината на младеж от кюрдски произход, чийто полуразложен труп намериха на пристанището в навечерието на Коледа.

— И какво общо има Ева Карин?

Ингвар се отпусна тежко върху леглото и отвори вестника на пета и шеста страница. Не можеше да се съсредоточи върху текста. Очите му препускаха. След минута и половина вдигна глава, запрати вестника в стената и изрева:

— Как, по дяволите, „Ве Ге“ са узнали това преди мен? Свикнах с мисълта, че надушват новините още в началото, но не мога да...

Стана рязко и хавлията се изхлузи. Без да обръща внимание, че лъсна пред Сигмюн, както го е майка родила, Ингвар процеди със свити юмруци:

— Нима стигнахме дотам да се осведомяваме за хода на разследването ни от пресата! Това е... направо... мамка му, това е нечуван скандал!

Колегата му се ухили.

— Ингвар, гол си. Доста килца си понатрупал, приятелю.

— Изобщо не ми пука!

Ингвар се завлачи към банята. Сигмюн седна на стола до бюрото и включи телевизора. Намери ТВ2. Зад затворената врата на банята се чуваше тракане, докато Ингвар се приготвяше. Излезе след половин минута, извади си чисти дрехи от куфара и се облече с неподозирана за теглото и ръста му бързина.

— След пет минути ще има новини. Хайде да ги изгледаме, преди да тръгнем — предложи Сигмюн.

— Банда от САЩ — процеди гневно Ингвар, докато се мъчеше да си завърже вратовръзката. — Честно казано, през живота си не съм чувал по-голяма глупост.

— Не е банда, а групировка — поправи го Сигмюн. — Мотивирана от омраза.

— Още по-абсурдно! Кой, за бога, е измъдрил тази неописуема... простотия!

Ингвар вдигна плика с мръсните си дрехи от пода и го напъха в куфара. Отказа се да оправя вратовръзката.

— Ингер Юхане — отговори Сигмюн и избухна в гръмогласен смях. — Теорията е на Ингер Юхане!

— Какво? Какви ги дрънкаш?

Ингвар се спусна към наполовина раздрания вестник. Очите му засноваха по текста.

— Не пише нищо за Ингер Юхане — възрази той, без да вдига очи от репортажа, придружен от снимки на Мариане Клайве и епископ Люсгор. — Името ѝ изобщо не се споменава.

Отдъхна си и пусна вестника на пода.

— Разговарях по телефона с някаква си Силе Съоренсен. От районната дирекция на Осло. Тя ми се обади в шест. Опитала се да се свърже с теб, но без успех.

— Тези хора да не са идиоти? Трудно ли е да се сетиш, че в хотела има телефон? Това... — Ингвар се приближи до стария бял апарат на три крачки от него, вдигна го и го тикна под носа на Сигмюн. — Това на какво ти прилича?

— Успокой се, Ингвар.

— Да се успокоя ли? Няма да се успокоя, докато не разбера каква е цялата тази небивалица и защо...

— Изслушай ме, де! Чуй какво имам да ти кажа, вместо да беснееш като умопобъркан! Престани да вдигаш такъв шум, защото хотелската управа ще ни изхвърли!

Ингвар си пое въздух, кимна и пак седна на леглото.

— Слушам те.

— Добре — Сигмюн плесна съвсем тихо с ръце. — Всъщност информацията ми е повече от оскъдна. Силе Сьоренсен беше бясна като теб, задето „Ве Ге“ са се добрали до сведения по случая, и цялата сграда на „Грьонланслайре“ е под пара в търсене откъде е изтекла информацията. Сьоренсен потвърди, че наистина става въпрос за шест убийства. В кръвта на някакъв си скулптор, починал по Коледа, вероятно от свръхдоза хероин, открили следи от курацит. Извадили са късмет. Курацитът се разгражда много бързо в човешкия организъм. Тялото на покойника вече е кремирано, но понеже при такива съмнителни смъртни случаи по правило се замразява кръвна проба на починалия, разследващите я изпратили за анализ в лабораторията и установили наличието на курацит...

— Курацит. Отрова, която парализира дихателните пътища и...

— Отлично знам какво е курацит! Питам се...

— Имай търпение, Ингвар. Изслушай ме. Този скулптор не е починал от свръхдоза, а е бил убит. Освен това е бил... гей. През ноември пък в парка „Софиенберг“ светили маслото на някакъв младеж, а за никого не е тайна какво търсят там нощем мъжете, нали?

Без да дочака отговора на Ингвар, Сигмюн продължи:

— Освен тези две убийства се появява и трето: жена, загинала, както първоначално се смятало, в пътна злополука. След щателна проверка обаче се оказва, че някой е пипал спирачките на колата ѝ. Познай какви креватни предпочитания е имала!

Ингвар само го гледаше отчаяно.

— Силе Сьоренсен ми се стори маниакално параноична — невъзмутимо уточни Сигмюн. — Обади ми се от мобилния телефон на сина си. Независимо дали журналистите разполагат с надеждни източници в полицията, или подслушват разследващите, „Ве Ге“ посочва имената само на три жертви: епископа, Мариане Клайве и

младежа, изваден от морето. Така и не успявам да запомня подобни туземски имена.

Напълно съкрушен от чутото, Ингвар дори не му направи забележка заради неуместното определение.

— Съоренсен ми обясни, че Ингер Юхане я посетила, за да обсъдят нейна теория по въпроса, свързана с научната ѝ разработка върху престъпления, извършени от омраза. Все едно, не съм запознат подробно с теорията ѝ. Важното е, че тази теория осветлява някои неясноти в разследването и напълно отговаря на събраните до момента материали. Затова Съоренсен спешно свиква кризисен щаб с цел КРИПОС да се присъедини към екипа в Осло. Ние с теб трябва да отидем при нея. В общи линии това е всичко. Шшшт! Новините започват!

— Шшшт? — повтори сърдито Ингвар. — Та аз нищо не съм казал!

Сигмюн усили звука.

ТВ2 използваха статията от „Ве Ге“ за начало на емисията си.

Явно времето не им беше стигнало да се подготвят, защото репортажът беше придружен от архивни кадри. Дори не се бяха постарали да ги съобразят с актуалния сезон: на екрана се виждаше сградата на Главното полицейско управление, окъпано в слънчева светлина, а оттам излизаха и влизаха граждани в летни дрехи. Гласът зад кадър само повтори информацията от вестника.

— Шшшт — Сигмюн предупредително вдигна пръст към устните си, защото започна интервю със слаба жена в униформа с пагони: златен ръб и две звезди.

— Засега не мога да коментирам случая — категорично заяви тя и се отдръпна от микрофоните.

Журналистите обаче не я оставиха да се измъкне:

— Ще потвърдите ли информацията във „Ве Ге“?

— Както вече казах: без коментар.

— Кога ще излезете с официално съобщение за този широко обсъждан и много сериозен случай?

— Без коментар...

Сигмюн изключи телевизора.

— Да тръгваме. Нямам търпение да разбера за какво точно става дума. Ще си взема багажа и след две минути слизам долу. Какво е

това? — Той посочи портрета на непозната върху нощното шкафче на Ингвар.

— Онази снимка.

— Коя снимка?

— От спалнята на Ева Карин. Трябва да я покажем на разследващите. Искам да разбера коя е тази жена. Те ще я намерят бързо.

— Как се сдоби с нея?

— Дълга история.

— Спести ми я. Ще се чакаме във фойето, нали?

Ингвар кимна. Продължаваше да седи върху леглото.

Направо не можеше да асимилира информацията от последния половин час. Виеше му се свят. Не си спомняше да се е чувствал толкова изненадан през целия си живот. Изправи се, но се олюля от изтощение.

Дори само откритието, че журналистите от „Ве Ге“ разполагат с много по-подробна информация от него, разследващия убийство, означаваше поражение. Още повече обаче го потискаше решението на съпругата му да представи пред полицията теория, която той не бе чувал.

С малкия пътнически куфар и връхната си дреха Ингвар излезе от стаята. Вратата се затръшна зад гърба му. Даде си сметка, че дискомфортът в стомаха му не се дължи на глад.

Чувстваше се унижен от жена си. Гневът изчезна. Остана само тъпата болка под лъжичката.

Така го болеше, когато като дете изпитваше срам.

Секретарката на адвокат Фабер изобщо не се стесняваше да носи копия от поверителни документи у дома си. Съпругът ѝ слушаше с голям интерес, докато тя му разказваше на какви случаи се натъкват в практиката си. Понякога се забавляваха, четейки полицейски доклад за разпит на престъпник, който се мъчи всячески да отрече явната си вина, или обречена на неуспех защитна реч на клетник без достатъчно пари да си позволи адвокат. Секретарката обикновено изгаряше копията от документите веднага щом ги прегледат.

Този път обаче копието на завещание, което си позволи да донесе вкъщи, нямаше за цел да развлича съпруга ѝ. Предната вечер мъжът ѝ стана много сериозен, когато му разказа по какъв случай работят. Не познавал Никлас Винтер, но пък името на наследодателя му се струвало познато. Много му се искаше да погледне копие от документа, затова още сутринта секретарката направи две: едното за архива на адвокат Фабер, другото за мъжа ѝ.

Какво толкова, мислеше си тя, само ще го разгледа.

Прикрепи послеслова към оригиналното завещание и ги прибра в плик. За две минути разбра, че наистина трябва да изпрати документа в съда по наследствените дела, и за да не се обърка нещо, реши да отиде в пощата и да го пусне като препоръчана пратка. Станеше ли дума за документация, секретарката предпочиташе да не поема никакви рискове. Веднъж се случи от съда да им съобщят, че адвокат Фабер е пропуснал срока за обжалване, макар тя да беше сто процента сигурна, че пусна жалбата навреме.

Завещанието не можеше да се сравнява по важност с жалба, но гневната тирада на шефа ѝ от онзи път още ѝ държеше влага. Не биваше да оставя място за съмнение дали писмото е изпратено. Облече си палтото, мушна плика в чантата си и тананикайки си тихичко, заключи вратата и излезе навън. Грееше слънце, а още нямаше дори обяд.

РАЗУМ И ЧУВСТВА

Папката се появи преди обяд. Един от учителите я взел и я оставил на друго място. Извинете за неприятностите.

Ливе Смит

Ингер Юхане прочете съобщението два пъти. Сама не знаеше дали да си отдъхне, или да се ядоса. От една страна, новината, че папката с документите на Кристиане се е намерила, звучеше успокоително, разбира се. Майката обаче се опасяваше от небрежното отношение на учителите към предоставената им поверителна информация. На излизане от кабинета все пак си наложи да се зарадва на благоприятния развой на събитията. Ако папката на Кристиане действително е попаднала случайно в друг шкаф, това трябваше поне малко да притъпи подозренията ѝ, че някой следи дъщеря ѝ.

Ингер Юхане прибра мобилния телефон в чантата си и се измъкна незабелязано от сградата. Стана два часът. Мислеше само как да се свърже с Ингвар. Той още не даваше никакви признаци на живот. Ингер Юхане съвсем изгуби представа колко пъти набра номера на мобилния му телефон.

За всеки случай секретарката на адвокат Фабер реши да набере номера на магазина за деликатеси „Лаксен“, за да поръча да ѝ запазят от най-вкусния телешки дроб в града: съпругът ѝ обичаше в неделя да му сервира задушен дроб за обяд. Тя държеше да е телешки, защото иначе вкусът ставаше прекалено наситен. Сети се, че може да купи и сушена риба, макар да ѝ мина сезонът. Така в събота ще сготвя риба, а в неделя ще го зарадвам с телешко, доволно си помисли тя. Тъкмо да вдигне слушалката и телефонът звънна. Изрецитира редовната си фраза:

— Кантората на адвокат Фабер, с какво бих могла да ви бъда полезна?

Кристен се опита да я отучи от навика да говори с такава ненужна изисканост с клиентите. Според него така създавала старомоден имидж на кантората. Тя обаче не отстъпи, защото ѝ е струваше неестествено да използва ежедневна реч при разговор с непознат.

— Здравей, скъпа!

— Здравсти — зарадва се тя. — Тъкмо се канех да се обадя в „Лаксен“ и да поръчам сушена риба и телешки дроб, та да се поглезим през почивните дни.

— Чудесно! Нямам търпение да ги сготвиш. Адвокат Фабер там ли е?

— Кристен? С Кристен ли искаш да говориш?

Едва ли би се изненадала повече, ако съпругът ѝ се бе появил в кантората. Той не бе стъпвал там и не се познаваше лично с адвокат Фабер. Кантората беше нейно царство. След като зрението на мъжа ѝ започна да отслабва и го пенсионираха по болест, той няколко пъти предложи да слезе до центъра и да се отбие на работното ѝ място, за да види къде прекарва тя по-голямата част от деня си. И дума да не става, отсеке тя. Вкъщи си е вкъщи, работата си е работа. Секретарката на адвокат Фабер обичаше да му разказва с какво се занимава и двамата се забавляваха, докато разглеждаха разни документи, които тя си позволяваше да му показва, но в никакъв случай не желаше да установява какъвто и да е контакт между нелюбезния си заядлив шеф и съпруга си.

— За какво ти е Кристен?

— Ами... в това завещание, което ми показва вчера, има нещо гнило.

— Гнило ли? Какво имаш предвид?

Предната вечер му го прочете. Мъжът ѝ все още виждаше буквите, но тунелното зрение му пречеше много. Затова тя с охота се захващаше да му чете на глас. Беше ѝ приятно. След обзора на събитията от деня по телевизията тя го осведомяваше какво пише във вестниците и двамата обсъждаха актуалните теми.

— Ами нещо...

Адвокат Фабер влетя в стаята.

— Трябва да хапна нещо — запъхтян обяви той. — Обедната ми почивка приключва след по-малко от трийсет минути, а аз се забатачих с едни документи. Иди да ми купиш багета или нещо подобно.

Секретарката кимна, закривайки с длан слушалката.

— Тръгвам веднага!

Вратата зад шефа ѝ се затвори и тя пак се обърна към съпруга си:

— Скъпи, напълно излишно е да разговаряш с Кристен.

— Но...

— Хайде да го обсъдим, като се прибера, а? Трябва да затварям. Днес сме затрупани с работа. Ще се чуем следобед, нали?

Без да изчака отговора му, затвори.

Докато си обличаше бързо палтото, най-неочаквано я загложди гузна съвест. Вероятно изобщо не беше допустимо да носи поверителни документи вкъщи. Досега не се беше замисляла за това: разполагаше със свободен достъп до целия архив, а след дългогодишния си брачен живот смяташе съпруга си за част от себе си.

Не е съвсем коректно от моя страна, отсъди тя и грабна чантата си. Бярне имаше навика да бъбри, без да мисли. Завтече се към пекарната на Хансен, твърдо решена да не позволи на мъжа си да се свърже с Кристен Фабер.

— Да не си тичала? Цялата си потна!

Ингер Юхане притисна дъщеря си към гърдите си.

Кристиане не искаше да я пусне.

— Да, бяхах през целия път от център „Тосен“ дотук! Прекарах си чудесно при тате. Как се справи без мен?

— Горедолу — кимна Ингер Юхане и я целуна по косата. — И ти?

Последната реплика беше отправена към Исак. Той остави сака върху пода в коридора и пъхна ръце в джобовете си. Изглеждаше изморен. Усмивката му не стигаше до очите и той сякаш се колебаеше да поостане ли, или да си тръгне веднага.

— Добре, добре — несигурно отвърна той.

— Ще влезеш ли за малко?

— Благодаря, но...

Извади ръце от джобовете си и прегърна Кристиане за довиждане.

— Миличка, иди да видиш Рагнхил, а аз ще си поговоря с мама. Става ли? Обичам те, чао.

Кристиане му се усмихна, дръпна сака и го повлече по стръмните стълби.

— През уикенда ще ходя в планината — каза Исак. — Може ли да взема Джак?

— Разбира се.

Жълтото куче, седнало на стълбите, поклати глава.

— Случило ли се е нещо? — попита Ингер Юхане. — Виждаш ми се притеснен.

— Не, просто... — той си пое дъх и подхвана наново: — Не искам никак да те плаша, но...

Ингер Юхане хвана ръката му. Беше леденостудена.

— Да не би да е свързано с Кристиане?

— Не. Тоест... всъщност не. Тя се чувства страхотно, само дето...

Отпусна се на левия си крак и се облегна на другата страна от рамката на вратата.

— Стана студено. Хайде да влезем вътре. Място, Джак!

Място!

И кучето, и Исак се подчиниха. Ингер Юхане седна на вътрешните стълби, а Исак застана с гръб към стената.

— Какво има? — попита тя. — Кажи ми, де.

— Докато...

Той млъкна.

— Хайде, сподели какво има.

— Докато Кристиане беше при мен, имах чувството, че някой ни следи. Тоест... следи...

С разкопчано яке Исак приличаше на момче. Не си намираще място от притеснение. Погледът му сновеше наляво-надясно. Найсетне се спря върху Ингер Юхане. Тя не би се учудила, ако Исак започне да стърже по пода с крака.

— В никакъв случай няма да си тръгваш — отсече спокойно тя и стана.

Той извади ръцете си и ги разпери безпомощно:

— Не мога да ти обясня защо. Струваше ми се толкова...

— Оставаш тук — настоя тя, пусна Джак вътре и заключи вратата.

Разтърси бравата, за да провери още веднъж дали е заключила.

— Трябва да говориш с Ингвар.

— Ингер Юхане — хвана той ръката ѝ, — това означава ли, че съм прав? Да не би да знаеш нещо, което...

— Не мога да ти кажа никакви подробности — отговори тя, без да се освободи от хватката му. — Държа да разкажеш всичко това на Ингвар, защото той не ми вярва.

Исак я пусна и тя тръгна по стълбите.

Не му дадох никаква възможност да ми повярва, помисли си тя и реши да направи седми опит в рамките на три часа да му се обади.

Сигурно беше бесен.

Самата тя изпитваше толкова силен страх, че едва не се спъваше на всяка крачка.

Мъжът в колата под наем се ориентираше безпроблемно по картата. Общо взето задачата му се състоеше да следва само един път от Осло до Малмьо, а по пролива за Дания да кара вдясно.

Въпреки че в тази страна се стъмваше ужасно рано, а от Коледа непрекъснато трупаше сняг, мъжът шофираше с висока скорост. Не превишаваше допустимата с повече от два-три километра, разбира се, за да не събужда подозрение. Дори в три часа движението на излизане от Осло беше много натоварено, но когато пое по Е6, автомобилите се разрешиха. Според картата се движеше успоредно на бреговата линия и затова мъжът предполагаше, че през летните петъчни следобеди по тази пътна артерия се създават условия за километрични опашки и произшествия. Сега обаче, при осем градуса под нулата и пронизващ леден вятър, явно морето не упражняваше обичайната си притегателна сила.

Приближаваше пролива Свинесюн. До пет часа оставаха десет минути.

Възнамеряваше да влезе в Копенхаген и да върне колата в офиса на „Avis“ на улица „Кампман“, да повърви няколко пресечки и да

помоли някой таксиметров шофьор да го закара в приличен хотел в периферията на централната градска част. Нямаше да успее да хване последния полет за Лондон за деня. Отърва се от тъмните дрехи. Посвети повече от два часа на заниманието да ги нареже на тънки ленти, да ги раздели на малки купчини и да ги напъха в джобовете на широкия си червен анорак. Така даже изглеждаше по-дебел: добре дошло за начинанието му. За по-малко от час се поразходи из Осло, пускайки парцали в различни кошчета за смет, попаднали пред очите му.

Отпътуването му дойде доста бързо.

Знаеше много слабо норвежки, всъщност само най-необходимите думи, за да изпраща кратки текстови съобщения. Въпреки това бегъл поглед върху статива с вестници до малката рецепция се оказа достатъчен да разбере, че няма време за губене. Не би постъпил необмислено. Инструкциите бяха повече от ясни.

Сигурно и останалите вече напускаха страната. Не знаеше точно как. Вечер, за да убие времето, разсъждаваше какви маршрути биха избрали. Съобразяваше това само наум, разбира се. В Норвегия не съществуваше дори бележка с неговия почерк, като изключим подписите върху разписките след използването на кредитните карти „Visa“. Подписваше се, наистина, собственоръчно, но с фиктивни имена. Студеното време в Норвегия се оказа истинска благодат. В магазините не събличаше връхната си дреха. Така никому не правеше впечатление, че докато се подписва, не сваля кожените си ръкавици.

Онзи или онези, които се намират в Берген, сигурно ще пътуват до Ставангер, а оттам ще хванат полет за Амстердам, разсъждаваше той. Не беше негова работа да мисли за чужди маршрути, особено като се има предвид, че не познава въпросните хора.

Той действа сам, но знаеше, че има и други.

Обучиха го да оставя фалшиви следи и да прикрива своите. Пазеше се от обхвата на охранителните камери, доколкото му беше възможно. Случеше ли се да мине през район под видеонаблюдение, задължително променяше походката си, издаваше устни напред, разширяваше ноздри и вървеше с наведена глава.

За щастие изглеждаше като обикновен, средностатистически мъж.

Все едно никога не бе стъпвал в Норвегия.

На моста над пролива Свинесюн нямаше нито пункт за плащане на пътна такса, нито за проверка на водачите. До отсрещното платно наистина се виждаше как двама митничари претърсват камион с ремарке, но от него никой не изиска документи. Когато пресече моста — границата между Норвегия и Швеция — по лицето му се изписа усмивка.

Наивни скандинавци. Глупави, лековерни европейци. Възложиха тази задача именно на него не на последно място, защото във военната академия ходи на курс по скандинавски езици. За първи път обаче идваше в тези страни. Не остана особено впечатлен от посещението и едва ли щеше да го повтори.

След петнайсет минути отби от шосето и пое по тесен път, където не срещна никакви автомобили. После зави надясно и навлезе в борова гора. Бавно измина стотина метра, спря и изгаси двигателя. Снежната покривка беше дълбока и само благодарение на коловозите от минал оттам трактор мъжът успя да навлезе между дърветата.

Излезе от колата.

Беше студено, но нямаше вятър.

Вдиша чистия свеж въздух и се усмихна. Вдигна очи. На небето се виждаха звезди, а малка част от луната се подаваше между леко поклащащите се върхове на дърветата.

Затвори очи, подпря се на покрива на колата и сведе глава над преплетените си пръсти.

Dear Lord, прошепна той. Thank you for all Your blessings^[1]. По тялото му плъзна познатата опияняваща топлина и той изрече шепнешком молитвата си:

Благодаря Ти, задето ми даваш сили да следвам повелите Ти, Господи. Благодаря Ти, задето укрепваш ръката ми и ми вдъхваш смелост да изпълнявам заповедите Ти, Боже. Благодаря Ти, задето ме превърна в Свое оръдие в борбата срещу мрака на Сатаната; задето ми посочваш кое е праведно и кое — грешно, кое е добро и кое — зло, кое е истинско и кое — фалшиво. Благодаря ти, задето ме наказваш според греховете ми и ме награждаваш според заслугите ми. Благодаря...

За миг се поколеба. Стисна здраво преплетените си ръце, стисна и очи в молитвено благоговение.

Благодаря, задето ми позволи да пощадя живота на красивото момиченце, на този невинен ангел. Благодаря Ти, о, Боже, задето ми

даваш да усетя присъствието на Исус. Защото Твое е всичко и целта е чистотата. Амин.

Бавно вдигна лице към небето. Силата, която го облада, го накара да потръпне. Сякаш изпадна в безтегловност. От клон, натежал от сняг, литна птица и се изгуби в мрака с грозен крясък. Мъжът се протегна, вдиша свежия аромат на студ и борова гора и извади малка червена трилистна детелина от емайлиран метал. Сложи си чифт ръкавици, намерени на метростанцията на Националния театър, изтърка грижливо емблемата, засили се и я хвърли между дърветата. После се качи в колата. Чувстваше се щастлив.

Облагороден.

Наложи се да излезе от тесния път на заден ход, но се справи без проблем. Петнайсет минути по-късно караше по Е6 към Гьотеборг. След два дни щеше да се върне в САЩ, без да е оставил никакви следи в Норвегия.

Нито дори една, беше напълно сигурен.

— Това е най-сигурната ни следа.

Ингвар се облегна на дивана и вдигна скицата на спасителя на Кристиане пред очите си.

— Все пак е нещо.

Ингер Юхане се сгуши в него. От дрехите му се носеше мирис на дълъг работен ден. Подуши ръкава му и вдиша жадно миризмата.

— Благодаря ти, че вече не ми се сърдиш — прошепна тя.

Той мълчеше.

— Или още не ти е минало? — усмихна се и го погледна.

— Не, не ти се сърдя, по-скоро съм малко... разочарован.

— Все едно мъмриш малко дете.

— Общо взето не си далеч от истината.

— За бога, Ингвар! — надигна се тя рязко. — Колко пъти да повтаря, че съжалявам! Трябваше първо да се обърна към теб. Но ти винаги... омаловажаваш притесненията ми! Очаквах да проявиш недоверие към теорията ми и...

— Да не говорим повече за това — прекъсна я той с нетърпеливо движение. — Стореното — сторено.

— Решението ми да се свържа със Силе Сьоренсен се оказа доста печеливш ход.

Насили се да му се усмихне окуражително с надеждата да го разведри. Но не постигна целта си. Ингвар се почеса по главата с две ръце и изпуфтя отчаяно. После пак взе скицата на мъжа с тъмни дрехи и гола глава. Огледа я внимателно и отбеляза:

— Знаеш колко добре се разбирам с Исак. Нямам нищо против да идва в дома ни. Но не мога да приема да го използваш като щит срещу мен. Прибирам се след неколкодневна командировка и ме посреща той. С теб не сме разговаряли от трийсет часа и имаме доста неща да си кажем. Не желая това да се повтаря.

— Иначе нямаше да ми повярваш! От 19 декември ме мъчи безпокойство, без да смея да го споделя нито с теб, нито с Исак! В понеделник разбрах от Кристиане, че е станала свидетел на престъпление, но разговорът ни се състоеше повече от невербални знаци, отколкото от думи и... После Исак ми сподели какво го тревожи и... Ти нямаше да ми повярваш, Ингвар!

— Въпросът не е там, Ингер Юхане. Щях да изслушам и теб, и Исак, щом имате чувството, че някой следи Кристиане във връзка с убийство, на което вероятно е станала свидетел. Но има съществена разлика между субективното ви усещане и реалното състояние на нещата! Все пак нито ти, нито Исак сте в състояние да обясните ясно на какво се базират подозренията ви. Говорите само за... „усещане“.

Той се поизправи и описа с пръсти въображаеми кавички пред лицето ѝ.

— Папката на Кристиане изчезна, до оградата се появи...

— Папката е намерена. Става дума за проява на непредпазливост от страна на неин учител.

— Но...

— Хайде да прекратим този спор, съгласна ли си? За всеки случай поръчах на полицейски патрул да обикаля жилището ни няколко пъти в денонощието. Повече няма какво да направим. Освен ако не искаш да подложим Кристиане на съдебен разпит и на съпътстващия го неизбежен стрес за крехката ѝ психика. Просто забрави за инцидента. Поне в момента. Моля те!

— Не мога. Разбирам колко си огорчен. Трябваше веднага да ти се обадя. Но независимо от всичко, обмислих добре...

— Не — прекъсна я грубо той. — Сега ти ще ме чуеш! Ако Кристиане наистина е станала свидетел на убийството на Мариане Клайве, как ще ми обясниш факта, че досега не са посегнали на живота ѝ? — извика той последните думи.

Двамата изтръпнаха. Инстинктивно се послушаха дали Кристиане не се е събудила. Съседите от долния етаж гледаха филма за „АББА“ на дивиди. За десети път от Коледа насам, помисли си Ингер Юхане.

— Не са я убили, защото вярват в Бог.

— Какво?

— Или в Аллах.

— Е, и какво, като вярват?

Ингвар изглеждаше заинтригуван. Или просто объркан.

— Понеже са вярващи, не убиват на сляпо. Вярват всеотдайно и безусловно, с жар, чужда на повечето хора. Може да са фанатици, но са дълбоко религиозни. Убийството на човек в зряла възраст, който според разбиранията им е съгрешил и трябва да бъде наказан със смърт според зададен от Бог императив, не е същото като убийството на невинно дете.

Ингер Юхане говореше съвсем бавно, сякаш тези размисли ѝ хрумваха в момента и искаше внимателно да подбере думите, за да ги вербализира. Ингвар вече не я гледаше дистанцирано.

— А тези хора или групировки... — подхвана той — ... те наистина ли са религиозни? Не са ли просто напълно сбъркани индивиди, които използват Христос или Аллах като един вид... оправдание за действията си?

— Не — поклати глава Ингер Юхане. — Не подценявай силата на вярата. Теорията ми става още по-достоверна, имайки предвид... — тя вдигна краката си на дивана и обгърна с ръце единия, сякаш замръзваше — ... имайки предвид, че Кристиане е видяла нещо важно. Убиецът на Мариане Клайве вероятно е забелязал веднага колко различна е дъщеря ми от децата на нейната възраст. Ако наистина мъжът, който спаси Кристиане от трамвая, е убиецът, той е получил убедително доказателство за особения характер на дъщеря ми. А най-отличителното ѝ качество е именно нейната... — тя погледна Ингвар с влажни очи.

— Чистота — довърши той. — Кристиане е въплъщение на невинността. Прилича на ангелче.

— Жената ми помогна — обади се Кристиане от прага.
Ингвар се вцепени. Ингер Юхане се обърна към дъщеря си.
— Да — прошепна тихо майката.
— Албертине спеше — продължи Кристиане. — А аз исках да те намеря, мамо.

Ингвар притаи дъх.

— Трябваше да се крия от хората, защото не исках да си лягам без теб. Изведнъж се озовах пред една отворена врата. Имаше стълбище. Слязох по стълбите. Надявах се да те намеря, но и там нямаше никого. Беше тихо. Всъщност бях слязла в мазето. На стълбите се показва някаква жена и ми каза „здравей“.

Кристиане задърпа дългите ръкави на новата си пижама.

— Отивам да спя.

— А ти какво направи, когато жената те поздрави? — усмихна се Ингер Юхане.

— Спи ми се. Дам-ди-рум-рам.

— Ела, моето момиче.

Ингвар се обърна към Кристиане и ѝ махна с ръка да се приближи.

— Аз съм момичето на тате — възрази тя. — Освен това вече не съм момиче, а млада жена. Тате каза така.

— Нищо не пречи да си и моето момиче, и момичето на тате — засмя се тихо Ингвар. — За мен винаги ще си дете, независимо на колко си години. Нали си чувала как дядо ти нарича майка ти „моето момиче“?

— Дядо се обръща така към всички жени. Според баба този негов навик бил много лош.

— Ела при мама — прошепна Ингер Юхане.

Кристиане се приближи до нея с колебливи крачки.

— Жената ме повика при себе си — каза тя и седна на дивана между двамата. — Не ми знаеше името, защото не ме познава. Само ми извика „ела“ и се усмихна.

— А после?

— Ингвар — сериозно подхвана Кристиане, — ти тежиш... — тя бързо пресметна наум — ... около 230 процента повече от мен.

— Доста точно си го изчислила — отвърна той и погледна засрамен към Ингер Юхане. — Но предпочитам да го запазя в тайна.

— Аз тежа 31 килограма, мамо. Сметни колко тежи Ингвар.
— Предпочитам да ми разкажеш за жената, миличка.
— Тя ме повика и аз се качих при нея. Ръцете ѝ бяха много топли. Бях си изгубила единия пантоф.
— Пантоф ли? — учуди се Ингвар. — Да не си била...
— Да не би жената да отиде да го потърси? — прекъсна го Ингер Юхане.
— Да.
— А ти къде беше през това време?
— Дам-ди-рум-рам. Къде е Суламит?
— Суламит е мъртва, миличка. Знаеш го.
— И жената беше мъртва. Дам-ди-рум-рам.
Ингвар прегърна Кристиане и долепи лице до главата ѝ.
— Съжалявам, задето я прегазих — прошепна той. — Но оттогава мина много време.
— Дам-ди-рум-рам.
Обхванала с ръце свитите си до гърдите колене, Кристиане се люлееше наляво-надясно. Ту буташе майка си, ту Ингвар.
— Ела да те сложа да си легнеш — предложи Ингер Юхане.
— Дам-ди-рум-рам.
— Хайде, ела.
Ингер Юхане стана и хвана дъщеря си за ръка. Кристиане послушно тръгна с нея. Ингвар протегна ръка, но малката не го забеляза. Той остана заслушан в търпеливите успокоителни думи на майката и в странните брътвежи на дъщерята.
Мисълта, че Ингер Юхане е права, го притесняваше повече от новината за преживяното от Кристиане травмиращо събитие. Отпусна се на дивана.
Ингвар вярваше на думите на Ингер Юхане, но не и на значението, което тя отдаваше на усещанията и наблюденията си. Навремето той успя с хитрост да се възползва от дарбата ѝ безпогрешно да преценява ситуацията. Тогава помощта ѝ му беше крайно необходима и макар тя да не желаше да се включва в полицейско разследване, той я убеди, като ѝ изложи какъв е случаят: кошмарът на всеки родител. Намериха труп на отвлечено дете и Ингвар се отчая, защото не му хрумваше нищо. Именно богатият опит на Ингер Юхане, натрупан по време на службата ѝ във ФБР, и

необикновената ѝ способност да прозира скритите зад човешкото поведение мотиви доведоха до разплитане на случая. Така спасиха живота на друго момиченце. Ингвар се влюби в Ингер Юхане по много причини, но когато мислено се връщаше към въпросното разследване и към драматичното издирване на изчезналите деца, си даваше сметка, че в основата на силното привличане, каквото не бе изпитвал към друга жена, стоеше нейната способност да комбинира интелект с интуиция, разум с чувства.

Ингер Юхане умееше безупречно да съчетава рационалното с емоционалното начало.

Този път обаче, след толкова много години, изпълнение преमेждия и тревоги, той не повярва на предчувствието ѝ.

Затвори очи от срам.

— Сега вярваш ли ми?

Гласът ѝ не звучеше нито нападателно, нито дори укорително. Напротив, зададе въпроса си с облекчение. Това накара Ингвар да се почувства още по-нищожен.

— През цялото време не съм се съмнявал, че си права — промърмори той. — Просто...

— Не се тревожи — тя седна до него. — Какво ще правим?

— Нямам представа. Наистина не знам. Най-добре да изчакаме. Кристиане е решила да сподели с теб преживяването си в понеделник, а сега дойде да поговори с двама ни. Предлагам ти да ѝ дадем възможност сама да повдигне въпроса, когато се почувства готова.

— Не е сигурно дали изобщо ще го направи.

— Права си, но нали не искаш да я подложим на разпит?

Тя сложи ръка върху бедрото му, а с другата взе чашата с вино.

— Не, още не. Освен ако не е крайно, крайно необходимо.

— Съгласен съм.

Усети прилив на неочаквана нежност към него; дълбока благодарност, задето държи да защити доведената си дъщеря, макар тя да разполага с информация от ключово значение за разследването на неразкрито убийство.

— Благодаря ти — простичко каза тя.

— Защо са тук? — попита тихо Ингвар.

— Моля?

— Защо „Група 25“ е тук? В Норвегия.

Ингер Юхане разклати чашата с вино. Подът вибрираше в ритъма на „Money, money, money“. Поколеба се дали да не почука, за да намалят звука. Ако Кристиане не заспеше веднага, ги очакваше будване цяла нощ.

— Не знам — отвърна тя. — Възможно е да имат последователи и в други държави.

— Не — той взе чашата от ръката ѝ и отпи. — „Интерпол“ не разполагат с информация за подобни случаи в останалата част на Европа. Затова пък в САЩ ФБР разследва...

— ... убийството на шестима хомосексуалисти и се оказва, че помежду им съществува връзка — допълни тя. — Досега не са разгадали напълно случая.

— Нима си в течение на всичко, което се случва в тази проклета страна?

— Не обиждай Америка. Много я обичам.

Той се засмя от сърце и я притисна към гърдите си. Ингер Юхане се усмихна. Отдавна не го бе чувала да се смее така.

— Може да е напълно случайно — продължи тя и понеже Ингвар не реагира, добави: — Но никак не ми се вярва.

— Защо да има нещо мистериозно в решението им да изберат Норвегия? Ако искат да изнесат дейността на групировката си в чужбина, Норвегия е подходяща, колкото и останалите европейски страни. Като се замисля обаче... — той се намести по-удобно на дивана, — ... май Норвегия се оказва най-благодатната почва за постигане на техните цели. Имаме най-либералната конституция по отношение на правата на хомосексуалистите, имаме...

— Не сме единствената държава, която защитава правата на хомосексуалистите — прекъсна го Ингер Юхане. — Освен това и в няколко американски щата законодателството им гарантира равнопоставеност. Това не ми се струва основателна причина „Група 25“ да дойдат в Норвегия. Просто не ми се вярва...

Ингвар не можеше да се настани удобно и тя му откопча колана.

— Обичам те без значение колко тежиш — увери го тя. — Но ми изглежда малко смешно да си затягаш така колана в буквалния смисъл на израза. Защо не си купиш по-широки дрехи?

Можеше да се закълне, че по лицето му изби червенина. Ингвар обаче не си закопча колана.

— Според мен „Група 25“ е тук поради съвсем конкретна причина — обясни тя.

— Каква причина?

— Един Господ знае! Но със сигурност има нещо.

— Мамка му — Ингвар се изправи с усилие.

— Къде отиваш?

Той промърмори нещо неразбрано под носа си и излезе в коридора. От долния етаж се чуваше „Super Trouper“ и Ингер Юхане неволно започна да припява. За да си избие досадната мелодия от главата, взе химикалка от масичката и брой на „Афтенпостен“ от коша. В празното поле надраска няколко бележки. После потъна в дълбок размисъл и дори не забеляза, че Ингвар се върна и седна до нея. Беше си облякъл широко долнище от пижама и свободна тениска.

— Виж — потупа тя с химикалката върху вестника.

— Нищо не разбирам — призна той и се намръщи в опит да разчете драсканиците.

— Превключи на моя режим.

— Да?

— Софи Еклунд е убита при саботаж срещу автомобила ѝ. Тоест, извършителят се е опитал да инсценира пътна злополука и да прикрие престъплението си.

— Да...

— Никлас Винтер е сметнат първоначално за жертва на погълната свръхдоза. Впрочем в организма му наистина са открити наркотици, но е починал вследствие от отравяне с курацит. С други думи, опит за инсценировка на самоубийство.

— Нима е възможно с лекота да забиеш спринцовка с курацит в тялото на здрав мъж в зряла възраст? — промърмори Ингвар, докато се мъчеше да разчете записките ѝ. — Ако бях на мястото на Винтер, щях да се съпротивлявам.

— Не е изключено да са го подвели, че му бият хероин например.

— Или просто са го хванали неподготвен. Курацитът действа мигновено. Ако попадне в устата, която е богато кръвоснабдена, са нужни само няколко секунди.

— В устата? И как точно ще накараш някого да зяпне широко, за да му сипеш малко курацит върху езика?

— Боя се, че никога няма да разберем какво точно се е случило. Тялото му е кремирано. Слушай по-нататък, скъпи. Важното е, че и това убийство е замаскирано като другите.

Тя застана в поза „лотос“ и захапа химикалката.

— Клетият Рюнар Хансен си е нямал никого. В днешно време случаите на пребити наркомани, починали от травмите си, не ни изненадват. А колкото до Хавре Гани, трупът му е изхвърлен в морето и е обезобразен до неузнаваемост. Често казано, папката с документите по неговото убийство още щяха да си стоят най-долу в купчината, ако Силе Сьоренсен не беше проявила по-специално отношение към това момче.

— Накъде биеш, Ингер Юхане?

— Ще ми донесеш ли отделна чаша за вино?

Той стана безмълвно.

Ингер Юхане продължи да се взира в бележките си. Шест убийства. Две от тях — замаскирани, други две — извършени срещу невзрачни „бройки“ от утайката на обществото. Огради с кръг последните две имена.

— Заповядай — Ингвар й подаде чаша с вино. — Тази петъчна вечер определено ще я прекараме по-различно от друг път, като изключим виното.

— Почти със сигурност можем да заключим — тя пое чашата, без дори да вдигне глава, — че непосредствено след убийството на Мариане Клайве се е случило нещо непредвидено. Кристиане е изненадала извършителя. С други думи, не е изключено да е възнамерявал да замаскира и това престъпление като битова злополука или естествена смърт в резултат от болест. За да заблуди съпругата й, убиецът е изпращал съобщения от телефона й. Така е спечелил цяла седмица.

— Какво означава това? Че не искат да ги заловят, че се стараят да се сдобият с преднина или че...

— А сега да си припомним убийството на епископа — прекъсна го Ингер Юхане и най-неочаквано откри, че на страницата, в чието поле драскаше, е публикувана портретна снимка на Ева Карин Люсгор.

Тя завъртя вестника на деветдесет градуса и огради снимката с четириъгълник.

— Никой не се е опитвал да замаскира нейното покушение — промърмори тя сякаш на себе си.

Ингвар прояви благоразумието да си замълчи.

— Точно обратното — продължи разсъжденията си Ингер Юхане. — Пронизана е била с нож на улицата. Е, на Бъдни вечер, когато навън почти няма хора, но все пак... Убиецът е искал да я намерят веднага. Целта е била да...

Тя притаи дъх и Ингвар се притесни не на шега какво й става.

— Ама разбира се — високо отсече тя и се обърна към него. — Да предположим, че теорията ми е правилна. Останалите убийства се схващат като нещо различно. Замисълът е просто... — тя прикова в него очи, все едно го забеляза чак сега — ... да умрат — изненадана откри тя. — Убити са единствено, за да умрат! Целта е смъртта!

Ингвар не разбираше какво необикновено има в това, целта на един убиец да е смъртта на жертвата му, но продължаваше да мълчи.

— Те са грешници — въодушеви се Ингер Юхане. — И трябва да бъдат наказани! За „Група 25“ е без значение дали ние, другите, ще открием връзката между жертвите им и дали изобщо ще се досетим, че са загинали от насилствена смърт. Важното е да умрат, а убийците или изпратените от Бога палачи, така да се каже, да се измъкнат безнаказано от светското законодателство.

— Аха — отрони Ингвар.

Не се сещаше как по друг начин да реагира.

— От всички жертви само Ева Карин Люсгор е публична личност. Единствено тя е убита по показан начин. Само при нейната смърт са търсели сензация. Как си го обясняваш, Ингвар?

Надигна се на колене и се обърна към него. Лицето й пламтеше от въодушевление. Гледаше го с блеснали очи и отворена уста. Хвана едната му ръка и я стисна до болка.

— Какво обяснение имаш, Ингвар?

— Ами... ами...

— Искали са да се ровим из живота й! Целта им е била да научим и най-съкровениите й тайни! Умишлено са предизвикали мащабното разследване на убийството на Ева Карин Люсгор, защото при всяко убийство полицията е принудена да разпердушини живота на жертвата с надеждата да се появи нещо подозрително!

— С надеждата да се появи нещо подозрително — тихо повтори Ингвар. — Почакай малко.

Ингер Юхане проследи с поглед как съпругът ѝ излезе в коридора. Задъхана, очакваше с нетърпение и тревога какво ще донесе. Ингвар се върна и ѝ подаде снимка.

— Коя е тази жена? — попита тя.

— Не знам, но дълго я обсъждахме.

Разказа ѝ за стаята — нощно убежище на Ева Карин Люсгор; за снимката, изчезнала няколко дни след убийството на епископа. А когато стигна до приключението на Лукас върху покрива под януарския дъжд, Ингвар се разсмя. После сложи снимката върху коляното си.

— Лукас предполагаше, че жената на снимката е негова сестра. Но качеството на фотографията, дрехите на непознатата и прическата ѝ подсказват друго: снимката е направена доста отдавна.

— Ти какво мислиш? — попита Ингер Юхане, без да сваля очи от портрета.

— Замислих се дали жената не е леля на Лукас, която той не познава. Извънбрачна сестра на Ева Карин. Това би обяснило приликата с Лукас.

— С Лукас ли? На мен тази жена ми напомня по-скоро на Лил Линдфорш.

— Не само на теб — усмихна се широко Ингвар. — Така или иначе съвсем скоро ще разберем самоличността ѝ. И полицията в Берген, и КРИПОС работят по случая. Ако тази жена е още жива, до няколко дни ще знаем името ѝ. А може и по-рано.

— И как това ще подпомогне разследването?

— В смисъл?

— Откъде знаеш, че тази жена изобщо има нещо общо със случая?

— Не знам — призна изумен Ингвар. — Но съгласи се, постъпката на Ерик Люсгор, който махна веднага снимката ѝ от спалнята, е меко казано странна.

— Попита ли го защо го е направил?

— Не... Предпочетох да запазя в тайна, че съм забелязал липсата на снимката, за да не се лиша от психологическото си предимство.

Филмът за „АББА“ стигна до парчето „Knowing me, knowing you“. Все пак се сетиха да намалят звука, но подът продължаваше да вибрира заради баса. Ингер Юхане отново взе снимката в ръка.

— Много интересно лице — промърмори тя. — Някак волево.

Ингвар се наведе напред и си взе шепа чипс. Досега все някак успяваше да устои на изкушението.

— Моля те, махни тази купа — изхленчи той, докато се тъпчеше с тънките шайби. — Чипсът е дяволско творение.

Вместо да откликне, Ингер Юхане стана и започна да снове из стаята със снимката в ръка.

— Ингвар — подхвана вгълбено тя, — убийството на Ева Карин се отличава от останалите престъпления на „Група 25“. Освен начина, по който е убита, какво друго различно откриваш?

— Различно от кое?

— Епископ Люсгор е единствената публична личност сред жертвите. Пронизана е показано с нож, докато останалите убийства са по-скоро замаскирани. Какво още отличава нейното покушение?

— Ами... не се сецям.

— Имаме основания да смятаме останалите жертви за хомосексуалисти. Най-малкото са имали доказани предпочитания към същия пол.

Ингвар спря да дъвче. Изведнъж чипсът в устата му изгуби примамливия си вкус. Ядеше не друго, а кашеста калорична бомба. Взе от масичката салфетка и изплю гадната жълто-кафява топка. После се опита да сгъне салфетката. Част от кашата обаче падна върху пода и той се наведе смутен да я вдигне.

Ингер Юхане сякаш не забеляза с какво се занимаваше той. Стоя дълго до прозореца с гръб към него. Обърна се и отпусна ръката, в която държеше снимката.

— Ева Карин е единствената хетеросексуална сред жертвите — натърти Ингер Юхане. — Или по-скоро единствената привидно хетеросексуална.

— Какво искаш да кажеш с... какво намекваш с „привидно“?

— Това — Ингер Юхане вдигна снимката пред лицето му, — това не е нито сестрата, нито лелята на Лукас. Тази жена е била любовница на епископ Люсгор.

Възцари се нощен покой. Съседите долу явно изгледаха филма. Вятърът утихна. Дори дъските на пода не проскърцаха, когато Ингер Юхане тръгна към дивана и седна до Ингвар предпазливо, сякаш да не изгуби нишката на сложните мисловни връзки в главата си.

— Не е възможно — отсече Ингвар. — Не съм чул нито веднъж името на епископа да се спряга в подобен контекст. Такива неща обикновено се разчуват, Ингер Юхане. Мълвата ги разнася бързо. Няма как...

Той издърпа снимката от ръцете ѝ малко по-рязко отколкото възнамеряваше.

— Тогава как ще обясниш приликата с Лукас?

— Случайна е. Ти, а вероятно и Лукас, сте се взирали с часове в тази снимка в търсене на нещо, което да ви подсказже коя е мистериозната жена, и затова сте забелязали някаква далечна прилика. Случва се. Хората си приличат и без да имат роднинска връзка. Ти, например...

— Но щом ние, които живеем в Норвегия, изобщо не сме допускали, че Ева Карин е живяла двойствен живот, как тогава от „Група 25“ са разбрали? Ако наистина си права и тази абсурдна... ако наистина си права...

Той преглътна и прокара пръсти през косата си: жест на колебание и обезсърчение.

— Никой не е знаел за любовницата ѝ! Как групировката се е сдобила с информация за лесбийските ѝ наклонности... — той сякаш не изговаряше, а изплюваше думите като горчиви хапчета, — ... щом никой не знае за това?

— Грещиш. Един човек със сигурност е знаел.

— Кой?

— Ерик Люсгор, съпругът ѝ. Няма начин да е останало тайна за него. Не може да споделяш с някого живота си четирийсет години и да скриеш от него подобно нещо. Явно имат... са имали някакво споразумение помежду си.

Ингвар — внушителен, едър мъж — имаше вид на дете, готово да заплаче. Ингер Юхане се преструваше, че не забелязва колко е разстроен.

— Сигурно Ерик е споделил с някого за любовницата на Ева Карин. Не с член на „Група 25“, разбира се, с някой близък. От

групировката са знаели за извънбрачната ѝ връзка и затова са искали да предизвикат щателно разследване на случая, Ингвар. Целта им е била да разберем за... греха на Ева Карин. Току-що всъщност разбрахме.

Ингвар закри лице с ръцете си. Задиша на пресекулки. Ингер Юхане чак сега забеляза колко дълбоко се е впила венчалната халка в пръстта му. Едва ли би могъл да я извади.

— Трябва да намериш тази жена, Ингвар — прошепна тя, а устните ѝ докоснаха леко ухото му. — И да накараш Ерик да ти каже с кого е споделил тайната на жена си.

— Първото ще стане лесно — задавено отвърна той иззад ръцете си. — Второто обаче ми се струва неизпълнимо.

— Струва си да опиташ — настоя Ингер Юхане. — Непременно отиди да говориш с Ерик Люсгор.

Седнал в неизменното си кресло, вдовецът на епископ Люсгор се взираше с безжизнен поглед в сумрачната стая. Само малка лампа до телевизора и стеаринова свещ върху ниската масичка разпръскваха тъмнината с жълтеникавата си приятна светлина. Лукас седеше в креслото на майка си. Сякаш още усещаше топлината ѝ на облегалката, сякаш калъфът още носеше формата на тялото ѝ. Докато майка му беше жива, никога не си бе представял, че ще му липсва толкова много.

— Поне вече знаем причината — тихо отбеляза той. — Майка почина, защото е отстоявала възгледите си. Загина заради толерантността и великодушието си. В името на вярата си в Исус.

Ерик мълчеше. От идването на Лукас преди три часа не отрони нито дума и отказа да похапне от яденето, което синът му донесе. Лукас едва го придума да изпие чаша чай.

Поне прояви желание да прегледа вестника.

Появяват се признаци на живот, помисли си Лукас.

— Защо не се свързаха с мен? — неочаквано попита бащата.

Лукас се стресна и разля малко чай.

— Не смятам, че е редно да го научавам от вестниците.

— Главен инспектор Стубьо ми се обади от летище „Флеслан“. Налагало се незабавно да се върне в Осло с първия удобен полет и аз

помолих да не изпращат друг полицаи да разговаря с теб, защото ти... свикна със Стубьо. Знаех, че нито слушаш радио, нито гледаш телевизия. Дори не си вдигах телефона. Затова предпочетох аз да ти го съобща. Дойдох веднага, татко.

Ерик го изгледа продължително. Очите му бяха зачервени, а от двете страни на устата му към брадичката се спускаха дълбоки бръчки. Носът му видимо се бе стеснил и сякаш изпъкваше още повече на фона на мъртвешки бледото му лице.

— Да не си настинал? — попита той.

— Да — леко се усмихна Лукас. — Не съм в добра форма. Но според мен е много важно да знаем, че майка е починала заради убежденията си. Трябва да се гордеем с нея.

Баща му изхлипа силно, гърдите му изхъркаха и той закри очите си с ръка.

— Не ми се говори за това — отсече той.

— Татко, най-страшното мина. Стубьо ме увери, че откритията ще предизвикат сериозен пробив в разследването и съвсем скоро ще заловят убиеца на майка. За двама ни ще бъде по-леко да продължим живота си, знаейки...

— Не чу ли какво ти казах!

Баща му се помъчи да извика, но гласът му трепереше.

— Не ми се говори за това! Не желая повече да повдигаш този въпрос!

Лукас си пое дъх, за да му отговори, но се отказа.

Нямаше какво повече да каже.

Рано или късно баща му също щеше да почувства как времето е притъпило мъката. Лукас не се съмняваше.

Самият той усети неочаквано облекчение, когато Стубьо се обади, докато Лукас помагаше на Уилям при сутрешния тоалет. Така и Ерик щеше да намери утеха в мисълта, че Ева Карин е загинала в името на убежденията си.

Лукас вече не виждаше смисъл да разпитва баща си за снимката на непознатата.

Миналата вечер Астри му призна, че е дала снимката на Ингвар Стубьо, а той започна да крещи неистово, да беснее и да ругае. Изпаднал в неконтролируема ярост, строши една ваза в пода. Разлетяха се хиляди стъклъца. Едва когато забеляза изплашения поглед на

съпругата си и прочете в очите ѝ страх да не посегне и на нея, Лукас се успокои.

Историята със снимката вече нямаше никакво значение.

Полицията беше на път да разгадае убийството на майка му и то най-вероятно не беше пряко свързано с предполагаемата изчезнала сестра на Лукас. По телефона Ингвар Стубьо му обеща да му върне снимката веднага щом извадят копие. Инспекторът призна, че снимката не е изиграла ключова роля в разследването, както е предполагал. До пет дни тялото щяло да бъде върнато на опечаленото семейство, за да го погребат.

Лукас се надяваше това да донесе успокоение на всички.

Най-вече на баща му. Ерик повече от всеки друг се нуждаеше от окончателен край на драмата.

А когато всичко приключи, Лукас щеше да потърси сестра си на спокойствие. Независимо какво мисли Астри. За щастие вече не се налагаше да разпитва баща си защо е преместил снимката от спалнята на майка му и я е скрил на тавана.

Още усещаше болки в гърлото. Чаят му горчеше. Остави чашата.

Баща му спеше. Или поне изглеждаше като заспал: отпуснат, със затворени очи, дишаше спокойно. Изпосталелите му гърди се повдигаха равномерно.

Лукас реши да остане при него. Затвори очи, зави се със старото одеяло на майка си и заспа.

---

[1] Dear Lord. Thank you for all Your blessings (англ.) — Господи, благодаря Ти за цялата благодат, с която ме даряваш. — Б.пр. ↑

КРАЯТ НА ЕДИН ДЪЛЪГ ДЕН

Телефонът звънна. Ингвар усети, че кракът му се е заплел в завивката. Изсумтя недоволно, обърна се и започна да рита, за да се освободи. После придърпа завивката и простена. Мобилният му продължаваше да звъни все по-силно и по-силно. Ингер Юхане захлупи глава с възглавница.

— Твоят е — сънливо промърмори тя. — Вдигни го или го изключи.

Ингвар се надигна в леглото и се помъчи да разбере откъде идва звукът.

Замаян от съня, затърси опипом върху нощното шкафче. Купи си нов телефон, след като старият се оказа развален, и още не бе свикнал с мелодията му.

— Ало — обади се той.

Погледна часовника: 05:24.

— Добро утро! Сигмюн съм! Да не те събуждам? Прегледа ли днешния брой на „Ве Ге“?

— Няма как да си го купя посред нощ.

— Знаеш ли какво прочетох там?

— Очевидно не — промърмори Ингвар. — Но явно ти възнамеряваш да ме осветлиш по въпроса.

— Отивай в другата стая — запротестира Ингер Юхане.

Ингвар стъпи върху пода и разтърка лицето си, за да се разбуди.

— Чакай малко — прошепна той в слушалката и обу тъмносините си пантофи.

Ингер Юхане и Ингвар си легнаха чак в три през нощта.

След като най-сетне решиха да прекратят дискусията си, седнаха да гледат „Полицейско управление Нью Йорк“. Детективските сериали винаги го приспиваха.

Сега, в пет и половина сутринта, Ингвар не беше на себе си от умора.

Влезе в банята. Чу се как струята урина потече в тоалетната. Той долепи телефона до ухото си и каза:

— Слушам те.

— Пикаеш ли? Да не би да пикаеш, докато говориш с мен?

— Какво си прочел във „Ве Ге“?

— Узнали са всички имена на жертвите.

Ингвар затвори очи и изруга цветисто наум.

— Нямам представа как го постигат — продължи Сигмюн. — Но тези хиени вече са надушили плячката! Навсякъде гъмжи от журналисти, Ингвар! Непрекъснато ми звънят, а и на всички останали.

— На мен никой не ми е звънил.

— Въпрос на време е!

Ингвар се замъкна към кухнята. Стараеше да не вдига шум, докато пълни термоканата с вода.

— Осъзнавам колко здраво сме загазили по отношение на изтичането на важна информация — прозина се той. — Но, сериозно, нима това е основателна причина да ме събудиш в пет и половина в събота сутрин?

— Обаждам се и заради друго.

На дъното на каната за кафе имаше неизмита утайка. Ингвар я изплакна под течаща вода. Струята плисна силно в стъклото и той не чу последните думи на Сигмюн.

— Повтори пак — промърмори той, стиснал телефона между ухото и рамото си.

После отвори кутията с кафе и гребна с мерителната лъжичка.

— Намерихме жената от снимката.

Без да бе пил още кафе, ароматът от кутията подейства ободрително на Ингвар.

— Какво каза?

— Полицията в Берген е открила жената от снимката. Най-вероятно ролята ѝ в цялата история е повече от маловажна, но ти настоя да...

— Как са я открили? — прекъсна го Ингвар. — За толкова кратко време?

— Един от служителите в полицията я познал! Представяш ли си? Разчитаме на бази данни, на международно сътрудничество и на какви ли не още глупости, а най-ефикасен се оказва изпитаният стар начин...

— Кой знае?

— Какво?

— Че сме я намерили, за бога! Какво друго!

— Неколцина колеги от Берген, аз и ти.

— Не позволявай да се разчува! — извика Ингвар. — Моля те, за нищо на света тази информация не бива да се разпространява дори сред полицаите! Нито в КРИПОС. Свържи се с твоя колега в Берген и му поръчай да си мълчи!

— Всъщност е жена. Страдаш от толкова много предразсъдъци.

— Не ми пука! Важното е откритието да не стига до пресата!

Водата завря. Ингвар отмери четири лъжички кафе, поколеба си и сипа още една. Поля кафето с вряла вода и тръгна към банята.

— Коя е всъщност жената на снимката? — попита той шепнешком.

— Казва се...

Ингвар чу шумолене на хартия.

— Мартине Бреке — довърши Сигмюн. — Живее в Берген.

Ингвар спря насред всекидневната. Бутилката с вино, почти празна, още стоеше на масата. Вестникът със записките на Ингер Юхане беше захвърлен върху пода, а до него — купата с чипса. Преобърната.

— На колко е години? — попита Ингвар и усети как пулсът му се ускори.

— Не знам. А, ето! Тук пише, че е родена през 1947-а. Живее на улица...

— Значи сега е на шейсет и две. Ингер Юхане е права.

— В смисъл?

— Трябва незабавно да замина за Берген. Ще дойдеш ли с мен?

— Сега ли? Днес?

— Възможно по-скоро. Ела да ме вземеш. Веднага, Сигмюн. Имаме неотложна работа в Берген.

Преди колегата му да успее да отговори, Ингвар прекрати разговора. Взе си душ, облече се и изпи чаша силно кафе, без да събуди Ингер Юхане и децата. След половин час Сигмюн пристигна с колата си пред къщата им. Ингвар го чакаше на улицата.

В събота, 17 януари, отново потеглиха за Берген. Ингвар не носеше никакъв багаж.

Мъжът, който преди двацет и девет дни спаси живота на едно момиченце близо до Стуртинга в Осло, пиеше дизайнерска минерална вода от чаша с високо столче и се питаше дали са качили багажа му на борда. Закъсня за полета. Все пак обаче свари да се качи на самолета на „Бритиш Еървейз“, полет ВА0117 от летище „Хийтроу“ до летище „Джон Ф. Кенеди“ в Ню Йорк. Освен него в първа класа пътуваха само още двама пасажери. Те вече бяха преполовили третата си чаша шампанско, докато той учтиво отказа на стюарда повече вода.

Мъжът се наслаждаваше на спокойствието и усещането за простор в предната част на самолета. Завесата, отделяща го от останалите пътници, приглушаваше разговорите им. Съчетан с равномерно бучене на моторите, лекият шум му действаше приспивателно.

Последната отсечка от разстоянието до дома той измина под истинското си име. Засилените мерки за сигурност в полетите за Америка и затегнатият след единайсети септември наземен летищен контрол правеха пътуването с подправени документи доста рисковано. Понеже не си беше направил предварителна резервация, а места имаше само за първа класа, му се наложи да брой повече от седем хиляди долара за едноразовен билет до САЩ. Все едно. Най-важното беше, че се прибира вкъщи. В списъка с пасажерите фигурираше с истинското си име: Ричард Антъни Форестър.

За двата месеца, прекарани в Норвегия, нито веднъж не се обади в САЩ. Националната агенция по сигурност следеше зорко електронната кореспонденция и не си струваше да поема подобен риск. Предварителните инструкции бяха повече от ясни. Ако по някаква непредвидена причина му се наложеше да се свърже с организацията, му дадоха номер в Швеция, на който да звъни само в краен случай. Не му се наложи да го използва.

По време на престоя на Ричард А. Форестър в Норвегия лаптопът отбелязваше активно присъствие. Намираше се във Великобритания, поверен в ръцете на дребен набит тип с хубави зъби и тъмна коса с прическа „ирокез“. Въпросният мъж обикаляше тамошните малки населени места във връзка с промоция на туристическо бюро „Форестър Травъллинг“. Собственик на фирмата беше Ричард. Създаде я преди две години, след като пиян шофьор помля съпругата му и сина

му, избяга от местопрестъплението и само четири километра по-нататък се преби с колата си.

За всеки случай Ричард А. Форестър си осигури алиби, че се е намирал в Англия след петнайсети ноември. Превантивна мярка, разбира се; едва ли някой щеше да го разпитва.

Пусна назад седалката си и се зави по-добре с мекото одеяло. Минаваше девет сутринта, но предната нощ не успя да спи. Беше толкова приятно да затвори очи.

След смъртта на Сюзън и Антъни животът му свърши.

Направи неуспешен опит да се принесе при тях, на небето, който доведе единствено до изключването му от Американския морски флот. На тях не им трябваша склонни към самоубийство служещи и Ричард се изправи пред бъдеще без работа, без жена, без деца. Имаше само скромна пенсия и куфар с дрехи. След злополуката, сполетяла семейството му, дружеството му изплати застраховка. Той не я искаше.

— Мога ли да ви предложа още нещо? — попита тихо красивата стюардеса, наведе се на празното място до него и се усмихна. — Кафе? Чай? Нещо за ядене?

Той също ѝ се усмихна и поклати отрицателно глава.

В продължение на три месеца след катастрофата Ричард живя като скитник. Пиеше непрекъснато, изпълнен с накупяла, безпределна ярост. Една вечер напълно закономерно го изгониха от бар в Далас. Строполи се в една забутана уличка, пиян до безпаметност. Изневиделица се появи някакъв мъж и му предложи да го срещне с Господ. Ричард нямаше други уговорки и не оказа съпротива, когато непознатият го изправи на крака и го заведе в малък параклис само на две пресечки от уличката.

В онази вечер Ричард срещна Бог точно както му обеща мъжът.

Ричард Форестър прокара няколко пъти пръсти през косата си. Чувстваше се доволен, че я остави да расте, макар все още да бе едва няколко милиметра. Благословен с гъста коса, без никакви признаци на оплешивяване, Ричард винаги я поддържаше къса. Кой знае защо, обръснеше ли си главата, придобиваше съвсем различен вид.

Настани се още по-удобно на седалката, изгаси лампичката над главата си и свали сенника.

Богът, когото срещна в Далас във въпросната ноемврийска вечер на 2002-а, беше съвсем различен от онзи, когото познаваше от

семейната си среда. Родителите му изповядваха методизма като повечето жители на малкото градче, където израсна. През детските си години Ричард възприемаше религията повече като социален ангажимент Към общност от хора, отколкото като лична връзка с Бог. Всяка неделя ходеха на литургия, а понякога и на благотворителен базар. Бащите от общността играеха заедно футбол, майките имаха свое дружество. Организираха си барбекю на открито и коледни тържества. Ричард израсна с образа на симпатичния Господ, който не остави сериозна следа в сърцето и съзнанието му.

В параклиса, където го заведе непознатият обаче, Ричард среща Всемогъщия Бог. През онази нощ го осени откровение. Толкова осезаемо почувства Божието присъствие, че очакваше скоро да умре. Но това не се случи. След преживяването го облада спокойствие и той се отдаде изцяло на Бог. Нощта в онзи параклис се превърна в негов катарзис. На сутринта се чувстваше като прероден.

Животът му като войник в служба на родината, като съпруг и баща приключи.

Започна животът му като Божи воин.

Повече не близна алкохол.

Докато слушаше тихото бръмчене на моторите, пред Ричард Форестър изплува образът на красивото дете.

То го видя. Жената, осъдена на смърт, слезе сама в мазето. Появи се удобна възможност и той трябваше непременно да се възползва от нея. При появата на момиченцето обаче се наложи да промени плановите си. Мисълта да отнеме живота на детето направо го ужаси.

После разбра, че малката е въплъщение на невинността.

Както Антъни, роден преждевременно с мозъчна аномалия, която щеше да му попречи да се развива умствено успоредно с връстниците си. Момиченцето също имаше подобни проблеми. Ричард го забеляза само след секунди.

Позволи ѝ да избяга от мазето.

За да се увери, че не е допуснал грешка, продължи да я държи под око. След като я спаси от трамвая, се оказа лесна работа да разбере името ѝ от прекомерно развеселените сватбари. Ричард проследи с поглед как майката отведе дъщеря си в хотела. Очевидец, зает да разказва случилото се на наизлезлите пушачи, на драго сърце му каза

името на майката. Ричард го поиска под претекст, че желае да ѝ изпрати цветя. Намери адреса ѝ в Интернет.

За съжаление малката му попречи да убие жената, както бе планирал: да замаскира престъплението като битова злополука. Но детето нямаше вина. За щастие Ричард прояви силно присъствие на духа, претърси джобовете на жената и чантата ѝ, намери билета за Австралия и взе мобилния ѝ телефон. После се качи в хотелската ѝ стая, свали долу багажа ѝ и плати на рецепцията. Настъпилият в резултат на инцидента хаос му помогна да се слее с множеството от празнуващи пияни хора и да се измъкне незабелязано. Скри куфара на убитата в килер за почистващи препарати и кофи, като го пхна под голям кашон, покрит с дебел слой прах: явно отдавна не го бяха местили. Не биваше близките на жената да подават сигнал за изчезването ѝ — поне не веднага. Затова през следващите дни Ричард изпращаше кратки съобщения, та да спечели малко време. Всяка изминала минута между дадено убийство и началото на разследването му, стопява шансовете да бъде разкрито.

— Да ви донеса ли възглавница? — прошепна стюардесата.

Без да отваря очи, той поклати отрицателно глава.

Майката на момиченцето се държеше като истерична. Първо, зашлеви му плесница, а той спаси дъщеря ѝ от сигурна смърт. А след Коледа, когато стоеше на стотина метра от дома им, видя как от съседната къща излиза мъж и се спира до оградата да поговори с двете момиченца. Те играеха в градината. Майката, застанала на прозореца, изпадна в паника и веднага излезе да ги прибере.

Точно като Сюзън, помисли си той, макар да не си позволяваше да се сееща твърде често за нея. И тя се тревожеше непрекъснато за Антъни.

Не за пръв път се случваше хората, които следи, да са обсебени от натрапливото усещане, че някой ги наблюдава. Те, разбира се, не го видяха нито веднъж. Майката на красивото дете например изобщо не забеляза взетата под наем кола, с която я проследи до училището на малката, за да се увери напълно, че детето е със специални нужди. Ричард имаше солидна подготовка и не би допуснал да бъде разкрит. Но майката явно усещаше близостта му. Още първия път, когато тръгна след бащата на момиченцето — впрочем, отне му повече време да установи кой е — мъжът започна да се озърта неспокойно.

Ричард искаше да разбере дали детето се държи различно в отсъствието на майка си и затова проследи бащата и дъщерята. Мъжът обаче започна тревожно да наднича през рамо.

И онзи, дето живееше във високите части на града с жалкото си подобие на семейство, също стана параноичен. Непрекъснато имаше чувството, че някой го следи. Любовникът му пък изпадна в ужас, когато забеляза следи от автомобил преди две седмици; грабна фотоапарат и започна да щрака на поразия. Тогава Ричард се намираше на неголямо разстояние и видя какво всъщност се бе случило. Двама смугли младежи — вероятно пакистанци (в Осло гъмжеше от такива) — спряха голямото си беемве пред къщата. Явно имаха да уреждат сметки помежду си, защото свиха съвсем близо до малката площадка пред портала, където живееше нестандартното семейство, и останаха там известно време. Вдигнаха голяма олелия и изпушиха куп цигари, преди да изчезнат.

Содомитът усещаше присъствието му, но така и не го видя. Точно като останалите.

Те не забелязваха Ричард, а като поразмислеха върху страха си, започваше да им се струва неоснователен.

Всъщност усещат Божието присъствие, смяташе Ричард Форестър. Този път на развратното подобие на семеен баща му се размина, но и неговото време щеше да дойде.

Ричард Форестър се усмихна и заспа.

Къщата изглеждаше задрямала на стръмния склон. С малки прозорци, разделени на четири правоъгълника от летви във формата на кръст. Дървената постройка се намираше притисната между две подобни, но по-големи къщи. Разположението ѝ придаваше стеснителен, почти смутен вид. Тясното пространство отвъд портата водеше към съвсем малък заден двор. Там, до високата стена, стоеше подпрян дамски велосипед, а в единия ъгъл бяха наредени пъстри керамични саксии. Каменно стълбище. Малка зелена врата. Табелка от порцелан с името на обитателя. Студът и вятърът бяха придали на буквите и на дивите цветя около тях бледосинкав оттенък.

„М. Бреке“, прочете Ингвар Стубьо на табелката, надписана с множество украшения и завъртулки. Поколеба се. Застана с гръб към

обикновения парапет от ковано желязо и се опита да премисли всичко още веднъж.

Канеше се да отнеме на една жена тайна, пазена грижливо от хорската мълва. Натискайки месинговото копче под табелката на вратата ѝ, Ингвар щеше да усложни живот, и без друго изпълнен с трудности. Жената в тази малка бяла къща бе направила своя избор и бе прекарала близо половин век в сянката на чужд брак.

Полицайката от Берген, разпознала портретната снимка, го въведе накратко в някои подробности, докато пътуваха от летище „Флеслан“. Мартине Бреке работела като преподавател в бергенското катедрално училище, не била омъжена и нямала деца. Живеела тихо, страняла от хората, но я уважавали като добър учител. Давала части уроци по пиано. Някога самата тя била обещаваща концертираща пианистка, но на деветнайсет години се разболяла от ревматизъм и болестта ѝ отнела блестящата кариера, която ѝ предричали.

Отвътре се чу нежна мелодия.

Ингвар наклони глава и заслуша пиесата. Не се сети от кого е. Звучеше леко, игриво и му напомняше за пролетта.

Вдигна ръка и позвъни.

Музиката спря.

Вратата се отвори. Ингвар я позна веднага. Макар запазила част от някогашната си красота, изглеждаше съкрушена, със зачервени очи и подпухнали от плач устни.

— Казвам се Ингвар Стубьо — протегна ръка той. — Идвам от полицията. За съжаление се налага да поговорим за Ева Карин Люсгор.

Страхът в погледа ѝ го подтикна да се огледа, сякаш още имаше възможност да си промени мнението и да си тръгне.

— Идвам сам — тихо я успокои той. — Както виждате, не съм довел други колеги.

Тя го пропусна да влезе и затвори вратата.

— Предлагам да приключим темата по това завещание — обърна се секретарката на адвокат Фабер към съпруга си, докато приготвяше сандвичи за обяд. — Ти нямаш абсолютно нищо общо с това.

С копието от документа в ръка, Бярне се взираше в малките букви и се мъчеше да ги разчете.

— Разбери, Вера — разпалено възрази той с нетипична за характера му жар, — ако съм прав, значи на този човек са му отнели голямо наследство!

— Никлас Винтер е мъртъв. Няма никакви наследници. Пишеше го във вестника. На мъртвите нищо не им е отнето. Освен живота, разбира се.

Тя изсумтя решително и сложи солидна порция съомга върху бърканите яйца.

— Готово. Хайде да хапнем.

— За бога, Вера! — Той удари с юмрук по масата. — Ами ако е извършено престъпление? Тук пише...

С другата си ръка посочи новия брой на „Ве Ге“, отворен на разположена върху две страници статия за групировка от Америка, която убила шестима души, защото ненавиждала хомосексуалистите. Бярне Исаксен остана шокиран. Не че одобряваше свинщините на гейовете и лесбийките, но всичко си има граници. Не може просто да изстребваш хората в името на Бог само защото не ти харесва с кого си лягат.

— Тук пише, че Никлас Винтер е бил убит!

Вера се обърна към него, сложи ръце на кръста и се изкашля, сякаш се готвеше да му изнесе поучителна тирада.

— Това завещание няма нищо общо със смъртта на Никлас Винтер. Прочетох ти статията три пъти. В нея не се споменава нищо за пари, наследства или завещания. Откачените убийци от САЩ са убивали, заслепени от омраза! Едва ли са знаели за някакъв лист, оставен в прашасал стар шкаф в кантората на адвокат Фабер! — Тя говореше с все по-голямо ожесточение. — Що за глупости ти хрумват!

Вера се обърна към кухненския плот.

— Ще се обадя в полицията — заинати се Бярне. — Няма да се представям, само ще ги помоля да се свържат с Фабер и да го попитат за завещание в полза на Никлас Винтер. Нали има такива дежурни линии, на които можеш да се обадиш анонимно. Ще го направя, Вера. Още сега.

Тя простена демонстративно и прокара пръсти през косата си.

— Няма да се обаждаш в полицията. Ако някой в тази къща ще говори със силите на реда, то това съм аз. Мога поне да обясня защо...

— отново нервно поглади добре поддържаната си коса — ... защото имам законен достъп до завещанието — довърши тя.

— Добре тогава — сопна ѝ се Бярне. — Обади се ти!

Тя остави гневно ножа върху плота. Стрелна го с най-строгия поглед, на който бе способна, но той не се разколеба. Гледаше я сърдито като малко момче, решило да не отстъпи от претенциите си.

— Отивам — хапливо отсече тя и тръгна към телефона.

— Обади се Ингвар Стубьо — изненадан каза Лукас и остави телефона върху масичката. — Идва насам.

— Как така? Нали уж заминал за Осло?

Ерик поне отново започна да говори.

— Още днес се е върнал.

— Защо се обади?

— Искан да говори с теб. Лично.

— С мен ли? За какво?

— Ами... не разбрах. Каза само, че било важно. Опитал се да се свърже с теб, но без успех. Да не си извадил кабела на стационарния телефон?

Лукас се наведе и надникна зад креслото на баща си.

— Не прави така, татко. Как иначе ще поддържаме връзка?

— Имам право да не искам да ме безпокоят.

Лукас замълча. Обзет от смътна тревога, не си намираше място. Обиколи стаята. Чак сега забеляза, че къщата не е чистена от Коледа. Като се изключи еднометровата купчина вестници до телевизора, в стаята цареше задоволителен ред. Баща му разтребваше редовно, но не правеше нищо повече. Лукас прокара пръст по прашната повърхност на бюфета и там остана лъскава следа. Възстановката на раждането на Младенеца още не беше прибрана. Крушката в голямата стъклена кутия беше изгоряла, а изображението, някога създавало усещане за коледна атмосфера, се превърна в мрачен спомен за празник, който Лукас предпочиташе да забрави. Приблужи се до дивана зад ъгъла в стаята с форма на Г и около него се разлетяха валма прах. Едва излязъл от полезрението на баща си, спря и подуши въздуха.

Миришеше на старец, на овехтяла къща. Не непременно лошо, но сладникавият мирис в непроветреното помещение го задуши.

Лукас реши да поизмие и отиде да вземе кофа и почистващ препарат от килера. Ако не го лъжеше паметта, там имаше и прахосмукачка. Сети се, че Ингвар Стубьо ще се появи всеки момент, и остави чистенето за по-късно.

— Да отворим малко прозореца, а? — предложи той.

Измъчи се, докато махне райбера, и си поряза палеца.

— Мамка му — процеди тихо той и лапна окървавения си пръст.

Би могло да се сметне за добър знак, че Ингвар Стубьо още не е напуснал Берген. Явно разследването напредваше с бързи темпове. Лукас не бе слушал новините нито по радиото, нито по телевизията, ала вчера сутринта Стубьо звучеше много оптимистично.

В устата си Лукас усети сладникавия вкус на желязо. Огледа палеца си. Запъти се към аптеката на майка си, за да вземе лейкопласт, но на вратата се позвъни.

Лапнал палеца си, Лукас отиде да отвори.

— Влез! — извика Силе Сьоренсен.

Ингер Юхане открехна внимателно вратата и си провери главата.

— Влез, де — повтори главният инспектор и й махна подканващо с ръка. — Радвам се, че намери време да се отбиеш лично. Тези статии във „Ве Ге“ направо ще ме побъркат. Станала съм ужасно параноична, а Ингвар настоява ти да ме въведеш в новостите около случая. Не смея да разчитам на мобилния си телефон.

— Напълно си права — Ингер Юхане седна на стола за посетители. — Имаш ли предположение кой изнася информация?

— Не. За нас, полицаите, винаги е било проблем, че журналистите бързо надушват новините, но чак толкова нещо никога не се е случвало. Започвам да подозирам, че репортерите изнудват някой от нас с информация за личния му живот, с която само те разполагат.

Силе се усмихна и сложи бутилка с минерална вода и чаша пред Ингер Юхане.

— Пиеш много вода, знам, а днес ще си говорим дълго. Ингвар каза, че случаят в Берген е приел неочакван обрат.

— Ами не съм...

Телефонът звънна.

Силе се поколеба, махна извинително с ръка и вдигна слушалката.

— Да, моля.

Ингер Юхане се смути. Главният инспектор мълчеше, докато слушаше събеседника си по телефона, и от време на време вдигаше към нея неутралния си, отнесен поглед. Накрая Ингер Юхане реши да излезе в коридора. Изпоти се от притеснение, задето присъства на разговор, който не е предназначен за нейните уши. Понечи да стане, но Силе Сьоренсен поклати отривисто глава и вдигна ръка да я спре.

— Кога ще дойде? — попита тя в слушалката. — Сега ли?

Отново мълчание.

— Добре. Идвай веднага. Ще те изчакам в кабинета ми.

Затвори. Изненадана бръчка се спусна от лявата ѝ вежда и проряза тесния ѝ правилен нос.

— Завещание — замислено отбеляза тя.

— Какво?

— Някаква жена, явно секретарка в адвокатска кантора, се обадила на дежурната линия и съобщила, че разполага със завещание в полза на Никлас Винтер, което вероятно имало отношение към разследването на убийството му.

— Нима?

— За наш късмет колегите веднага прихванали сигнала и я намерили. Очакваме я всеки момент в участъка.

— Но какво общо... Ако теорията за „Грула 25“ е правилна, какво общо има това завещание със случая?

Силе сви рамене.

— Нямам представа. Като пристигне, ще разберем. Ти какво искаше да ми кажеш? Ингвар успя да ме заинтригува, признавам.

Ингер Юхане отвори бутилката и наля вода в чашата. Въглеродната киселина изсъска тихо. Отпивайки, усети леко гъделичкане по устните.

— Ева Карин Люсгор не просто е симпатизирала на хомосексуалистите — тя остави чашата върху бюрото. — По всичко личи, че самата тя е била лесбийка. Така теорията за „Група 25“ и за мотивите, които ги ръководят, получава окончателно потвърждение.

По лицето на Силе Сьоренсен се изписа физиономия, все едно Ингер Юхане току-що ѝ съобщи, че Исус е слязъл на земята и е влязъл

в стаята на Кристиане.

Маркус Кол се надигна сконфузен на лакът и промърмори нещо, което нито Ролф, нито малкият Маркус разбраха.

— Поспаланко — пошегува се Ролф и сложи върху нощното шкафче поднос с кафе, сок и две препечени филии със сирене и шунка. — Минава един!

— Защо не ме събудихте по-рано?

Маркус се измъкна от прегръдките им; беше потен и премлясквайки, се мъчеше да прогони киселия вкус на сън.

— Цяла нощ се въртя и не мигна, затова когато най-сетне заспа, сърце не ми даде да те събудя.

— Пуснахме хеликоптера — разпалено заобяснява малкият. — Супер яко е!

— В този студ? — простена Маркус. — В упътването изрично посочват, че трябва да се пуска при плюсови температури. Иначе маслото замръзва.

— Нямахме да изтраем до пролетта — усмихна се Ролф. — Мина чудесно. Управлявах го без проблеми, Маркус.

— Аз също — похвали се момчето. — Справям се без чужда помощ!

— Поне след като хеликоптерът вече е вдигнат във въздуха — додаде Ролф. — Нося ти днешните вестници. Лоша работа с тази банда убийци! Ходихме и на пазар. Накупихме много вкуснотии за довечера. Нали не си забравил, че ще имаме гости?

Маркус не помнеше подобно нещо. Посегна към „Ве Ге“. От статията на първа страница му спря дъха и той изхълца.

— Болен ли си, тате? Затова ли спа до късно?

— Не, не. Само съм настинал. Благодаря за закуската. Ще хапна и ще прегледам вестниците, а после ще сляза при вас, става ли?

Докато говореше, дори не поглеждаше Ролф.

— Дадено — малкият веднага излезе от стаята.

— Всичко наред ли е? — попита Ролф. — Искаш ли още нещо?

— Не, добре съм. Колко сте мили. След половин час слизам.

Ролф се подвоуми. Измери го изпитателно с поглед. Маркус си придаде равнодушен вид и демонстративно облиза пръст, за да отгърне

на следващата страница.

— Приятно четене — пожела му Ролф със зле прикрито притеснение и го остави сам.

— Всъщност исках да поговорим с вас насаме — обърна се Ингвар към Ерик. — Честно казано, така ще се чувствам по-комфортно.

— Честно казано — преднамерено повтори Ерик, — в момента не е толкова важно дали вие се чувствате комфортно.

— Така е — смутолеви Ингвар.

Ерик действително бе живнал. Равнодушието му при последната им среща граничеше с апатия. Сега обаче изпосталелият вдовец се държеше агресивно, почти враждебно и Ингвар се чувстваше неподготвен: очакваше да разговаря с човек в съвсем различно настроение.

— Омръзна ми да идвате тук непрекъснато, без да разполагате с някаква информация. Доколкото разбрах от Лукас, в разследването има пробив. Затова ми се струва, че бихте могли да свършите нещо полезно, отколкото да ме посещавате. Ако възнамерявате отново да ме разпитвате къде е отивала жена ми, ви съветвам...

Старецът изразходи цялата си енергия. Буквално се сви на креслото, раменете му се прегърбиха, а главата клюмна върху плоските му съсухрени гърди.

— Откажете се. Нищо няма да изкопчите от мен.

— Не се и налага — отвърна спокойно Стубьо. — Знам къде е ходила Ева Карин на Бъдни вечер.

Ерик вдигна бавно глава. Бялото в очите му стана синкаво, а изплаканите сълзи сякаш бяха отмили синьото от ирисите му. Ингвар не бе виждал по-празен поглед. Не знаеше какво да каже.

— Лукас — овладяно промълви Ерик, — време е да си вървиш.

Време е да продължа напред, помисли си Мартине Бреке и драсна кибритената клечка.

Премести във всекидневната портрета на Ева Карин, който преди стоеше върху нощното й шкафче, далеч от хорските очи. Направи го по

предложение на полицаая. В края на разговора той я попита има ли снимка. Без да отрони дума, Мартине я донесе. Едрият мъж я подържа в ръка, а в очите му се появиха сълзи.

Тя доближи запалената клечка до фитила на голяма бяла свещ. Появи се съвсем блед, почти невидим пламък и тя отиде да изгаси осветлението. За миг се поколеба. После взе от масата малка червена коледна звезда и я постави до снимката на перваза. Блясъкът върху листата лъщеше на оскъдната светлина.

От снимката ѝ се усмихваше Ева Карин. Мартине придърпа един стол до прозореца и седна.

Сякаш смъкнаха тежък товар от плещите ѝ. След всичките тези години най-после изля душата си. Досега бе носила скръбта за Ева Карин съвсем сама. Когато Ерик дойде в деня след убийството, тя го пусна да влезе и веднага съжали за постъпката си. Ерик се отби, за да получи духовна подкрепа. Искаше да сподели мъката си с единствения човек, освен него, който познаваше истинската Ева Карин, но Мартине не смяташе, че имат нещо общо. Цял живот бяха делили Ева Карин, ала сега не ги свързваше нищо и Мартине го отпрати, без да пролее дори сълза.

Срещата с едрият полицай ѝ донесе облекчение.

Той се отнесе към нея уважително. Гледаше я с възхищение, докато обикаляше малката всекидневна и спираше пред предмети, приковали вниманието му. Двамата размениха полугласно няколко думи. Той искаше само да разбере дали Мартине е споделила с някого за връзката си с Ева Карин. Всъщност до това се свеждаше целта на посещението му.

Не беше казала никому, разбира се. В един слънчев майски ден през 1962-а обеща да пази връзката им в тайна. Тогава Ева Карин се закле да не я изостави никога при условие че любовта им си остане само между тях.

Мартине удържа на думата си.

Полицаят ѝ повярва.

Той ѝ съобщи, че погребението ще се състои в сряда. Мартине не желаше да присъства. Полицаят ѝ предложи да се отбие след края на траурната церемония, за да ѝ разкаже как е минала и да постои при нея.

Тя му благодари за великодушието, но отказа.

Мартине премести стола още по-близо до перваза. Погали с пръст устните на Ева Карин. Стъклото пред снимката беше студено. Ева Карин имаше много мека и нежна кожа, подканваща към допир.

Полицаят обеща да направят всичко по силите си, за да предотвратят разгласяването на историята в публичното пространство. Подробностите около личния живот на епископа няма да се споменават в официалните изявления на разследващите, увери я той, но нямало как да гарантира, че пресата не е надушила случая.

Сега, докато се взираше в града зад снимката на любовта на живота си, Мартине не се притесняваше от гласност. За Ерик и за Лукас вероятно имаше значение дали тайната ѝ ще бъде разкрита, но за самата нея — не. Изненадана от това прозрение, тя се поизправи и вдиша дълбоко.

Не изпитваше срам.

Бе обичала Ева Карин с чиста, неопетнена любов.

Нея и никой друг.

Стана бавно и духна свещта.

Взе снимката.

Мартина беше на шейсет и две години. Животът ѝ, какъвто бе допреди няколко седмици, приключи. И все пак имаше какво още да изживее като възрастна, помъдряла жена.

Усмихна се.

Стара, помъдряла и свободна.

Мартине най-сетне се освободи от оковите на тайната си. Върна снимката на нощното шкафче. Ингвар Стубьо ѝ сподели как е изгубил жена си и дъщеря си заради нелеп инцидент, за който се обвинява до ден-днешен. С разтреперан глас ѝ довери как след смъртта им животът му се е въртял в омагьосан кръг, от който няма измъкване.

Мартине затвори вратата на спалнята.

Време е да продължа напред. Тя се помоли за добрия полицай, който ѝ показа, че никога не е твърде късно да започнеш отначало.

Полицай Кнют Борк се ръкува с Ингер Юхане, а после подаде документа на Силе Сьоренсен.

— Заповядай. Нямах време да го прегледам подробно.

Главният инспектор отвори едно чекмедже и извади очила за четене.

— Според секретарката става дума за доста пари — продължи Кнют Борк. — Наследодателят обаче е починал отдавна, без Никлас Винтер да разбере каквото и да е от наследството, което му се полага по право.

— Може ли го погледна? — предпазливо попита Ингер Юхане.

— Трябва ни човек с юридическо образование — отбеляза Силе, без да вдига очи от документа. — Малко е да се каже, че всичко това ми звучи направо смайващо.

— Завършила съм право.

Кнют Борк и шефката му се обърнаха към Ингер Юхане.

— Следвах право — повтори тя. — Защитих докторска дисертация по криминология, но имам юридическо образование. Спомените ми за наследствено право са избледнели, но ако ми дадете гражданския кодекс, ще ви разясня законите в най-общ план.

— Непрекъснато ме изненадваш — усмихна се Силе Сьоренсен и ѝ подаде завещанието.

После отиде до рафтовете и извади дебела червена книга.

— Но ако си наясно кой е наследодателят, сигурно ще се съ согласиш с мен, че ще ни трябва цяла адвокатска колегия.

Ингер Юхане огледа набързо първата страница, прелисти документа и призна:

— Името му ми се струва познато, но не се сещам кой е. Впрочем валидността на това завещание изтича след... — тя вдигна очи — ... три месеца. А това означава, че след три месеца то няма да струва дори колкото хартията, на която е написано.

— По дяволите — Силе сложи ръце на кръста си. — Нищо не разбирам. Нищичко.

Ричард Форестър разбра, че явно приближава време за обяд. Събуди го ароматът на топла храна. Чудесно. Макар да се чувстваше още леко замаян от съня, бе огладнял. Стюардесата предвидливо бе оставила менюто на празната седалка до него, без да смущава дрямката му. Ястията му се сториха много примамливи. Огледа внимателно какво предлагат и се спря на патешки бутчета с

портокалов сос, пълнозърнест ориз и салата. За предястие поръча свежи аспержи. Светлокосата стюардеса се наведе да прибере менюто и понечи да му налее бяло вино. Той махна отбранително с ръка:

— Вода, моля.

Вдигна сенника. През прозореца нахлу ослепителна светлина. Часът беше дванайсет и половина норвежко време. Той се понадигна на седалката, за да разгледа Атлантическия океан, но гъста сиво-бяла облачна пелена закриваше гледката към земята. Само друг самолет, движещ се в обратна посока на юг, наруши еднообразието на белотата. Светлината му пречеше и той отново спусна сенника.

Усещаше блажено спокойствие.

Така се чувстваше след всяка изпълнена задача.

Мразеше тези перверзници от дън душа. Именно ненавистта го върна към живота, когато започна да се превръща в алкохолик. Докато служеше във флота, се натъкна на неколцина представители на тази сган — страхливи псета, които се опитваха да прикрият какво вършат един с друг. Заблуждаваха се, че са достойни да бранят родината си. Тогава — преди съдбоносната среща с Бог — Ричард само докладва за наблюденията си пред началството. Три от случаите изчезнаха във военната бюрократична машина, но това не го разтревожи особено. Остана доволен, задето им създаде неприятности. На четвъртия содомит обаче не му се размина. Изритаха го от армията и му лепнаха позорно клеймо главно защото се бе опитал да се домогне до млад редник, който заплаши да съди Американските военноморски сили. Появи се обаче и допълнително утежняващо обстоятелство: редникът бе рапортувал и за неуместни порнографски изпълнения на содомита.

Миризмата на храна се усещаше все по-силно.

Той извади Библията от ръчната си чанта.

Книгата изглеждаше овехтяла, с омекнали корици, а по празните полета на страниците ѝ имаше безброй бележки, написани на ръка. Някои пасажки бяха подчертани с жълт маркер. На места текстът не се четеше, но това нямаше значение за Ричард. Той познаваше своята Библия и знаеше наизуст най-важните изречения.

На дванайсет години един от онези се пробва и при него.

Затвори очи и отпусна ръка върху свещената книга.

Животът след откровението му го убеди, че Съюзът и Антъни са загинали в името на Божия промисъл. Господ ги е прибрал, за да

стигне до Ричард. С жена и дете той завинаги щеше да остане глух за Божия зов и затова е било нужно да се пречисти, преди да се превърне в достоен воин в борбата за правда.

Непознатият, който го изведе от онази забутана уличка в Далас, след няколко месеца го представи на Якоб. Това, разбира се, не беше истинското му име. Ричард никога не се бе срещал с други членове на „Група 25“. Не изключваше възможността на борда на този самолет да пътуват и други нейни последователи. Неволно погледна крадешком към жената от другата страна на пътеката.

Всъщност отне година, докато му разкрият името и мисията на организацията. Когато разбра, че си сътрудничат с мюсюлмани, Ричард побесня. Якоб се помъчи да го увери колко необходимо е да разчитат на друговеци. Имаха обща цел, а и опитът на мюсюлманите им беше от полза. Дълбоките му резерви срещу подобно сътрудничество не намаляха дори след уверенията, че получават сериозна финансова подкрепа от радикални мюсюлмански групировки. На тяхната организация не й липсваха собствени средства и Ричард Форестър недоумяваше защо се налага да приемат пари от терористи. Самият той още тогава бе убил двама души в името на Господ, но никога не би му хрумнало да отнеме живота на невинни хора. И той като повечето американци остана шокиран след атентатите на единайсети септември и към мюсюлманите изпитваше омраза, граничеща с омразата му към содомитите. Но една нощ го събуди осезаемото присъствие на Господ в стаята му. Чак след като чу Божията заповед, отстъпи.

След всяка изпълнена задача в легалната му банкова сметка постъпваше голяма сума. Внесените пари се водеха като разходи за командировки и бяха регистрирани в данъчната служба. В началото му стана неприятно.

Щедрите хонорари го караха да се чувства като наемен убиец.

Остави Библията настрана.

Стюардесата свали масичката пред него и му поднесе предястието.

Плащат ми, помисли си той, докато следеше умелите обиграни движения на жената. Но не това е причината да убивам.

Ричард Форестър убиваше по заповед на Всевишния. Парите представляваха само средство, за да изпълнява поръчките си. Сега

например нямаше как да приключи мисията си успешно, ако не можеше да си купи билет за първа класа.

Случваше се да се пита откъде идват всичките тези пари. Понякога мисълта за това не му даваше да заспи, но упованието му в Бог бе безгранично. Научи се бързо да игнорира лекото свиване в стомаха, когато видеше колко е набъбнала банковата му сметка.

— Благодаря — кимна той на стюардесата.

Тя му наля още вода. Започна да се храни, твърдо решен да мисли за нещо друго.

— Помислете добре, Ерик, това е от голямо значение за разплитането на случая.

Този път Ингвар седна в креслото на Ева Карин. Жълтеникавокафявата дамаска още пазеше нейната миризма: полуизличен спомен за старица, която вече не е между живите. Тънките тъмносиви косми, полепнали по облегалката, продължаваха да стоят там. За първи път Ингвар си позволи да говори на вдовеца на малко име, но с оглед на обстоятелствата му се струваше неуместно да използва по-официално обръщение. Така би поставил преграда помежду им. Ингвар се мъчеше да привлече вниманието на Ерик и да го накара да вдигне очи.

— Ева Карин вярваше, че има благословията на Исус — проплака вдовецът. — Цял живот не успях да се примиря с това, но...

— Чуйте ме — Ингвар се наведе напред. — Нямам нито желание, нито потребност, нито право да ви ставам съдник — нито на вас, нито на покойната ви съпруга. Не държа изобщо да ми разказвате подробности. Работата ми изисква единствено да открия кой е убил Ева Карин. Затова ви питам отново: кой друг, освен вас, Мартине и Ева Карин знае за тази... връзка?

Ерик стана рязко, хвана се за главата и се олюля. Ингвар се надигна да му подаде ръка, но красноречивият жест на вдовеца го накара пак да седне.

— Не ме докосвайте! Знаех си, че не е правилно! Ева Карин не искаше да ме чуе. Успях да ме убеди, беше толкова...

Ингвар Стубьо постъпи в Полицейската академия преди трийсет и две години. Тогава я наричаха Висше полицейско училище. Оттогава

през кариерата си на полицай бе видял какво ли не. Натъкна се на неща, с каквито никога не бе допускал, че ще се сблъска. Наложих му се да съобщава на родители за смъртта на децата им, на съпрузи — за убитите им съпруги, на близки — за техни роднини, прегазени по време на полицейска гонка. Личната му трагедия го срина, но му беше много по-трудно да се справя с чуждото нещастие, отколкото със своето.

Изправен пред скръбта на жертвите, Ингвар се чувстваше напълно безпомощен. С годините все пак си изгради стратегия за срещите с хорското отчаяние. Научи се да си върши работата, без да влага прекалено много емоции.

В моменти като сегашния обаче не можеше да остане безучастен.

Преди половин час съобщи на Ерик какво е научил за Ева Карин. Опита се да му обясни защо е дошъл. На няколко пъти пробва да прекъсне словесните излияния на вдовеца, който му разказваше как животът му се основавал върху тайна — толкова голяма, че не можеше да й намери място. Решението за тази тайна взела Ева Карин.

Застанал наред с нея, облечен в прекалено широки за изпостелялото му тяло дрехи, Ерик Люсгор започна да бълва ожесточените си обвинения срещу Бог, срещу Ева Карин, срещу Мартине. Но най-безмилостно проклинаше себе си.

— Как можах да повярвам — проплака той и едва си пое въздух. — Как можах да... Не исках да свърша като тях... като учител Берца... Разберете...

Млъкна. Направи две крачки към Ингвар. Прошарената му сплъстена коса стърчеше в различни посоки. Устните му бяха кървавочервени и влажни; очите — хлътнали в орбитите; брадичката му трепереше.

— Господин Берца се самоуби — прошепна дрезгаво той. — В началото на лятото през 1962-а. Тогава с Ева Карин бяхме втора година в гимназията. Не исках да свърша като него. Не можех да си позволя да живея като него!

От устата му се разлетяха тежки лепкави пръски слюнка. Тя се стичаше и по брадичката му, но той не я избърса.

— Виждах как го гледат. Чувах клеветите по негов адрес, удряха ме като... камшици!

От устата му излизаше пана. Ингвар притаи дъх. Ерик приличаше на джудже, слабичко и прегърбено. Старецът се задъхваше, докато говореше:

— Споразумяхме се да се оженим. Нито аз, нито тя можехме да живеем с нашия срам, да опозорим родителите си, да... Обичах Ева Карин. С времето тя се превърна в целия ми живот. В моя... сестра. И тя ме обичаше. Казваше ми го, но една вечер... Докато аз избрах да живея... сам завинаги, тя предпочете да задържи Мартине. Такава ни беше уговорката. Ева Карин и Мартине не прекратиха връзката си.

Той бавно се върна до креслото си. Седна. Поплака тихо, без да се прикрива с ръце.

— Трябваше да си получим наказанието. Рано или късно Бог щеше да ни накаже.

— С кого сте споделили за фиктивния си брак?

— Наказанието се стовари върху мен — прошепна Ерик. — Аз живея в постоянен ад. Всеки ден, всяка нощ, всяка секунда.

— Кажете ми кой друг знае за връзката на покойната ви съпруга с Мартине, Ерик.

— Вземете.

Ерик вдигна от масичката тетрадка с износена кожена подвързия, цялата на петна и без заглавие. Подаде я на Ингвар. Полицаят се подвоуми.

— Вземете я! — настоя Ерик. — Това е моят дневник. Прочетете последните двайсет страници и ще намерите отговор на въпроса си. Можете впрочем да го прочетете целия. Опитайте се да ме разберете.

— Не, не мога да...!

— Вървете си. Вземете дневника и си вървете.

Ингвар остана смаян. Държеше тетрадката, където Ерик Люсгор бе записвал всичките си мисли. Нямахше представа как да постъпи. В главата му още цареше пълен хаос и не смогваше да подреди впечатленията си от бурната реакция на вдовеца. Понечи да го попита дали би могъл да направи нещо за него, но се отказа: на света нямаше човек, способен да помогне на Ерик Люсгор.

С живота на вдовеца под мишница Ингвар излезе на пръсти от къщата на улица „Нюбебакен“ за последен път.

Ролф стъпваше на пръсти по коридора. Маркус може да е заспал отново, помисли си той. Не се чуваше нищо. Ролф дори се надяваше да е задрямал; събраха му се много безсънни нощи. Сложи ръка върху дръжката и внимателно я натисна. Не съобрази навреме, че пантите скърцат. Затова лицето му се сгърчи в притеснена физиономия, когато вратата се отвори.

Маркус не спеше. Седнал в леглото, той се взираше във въздуха, а върху завивката му беше натрупана купчина вестници. Не бе докоснал нито закуската, нито чашата с портокалов сок.

— Нали беше гладен? — слиса се Ролф.

— Не ми се яде. Трябва да поговорим.

— Какво има? — усмихна се Ролф и седна в края на леглото. — Нещо тревожи ли те, скъпи?

— Заведи малкия Маркус при майка ми или при някой негов съученик. Все едно при кого, само гледай да е на сигурно място. После се върни при мен да поговорим. Ела сам. Без други хора.

— Колко сериозно звучиш! — засмя се пресилено Ролф. — Да не си болен, Маркус?

— Моля те, направи каквото ти поръчах. Веднага. Умолявам те.

Гласът му звучеше различно. Не сурово, помисли си Ролф, но някак механично, сякаш говореше не Маркус, а робот.

— Моля те — повтори по-високо той. — Изведи сина ми от къщата и се върни.

Ролф стана. Колебаеше се. Канеше се да се възпротиви, но като видя отнесенения поглед в очите на Маркус, тръгна послушно към вратата.

— Ще го заведа при Матиас или при Юхан — престорено небрежно подхвърли той. — Те живеят по-близо от майка ти.

— Добре. Не се бави.

— Баща ми се познаваше с Георг Кол — каза Силе Съоренсен. — Покрай бизнеса. Виждала съм го само няколко пъти, като малка, но това ми стигна да разбере какъв боклук е. И родителите ми не го харесваха. Но знаете как е... в тези кръгове.

Погледна двамата си събеседници и виновно сви рамене.

Нито Ингер Юхане, нито Кнют Борк имаха представа какви са отношенията между богатшите. Двамата се спогледаха, после Ингер Юхане се зачете в документа, донесен от секретарката на адвоката.

— Доколкото виждам, завещанието е изготвено в предвидената от закона форма. Освен ако наследодателят не е написал ново с по-късна дата... — тя леко поклати глава и вдигна книжката, — ... трябва да се спази желанието, изразено в това завещание.

— Но Георг Кол почина отдавна — обърка се Силе. — И го наследиха децата му! Искам да кажа: децата от брака му. Нямах представа, че Георг има още един син. Наистина ли Никлас Винтер е посочен като единствен наследник?

Ингер Юхане кимна.

— „Синът ми Никлас Винтер“ — цитира тя.

— Едва ли някой е подозирал за съществуването му. Спомням си колко доволен остана татко, след като децата на Георг Кол, с които той отдавна бе изгубил контакт, след като напусна жена си, наследиха цялото му състояние. Този тип постъпи ужасно гадно със семейството си. Докато бившата му жена и децата живееха бедно в квартал Волеренга, Георг тънеше в разкош. Сега фирмата управлява Маркус Кол-младши, най-големият син на Георг. Доколкото си спомням, наследниците попромениха дейността, но...

Силе се обърна към компютъра.

— Ще пусна името на Георг Кол в Гугъл — промърмори тя и се вторачи напрегнато в екрана. — Бинго! Починал е на 18 август 1999.

— Точно четири месеца след като е съставил това завещание — изчисли Ингер Юхане. — Не ми се вярва да е написал друго. Според мен нашият приятел Никлас Винтер е бил ограбен!

— Но по закон Георг Кол не е имал право да лиши другите си деца от наследство! — възкликна възмутено Кнют Борк.

— Говорим все пак за голямо имущество, имало е и за тях.

Ингер Юхане започна да разлиства тежката червена книга.

— На всяко дете в семейството се полага задължително един милион крони — уточни тя, докато търсеше раздела с наследствено право. — Колко деца има Георг Кол, освен споменатия Маркус?

— Две — отговори Силе. — Маркус има брат и сестра, ако не ме лъже паметта.

— Според това завещание, всеки от тримата е трябвало да получи по един милион, а останалото се пада на Никлас.

Силе изсвири пронизително с уста.

— Значи говорим за големи суми. Но няма ли...

— Няма ли това завещание давност? — нетърпеливо попита Кнют Борк и дръпна книжата от ръцете на Ингер Юхане, сякаш на карта бе заложено неговото право на наследство. — Нима Никлас е можел да се появи след толкова години и да предяви претенции за...

Той млъкна и застина в позата на разпален лектор.

— По дяволите! Не биваше да пускам секретарката веднага! Спомена ми, че Никлас Винтер звънил на всички адвокати в града, докато попадне на нейния шеф. Непосредствено преди майка му да почине, му доверила, че в някоя от хилядите столични кантори се съхранява важен документ, който ще подсигури бъдещето му. Вероятно той не...

Спогледаха се. Ингер Юхане намери в кодекса каквото търсеше и притисна цялата си длан между страниците на дебелия том.

— Трябва да проверим доста неща — колебливо подхвана тя. — Но поне засега ми се струва, че Никлас не е знаел за това завещание.

— Защо майка му е чакала сетния си час, за да му каже какво богатство го очаква? Коя майка не би се погрижила...

— Може преди смъртта си да не е искала синът ѝ да знае кой е баща му — предположи Силе. — Не разполагаме с повече информация и е безсмислено да гадаем по какви причини е премълчала за завещанието.

— Всъщност знаем още нещо по въпроса — вметна Ингер Юхане. — В „Дагенс Нерингслив“ публикувах статия за Никлас Винтер след смъртта му. Цените на инсталациите му скочиха главоломно, и то по време, когато почти не се купува съвременно изкуство. Във вестника пишеше, че нямал наследници. Израснал без баща. Майка му била единствено дете, а баба му и дядо му починали.

— Значи стигаме до извода, че Никлас е нямал представа нито кой е баща му, нито че той е истинският му наследник — Кнют Борк седна на перваза и опря единия си крак о стола на Ингер Юхане.

— Така изглежда според информацията до момента — съгласи се тя. — В такъв случай давността на завещанието започна да тече чак... — тя отново започна шумно да разлиства кодекса. — Параграф 70 —

отнесено промърмори тя. — Остават шест месеца. Шест месеца от момента, в който е разбрал за завещанието. Напълно съм съгласна с теб, Кнют. Доколкото ми е известно, има краен срок за... Тоест...

Събеседниците ѝ не чуха следващите ѝ думи, защото ги смутолеви под носа си. Кнют люлееше нетърпеливо крака си. Надвеси се над кодекса.

— Параграф 75 — неочаквано обяви Ингер Юхане и проследи с пръст текста: — Наследственото право се погасява, ако наследникът не го упражни в рамките на десет години след смъртта на наследодателя. Точно така си и мислех.

— Значи правата на Никлас Винтер да предяви претенции към бащиното си наследство изтичат на петнайсети април тази година — пресметна Силе.

Скрийнсейвърът неочаквано избухна в безшумно пиротехническо шоу. Ингер Юхане се взираше като омагьосана в червения кръг около датата — седемнайсети януари, събота. Оказваше ѝ почти хипнотично въздействие. След два дни отново настъпваше датата деветнайсети. Кожата на ръцете ѝ настръхна. Кнют стана от перваза.

— Нима Никлас би си позволил да заграби всичко, което братята и сестра му са стопанисвали близо десет години? — избухна той. — Що за несправедливост!

Ингер Юхане онемя от изненада.

— Защо отношенията му с децата му са се влошили? — тихо промълви тя, загледана във въздуха.

— За Георг Кол ли говориш?

— Да.

— Както казах, беше пълен боклук. Освен това не му харесваше, че Маркус е хомосексуалист. Брат му и сестра му се застъпиха за него. Маркус Кол беше един от първите... не съм чувала друг мъж преди него да е обявил на всеослушание сексуалната си ориентация. Плъзна мълва. Из онези кръгове. Нали се сещате...

Кнют продължаваше да недоумява как живеят въпросните кръгове, а Ингер Юхане сякаш изобщо не бе чула думите на главния инспектор.

— И Никлас е бил гей — отрони вяло тя.

— Няма как Георг да го е знаел.

— В САЩ, където са регистрирани подобни случаи, свързани с „Група 25“, има връзка между... — изведнъж погледът ѝ се фокусира върху събеседниците ѝ. — Маркус Кол и Никлас Винтер са били братя — съвсем тихо каза тя; Кнют я чу с мъка. — Полубратя. В хода на разследването в САЩ се оказа, че между жертвите има специфична връзка. Дали е възможно... — тя местеше поглед от Силе към Кнют и обратно — ... дали е възможно следващата жертва да е Маркус Кол? — Очите ѝ се спряха на календара. — Деветнайсети се пада вдругиден. Ами ако...

— Ти въобще вярваш ли в теорията си? — прекъсна я раздразнено Кнют. — Или вече се отметна от нея? Ако наистина зад убийствата стои „Група 25“, значи отдавна са изтеглили хората си от страната! „Ве Ге“ изнесе в публичното пространство цялата информация, с която разполагаме, и извършителите трябва да са идиоти, ако не... Мамка му, та нали през последното денонощие КРИПОС непрекъснато поддържаха връзка с ФБР! Макар американците да ни се кланят от благодарност, задето не пестим ресурси в разследването, и да ни обещават скорошно подкрепление, не крият, че според тях членовете на „Група 25“ са отпътували за САЩ!

Ингер Юхане затвори кодекса.

— Ако пък наистина са решили да продължават да убиват — заядливо продължи Кнют, — трябва да се отзовем на апела във вестника — и размаха броя на „Ве Ге“. — Тоест да предупредим всички гейове и лесбийки да се пазят от убийци следващия понеделник! И на дваисети и четвърти. И на дваисет и седми. Ще стане ужасна...

— Едва ли ще навреди, ако изпратим наш екип да патрулира из града — вразуми го Силе. — Без отличителни знаци за полицейски автомобил. Полицаяте няма да са униформени. Ще обикалят без много шум. Редно е да съобщим на Маркус Кол...

— Не бива да му обясняваме в подробности какво се случва — прекъсна я Ингер Юхане. — Нито да споменаваме завещанието. Струва ми се неуместно двама цивилни полицаи да му съобщят подобна новина. Със съдържанието на завещанието ще го запознаят други хора, при други обстоятелства. Не сме наясно дали изобщо подозира за съществуването на втория си брат.

— Така или иначе ще изпратим патрулиращ екип — отсече решително Силе. — Няма да споменават нищо за завещанието. Ще го запазим в тайна. Полицаяте само ще... споменат най-общо, че хомосексуалисти, известни в обществото, трябва да бъдат предпазливи предвид извършени убийства. Случаят вече не е тайна за никого. Това ще бъде достатъчно добро предупреждение.

Силе се усмихна и стана: знак, че срещата е приключила.

Ингер Юхане не мръдна от мястото си. Потънала в мислите си, тя не забеляза как Кнют излезе, а Силе застана до вратата с ръка върху ключа за осветлението.

— Тук ли възнамеряваш да останеш? — попита главният инспектор. — Ще ти стане самотно.

Маркус Кол-младши остана съвсем сам в голямата къща в квартал Холменколен. Кучетата спяха в кошница до камината. Той си взе душ и си облече чисти дрехи. Не можеше да предвиди колко ще се забави Ролф, затова използва електрическата машинка, вместо да се избърсне с пяна и бръснарско ножче. Отби се за малко в домашния си кабинет, а после се настани в едно от меките кресла пред панорамните прозорци с изглед към града и фиорда.

И зачака.

Чувстваше се спокоен. От плещите му падна огромен товар. В тялото си усещаше лек гъдел, все едно е влюбен, а всъщност изпитваше тъга. Пое си дълбоко въздух през носа.

Някога къщата го спечели именно с тази гледка.

Наклонената градина се спускаше стръмно към два високи смърча до долната ограда на парцела. Дърветата покрай нея предпазваха дома му от любопитни съседи, но не пречеха на великолепия изглед. Къщата се намиреше на високо и създаваше у него усещането, че живее далеч от града. Необичайно сполучливото съчетание от отдалеченост и откриваща се панорама го подтикна да я купи.

— Защо стоиш на тъмно? — чу се глас зад гърба му.

Ролф запали лампата.

— Маркус?

Приближи се и застана пред него с объркан вид.

— Нима вече си се приготвил? Само два и половина е и...

— Седни, ако обичаш.

— Не те разбирам, Маркус. Дано разговорът да не отнеме много време, защото ни чака доста работа. Малкият Маркус реши да пренощува в дома на Юхан и...

— Добре. Седни, ако обичаш.

Ролф се настани в другото кресло на метър от Маркус. Двамата седяха, полуобърнати един към друг, и се любуваха на гледката.

— Какво има?

— Спомняш ли си онзи харддиск? — попита Маркус и се изкашля.

— Какво?

— Помниш ли, че намери един харддиск в мазератито?

— Да. Ти каза, че... Не се сещам какво точно каза, но...

— Не беше счупен. Излъгах те. Махнах го от компютъра ми, за да не може никой да проследи в какви сайтове съм сърфирал. Ако някой успее да се докопа до него, имам предвид.

Ролф, седнал на ръба на креслото, отвори леко уста. Маркус се облегна, качи крака върху ниска табуретка и опря лакти върху меките ръкохватки.

— Порно — предположи усмихнато Ролф. — Да не си... свалил някой незаконен...

— Не. Прочетох една статия в „Дагбладе“. Съвсем невинна постъпка, разбира се, но не исках да рискувам. Реших да играя на сигурно.

Маркус подсмръкна — дали от смях, или от плач — погледна Ролф и го помоли:

— Настани се по-удобно.

— Така ми е добре! Какво ти става, Маркус? Говориш ми с променен глас, държиш се толкова... странно! Виж се само. Седнал си, облечен в сако, с вратовръзка събота следобед, и ми говориш колко нередно е да сърфираш в... „Дагбладе“! Какво противозаконно има...

Маркус стана рязко. Ролф млъкна. Чу се как челюстите му се удариха една в друга.

— Моля те — Маркус разтърка лицето си в жест на пълно безсилие, — умолявам те да ме изслушаш, без да ме прекъсваш. И без

това ми е ужасно трудно. Но поне успях да започна. Остави ме да довърша, става ли?

— Разбира се. Ами... да, разбира се. Говори. Слушам те.

Маркус остана вторачен в креслото за няколко секунди. После пак седна.

— Попаднах на статия за скулптор на име Никлас Винтер. Починал от свръхдоза, наемкаше авторът на материала.

— Никлас Винтер — повтори озадачен Ролф. — Той не беше ли една от жертвите на...

— Да. Бил е убит от американската групировка, която избива хомосексуалисти. Писаха за нея във „Ве Ге“. Освен това Никлас е мой брат. Полубрат. Син на баща ми от друга жена.

Ролф се изправи бавно от креслото.

— Седни — настоя за пореден път Маркус. — Седни, за бога!

Ролф се подчини, но пак подпря едната си ръка на облегалката, готов всеки миг да скочи на крака.

— Научих за съществуването му чак през октомври миналата година. Дотогава изобщо не знаех. Той ме посети. Останах шокиран, но се и зарадвах. Мой брат, появил се от нищото.

Навън небето потъмня. На запад слънцето бе оставило тясна оранжева ивица след себе си. След половин час и тя щеше да изчезне.

— Радостта ми от появата му не продължи дълго. Съобщи ми, че баща ми му е приписал всичко. По закон трябвало да бъде единствен наследник.

Маркус си пое рязко дъх. Настъпи мълчание.

— В какъв смисъл всичко? — осмели се да прошепне Ролф.

— По закон му се полага всичко това — ръката на Маркус направи кръгово движение из стаята. — Всичко мое. Всичко наше. Цялото състояние на общия ни баща.

Ролф се разсмя сухо, неадекватно.

— Не може просто да се появи от нищото и да се представи като блудния син, който...

— Имал завещание — прекъсна го Маркус. — Още не бе успял да се сдобие със самия документ, но на смъртния си одър неговата майка му разкрила, че съществува завещание в негова полза. Оставаше само да го намери. Беше ми ужасно антипатичен и в началото се усъмних в думите му. Подканих го да напусне кабинета ми. Той

побесня и се закали да ми отмъсти жестоко, след като се добере до завещанието. Държа се като... — Маркус закри с ръка очите си — ... побъркан — прошепна той. — Като напълно луд. Реших да забравя за неприятната случка, но ме обзе безпокойство.

Откри лицето си и погледна Ролф.

— Никлас Винтер приличаше на татко — дрезгаво каза той. — Нещо в историята му ме подтикна да я проверя за всеки случай.

— И как я провери?

Ролф продължаваше да седи в необичайната си поза.

— Питам майка.

— Елса? Тя пък откъде ще знае...

Маркус вдигна длан и поклати глава.

— Щом ѝ разказах, че ме е посетил някакъв тип и се представя за мой брат и за единствен наследник на Георг, майка избухна в сълзи. Почаках да се поуспокои. Срећнала се с баща ми непосредствено преди смъртта му. Посетила го, за да го моли за... за да му поиска пари от името на Анине. Тогава сестра ми се беше разделила с приятеля си, а никак не ѝ се искаше да напусне малкия апартамент в квартал Грюнерлъока. Работеше обаче като продавачка в книжарница и нямаше възможност да плаща наема сама.

— Спри дотук — Ролф преглътна шумно. — Пребледнял си като мъртвец, Маркус. Легни си и...

— Остави ме да довърша!

Маркус заби юмрук в ръкохватката. Глухият удар накара Ролф да се отпусне пак в креслото.

— Не ме прекъсвай повече — просъска Маркус.

Ролф кимна.

— Баща ми отпратил майка — Маркус си пое дъх.

Запази спокойствие, каза си той наум, разкажи му всичко, както е редно.

— Обаче не ѝ спестил, че е съставил завещание в полза на... копелето, както го наричаше майка. Тя е знаела през цялото това време. Баща ми, разбира се, изобщо не е контактувал с Никлас. Постъпката му е продиктувана от желанието за мъст. Искал е да накаже майка, предполагам.

Единият сетер се надигна от кошницата. Чу се леко прашене. Кучето се прозина, присламчи се към Маркус и отпусна глава на

коляното му.

— Когато се уверих, че Никлас не ме е излъгал, не знаех какво да правя.

Той погали меката глава на сетера.

Ролф дишаше с отворена уста. От гърлото му се чуваха хрипове като на астматик.

— Няма да те отегчавам с повече подробности — Маркус избута кучето настрани.

Стана от креслото бавно като старец. Направи крачка напред, а кучето седна до него. Двамата гледаха в една и съща посока в тъмното.

— Три дни по-късно бяха в САЩ — в гласа на Маркус се прокрадна металическа нотка. — По работа, както обикновено. Не се чувствах добре. Още първата вечер се напих заедно с един от директорите на „Лемън Брадърс“. Току-що го бяха изгнали от работа. Исках...

Помълча няколко минути.

— Забрави. Въпросът е там, че му разказах какво ме притеснява. И той ми предложи решение на проблема ми.

Последва още по-дълга пауза.

Кучето скимтеше и размахваше опашка.

На юг се виждаше мигаща светлинка от самолет.

— Какво... — Ролф си прочисти гърлото. — Какво решение ти предложи?

— Да наема убиец.

— Да наемеш убиец?

— Точно така. Нали ти казах, бяхме пияни.

— И на следващия ден осъзна каква безумна идея е това, нали?

Кучето погледна стопанина си. Изскимтя отново, стана и се върна в кошницата.

— Маркус, отговори ми. На следващия ден сте се събудили с махмурлук и сте осъзнали колко безумна идея ви е хрумнала. Нали? Нали, Маркус?

Маркус мълчеше. Отпуснал ръце, прегърбил рамене, той бе изпаднал в пълна апатия.

— Пуснах на свобода истинско чудовище — отрони беззвучно той. — Изобщо не се замислих какви последствия ще има.

Ролф скочи от креслото и го сграбчи за ръката.

— Какви ги говориш? — изрева той и го стисна.

Маркус не обърна никакво внимание нито на болката в ръката, нито на бурната реакция на Ролф.

— Само не ми казвай, че си поръчал убийство, Маркус!

— Той щеше да ми отнеме всичко. Никлас Винтер се заклани да ми открадне онова, което съм заслужил с пот на чело. Всичко. Щеше да ограби Аinine и Матиас. И малкия Маркус.

Гласът му звучеше монотонно, сякаш думите му бяха записани предварително отделно на лента, а после изрязани и парченцата сглобени в изречения. Ролф вдигна свитата си в юмрук ръка. Кокалчетата му побеляха. Ролф беше по-висок и по-силен от Маркус. По-атлетичен.

— Ако си наел убиец, ще те удуша! Ще те удуша със собствените си ръце, кълна се, Маркус! Кажи ми, че това не е истина!

— Струваше ми два милиона долара. Това беше цената, за да се решат всичките ми проблеми. Съгласих се да дам парите. Мъжът от „Лемън Брадърс“ уреди останалото. Всичко стана сякаш без... мое участие. Преведох пари по сметка на Каймановите острови и след това нито платената сума, нито... поръчката можеха да бъдат свързани с името ми.

Ролф отпусна захвата около ръката му.

— Тази вечер — продължи Маркус, без да обръща внимание на кучетата, които обикаляха стопаните с жално скимтене — получих нужното потвърждение. В момента по вестниците пишат какви ли не дивотии за „Група 25“. Голяма част от информацията не е достоверна. Но проверих какво публикуват сериозните електронни издания и се сдобих с потвърждение.

— Какво потвърждение? — изхлипа Ролф.

Той отстъпи бавно назад, като че ли не искаше или не смееше да стои до Маркус.

— Какво потвърждение?

— „Група 25“ убива срещу заплащане. Като „Ку Клукс Клан“, като „Ордена“...

Въздухът не му стигаше.

— Печелят от убийствата на хора, които така или иначе са решили да очистят — прошепна той. — Аз ги доведох в Норвегия. Човекът, който е получил поръчката ми, е разбрал, че мишената е

хомосексуалист, и е възложил убийството на „Група 25“. Колко близо до ума! Като взето от клинична картина. Без да подозирам, финансирах убийството на шестима норвежци. Дори не знаех, че Никлас Винтер... че брат ми... също е гей. Пуснах на свобода чудовище. Аз...

Маркус отскочи назад. Големият панорамен прозорец се пръсна. В стаята нахлу леденостуден вятър. По пода се посипаха парчета стъкло, подобни на ледени късове. Кучетата започнаха да вият изплашено. Ролф се готвеше за нов удар с тежката лампа.

— За това тук ли поръча убийство? — изкрещя той. — Нима реши да наемеш убиец, за да не изгубиш парите си и къщата в някогашното нацистко свърталище Холменколен? Толкова ли са ти непрежалими скъпите ти коли и тузарската ти механа? Превърнал си се в пълен материалист, Маркус! Ето такъв си станал!

Ролф се засили, изрева, вдигна двуметровата лампа с шесткилограмова стойка и с всичка сила я заби в прозореца.

— Можехме да се справим и без да го правиш! За бога, нали съм ветеринарен лекар! Ти имаш образование! Щяхме да живеем добре и без...

Ролф се канеше да строши следващия прозорец, но някой позвъни на вратата.

Замръзна на място.

Звънецът отново се обади.

Маркус не чу нищо. Безсилно се отпусна в креслото, обграден от парчета стъкло и части от счупения абажур на лампата. Кучетата бягаха около него с лай. Едното си бе порязало лапата. То тръгна към вратата, оставяйки кървава диря след себе си.

— Пуснах на свобода истинско чудовище — прошепна Маркус и затвори очи.

От коридора се чуха приглушени гласове.

— Чудовище — промълви отново той и стана.

— Полиция! — проплака Ролф от вратата. — Маркус! Дойдоха от полицията!

Ала Маркус вече бе излязъл от стаята. Отиде в кабинета си. Затвори вратата, без да я заключва, и седна на стола, тапициран с телешка кожа, зад писалището от лакирана бреза. Когато за втори път чу гласа на Ролф от коридора, дръпна горното чекмедже, където през нощта остави зареден пистолет.

Освободи предпазителя и опря дулото о слепоочието си.

— Разкажи им всичко — отрони той, въпреки че нямаше кой да го чуе. — И се грижи за сина ни.

Последното, което Маркус Кол-младши чу през живота си, беше писъкът на Ролф и изстрелващият се от оръжието куршум.

Ричард Форестър чакаше пред гишетата за летищен контрол на международно летище „Джон Ф. Кенеди“. Към него се приближиха двама мъже: единият — дребен, другият — едър афроамериканец. Понеже пред гишето се извиваше огромна опашка, Ричард се надяваше двамата мъже да му предложат да се възползва от допълнителни привилегии като пасажер в първа класа. Сигурно ще му спестят чакането. Ричард се усмихна ведро, а дребният непознат го попита:

— Вие ли сте Ричард Форестър?

— Да?

Мъжът извади служебна карта. Ричард веднага разбра къде работи. Мъжът започна да говори. Ричард не чуваше гласа му. Ушите му бучаха и му стана горещо. Непоносимо горещо. Разхлаби вратовръзката си, за да може да диша.

— ... the right to remain silent. Anything you say can and will be used against you in...^[1]

Ричард Форестър затвори очи. Предупреждението към арестувания, известно в англезичните среди като Miranda warning, долетя до него сякаш от много далеч. Нещо се е объркало, съобрази той, но не можеше да разбере какво. Никъде не бе оставил следи. Никакви отпечатьци. Никакви снимки. Все едно през това време наистина се бе намирал в Англия, на екскурзия от името на малкото си туристическо бюро.

— Do you understand?^[2]

Ричард отвори очи. Въпроса бе задал едрият мъж. Гласът му беше груб и плътен, а очите гледаха подозрително арестувания. Повтори:

— Do you understand?

— Не — отвърна Ричард Форестър и подаде ръцете си, както го помоли дребният. — Нищо не разбирам.

— Ингвар — прошепна Ингер Юхане и се сгуши до заспалия си съпруг. — Нямах ли начин някак да предотвратим това самоубийство?

— Не — промърмори той в просъница и се обърна на другата страна. — Какво според теб трябваше да направим?

— Не знам.

Часовникът показваше 02:35 през нощта срещу неделя, 18 януари. Ингвар премлясна и се надигна, за да пийне малко вода.

— Не мога да заспя — призна Ингер Юхане.

— Забелязвам — усмихна се той. — Много неща се случиха, нормално е.

— Толкова се радвам, че успя да се прибереш с последния полет за деня.

— И аз се радвам.

Тя го целуна по бузата и се сви в прегръдката му. Дневникът на Ерик Люсгор с протрита кожена подвързия стоеше върху нощното шкафче на Ингвар. Той показва на съпругата си тетрадката, но с уговорката да не чете написаното. Само двамата знаеха за съществуването на писмените откровения на Ерик. Ингвар остана дълбоко разтърсен от съдържанието на дневника: религиозни размисли; философски наблюдения; ежедневни истории; разказ за това, как гей и лесбийка създават дете, с какво щастие го очакват, каква болка и какъв срам изпитват. Всичко беше написано с грижлив ситен почерк, почти женски. Още щом кацна на „Гардермуен“, Ингвар реши да състави доклад за основните факти, свързани с убийството на Ева Карин, и без да споменава за дневника, да напише, че Ерик Люсгор лично му е предоставил тези сведения. Ингвар не искаше тетрадката да попаде в чужди ръце.

— Едва ли ще приеме католицизма след всичко случило се — прошепна Ингвар.

Още по време на втората им среща Лукас му разказа какво преклонение изпитва баща му пред католицизма. С лека, макар и тъжна, усмивка младият мъж спомена, че миналата есен родителите му посетили Бостън. Докато Ева Карин участвала като делегат във Вселенски събор, Ерик обиколил всички католически църкви в града. И за Ева Карин, и за Лукас обаче беше останало в тайна, че Ерик е

отишъл да се изповяда в католически храм. Понеже притежаваше необходимата школовка, съпругът на епископ Люсгор е познавал особеностите на католическата изповед. Разговорът му със свещеника беше подробно описан в тетрадката с кафява кожена подвързия. За първи път в живота си Ерик си бе позволил да сподели с някого в каква непоносима лъжа живее.

— Според теб изповедникът на Ерик е бил свързан с „Група 25“?

Ингер Юхане шепнеше, макар да бе оставила децата при родителите си. Те се съгласиха на драго сърце да гледат внучките си, докато майка им разговаря със Силе Сьоренсен, а после, когато Ингер Юхане се върна да ги вземе, децата пожелаха да спят при баба си и дядо си.

— Сигурно или изповедникът, или някой негов близък са издали тайната. Католиците притежават... исторически обусловена склонност към незаконни деяния, така да се каже. Във всеки случай Ерик не е споделял подробности за брака си с никой друг. Единственият душеприказчик на Ева Карин е била Мартине. Срецнах се с нея. Не можеш да си представиш колко прекрасна жена е... Умна, внимателна.

Ингвар се усмихна в тъмното.

— Американците ще разплетат случая. Оказа се, че ФБР разполага с информация. Имали са нужда само от... малко помощ, а ние им предоставихме нужните данни, за да разбият цялата престъпна организация. В Норвегия разследването продължава с пълна сила. Ще изготвим списък с имената на всички американски граждани, влезли или излезли от страната през последните месеци. След като се уверихме, че убийствата на шестимата хомосексуалисти са извършени от една и съща групировка, можем спокойно да разглеждаме информацията от находките на всяко отделно местопрестъпление като общовалидна за шестте. После ще...

— Рисунката — прекъсна го Ингер Юхане. — Тя се оказа ключът към разплитането на случая. И за нас, и за американците. Силе ме осведоми, че само за девет часа хора от ФБР успели да разкрият самоличността на въпросния извършител. Регистърът на притежателите на шофьорски книжки и базата данни за лицата, пътували между САЩ и Европа, помогнали на федералните да стигнат до мъжа от фоторобота. Скицата се оказа разковничето към успеха на разследването.

— Да. Видеонаблюдението и данните, които се съхраняват за всеки от нас, са добили плашещи размери. За хората с желание да се сдобият с конфиденциална информация, за да напакостят на някого, тенденцията за откровено следене е повече от добре дошла.

Ингвар я целуна по косата.

— Права си: скицата се оказа решаваща. Но всъщност именно ти разпозна мъжа от фоторобота. Заслугата да го пипнат е изцяло твоя.

Помълчаха.

— Ингвар...

— Да?

— Ако разбият „Група 25“, рано или късно ще се появи нова организация със същите цели, същите възгледи, същите начини на действие.

— Да. Сигурно.

— Дали и в Норвегия ще се създадат такива групировки?

— В известна степен зависи от всички нас.

Тишината продължи дълго. Ингвар задиша по-дълбоко и по-бавно.

— Ингвар...

— Хайде да спим, скъпа.

— Никога ли не си вярвал в Бог?

Тя чу как устните му се разтеглиха в усмивка.

— Не.

— Никога? Дори когато Елисабет и Трине починаха и...

Той внимателно издърпа ръката си и лекичко избута Ингер Юхане.

— Уморен съм. Опитай и ти да поспиш.

Обърна ѝ гръб, а леглото се разлюля. Ингер Юхане се сгуши до него. Едрото му топло тяло приличаше на стена, до която е долепила голата си кожа. За по-малко от минута Ингвар заспа.

— Знаеш ли — прошепна съвсем тихо тя. — Понякога вярвам в Бог. Ако не изцяло, то поне мъничко.

Той се засмя на сън.

---

[1] the right to remain silent. Anything you say can and will be used against you in (англ.) — ... (имате) право да мълчите. Всичко, което кажете, може и ще бъде използвано срещу вас в... — Б.пр. ↑

[2] Do you understand? (англ.) — Разбирате ли? — Б.пр. [↑](#)

ЕПИЛОГ/ПРОЛОГ
МАЙ 1962

СРЕЩАТА

Ева Карин току-що навърши шестнайсет години. Мама ѝ уши светлосиня рокля. Всъщност майка ѝ бе ушила всичките ѝ рокли. Новата обаче бе най-хубавата, с кройка като за зряла жена, като на Джаки Кенеди. Ева Карин дори не си бе мечтала за такава рокля. Не искаше нищо за рождения си ден. Съвсем го бе забравила.

Пожела си единствено тази ужасна страст в нея да изчезне.

Когато разопакова подаръка, се престори на доволна. Вече отдавна бе изгубила способността да се радва. Майка ѝ беше толкова щастлива заради хубавия плат и сполучливия модел, че изобщо не забеляза колко е потисната дъщеря ѝ.

Никой не вижда отчаянието на Ева Карин. Само Бог, ако Го има.

Вчера сутринта Ева Карин облече новата си рокля. Майка ѝ се ядоса; нали уж щяха да я пазят за Седемнайсети май, националния празник. Ева Карин се оправда, че няма време да се преоблича, защото ще закъснее за училище, и майка ѝ се примири. Почувства се и горда, задето дъщеря ѝ няма търпение да се покаже с новия си тоалет. Тъмнооката чернокоса Ева Карин приличаше на американка в синята си дреха.

Тайно пъкна балетните си пантофки в чантата. Реши да ги обуе веднага щом изчезне от полезрението на майка си.

Ева Карин се натъкми, за да умре.

Не искаше никой да намери останките ѝ. Тръгна към планината Льовстакен, където по-малките деца в семейството не можеха да се катерят, а родителите ѝ никога не бяха стъпвали.

Ясният студен въздух щипеше лицето ѝ. Загърна се с жилетката си. Внимаваше къде стъпва, защото по пътеката имаше много камъни и коренища. Не биваше да окаля пантофките си.

Баща ѝ не вярваше в Господ.

Ева Карин искаше да вярва в Него.

Бе отправила безброй горещи молитви.

Всяка вечер четеше Неговата книга, а после я скриваше в чекмеджето с бельото, за да не я намери баща ѝ. Религията е опиум за

народа, повтаряше непрекъснато той. Ева Карин не познаваше друго семейство, където децата да не са кръстени и да не са приели конфирмация.

Прекара дълго време да търси какво казва забранената Библия за такива като нея. Намери единствено заклеяващи слова.

Господ и баща ѝ бяха единомисленици по този въпрос: такива като нея нямат право да живеят.

За такива като нея се говори на друг език. Хората започват да се споглеждат с особени погледи, да използват факти и думи, чието значение се променя, когато се отнасят за хора като нея. Изразите добиват презрителен оттенък. Ева Карин не можеше да го понесе.

Преди си мислеше, че това се случва само на мъжете.

Има такива мъже, знаеше го. Нали точно те ставаха обект на многозначителни изказвания и погледи, на неприлични жестове, каквито момчетата в училище правеха зад гърба на господин Берца, а момичетата се кискаха в шепи. Всички, с изключение на Ева Карин. Нейното лице се обливаше в гъста червенина.

Спря на пътеката. Слънцето грееше през оскъдните листа на дърветата. Земята сякаш бе полята с разтопено злато. Гъста бяла съсънка растеше около дърветата и покриваше грижливо корените им като килим. Пееха птици. Високо над върховете на дърветата се носеха снежнобели облаци.

С Ерик дружат от половин година.

Ерик се държи възпитано. Никога не я докосва. Не се опитва да я целуне, нито да я опипва, както се оплакват приятелките ѝ от гаджетата си. Ерик чете книги и е много ученолюбив. Заедно пият чай, а той ѝ показва стихотворенията си. Не са особено впечатляващи. Но Ева Карин се чувства добре в компанията на Ерик. Чувства се спокойна. Не така обаче се чувства близо до Мартине.

Продължи да върви.

Не биваше да мисли за Мартине, нито да мечтае за нея, когато приятелката ѝ идва да спи в дома ѝ и майката на Ева Карин дори не чука на вратата, преди да влезе да им пожелае „лека нощ“.

Ева Карин се молеше неуморно на Бог да спре да изпитва страст към Мартине, да охладнее към нея. По цели нощи седеше, коленичила пред леглото си, с молитвено сплетени ръце и затворени очи. Никой не отговори на молитвите ѝ, макар че няколко пъти подложи парчета

стъкло под коленете си. Мартине си оставаше в сърцето ѝ независимо дали се намираше при нея, или бе някъде далеч. Ева Карин се молеше до припадък, но Бог не чуваше молбите ѝ. Вероятно баща ѝ наистина има право: религията е опиум за народа, а такива като нея са противни.

Двамата с майка никога не бива да узнават, помисли си тя и се запрепъва, докато крачеше трескаво по пътеката. Баща ѝ някога бе пял на малката си дъщеря, бе играл с нея, бе ѝ правил колички за кукли в работилницата си; на Първи май я качваше с весели възгласи на раменете си и маршируваше с нея. Така прекарваха празника, докато тя стана прекалено тежка и ѝ повериха да носи левия пискюл на знамето на профсъюза. Ева Карин не би допуснала баща ѝ да разбере в какво се е превърнало малкото му момиченце.

В една от онези.

Ева Карин е една от онези.

Искаше да умре. Взе едно от бръснарските ножчета на баща си.

Между дърветата се зададе момче. Не вървеше по пътеката като нея. Появи се отстрани. Ева Карин извърна лице — не искаше момчето да види сълзите ѝ. Никой не биваше да разбира, че е тръгнала към смъртта си. Ускори крачка.

Изведнъж момчето ѝ препречи пътя.

Усмихна се.

Не беше момче, а по-скоро мъж. С неподдържана коса. Не се беше подстригвал от цяла вечност. Ева Карин отстъпи крачка назад.

— Не се страхувай — успокой я той и вдигна към нея длани. — Искам само да си поговорим.

Протегна ѝ ръка. Тя я хвана.

Без да си дава сметка защо, Ева Карин тръгна с него из гората. Вървяха между дърветата, газеха в златото и в съсънката. Стигнаха до малка поляна, огряна от слънцето. Непознатият седна и се облегна на едно стъбло. Потупа леко земята, за да ѝ даде знак да седне и тя.

Мъжът беше облечен в сини американски дънки и бяла риза без яка. На бос крак бе обул чифт сандали с цяла подметка, каквито имаше и бащата на Ева Карин: изваждаше ги от килера чак през лятната ваканция. Непознатият говореше на бергенски диалект, но не приличаше на никой от познатите ѝ.

Ева Карин седна. Слънцето я милваше с щедрите си лъчи. Тя присви очи срещу ярката светлина.

— Не го прави — каза мъжът със сините очи.

— Трябва — възрази Ева Карин.

— Не бива да го правиш — настоя той.

Ева Карин не се възпротиви, когато непознатият мъж отвори чантата ѝ, извади бръснарското ножче, което бе скрила в една гънка на подплатата, сложи го в шепата си, прорязана от белег, и я затвори.

— Я виж — усмихна се той и бавно разтвори юмрука си.

Ножчето беше изчезнало.

Смехът му отекваше из цялата гора. Чуваше се в шумоленето на вятъра, в листата на дърветата, в песента на птиците. Смехът му ѝ действа заразително. Тя се усмихна. Когато видя, че я развесели, той плесна леко с ръце.

— Обожавам да правя такива фокуси — призна той.

Ева Карин се отпусна. Доспа ѝ се.

— Животът е неприкосновен — продължи той. — Никога не го забравяй.

— Не и моят живот — сведе очи тя. — Аз съм... грешница.

Поколеба се дали е редно да използва точно тази дума. В устата на шестнайсетгодишно девойче ѝ звучеше нелепо.

— Всички сме грешни. Но това не е основателна причина всички жители на този град да се втурнат към седемте му планини, за да се самоубият.

— Аз... обичам друго момиче.

Още една твърде претенциозна дума за годините ѝ. Освен това думата „обичам“ се казваше на тъмно, прошепваше се тихо, едва доловимо.

— Най-велика от всичко е любовта — усмихна се той, а гората наоколо пак започна да се смее. — Като се замисля, май това е най-вярното нещо, което съм казвал.

Леко погали бузата ѝ. Ръката му беше едновременно тежка и лека. Топла и студена. Не можеше да я опише.

— Слушай мен, а не всички онези, които си мислят, че ме познават — сериозно рече той.

— Четох толкова много — прошепна Ева Карин. — Но не намерих утеха.

— Тогава чуй какво ще ти кажа. Не обръщай внимание на думите, които ми приписват.

Той коленичи и се обърна към нея. Главата му закри слънцето и се превърна в черен силует, обграден от ослепителна светлина. Ева Карин затвори очи. Усети отново тежката лекота на ръцете му в своите.

— Аз не съм строг, Ева Карин. Баща ми понякога става малко сърдит и гневлив, но самият аз преживях толкова много, че не бих се осмелил да осъждам любовта.

Тя не го виждаше, но сякаш чуваше усмивката му.

— Заклеймявам злобата. Мрака. Но не и светлината и любовта.

— Но аз...

— Бъди вярна на себе си и на мен.

— Как да...

— Не мога да ти дам рецепта как да живееш, Ева Карин. Сама ще намериш решение. Ако се спънеш и паднеш, ако изпаднеш в униние и те обземе страх, не се колебай да ме повикаш. Известно време слушах мълчаливо молбите ти. Искях да изчакам точния момент.

Той се изправи и отстъпи крачка встрани. Слънцето обля Ева Карин с топлите си лъчи. Тя заслони очите си с длан и погледна нагоре.

— Не изневерявай на способността си да обичаш — заръча ѝ той на тръгване. — И никога не оценявай живота си според чужди шаблони.

Той пресече половината поляна и пак се обърна към нея.

— Знай, че само едно нещо на този свят е свещено и неприкосновено: животът.

— Животът — прошепна тя.

Той се изгуби от очите ѝ, но не и от сърцето ѝ.

ПОСЛЕСЛОВ НА ПИСАТЕЛКАТА

Тази книга е литературно произведение и следователно плод на художествена измислица. Да бъдеш писател означава да лъжеш, да си измисляш, да съчиняваш, да си изградиш собствена вселена. Затова си позволяваш например да опишеш мазе в хотел „Континентал“, без дори да знаеш дали такова съществува. Нямам никаква представа каква е вентилационната система в хотела, нито дали системата за видеонаблюдение е остаряла. Надявам се да ми простят, задето използвах сградата като декор в повествованието си. Местоположението на хотела ми се стори много удобно за литературните ми цели.

Истина обаче е, че съществуват различни престъпни групировки, сплотени от обща омраза и презрение срещу други обществени групи. Безспорно вярно е и друго: много от тези престъпни групировки упражняват насилие върху обектите на ненавистта си. Някои тайни организации прибегват до доказано тежки престъпления, за да се сдобият със средства за жестоките си проекти. За съжаление е истина, че от незапомнени времена хората по целия свят убиват и извършват терористични атентати в името на боговете си. Всички групировки, споменати в този роман, съществуват, с изключение на „Група 25“.

„Американският център за закони в полза на бедните“ е плод на въображението ми. Организацията има реален прототип в лицето на Southern Poverty Law Center^[1] в Монтгомъри, Алабама. Техният сайт (www.splcenter.org) с посочените в него препратки и препоръчителна литература ми бяха изключително полезни по време на работата върху този роман.

„Група 25“ нямаше да се появи без търпението, любвеобилните окуражителни думи и стоицизма на моята съпруга Тине Шер, с която сме женени от десет години. Благодаря на нея и на дъщеря ни Юхане, която не разбира защо четири месеца в годината, по време на финалния спринт преди издаването на всеки роман, се налага да

прекарвам толкова много време в офиса. Очакват ни по-светли дни, съкровище.

Благодаря на Мариан Олму Фредин за помощта, на Берит Райс-Андершен за юридическите разяснения (впрочем вече отдавна са се изличили от паметта ми) и на брат ми Евен Холт за медицинските пикантерии, които непрекъснато ми поднася. Хиляди благодарности и на Кари Михелсен, задето през 2008 година, докато пиехме по пиtie на един крайбрежен бар във Франция през май, ме убеди да захвърля отдавна започнат проект, за да напиша този роман.

Накрая искам да благодаря и на Пикасо. Тя топли краката ми, докато пиша, извежда ме навън в слънце и в дъжд и ми засвидетелства безусловна преданост, без да съм я заслужила.

---

[1] Southern Poverty Law Center (англ.) — Южен правен център в подкрепа на бедните. — Б.пр. ↑

Издание:

Автор: Ане Холт

Заглавие: Група 25

Преводач: Ева Кънева

Година на превод: 2012

Език, от който е преведено: норвежки

Издание: първо

Издател: ИК „Емас“

Година на издаване: 2012

Тип: роман

Националност: норвежка

ISBN: 978-954-357-228-1

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/8802>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.